C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Pratchett Terry\Pratchett Terry - Úžasná Zeměplocha - 24 - Pátý elefant.pdb

PDB Name: zdroj
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 16.8.1973
Modification Date: 16.8.1973
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Terry Pratchett

PÁTÝ ELEFANT

TALPRESS

Copyright (c) 1999 by Terry and Lyn Pratchett
Translation (c) 2001 by Jan Kantůrek
Cover (c) 1999 by Josh Kirby
Všechna práva vyhrazena. Žádnou část této knihy není dovoleno použít nebo jakýmkoliv způsobem reprodukovat bez souhlasu nakladatele.
ISBN 80-7197-179-0

Mnoho díků Peteru Bleackleyovi za pomoc
s trpasličí operou Čekan Krvezbroť a Železná Palice,
která nejenže byla v jeho verzi určitě mnohem lepší,
ale obsahovala mnohem více písní o zlatě.

Říká se, že svět je plochý a podpírají ho svými mohutnými hřbety čtyři sloni, kteří sami stojí na zádech obrovské želvy.

Říká se, že sloni, protože jsou tak obrovští, mají kosti z kamene a kovu a nervy ze zlata - pro lepší vodivost na velké vzdálenosti.*

Říká se, že tehdy, kdysi nesmírně dávno, se s troubením a řevem přiřítil ovzduším mladého světa póry slon a dopadl s takovým nárazem, že rozděloval kontinenty a pozvedal horské masivy.

Nikdo ho ve skutečnosti neviděl dopadnout, což vyvolalo zajímavou filozofickou otázku: Když odněkud z nebe spadnou miliony tun rozzuřeného slona a na zemi neexistuje nikdo, kdo by to slyšel, udělal - tedy filozoficky vzato - udělal nějaký hluk?

A jestliže tam nebyl nikdo, kdo by ho viděl, dopadl vůbec?

Jinými slovy řečeno, nebyla to jen taková pohádka pro děti, která měla vysvětlit některé zajímavé přírodní úkazy?

Co se týče trpaslíků, protože je to přece jen trpasličí legenda a jejich doly jsou o hodně hlubší než doly lidské, tak ti říkají, že nějaké to zrnko pravdy v ní je.

Za skutečně krásného jasného dne by mohl pozorovatel z některých míst v horách Beraní hlavy dohlédnout skutečně velmi daleko na pláně. Pokud by se takový den vyskytl v létě, mohl by pozorovatel počítat sloupce prachu zvedající se za vozovými kolonami s volskými potahy, které se rychlostí tří kilometrů v hodině hnaly prašnou cestou tam dole. Každý pár volů táhl dva vozy, každý vůz vážil čtyři tuny. Věcem trvá dlouho, než se někam doberou, ale když už se jim to podaří, pak jich je až až. Do měst kolem Kruhového moře vozy dopravují suroviny a občas i lidi, kteří se vydali do světa hledat své štěstí a nějakou tu hrst diamantů.

Do hor vozy přivážejí průmyslové zboží, vzácné věci, které přicestovaly až zpoza oceánu, a lidi, kteří získali životní moudrost a nějaké ty jizvy.

Mezi jednotlivými kolonami bývala obvykle mezera jednoho dne. Měnily krajinu před vámi na otevřený stroj času. Když jste se za jasného pondělka , dívali na pláně, viděli jste, jak se blíží úterý.

V dálce blýskaly heliografy, jak si karavany vyměňovaly zprávy, informace o přítomnosti banditů, o svých nákladech, o tom, kde je možno dostat nejlepší volská oka, nejchrápavější pomfritky a biftek, který vám na všech stranách leze přes okraj talíře.

Na vozech cestovala spousta lidí. Bylo to levné, pohodlnější než chůze a nakonec jste se dostali i na místo určení.

Někteří lidé cestovali zdarma.

Vozka jednoho spřežení měl potíže se svými zvířaty. Volové se plašili. Byl by to čekal v horách, kde žilo množství divokých tvorů, kteří mohli takového volka považovat za chutné kráčející jídlo, ale mezi zelím nic takového nehrozilo.

Za ním, v úzkém prostoru mezi kusy opracovaného dřeva, něco spalo.

Byl to další obyčejný ankh-morporský den.

Na konci Mosazného mostu, jedné z nejrušnějších městských tepen, se na roztřeseném žebříku kymácel seržant

Tračník. Jednou rukou se křečovitě držel vysokého sloupu s hranatou schránkou na konci a druhou rukou přidržoval doma zhotovenou obrázkovou knihu ke štěrbině ve schránce.

"A tohle je zase jiný druh vozu," říkal právě. "Chápeš to?"

"No," odpovídal velmi nesmělý, skřehotavý hlásek ze schránky.

"Tak dobrá," přikývl Tračník očividně spokojen. Upustil knihu a ukázal přes most.

"Vidíš ty dvě značky namalovaný na dláždění?"

"Jo."

"A ty znamenají...?"

"Dyž-mezi-nima-vůz-pojede-míň-než-minutu-tak-jede-moc-rychle," odříkával hlásek naučeným způsobem.

"Výborně. A pak uděláš co...?"

"Maluju-vobrázek."

"A budeš dávat pozor, aby na něm bylo vidět co...?"

"Kočího-ksicht-nebo-numero-vozu."

"A když to bude v noci, tak...?"

"Nakopnu-salamandra-aby-udělal-světlo-a-maluju."

"Skvělá práce, Rufusi. Každý den se tady někdo z nás zastaví a vezme si ty obrázky. Máš všechno, co potřebuješ?"

"Jo."

"Copak se to děje, seržante?"

Tračník se podíval na velikou hnědou tvář, která k němu vzhlížela zdola, a usmál se.

"Hezký odpoledne, Tovše," řekl a neohrabaně sešplhal po žebříku. "Pane Baševe, tady se právě díváte na nejmodernější časoměr určený pro nové todlencto milié... mineli..., ale sakra, tisíciletí."

"Je dost velký, Frede," komentoval Tovše Bašev, který si schránku měřil kritickým pohledem. "Už jsem viděl mnohem menší hodiny."

"Časoměr, který tady nahradí Hlídku, Tovše, tak jsem to myslel."

"No, když myslíš..."

"Stačí, aby tady někdo projel příliš rychle, a zítra ráno bude mít Vetinari jeho obrázek na stole. Ikonografy nelžou, Tovše."

"To máš pravdu, Frede," přikývl Bašev, "na to nemají dost inteligence."

"Jeho lordstvo už má dost těch vozů, co se ženou po mostě jako o závod, a požádal nás, bychom s tím něco udělali. A já jsem náčelník dopravního, jak víš."

"A? Je to k něčemu, Frede?"

"To bych řekl!" prohlásil seržant Tračník rozpínavě. "Je mým úkolem udržovat městské, é... tepny průchodné, dělat všechno pro to, aby se neucpaly, protože to by vedlo k naprostému kolapsu obchodu a zkáze nás všech. To je hrozně důležitá práce, to ti říkám rovnou."

"A to všechno děláš sám?"

"No, většinou. Hlavně já. Desátník Nóblhóch a ostatní mládenci mi občas trochu pomůžou, to je jasný."

Tovše Bašev se poškrabal na nose. "Chtěl jsem s tebou mluvit o něčem podobném, Frede," řekl.

"No tak povídej, Tovše."

"Před mou hospodou se stalo něco hrozně divného, Frede."

Seržant Tračník následoval mohutného muže za roh. Tračník měl rád Tovšeho společnost, protože vedle něj vypadal jako subtilní člověk. Hostinský Tovše Bašev byl muž, který by se dal zanést do atlasů a dokázal změnit oběžnou dráhu malých planet. Dlažební kostky mu praskaly pod nohama. V jednom těle spojoval - a to ještě mnoho místa zbývalo -nejlepšího ankh-morporského kuchaře a jeho nejoddanějšího konzumenta, což byla kombinace jako vymyšlená v ráji jedlíků. Seržant Tračník si nedokázal vzpomenout na jeho křestní jméno; ke své přezdívce přišel kuchař na základě všeobecného vyjádření, protože nikdo, kdo ho poprvé spatřil na ulici, nebyl ochoten uvěřit, že to vše je Bašev. Na Široké cestě stál velký vůz. Ostatní doprava se nesmírně zdržovala, protože všechny další vozy jej musely složitě objíždět.

"V poledne mi dovezli maso, Frede, a když pak můj vozka vylezl ven..." Tovše Bašev ukázal na velkou trojúhelníkovou konstrukci připnutou s pomocí několika velkých zámků na zadní kolo vozu. Zařízení bylo vyrobeno z dubového dřeva a oceli a natřeno na žluto.

Tračník na ně opatrně poklepal. "Je mi okamžitě jasné, v čem je tvůj problém," prohlásil. "Jak dlouho byl vozka uvnitř?"

"No, dostal oběd..."

"Aha, a ty děláš fakticky skvělý obědy, Tovše, to já vždycky říkal. Copak byla dnešní specialitka?"

"Sekaný biftek ve smetanové omáčce s noky a jako moučník pusinky ala Černá smrt," odpověděl Tovše Bašev.

Na okamžik zavládlo uctivé ticho, když si oba uvedené jídlo představili. Fred Tračník si pak tiše povzdechl.

"A noky pěkně polité máslem?"

"Neurazil bys mě podezřením, že bych máslo vynechal, že ne, Frede?"

"U takového jídla může člověk strávit poměrně dlouhý čas," pokyvoval Tračník hlavou. "Potíž je v tom, Tovše, že Patricij je velkým nepřítelem toho, aby vozy stály u chodníků déle než deset minut, zvláště na frekventovaných ulicích. Považuje to za jistý druh zločinu."

"Když se člověk posadí u mého jídla a sní ho za deset minut, to já za zločin nepovažuju, Frede, to považuju za tragédii," zachmuřil se Tovše. "Tady stojí: ‚Městská hlídka - odstranění 15 tolarů.' Frede, to je zisk za několik dnů."

"No jo, jenže potíž je v tom," odpověděl Tračník, "že už je to zaregistrovaný. Bude s tím papírování, chápeš? Nemůžu

to jen tak shodit ze stolu. Přál bych si, aby to šlo. Bohužel, všechny ty kontrolní útržky jsou napíchnutý na hřebíku u šéfa v kanceláři. Kdybych Hlídce velel já... samozřejmě..., ale takhle mám svázané ruce, chápeš..."

Oba muži stáli kousek od sebe, ruce v kapsách, a navenek si jeden druhého nevšímali. Seržant Tračník si začal tiše pohvizdovat mezi zuby.

"Věděl bych jednu dvě zajímavé věcičky," ozval se po chvíli Tovše opatrně. "Někteří lidé si myslí, že je obsluhující personál hluchý."

"Takovejch věciček já denně slyším, Tovše," usmál se Tračník a zachřestil v kapse drobnými.

Oba muži chvilku nepřítomně pozorovali oblohu.

"Možná že tam zbyla nějaká ta medová zmrzlina ze včerejška -"

Seržant Tračník upřel oči na vůz.

"Ale, ale, pane Baševe, vidím,, že vám nějaký pitomec dal na vůz tuhle hloupou zábranu! Dobrá, ale to nic, s tím si rychle poradíme."

Tračník z opasku vytáhl pár kulatých bílých plácaček, zamířil jimi na signalizační věž strážnice, která vyčuhovala nad starou sodovkárnou, a počkal, až si ho všiml chrlič ve službě. Pak s velkou dávkou elánu a menší dávkou elegance chvíli provozoval plácačkami pohyby, kterými připomínal někoho, kdo se snaží se ztuhlýma rukama odehrát dvě partie ping-pongu současně.

"Skupina tady bude co by dup - aha, vidíš to..."

O kus dál na ulici bylo vidět párek trollů, kteří připevňovali na vůz se senem stejné zařízení, na jaké si stěžoval Bašev. Po nějaké chvíli se jeden z nich náhodou zadíval k signální věži, strčil loktem do svého kolegy, vytáhl z opasku svůj pár plácaček a s podstatně menší dávkou elánu mez Tračník vyslal řadu signálů.

Když přišla odpověď, rozhlédli se oba trollové kolem, spatřili Tračníka a pomalu se vydali směrem k němu.

"A-há!" zvolal seržant pyšně.

"Úžasná věc, tahle nová technika, to ti řeknu," přikyvoval Tovše Bašev s obdivem. "A to muselo být nějakých čtyřicet padesát metrů, že?"

"No bodejť, Tovše. Za starejch časů bych byl musel zapískat na píšťalku. A to sem dorazí a už budou vědět, že jsem to byl já, kdo je tady potřebuje."

"Místo aby se rozhlédli kolem a zjistili, že jsi to byl ty," přikyvoval Bašev.

"No, to je ono," zabručel Tračník, který si přece jen uvědomil, že to, co právě předvedl, není ten nejzářivější paprsek úsvitu komunikační revoluce. "Samozřejmě, že by to fungovalo i kdyby byli mnohem dál. Třeba na druhé straně města. A kdybych přikázal chrliči, aby to, jak my říkáme, hodil na ‚velkou' věž na Pahorku, dostali by tu zprávu během pár minut až ve Sto Latech, chápeš?"

"A to je odsud přes třicet kilometrů."

"Míň rozhodně ne."

"Úžasné, Frede."

"Čas utíká, Tovše," řekl Tračník, když k nim trollové dorazili.

"Policisto Rohovce, kdo vám nařídil, abyste dal to zařízení na vůz mého přítele?" dotazoval se rozhořčeně.

"No ale... seržo, dyť zrovna dneska ráno ste nám říkal, že máme zablokovat každou káru, kerá..."

"Ale ne tenhle vůz!" řekl Tračník. "Okamžitě ho odemkněte a už o tom nebudeme mluvit, jo?"

Policista Rohovec, jak se zdálo, došel k závěru, že není placen za to, aby myslel, a to bylo dobře, protože seržant Tračník byl toho názoru, že trollové v jeho oddělení se o peníze nezajímají. "No dyž to říkáte, seržo..."

"Tak se do toho pusťte a my tuhle s Tovšem si promluvíme, co Tovše?" obrátil se Tračník k hospodskému.

"Přesně tak, Frede."

"Ha-ha, říkám ‚promluvíme', i když já budu hlavně poslouchat, protože budu mít plná ústa."

Z borových větví se v kaskádách řinul sníh. Muž se ale prodral hustou stěnou nízkého porostu, pak se na chvilku zastavil, chvilku nabíral dech a nakonec vyrazil svižným klusem přes mýtinu.

Na druhé straně údolí zaslechl první zatroubení rohu.

Takže jestli jim může věřit, má hodinu. Možná že se mu nepodaří dostat se až k věži, ale byly tady ještě jiné cesty, jak se dostat ven.

Měl plán. Několik plánů. Byl si jist, že je nějak dokáže ošálit. Držet se co možná mimo sníh, vrátit se a zdvojit stopu, využívat potoků... Bylo to možné, už se to předtím podařilo. Byl si tím jist.

O několik kilometrů dál klouzala hustým lesem štíhlá těla. Hon začal.

Zatím úplně někde jinde v Ankh-Morporku hořela budova Cechu šašků a kašparů.

To byl velký problém, protože požárnické družstvo cechu tvořili samí klauni.

A v tom právě byl ten zádrhel, protože zkuste ukázat klaunovi kbelík s vodou a žebřík - on na to umí zareagovat jen jediným způsobem. Převládnou dlouhá léta dřiny a výcviku. Je to něco, co k němu hovoří z jeho červeného nosu. Nedokáže si pomoci.

Samuel Elánius, velitel Městské hlídky, se opřel pohodlněji o zeď a pozoroval představení.

"Každopádně musíme Patriciji znovu předložit návrh na založení civilní hasičské služby," zabručel. Na druhé straně ulice uchopil klaun žebřík, otočil se, srazil k zemi klauna za sebou do kbelíku s vodou, pak se znovu otočil, aby zjistil, proč je za ním takový hluk, a tak srazil svou ubohou oběť do kbelíku podruhé, tentokrát s překvapivě drnčivým zvukem. Dav mlčky a vážně přihlížel. Každý věděl, že kdyby to byla legrace, klauni by to nedělali.

"Jenže cechy jsou zásadně proti tomu," ozval se kapitán Karotka Rudykopalsson, jeho zástupce, když klaunovi se žebříkem vylil jeho kolega celý kýbl vody do kalhot. "Říkají, že by to bylo nedovolené vstupování na cizí pozemky."

Oheň se začal pomalu šířit do prvního poschodí.

"Když to necháme shořet, bude to velká rána pro zábavní průmysl v našem městě," upozorňoval Karotka vážně.

Elánius na něj vrhl pohled koutkem oka. To byla poznámka, jaké dokázal dělat právě jen Karotka. Byla to nevinnost sama, ale kdyby člověk chtěl, mohl si to vyložit různě.

"To máte pravdu," přikývl. "Takže bychom s tím měli asi něco dělat." Postoupil kupředu a přiložil ruce k ústům.

"Pozor, lidičky, tady je Městská hlídka! Vytvořte řetěz!" zavolal.

"Hele, a to musíme?" vykřikl někdo ze zástupu. "Ano, to musíte," potvrdil kapitán Karotka. "No tak, všichni do toho, když utvoříme dvě řady, bude v okamžiku po všem! Co říkáte, hm? A ještě si při tom mužem užít trochu legrace!"

A jak si Elánius všiml, všichni se začali skutečně stavět do řad. Karotka s každým zacházel jako se skvělým parťákem a kamarádem a z jakéhosi nevyzpytatelného důvodu lidé nedokázali odolat nutkání, které jim našeptávalo, že ho nesmějí zklamat..

Jakmile byli klauni odzbrojeni a odvedeni laskavými lidmi pryč, byl oheň, ke zklamání davu, zakrátko zlikvidován.

Když si Elánius zapálil doutník, vynořil se ze zbytků kouře Karotka a otíral si čelo. "Jak se ukázalo, udělalo se tady špatně jednomu polykači ohně," ohlásil.

"Možná že nám to nikdy neodpustí," uvažoval nahlas Elánius, když vykročili dál po své trase. "No, dobrá... a co teď?"

Karotka pozvedl oči k nejbližší signalizační věži.

"Srocení lidu v ulici Kotevního řetězu," ohlásil. "Je to všeobecný poplach, pane."

Dali se do běhu. Při všeobecném poplachu se dá do běhu každý. Ten člověk v nesnázích totiž můžete být klidně i vy.

Čím víc se blížili, tím častěji potkávali na ulici trpaslíky a Elánius poznal ta znamení. Všichni měli nepřítomné, soustředěné výrazy a šli jedním směrem.

"Už je po všem," řekl Elánius, když oběhli další roh. "To se pozná už podle toho, jak vzrostl počet podezřele nevinných přihlížejících."

Ať už se poplach týkal čehokoliv, muselo to být něco velkého. Ulice byla poseta odpadky a také celou řadou trpaslíků.

Elánius zpomalil.

"To už je tenhle týden potřetí," zabručel. "Co to do nich vjelo?"

"Těžko říci, pane," potřásl hlavou Karotka. Velitel po něm vrhl kosý pohled. Karotka byl vychován mezi trpaslíky. Stejně jako oni, když se tomu mohl jen trochu vyhnout, nikdy neřekl přímou lež.

"To není totéž jako já nevím, že ne?" naklonil Elánius hlavu na stranu.

Kapitán se zatvářil rozpačitě.

"Myslím, že je to... svým způsobem politické," řekl pak.

Elánius si všiml těžké vrhací sekery trčící ze zdi.

"Ano, to vidím," přikývl.

Někdo přicházel ulicí a byl pravděpodobně příčinou, proč se srocení lidu rozpadlo. Svobodník Modrojíl byl největší troll, se kterým se velitel Elánius kdy setkal. Tyčil se a rozpínal. Byl tak obrovský, že v davu ani nevynikal, protože on sám byl dav, lidé si ho většinou nevšimli, protože jim stál v cestě jako hmota. A stejně jako mnoho velkých a silných lidí byl od přírody jemný a stydlivý a měl sklony nechat si od jiných lidí přikazovat, co má dělat. Kdyby ho byl osud zavedl do nějakého gangu, pracoval by pro něj jistě jako hlavní nátlaková skupina. V Hlídce pracoval jako štít proti demonstrantům. Zpoza něj vyhlíželi další policisté.

"Zdá se, že to začalo v Nebozezově lahůdkářství," řekl Elánius, když k němu dorazili ostatní členové Hlídky. "Zeptejte se Nebozeza, co o tom ví."

"To není dobrý nápad, pane," řekl Karotka pevně. "Ten vůbec nic neviděl."

"Jak víte, že nic neviděl? Vždyť jste se ho neptal."

"Vím to, pane. Nic neviděl. A taky nic neslyšel."

"Zatímco mu dav ničil podnik a vyhazoval všechno ven na ulici?"

"Přesně tak, pane."

"Aha. Už chápu. Nikdo není tak hluchý jako ten, kdo nechce slyšet, to mi chcete naznačit?"

"Něco takového, pane. Podívejte, pane, už je po všem. Myslím, že nikomu se nic vážného nestalo. To bude to nejlepší. Prosím?"

"Je to snad zase jedna z těch soukromých trpasličích záležitostí, kapitáne?"

"Ano, pane -"

"Jenže tohle je Ankh-Morpork, kapitáne, a ne nějaký důl v horách a mou povinností je udržet tady klid a mír, a tohle tak rozhodně nevypadá. Copak asi lidé řeknou těmhle srocením, hm?"

"Řeknou, že to byl další den v životě velkoměsta, pane," odpověděl Karotka škrobeně.

"Ano, možná že to někteří řeknou. Ale přesto -" Elánius zvedl ze země sténajícího trpaslíka. "Co jste zač?" zavrčel popuzeně. Nemám náladu na žádné pitomé řečičky. No tak, vaše jméno?"

"Agi Ukradmlátek," zahuhlal trpaslík, který se snažil vyprostit z Elániova sevření.

"Dobrá," ušklíbl se Elánius. "Napište si to, Karotko."

"Ne, pane," odpověděl Karotka.

"Prosím?"

"Ve městě žádný Agi Ukradmlátek nežije; pane."

"Copak znáte všechny trpaslíky?"

"Většinu, pane. Ale Agiho Ukradmlátka najdete jen v dolech. Je to takový zlomyslný důlní duch. Tak například věta ‚Strč si to tam, kam Agi sype uhlí" znamená, pane, že -"

"Ano, v pořádku, dovedu si to domyslet," mávl Elánius rukou. "Vy se mi tady pokoušíte naznačit, že ten trpaslík mi řekl něco takového, jako že to srocení lidu tady má na svědomí svatý Utřinos?" Trpaslík se mezitím hbitě ztratil za rohem.

"Tak nějak, pane. Promiňte na okamžik, pane." Karotka přešel ulici, vytáhl z opasku dvě na bílo natřené plácačky. "Musím se jen dostat na místo, odkud je vidět signální věž," dodával. "Raději jun pošlu zprávu."

"Proč?"

"Víte, čeká nás Patricij, takže si myslím, že by bylo dobré dát mu vědět, že přijdeme o něco později, a omluvit se."

Elánius vytáhl hodinky a zadíval se na ně. Jak se zdálo, dnešek bude jedním z těch dní..., jaké jsou v poslední době každý den.

Je zakódováno v prapřirozenosti vesmíru, že osoba, která vás nechává nejen pravidelně, ale vždy minimálně deset minut čekat, bude v den, kdy se vy o deset minut opozdíte, připravena o deset minut dříve a dá vám ostentativně najevo, že o tom tedy nebude mluvit.

"Omlouvám s za to zpoždění, pane," řekl Elánius, když vstoupili do Oválné kanceláře.

"Oh, máte zpoždění?" Lord Vetinari vzhlédl od papírů, které měl na stole, a pozvedl obočí. "Ani jsem si nevšiml. Doufám, že vás nezdrželo nic vážného."

"Hořela budova Cechu kašparů a šašků, pane," odpověděl Karotka.

"Ztráty?"

"Žádné, pane."

"Výborně, tak to je požehnání," odpověděl opatrně Vetinari. Pak odložil pero.

"Takže... co jsme to měli probrat?" Přitáhl k sobě jeden z papírů a rychle ho přečetl.

"Aha... vidím, že nově vytvořené Dopravní oddělení začíná přinášet své výsledky." Ukázal bradou na vysoký stoh papírů na jedné straně stolu. "Dostávám spoustu stížností z Cechu kočích a povozníků. Skvělá práce. Tlumočte prosím mé poděkování seržantu Tračníkovi a jeho týmu."

"Provedu, pane."

"Jak tady vidím, tak v jeden den znehybnili sedmnáct vozů, deset koní, osmnáct volů a jednu kachnu."

"To bylo za parkování na zakázaných místech, pane."

"Jistě. Bohužel, objevuje s v tom jistá zákonitost, která je tak trochu záhadná."

"Pane?"

"Mnoho kočích a vozků říká, že oni ve skutečnosti vůbec neparkovali na nesprávném místě, ale že jen zastavili, když přes cestu velice pomalu přecházela jakási výjimečně stará a neobyčejně ošklivá stařenka."

"To říkají oni, pane."

"Vědí, že je to velmi stará paní, protože si neustále nahlas a zřetelně drmolí věci jako ‚Já chudák a moje ubohý starý nohy, co si já nešťastná stará ženská počnu' a podobně."

"Ale to mi opravdu připadá jako obyčejná stará ženská, pane," řekl Elánius s kamennou tváří.

"Ale jistě. Divné je na tom ovšem to, že několik vozků nahlásilo, že vzápětí viděli, jak stařenka velmi svižným krokem zmizela ve vedlejších uličkách. Asi bych si toho nevšímal, kdyby nebylo skutečnosti, že tu dámu viděli belhat se krátce potom pomalu přes ulici o kus dále. Je to prostě tak trochu záhada, Elánie."

Elánius si přetřel oči rukou. "Myslím, že tuhle záhadu velmi rychle vyřeším, pane."

Patricij přikývl a udělal si na papír před sebou krátkou poznámku.

Když pak list odložil, objevil se pod ním mnohem špinavější, promaštěný a pomačkaný kus papíru. Patricij vzal do rukou dva nože na papír a se štítivým výrazem papír s jejich pomocí rozložil a posunul po stole k Elániovi.

"Víte něco o tomhle?"

Elánius četl nápis psaný tužkou velkými kulatými písmeny.

DraChý náČleníKu SmeČky, KroutoSt páChnutá na bezdmovejCh pSůCh v tadytom měStě je vodStudou. Co aSi Kam ČumáKuje ChlídKa? PotpSaná líga oproti KroutostSti na pSách.

"Vůbec nic," odpověděl velitel.

"Mí úředníci říkají, že minimálně obden někdo strčí takový lístek pod palácová vrata," vysvětloval Patricij. "A nikdy nikoho nezahlédnou."

"Chcete, abych se tomu věnoval?" zeptal se Elánius. "Nemělo by být těžké najít v tomhle městě někoho, kdo při psaní sliní a má ještě horší gramatiku než Karotka."

"Díky, pane," zabručel Karotka.

"Nikoho nezahlédl ani žádný ze strážných," pokračoval Patricij. "Existuje snad v Ankh-Morporku nějaký spolek, který by se staral o dobro psů?"

"O tom pochybuji, pane."

"Pak to budu ignorovat, prozatím," zabručel Vetinari a odhodil promáčený a špinavý papír do koše.

"Nuže, teď k těm důležitějším věcem," řekl škrobeně. "Takže... Co víte o Bjonku?"

Elánius na něj poněkud nechápavě zíral.

Karotka tiše zakašlal. "Myslíte řeku, nebo město, pane?" zeptal se.

Patricij se usmál. "Hmm, kapitáne, u vás už mě dávno nic nepřekvapí. Ano, mluvím o městě."

"Je to jedno z největších měst v Überwaldu, pane," odpovídal Karotka. "Vývoz: vzácné kovy, kůže, dřevo, a samozřejmě tuk z hlubokotučných dolů v Schmaltzbergu -"

"Takže ono skutečně existuje místo, které se jmenuje Bjonk?" ujišťoval se Elánius, který se stále ještě nedokázal vzpamatovat z rychlosti, s jakou se dostali od mokrého dopisu o psech k neznámému místu v Überwaldu.

"Abych mluvil přesně, tak ono se to správně vyslovuje Bžunk," upozorňoval Karotka.

"No dobrá, ale -"

"A v Bžunku, pane, slovo Morpork zní přesně jako název jednoho velmi důvěrného kousku dámského spodního prádla," pokračoval klidně Karotka. "Když se tak nad tím člověk zamyslí, tak je na světě příliš mnoho zbytečných slabik."

"Jak tohle všechno víte, Karotko?"

"Jen tak, pane, víte, to tak člověk nasbírá, tu zaslechnete to a tam zase ono..."

"Vážně? A který že to tak důvěrný kousek..."

"Během několika týdnů se tam odehraje něco neobyčejně významného," vskočil Elániovi do řeči Patricij. "Něco, a to musím dodat, co je životně důležité pro budoucí prosperitu Ankh-Morporku."

"Korunovace Dolního krále," řekl Karotka.

Elánius přeletěl očima z Karotky na Patricije a zpět.

"Existuje tady snad nějaký oběžník, který koluje po městě a mně se zatím vyhnul?"

"Trpasličí komunita už několik měsíců o ničem jiném nemluví, pane."

"Skutečně?" Elánius pozvedl obočí. "To mluvíte o těch sroceních? Ty rvačky, které se teď noc co noc odehrávají prakticky ve všech trpasličích barech a hospodách?"

"Kapitán Karotka má pravdu, Elánie. Bude to velká příležitost, událost, které se zúčastní zástupci mnoha vlád a zemí. A samozřejmě také různých überwaldských knížectví, protože Dolní král vládne jen v těch částech Überwaldu, které jsou pod zemí.

Jeho přízeň je velmi cenná. Budou tam z Borogravie i Genovy a pravděpodobně i z Klače."

"Z Klače? Ale vždyť ti jsou od Überwaldu ještě dál než my! Proč by se unavovali tak dalekou cestou?"

Pak se Elánius na okamžik odmlčel a dodal: "Aha. To jsem ale hlupák. Kde jsou ty peníze?"

"Prosím, veliteli?"

"To říkal můj starý seržant, když něčemu nerozuměl, pane. Zjisti, kde jsou v celé té věci peníze, a máš záhadu napůl rozřešenou."

Vetinari vstal, obrátil se k nim zády a přešel k velkému oknu.

"Überwald je obrovská země," oslovil sklo. "Temná. Tajemná. Prastará..."

"Obrovské neodhalené zásobárny uhlí a kovových rud," řekl Karotka. "A samozřejmě tuku. Nejlepší svíčky, lampový olej a mýdlo pocházejí ze schmalzbergských skladů."

"A proč? Cožpak nemáme vlastní jatka?"

"Ankh-Morpork spotřebuje obrovské množství svíček, pane."

"Ale v žádném případě už nespotřebuje takové množství mýdla," zabručel Elánius.

"Víte, pane, tuk má velmi mnohostranné využití. My v žádném případě nejsme soběstační."

"Aha," pozvedl Elánius obočí.

Patricij si povzdechl. "Já samozřejmě doufám, že bychom mohli posílit obchodní spojení s různými národy v Überwaldu," řekl. "Celá situace je nesmírně choulostivá a nestálá. Kolik toho víte vy o Überwaldu, veliteli?"

Elánius, jehož zeměpisné znalosti města byly až mikroskopicky přesné do vzdálenosti několika kilometrů za hradby a jen mikroskopické odtamtud dále, nejistě naklonil hlavu ke straně.

"Tedy přesněji řečeno, ona to vlastně není země," pokračoval Vetinari. "Je to spíš něco -"

"Je to spíš něco, co existuje předtím, než vznikne nějaká země," doplnil ho Karotka. "Jsou tam hlavně opevněná města, hospodářská společenstva bez stálých hranic a mezi tím spousta pralesů. Neustále tam vládnou krevní a jiné msty. Neexistuje tam právo, s výjimkou toho, které prosadí místní pánové, a bují banditismus všeho druhu."

"Jak jiný je život v našem drahém velkém městě," zabručel jízlivě Elánius a ani se nesnažil příliš tlumit hlas. Vetinari na něj lhostejně pohlédl.

"V Überwaldu trpaslíci a trollové stále ještě nezapomněli na staré křivdy a vzájemnou nenávist," pokračoval Karotka. "Existují tam velká území ovládaná místním upírským nebo vlkodlačím klanem a také oblasti, které mají podstatně vyšší magický náboj, než je běžné. Je to velmi chaotické a zvláštní místo a málokoho by tam napadlo, že jsme ve století Ovocného netopýra. Můžeme jen doufat, že se věci vylepší a Überwald že se šťastně připojí ke společenství ostatních států."

Elánius s Vetinarim si vyměnili krátký pohled. Karotkova řeč někdy zněla jako oslavný esej napsaný omámeným sboristou.

"Dobře řečeno," prohlásil nakonec Patricij poněkud váhavě. "Jenže až do onoho šťastného dne pro nás Überwald zůstává hádankou zahalenou v tajemství plném záhad."

"Dovolíte? Rád bych se ujistil, že jsem to správně pochopil," ozval se Elánius. "Überwald je jako obrovská játrová paštika, které si teď najednou všichni všimli, a když nám tahle korunovace poskytla záminku, společně se na ni sesypeme s nožem, vidličkou a lžící a nahrneme si na talíř tolik, kolik se nám podaří urvat?"

"Vaše chápání politické reality je mistrovské, Elánie. Chybí vám jen ten správný slovník. Ankh-Morpork tam musí vypravit svého zástupce, to je samozřejmé. Vyslance, jak se tomu říká," usmál se Vetinari.

"Nesnažíte se naznačit, že by se tahle záležitost měla týkat mě, že ne?" podíval se na něj Elánius.

"Oh, samozřejmě že tam nemohu poslat velitele Městské hlídky," zavrtěl hlavou lord Vetinari. "Většina überwaldských zemí něco takového jako policejní jednotky nebo civilní pořádkové sbory vůbec nezná."

Elánius se uvolnil. "Já tam pošlu vévodu z Ankhu." Elánius se napřímil jako prkno. "Oni tam mají vysloveně feudální systém," pokračoval Vetinari. "Hrozně si potrpí na tituly -"

"Nepřikazujete mi tím, abych jel do Überwaldu, nebo ano?"

"Přikazovat, vaše milosti?" Vetinari se zatvářil šokovaně a zúčastněně. "Dobrotivé nebe, musel jsem nějak chybně

pochopit lady Sibylu... Zrovna včera mi říkala, že delší dovolená někde hodně daleko od Ankh-Morporku by vám jistě udělala moc dobře..."

"Vy jste mluvil se Sibylou?"

"Ano, na recepci pořádané na počest nového představeného Cechu krejčích. Myslím, že vy jste odešel dost časně. Byl jste odvolán. Něco naléhavého. To samozřejmě chápu. Lady Sibyla se pak mimochodem zmínila o tom, že jak se zdá, jste neustále zaměstnán, ona tedy přesně řekla, že se neustále plně věnujete svému zaměstnání, a pak prostě jedno vyplynulo z druhého. Ale proboha, doufám, že tady nedošlo k nějakému tragickému nedorozumění..."

"Nemůžu opustit město právě teď!" zvolal Elánius a v hlase mu zazněl náznak zoufalství. "Je tady tolik práce!"

"No a to je právě ten důvod, který lady Sibyla uvádí pro to, abyste odjel z města," přikývl Vetinari.

"Právě jsme otevřeli nové výcvikové středisko -"

"To už klape jako hodinky, pane," ozval se Karotka.

"Celá komunikační síť - myslím tím systém poštovních holubů - je v naprostém zmatku -"

"To už jsme prakticky taky vyřídili, pane, všechno to vězelo v jejich potravě, takže když jsme doplnili krmnou směs a upravili západky v holubnících, všechno začalo fungovat."

"Chystali jsme zahájit provoz Říční hlídky -"

"No, s tím nějaké dva tři týdny nic nenaděláme, pane, alespoň ne do té doby, než vykopeme loď."

"Všechny rozvody ve Štebětalské ulici -"

"Už na tom pracujou instalatéři a žumponoři, pane."

Elániovi bylo jasné, že prohrál. Prohrál už ve chvíli, kdy se do toho zapojila Sibyla, protože ona byla naprosto spolehlivý dobývací stroj, který vždycky dokázal zdolat hradby jeho obrany. Elánius však věřil, že každý voják by měl padnout v boji.

"Vy dobře víte, že já na tyhle diplomatické řečičky moc nejsem," bránil se ještě z posledních sil.

"Naopak, Elánie, jak se zdá, překvapil jste celý diplomatický sbor sídlící v Ankh-Morporku," zavrtěl hlavou lord Vetinari. "Nikdo z nich totiž není zvyklý na přímou řeč. To je plete. Co jste to řekl minulý měsíc tomu istancijskému velvyslanci?" Zalistoval papíry na stolní desce. "Okamžik... tu stížnost tady někde mám... Aha, ano, týkalo se to jejich vojenských nájezdů přes řeku Kluznici... Myslím, že jste naznačil, že kdyby mělo dojít k dalšímu narušování hranic, dotklo by se to jeho, tedy velvyslance, osobně - mám-li citovat, řekl jste: ‚že by ho pak museli posbírat a odnést domů v košíku'."

"Omlouvám se, sire, ale byl to dlouhý a namáhavý den a ten chlap už mi začínal opravdu lézt -"

"A hned následujícího dne se jejich vojska stáhla tak daleko od hranic, že byla málem u hranic na protější straně jejich území," přerušil ho lord Vetinari a odsunul papír stranou. "Musím říci, že váš názor všeobecně souhlasil s tím, co jsem si o celé situaci myslel já, ale byl, jak bych to řekl, podstatně stručnější. Kromě toho mám zprávy, že jste se na velvyslance díval velmi výhružným pohledem."

"Tak já se dívám vždycky."

"No jistě. Naštěstí v Überwaldu nebudete potřebovat nic jiného než se dívat přátelsky."

"Hm, takže nechcete, abych říkal takové ty věčičky jako ‚Co kdybyste nám prodali všechen váš tuk za pár babek?', ne?" řekl Elánius zoufale.

"Ne, po vás se nechce, abyste vedl nějaká jednání, Elánie. To provedou mí úředníci, kteří tam vytvoří dočasné vyslanectví a proberou všechny potřebné záležitosti s místními obchodníky a odborníky od überwaldského dvora. Všichni úředníci mluví jedním jazykem. Budete prostě tak vévodský, jak to jen dokážete. Samozřejmě, že si s sebou vezmete doprovod. Poradní skupinu," dodával Vetinari, když viděl Elániův ztracený pohled. Povzdechl si. "Prostě pár lidí, kteří s vámi pojedou. Navrhuju seržantku Anguu, seržanta Navážku a desátnici Řiťku."

"Hm," zabručel spokojeně Karotka a kývl na Elánia, jako by mu dodával odvahy.

"Pardon?" pozvedl zmateně Elánius obočí. "Musel jsem teď nějak minout kus toho, co jste mi povídal, sire."

"Vlkodlačici, trolla a trpaslíka," vysvětloval pohotově Karotka. "Zástupce etnických menšin, pane."

"...jenže v Überwaldu jsou to zástupci etnických většin," doplnil lord Vetinari. "Všichni tři poddůstojníci původně pocházejí z Überwaldu, pokud se nemýlím. Jejich přítomnost bude tím nejpřesvědčivějším argumentem."

"No to mně vůbec nevadí," ušklíbl se Elánius. "Ale raději bych si s sebou vzal -"

"Pane, to ukáže lidem v Überwaldu, že Ankh-Morpork je multinárodnostní společnost, chápete?" vskočil mu do řeči Karotka.

"Aha, už je mi to jasné. ‚Lidé jako my'. Lidé, se kterými můžeme obchodovat," přikyvoval Elánius zachmuřeně.

"Občas si říkám," ozval se Vetinari, "že cynismus Hlídky je..."

"Nedostatečný?" přispěchal mu na pomoc Elánius. Zavládlo ticho. "No dobrá," řekl po chvíli Elánius. "Tak já abych si šel přeleštit kuličky* na své šlechtické korunce, co?" zabručel.

"Pokud jsem nezapomněl své hodiny heraldiky, tak vévodská korunka žádné kuličky nemá. Je prostě a jednoduše taková... špičatá," řekl Patricij a posunul po stole štůsek papírků, na jehož vrcholu ležela zlatě lemovaná pozvánka. "Výborně. Dám hned poslat zprávu semafory. Podrobnější instrukce dostanete později. Vyřiďte mé upřímné pozdravení vévodkyni. A teď už vás nebudu dále zdržovat..."

"To říká vždycky," zavrčel nenaloženě Elánius, když s Karotkou scházeli po schodišti. "Dobře ví, jak se mi nelíbí, že jsem ženatý s vévodkyní, a jak mě popudí, když mi to připomene."

"Ale já myslel, že vy a lady Sibyla -

Ale ne... manželství se Sibylou je fajn, o to nic," pospíšil si Elánius s odpovědí. "Já nenávidím jen ten hraběcí titul. Kde jsou všichni dnes v noci?"

"Desátnice Řiťka má službu v holubníku, Navážka s Cvočkem Cvrkalem jsou na noční a Angua má speciální poslání

na Stínově, sire. Nevzpomínáte?

"S Nobym?"

"U všech bohů, máte pravdu. Dobrá. Jakmile se zítra vrátí, řekněte jim, ať se u mě hlásí. A zařiďte, aby se Nobymu nějakou náhodou ztratila ta příšerná paruka, a dobře ji ukryjte, ano?" Elánius prolistoval štos papírů. "Nikdy jsem neslyšel o Dolním králi trpaslíků. Myslel jsem, že ‚král' je takový výraz trpaslíků, který označuje něco jako hlavního inženýra."

"Hm, víte, pane, Dolní král je velmi speciální postava," odpověděl Karotka.

"A proč?"

"No, ono to všechno začíná u Mazance z křemence*, pane."

"Čím že to?"

"Vadilo by vám, pane, kdybychom se do Dvora vrátili malou oklikou? Myslím, že bych vám mohl dost věcí objasnit, pane."

V jedné z nejproslulejších čtvrtí Ankh-Morporku, ve Stínově, na rohu jedné z desítek podezřelých uliček stála mladá žena. Stála tak, že už polohou těla naznačovala to, že je to, čemu by se v místním žargonu řeklo "dáma na čekané". Tedy abychom celou věc upřesnili, byla to dáma na čekané, ale tím, koho čekala, musel být pan Správný neboli pan Naditý, Zazobaný či Prachatý. Bohužel, většina takových žila na druhé straně Ankhu, a proto se jim taky říkalo "ti za vodou".

Znuděně zatočila kabelkou.

To byl velmi zřetelný signál, a to i pro člověka oplývajícího mozkem holuba. Člen Cechu zlodějů by ji velmi opatrně obešel po druhé straně ulice a kromě krátkého a přátelského pokynutí na pozdrav by si jí nevšímal. Dokonce i mnohem méně slušní nezávislí zloději, kteří se v této oblasti potulovali, by si to dvakrát rozmysleli, než by se odvážili zavadit pohledem o její kabelku. Cech švadlen a šiček uplatňoval velmi rychlou a hlavně nezvratnou spravedlnost.

V hubeném těle Játobyla Dluhoše se bohužel neukrýval ani mozek velikosti holubího. Malý mužík pozoroval celých pět minut kabelku jako kočka pohybující se klubíčko a pouhá představa jejího obsahu ho hypnotizovala. On ty peníze prakticky cítil. Pozvedl se na špičky, sklonil hlavu a vyrazil uličkou, uchopil kabelku a skutečně urazil ještě několik decimetrů, než svět vybuchl a Játobyl upadl jak dlouhý tak široký na rozblácenou zem.

Za pravým uchem ucítil hustou vlhkost, jako kdyby mu tam někdo slinil. A slyšel také velmi tiché a pomalé vrčení, spíš něco jako výhružné předení, které se neměnilo, jen vyjadřovalo nekompromisní slib, co všechno by se stalo, kdyby se pokusil pohnout.

Pak zaslechl kroky a koutkem oka zahlédl běl krajek.

"Ale, to je přece Játobyl," ozval se hlas.

"Krádež kabelky? To je ale ošklivé a nízké. Dokonce i na tebe, nezdá se ti? Mohl jsi skutečně přijít k úrazu. To je jenom Dluhoš, slečno. Ten nikdy nedělá potíže. Můžete ho pustit."

Váha z Dluhošových zad zmizela. Pak slyšel, jak někdo velmi tiše odkráčel do temnoty za ústím uličky.

"Já to byl, já to byl, já to udělal!" prohlašoval malý zloděj zoufale, když mu desátník Nóblhóch pomáhal na nohy.

"Jo, my víme, my jsme tě při tom viděli," přikývl Noby. "A víš, co by se ti stalo, kdyby na to přišli ti z Cechu zlodějů? Netrvalo by dlouho a ocitl by ses s podříznutým krkem v řece, to bez ohledu, jak moc by ses chtěl napravit."

"Voni mě nenáviděj, páč sem tak dobrej," huhlal Játobyl slepenými vousy. "Heleďte, víte vo tý loupeži u Tovše Baševa? To jsem udělal já. Já to byl."

"Jasně, Dluhoši, tos byl ty."

"A ta loupež zlata z trezoru minulej tejden, to sem byl taky já. Ne Koksicht a jeho hoši."

"Jasně že to nebyl Koksicht, ale ty, Dluhoši."

"A ta prácička u zlatníka, co mu všichni říkaj Ruda Žeby, co k ní došlo -"

"Tos byl taky ty, že jo?"

"Jasně," přikývl Játobyl.

"A oheň bohům, náhodou, jsi neukradl?" ušklíbl se ďábelsky Noby pod svou parukou.

"Jo, já to byl, máte pravdu," přiznal se okamžitě Dluhoš. Několikrát si smutně povzdechl. "Jenže jsem v tý době byl samozřejmě mnohem mladší." Pak krátkozrace zamžoural na desátníka Nóblhócha.

"Proč máš na sobě ženský šaty, Noby?" užasl.

"To je přísně tajné, Dluhoši," odpověděl mu tajemným tónem desátník Nóblhóch.

"No jo, tak jo," přikývl rozpačitě Játobyl. "Hele, nemoh bys mi pučit pár šesťáků, Noby? Už sem dva dny nejed."

Ve tmě zableskly malé mince.

"Tak a teď vodprejskni," prohlásil desátník Nóblhóch.

"Díky, Noby. Kdybys narazil na nějakej neřešitelnej zločin, víš, kde mě hledat."

Dluhoš se tiše vytratil do tmy.

Za Nobym se objevila seržanta Angua a připínala si hrudní plát.

"Chudák," řekla.

"Kdysi to býval skvělý zloděj," řekl Noby, vytáhl ze své brašny zápisník a poznamenal si několik řádků.

"Je od tebe hezké, že mu vypomáháš," pokračovala Angua.

"No jo, já ty prachy zase seberu z vybranejch drobnejch," odpověděl klidně Noby. "Takže už víme, kdo udělal tu kasu s penězma, ne? To bude další pero za klobouk, až to povím panu Elániovi."

"Za čepec, Noby."

"Cože?"

"Za tvůj čepec, Noby. Má kolem moc pěkné umělé květiny."

"Jo to... no jo..."

"Ne že bych si stěžovala," pokračovala Angua, "ale když nám přidělili tuhle práci, myslela jsem si, že to já budu vystupovat jako návnada a ty mi budeš dělat krytí, Noby."

"No jo, ale když ty jsi o..." Nobyho obličej se stáhl námahou, když se snažil prodrat do neznámé jazykové oblasti, "...mor...phor... logicky obdarovaná..."

"Vlkodlačice, Noby. Já to slovo znám."

"Dobrá... no, je to jasný, ty se dokážeš mnohem líp plížit ve stínech, a... vůbec, mně se to prostě nelíbí, když má ženská v policejní práci dělat návnadu..."

Angua zaváhala, jak se jí často stávalo, když se chystala promluvit s Nobym o komplikovaných věcech, a zamávala před sebou rukama, jako by se pokoušela uhníst a vytvarovat těsto svých myšlenek.

"Já jen, že... Chtěla jsem říct, že by si lidé mohli myslet..." začala. "Myslela jsem... No, víš, jak lidé říkají mužům, kteří nosí paruky a dlouhé šaty, nebo ne?"

"Jistě, slečno."

"Skutečně?"

"No jasně. Přece soudci, slečno."

"Výborně. To je ono. Skvěle," přikyvovala Angua pomalu. "Tak, teď zkus hádat znovu..."

"Hm... herci, slečno?"

Angua se vzdala. "Ten taft ti opravdu sluší, Noby," řekla.

"Nemyslíte, že bych v něm vypadal moc tlustý, že ne?"

Angua nenápadně začichala. "Ale ne..." řekla pak tiše.

"Myslel jsem, že pro přesvědčivost věci bych se měl trochu navonět," pospíšil si Noby.

"Cože? Aha..." Angua zavrtěla hlavou a znovu zavětřila. "Jenže... já mám dojem..., že cítím... něco... jiného."

"To mě udivuje, páč tahle věcička je přece jenom dost vostrá a abych se vám přiznal, slečno, fakticky si myslím, že konvalinky voněj trochu jinak..."

"To není voňavka."

"...ale ten levandulovej přípravek na leštění mosazi, ale..."

"Myslíš, že by ses mohl vrátit na stanici sám, Noby?" obrátila se k němu nepřítomně Angua. Navzdory tomu, že cítila, jak v ní narůstá panika, v duchu sama k sobě dodala: Konec konců, co by se mohlo stát? No vážně?

"Jistě, slečno."

"Já bych si... Potřebuju si něco... promyslet."

Angua vyrazila do tmavých uliček a nozdry se jí plnily novým pachem. Musel to být silný pach, aby dokázal bojovat s mocnou Eau de Noby, a také byl. A jak mocný.

Ne tady, pomyslela si. Ne teď.

A ne on.

Běžící muž se zhoupl na silné větvi pokryté mokrým sněhem a konečně se mu podařilo spustit se na nižší větev vedlejšího stromu. Tím se dostal poměrně daleko od potoka. Jak dokonalý byl jejich čich? Po čertech dobrý, to věděl. Ale byl takhle dobrý? .

Z potoka se vyšvihl na jednu ze silných převislých větví. Jestliže sledovali břehy, a oni jsou dost chytří, aby právě tohle udělali, nepoznají, že potok opustil.

Kdesi nalevo se ozvalo zavytí.

Zamířil vpravo, přímo do temného srdce pralesa.

* * *

Elánius slyšel, jak se Karotka pohybuje ve tmě, a pak tichý skřípot klíče v zámku.

"Myslel jsem, že se o tohle místo stará Společnost pro rovnou výšku," řekl.

"Jenže najít dobrovolníky je dnes hrozně obtížné," odpověděl Karotka, protáhl Elánia nízkými dvířky a zapálil svíčku. "Denně sem zajdu, jen abych na to trochu dohlédl, ale nezdá se, že by to někoho příliš zajímalo."

"To nechápu proč," zavrtěl hlavou Elánius a rozhlížel se Muzeem trpasličího chleba.

O pekařských produktech bylo možno říci jedinou pozitivní věc, a sice, že jsou pravděpodobně stejně jedlé jako v den, kdy byly vytvořeny.

Bylo by pravděpodobně lepší použít výraz "vykovány". Trpasličí pečivo, a to hlavně chleba, bylo vyrobeno jako potrava pro poslední, nejzoufalejší situace a současně jako zbraň a platidlo. Jak Elánius věděl, trpaslíci neměli žádné náboženství, ale pokud by nějaké měli, byl by to jejich přístup k chlebu.

Odněkud ze šera se ozvalo zacinkání a škrabavý zvuk.

"Krysy," řekl znechuceně Karotka. "Nikdy si nedají pokoj. Jsou nepoučitelné a neustále se pokoušejí ohlodávat trpasličí chleba, chudinky. Aha. Tady to máme. Mazanec z křemence. Samozřejmě napodobenina, sire."

Elánius upřel zvědavý pohled na beztvarou věc na zaprášené polici. Bylo to vzdáleně podobné mazanci, ale jen když vás na tu podobu někdo předem upozornil. Jinak byl přesný termín "nepravidelný kus kamene"... Bylo to velikosti a tvaru, dejme tomu, menšího polštáře a na povrchu bylo vidět několik zkamenělých hrozinek.

"Na něco takového si večer dává moje žena nohy, když má za sebou zvláště těžký den," zabručel Elánius.

"Je to patnáct set let staré," vysvětloval dál Karotka a v hlase mu zaznělo něco jako úcta.

"Já myslel, že je to napodobenina."

"To ano..., ale napodobenina velmi důležité věci, pane," ujišťoval ho Karotka.

Elánius začichal. Ve vzduchu se vznášel slabý, ale dost čpavý zápach. "Je to tady dost cítit po kočkách, nezdá se vám?"

"Obávám se, že sem lezou za krysami, pane. Krysa, která předtím oždibovala trpasličí chleba, se nedokáže příliš rychle

pohybovat."

Elánius si zapálil doutník. Karotka na něj vrhl pohled nejistého nesouhlasu. "Děkujeme lidem, že nám tady nebudou kouřit, pane."

"A proč? Jak víte, že nebudou?" podivil se Elánius. Opřel se o jednu ze zasklených skříní. "Dobrá, kapitáne. Takže proč doopravdy jedu do... Bjonku. Nevím toho sice o diplomacii mnoho, ale jedno určitě - že se totiž nikdy nejedná o jednu jedinou jednoduchou záležitost. Co je to Dolní král? Proč se tady naši trpaslíci perou?"

"Tedy, jak bych... Už jste někdy slyšel o kruku, pane?"

"Myslíte trpasličí důlní právo?" podíval se na něj Elánius.

"Výborně, pane. Ale ono to je mnohem více než jen to. Je to také o... o tom, jak žijete. Zákony vlastnictví, manželské zákony, dědictví, zákony o sporech všeho druhu a tak dál. Vlastně všechno. A Dolní král... počkejte, řekl bych to takhle. Dolní král je něco jako soud posledního odvolání. Má své poradce, to je jasné, ale má taky poslední slovo. Stačíte mě sledovat?"

"Zatím je to logické."

"Dolní král je korunován na Mazanci z křemence a sedí na něm, když vynáší své soudy, protože Dolní král to tak dělá už od časů Čekana Krvezbrotě..., který vládl před patnácti sty lety. Je kamenem práva... autority."

Elánius neochotně přikývl. I to mu dávalo smysl. Děláte něco, protože se to tak vždycky dělávalo a vaše vysvětlení zní: ‚Tak jsme to dělávali vždycky.' Miliony mrtvých lidí se přece nemohly mýlit, že?"

"A král? Volí ho, nebo se narodí králem, nebo jak?" řekl Elánius.

"Dalo by se více méně říci, že je volen," odpověděl Karotka. "Ale je to tak, že to mezi sebou domluví velká skupina starších trpaslíků. A ti předtím samozřejmě vyslechnou obrovské množství jiných trpaslíků. Říká se tomu odhadování výsledků. Král tradičně bývá z některé z nejbohatších a největších rodin. Jenže... hm... víte..."

"No, copak?"

"Letos se věci odehrávají trochu jinak. Nálady jsou tak nějak... nedobré a vášně poněkud vyplouvají na povrch."

Ach, pomyslel si Elánius.

Pozvedl obočí. "Vyhrává ten nesprávný trpaslík?"

"Někteří trpaslíci by to tak možná řekli. Jenže potíž je v tom, že byl zpochybněn celý proces volby krále," pokračoval Karotka. "Trpaslíky v největším trpasličím městě za hranicemi Überwaldu."

"No to mi neříkejte! To musí být to město na střed od-"

"Je to Ankh-Morpork, pane."

"Cože? Ale my přece nejsme trpasličí město!"

"Při posledním sčítání padesát tisíc trpaslíků, pane!"

"Vážně?"

"Přesně tak, pane."

"Jste si jistý?"

"Naprosto, pane."

Samozřejmě, že si je jistý, pomyslel si Elánius. A pravděpodobně je všechny zná jménem.

"Musíte pochopit, pane, že se rozpoutala obrovská debata," pokračoval Karotka. "Jedná se o to, jak byste definoval trpaslíka."

"Já tedy nevím, ale většina lidí by řekla, že trpaslíci jsou trpaslíci, protože jsou -"

"Ne, pane. Velikost to není. Podívejte, Noby Nóblhóch je menší než spousta trpaslíků, a přece mu neříkáme trpaslík."

"No možná, ale ani příliš nezdůrazňujeme, že by byl člověk."

"Na druhé straně, já jsem taky trpaslík."

"Víte, Karotko, už delší dobu jsem si říkal, že bych si o tom s vámi promluvil -"

"Adoptován trpaslíky, vychován trpaslíky. Pro trpaslíky jsem trpaslík, pane. Mohu se zúčastnit obřadu k'zakra, znám tajemství h'ragna, dokážu správně ha'lk svou g'rakha... Jsem prostě trpaslík."

"Co všechny ty věci znamenají?"

"To netrpaslíkům nesmím prozradit." Karotka se pokoušel takticky ustoupit z cesty doutníkovému kouři. "Naneštěstí si někteří trpaslíci z hor myslí, že ti, kdož se odstěhovali, už nejsou praví trpaslíci. Jenže tentokrát byla volba krále změněna díky hlasování ankh-morporských trpaslíků, a to se mnoha trpaslíkům ve staré otčině nelíbí. Najednou na hladinu vyplulo množství ošklivých nálad a pocitů. Padají celé rodiny a tak dále. Hodně tahání za vousy."

"Vážně?" ujišťoval se Elánius a marně při tom skrýval úsměv.

"Když jste trpaslík, pak to není k smíchu."

"Omlouvám se."

"Obávám se, že tenhle nový Dolní král všechno ještě zhorší, i když mu samozřejmě přeju všechno nejlepší."

"Je tvrdý, co?"

"Hm, předpokládám, že je vám jasné, pane, že kterýkoliv trpaslík, který se v trpasličí společnosti vypracuje tak vysoko, že se o něm alespoň uvažuje jako o kandidátovi na královský trůn, se na své místo nedostal proto, že by zpíval písničku hej hou, hej hou a ošetřoval zraněná zvířátka v lese. Ale podle trpasličích měřítek má současný král Rydzik Rydziksson velmi moderní myšlení, přestože jsem slyšel, že Ankh-Morpork nemá nijak v lásce."

"Tak mi to připadá, že je i velmi jasnozřivý."

"Každopádně to popudilo velké množství, hm, tradičněji uvažujících horských trpaslíků, kteří si myslí, že novým králem by měl být Albrecht Albrechtsson."

"A ten nemá moderní myšlení."

"Ten si myslí, že dokonce vylézt ze země je nebezpečně netrpasličí."

Elánius si povzdechl. "No, Karotko, vidím, že tady máme problém, jenže potíž s tím problémem spočívá v tom, že to není problém můj. Ani váš, trpaslík netrpaslík." Poklepal na schránku s Mazancem.

"Tak napodobenina, ano?" ujišťoval se. "Jste si jistý, že není pravý?"

"Pane! Existuje jen jediný pravý Mazanec! My mu říkáme ‚věc a veškerenstvo té věci'."

"Dobrá, ale jestli je to dobrá napodobenina, kdo to pozná?"

"Každý trpaslík, pane."

"Já jen žertoval."

Tam dole, na soutoku obou říček, ležela vesnička. Budou tam čluny.

Zatím to zabíralo. Svahy za ním byly bílé a neobjevovaly se na nich tmavé stíny. Mohou být sebelepší, ale ať zkusí dohonit člun...

Pod nohama mu vrzal tvrdý sníh. Propotácel se mezi několika hrubě sroubenými chatrčemi, uviděl přístavní můstek a několik loděk, chvíli zoufale zápolil se zmrzlým provazem té nejbližší, pak chytil veslo a odstrčil se do proudu.

Na svazích za ním se stále ještě nic nehýbalo.

Konečně se mohl rozhlédnout. Člun byl velký, větší, než jaký by jediný člověk dokázal ovládat, ale jemu stačilo, když se vždycky včas odstrčí od břehu. To pro dnešní noc stačí. Ráno ho někde nechá, možná někoho požádá, aby donesl zprávu do věže, pak si koupí koně a pak...

Pod plachtou hozenou v přídi člunu začalo něco výhružně vrčet.

Byli opravdu velmi chytří.

Zatím v nedalekém zámku seděla ve svém křesle tiše lady Margolotta, upírka, a listovala si v Krkatilově Knize šlechty.

Nebyla to právě nejlepší příručka, zvláště co se týkalo zemí na téhle straně Hor beraní hlavy, kde byla mnohem přesnější kniha Almanach gotický, v němž měla ona sama vyhrazeny celé čtyři stránky*, ale pokud jste chtěli vědět, kdo je kdo v Ankh-Morporku, byl almanach prakticky bezcenný.

Její výtisk byl teď plný záložek. Povzdechla si a odsunula knihu stranou.

U lokte jí stálá sklenice - flétna s tmavorudým obsahem. Usrkla a udělala obličej. Pak upřela pohled do plamenů a zkusila uvažovat jako lord Vetinari.

Kolik toho tuší? Kolik novinek se k němu dostalo? Signalizační věže stály teprve něco přes měsíc a v Bjonku byly všeobecně považovány za obtěžující a nepříliš žádoucí zařízení. Jak se však zdálo, odváděly dobrou, i když poněkud plíživou práci. Koho pošle?

Jeho volba jí řekne vše, tím si byla jistá. Někoho jako je lord Rzezacz nebo Žraloun...? No pak by jeho cena v jejích očích dost poklesla. Podle toho, co slyšela - a lady Margolotta slyšela spoustu věcí - by ankh-morporský diplomatický sbor jako celek nedokázal najít ani vlastní zadek, a to i kdyby jim k tomu někdo půjčil mapu. Samozřejmě, pro diplomata bylo velmi výhodné stavěti se hloupým, rozhodně až do chvíle, kdy se mu podařilo obrat vás o všechno, ale lady Margolotta se setkala s některými z ankh-morporských nejlepších a ani jeden z nich tak dobrý nebyl.

Sílící vytí venku jí začínalo lézt na nervy. Zazvonila na komorníka.

"Ano, bhaní?" řekl Igor, který se zhmotnil z nejbližšího stínu.

"Běž a řekni dětem noci, aby si tu svou úžasnou hudbu provozovaly někde jinde, ano? Strašlivě mě bolí hlava."

"Jasně, bhaní."

Lady Margolotta zívla. Byla to dlouhá noc. Jistě se jí bude lépe přemýšlet, až se na to přes den pořádně vyspí. Ne nadarmo se říká večer moudřejší rána. Když přistoupila ke stolu, aby sfoukla svíčku, padl jí zrak naposledy na knihu. Jedna ze záložek byla u "V".

Ale... tolik toho Patricij jistě vědět nemůže...

Zaváhala a pak zatáhla za šňůru nad rakví. Igor se znovu objevil způsobem Igorů - jako stín.

"Ti bystří mladí muži na signalizačních věžích budou vzhůru, že?"

"Jashná vhěc, bhaní."

"Pošli zprávu našemu agentovi a požádej ho, aby pro nás zjistil všechno o veliteli Elániovi z Hlídky, ano?"

"On jhe dhiplomhat; bhaní?"

Lady Margolotta se pomalu uložila do rakve. "Ne, Igore. On je důvod pro diplomaty. A teď mi laskavě přiklop víko."

Samuel Elánius dokázal uvažovat ve dvou rovinách současně. Většina manželů to dokáže. Naučí se sledovat tok svého myšlení a současně naslouchat řeči svých žen. A naslouchat je důležité, protože v kterémkoliv okamžiku může dojít ke kontrole a je třeba, aby manžel citoval minimálně poslední větu ženina monologu přesně a bez chyby. Nesmírně prospěšná a životně důležitá je schopnost zachycovat z rozhovoru ony výmluvné fráze jako: "a jsou schopni to doručit nejpozději během zítřka nebo "pozvala jsem je na večeři" či "natřou to celé na modro a bude to stát jen pár šesťáků".

Lady Sibyla si to uvědomovala, Sam dokázal logicky sledovat průběh celého rozhovoru a současně myslel na něco úplně jiného.

"Řeknu Jeefesovi, aby zabalil zimní věci," pokračovala a upírala při tom pohled na Elánia. "Jistě tam bude v téhle roční době pěkně zima."

"Jistě. To je výborný nápad." Elánius upíral pohled do místa kousek nad krbem.

"Předpokládám, že tam budeme muset uspořádat nějakou slavnost s hostinou, takže bychom měli s sebou vzít alespoň nějaký vzorek typických ankh-morporských potravin. A vyvěsit pořádně prapory, abych tak řekla. Myslíš, že bych s sebou měla vzít kuchaře?"

"Určitě, drahá. To je skvělý nápad. Nikdo mimo město neumí připravit správný obložený chléb z vepřového kolínka."

To na Sibylu udělalo dojem. Uši operující zcela automaticky i přesto dokázaly zapnut ústa, která přičinila krátkou, nicméně smysluplnou poznámku.

Pokračovala: "A poslyš, myslíš, že bychom s sebou měli vzít i toho aligátora?"

"Ano, myslím, že by se mohl hodit."

Pozorovala jeho tvář. Na čele mu náhle naskočily drobné vrásky, to když uši znovu postrčily mozek. Zamrkal.

"Jakého aligátora?"

"Vždyť ty jsi v myšlenkách na míle odsud, Same. Předpokládám, že v Überwaldu."

"Promiň."

"Nějaký problém?"

"Proč posílá mě, Sibylo?"

"Jsem si jistá, že Havelock sdílí mé přesvědčení, že se ve tvém nitru ukrývají nezměrné hlubiny Same."

Elánius zachmuřeně klesl do lenošky. Tohle, jak cítil, byla jediná velká chyba jeho jinak praktické a soudné ženy. Sibyla proti všem důkazům věřila, že on, Elánius, je mužem mnoha talentů. On věděl, že je mužem, v němž se ukrývají nezměrné hlubiny. Ukrývaly se v nich různé věci, ale nestál o to, aby se byť jediná z nich vynořila na hladinu. Chtěl, aby všechno, co v nich bylo potopeno, také potopeno zůstalo.

Cítil také neodbytnou starost, kterou bohužel nedokázal přesně definovat. Kdyby to dokázal, vyjádřil by se pravděpodobně zhruba takto: policajt nikdy neodjíždí na dovolenou. Kde máte policisty, jak vždy rád poznamenával lord Vetinari, tam se dějí zločiny. Takže jestliže se skutečně vypraví do Bjonku, nebo jak se jméno toho zatraceného místa vyslovuje, dojde tam ke zločinu. To bylo něco, co svět vždycky policajtovi nastrčil do cesty.

"Těším se, že zas uvidím Serafinu," pokračovala v hovoru.

"Jistě, jakpak by ne," přikyvoval Elánius.

"V Bjonku oficiálně nebude policistou. To se mu vůbec nelíbilo. Líbilo se mu to ještě méně než spousta ostatních věcí.

Při několika příležitostech byl za hranicemi Ankh-Morporku a v jeho přilehlých oblastech, byl dokonce v několika sousedních městech, kde měl odznak Ankh-Morporku svou váhu. Někdy samozřejmě sledoval horkou stopu a plnil tak jednu z prvních a nejčestnějších policejních povinností. Podle toho, jak mluvil Karotka, bude jeho, Elániova, placka v Bjonku působit na některé lidi spíše negativně než jinak...

Čelo se mu znovu nakrčilo. "Serafinu?"

"Lady Serafine von Überwald," odpověděla mu Sibyla. "Matku seržantky Anguy? Vzpomínáš si, jak jsem ti o ní vloni říkala? Chodily jsme spolu do závěrečného ročníku. Samozřejmě, že jsme všechny věděly, že je vlkodlačka, ale v těch dnech nikoho ani nenapadlo mluvit o něčem takovém. To se prostě nedělalo. Byly tam sice nějaké povídačky o lyžařském instruktorovi, ale já jsem si naprosto jistá, že se ten člověk zřítil do nějaké průrvy nebo rokle. Pak se vdala za barona a vystěhovali se z Ankh-Morporku. Je to velmi stará vlkodlačí rodina."

"Skvělý rodokmen* a stříbrná miska," přikývl Elánius nepřítomně.

"Jsem si jistá, že by tě mrzelo, kdyby tě takhle slyšela mluvit Angua. Tak už si přestaň dělat starosti, Same! Budeš mít možnost se uvolnit. Jsem přesvědčená, že ti to prospěje."

"Jistě, má drahá."

"Bude to něco jako druhé líbánky," dodala Sibyla.

"Jistě," přikývl Elánius, který si vzpomněl, že mimo jiné ty první vlastně vůbec neměli.

"Když už tak mluvíme o všem možném," ozvala se po chvilce Sibyla poněkud váhavě, "vzpomínáš si, že jsem ti říkala, že zajdu na návštěvu k paní Obsáhlové?"

"Ano, jistě, jak se má?" Elánius znovu upíral oči nad krb. Nebyly to jen staré spolužačky. Někdy měl dojem, že se Sibyla schází s každým, koho kdy v životě potkala. Seznam lidí, kterým na Vánoce posílala pohlednice, měl dva díly.

"Myslím, že velmi dobře. A každopádně souhlasí s tím, že -"

Ozvalo ze zaklepání na dveře.

"Jeefes má dneska volný večer," řekla lady Sibyla. "Buď tak hodný, Same, a skoč otevřít. Vím, že už se nemůžeš dočkat."

"Říkal jsem jim už tolikrát, aby mě nerušili, když to není opravdu důležité," zabručel Elánius a vstal.

"Já vím, jenže ty si myslíš, že každý zločin je vážná věc, Same."

Na schodech stál Karotka. "Je to.., tak trochu... politické, pane," řekl.

"A co může být tak politického ve čtvrt na deset v noci, kapitáne?"

"Někdo se vloupal do Muzea trpasličího chleba," vysvětloval Karotka.

Elánius upřel pohled do Karotkových nevinných modrých očí.

"Tak mě napadá jedna věc, kapitáne," řekl pomalu. "A to je, že z muzea zmizela jistá věc, že?"

"Přesně tak, pane."

"A ta věc je napodobenina Mazance."

"Ano, pane. Vloupali se tam těsně potom, co jsme tam byli my, pane, nebo -" Karotka si nervózně olízl rty, "se tam v té době někde ukrývali."

"Takže to nebyly krysy."

"Nebyly, pane. Omlouvám se, pane."

Elánius si zapnul přezku pláště a stáhl helmici z věšáku.

"Takže někdo ukradl napodobeninu Mazance z křemence jen několik týdnů předtím, než se má originál použít při velmi důležitém obřadu," řekl a nasadil si helmici. "To mi připadá přinejmenším pozoruhodné."

"Já si myslím totéž, pane."

Elánius si povzdechl. "Nenávidím tyhle politické případy."

Když odešli, seděla lady Sibyla chvíli tiše s pohledem upřeným na vlastní ruce. Pak si přenesla lampu do knihovny a vytáhla z jedné police tenký svazek vázaný v bílé kůži, na jehož hřbetě byl zlacený nápis "Naše svatba".

"Byla to zvláštní událost. Ankh-morporská smetánka - ta, která se usadila tak vysoko, že už nepáchne, jak s oblibou říkal Sam - se dostavila v hojném počtu, nejspíše ze zvědavosti. Byla nejproslulejší stará panna, o níž se myslelo, že se nikdy neprovdá, a on byl jen obyčejný kapitán Hlídky, který měl vzácný dar popouzet lidi.

A tady byly ikonografie celé události. Tady byla ona, a vypadala spíše přátelsky než rozzářeně, a tady se Sam s ulíznutými vlasy mračil na člověka s ikonografem. Tady stál seržant Tračník s hrudí tak nafouknutou, že se málem vznášel nad zemí, a Noby se širokým úsměvem, i když nebylo jisté, že nedělá jen jeden ze svých obličejů.

Sibyla opatrně obracela stránky. Mezi každé dva listy pečlivě vkládala list hedvábného papíru.

Pomyslela si, že v mnoha směrech byla opravdu velmi šťastná. Byla na Sama pyšná. Pracoval tvrdě a ve prospěch mnoha lidí. Staral se i o lidi, kteří nebyli důležití. Vždycky měl více práce a starostí, než pro něj bylo zdravé. Byl to nejcivilizovanější člověk, kterého kdy potkala. Ne gentleman, díky bohu, ale skutečně jemný člověk.

Ona vlastně nikdy přesně nevěděla, co Sam dělá. Samozřejmě věděla, co obnáší jeho povolání, ale podle všeho netrávil mnoho času za psacím stolem. Když se nakonec vrátil domů, míval ve zvyku házet oblečení přímo do koše na špinavé prádlo, takže o jejich poškození a skvrnách od bláta a od krve se dozvídala teprve později, od děvčat z prádelny. Zaslechla občas povídání o honičkách po střechách a o bojích muže proti muži a kolenem proti klínu, které její manžel tu a tam sváděl s individui pojmenovanými třeba Jindřich "Vloupačka" Výmola...

Tady byl Sam Elánius, kterého znala, který odcházel z domu a zase se k ní vracel, a tam venku to byl jiný Sam Elánius, který jí vůbec nepatřil a žil ve světě mužů s těmi děsivými jmény.

Sibyla Berankinová byla vychována k šetrnosti, přemýšlivosti a tak.trochu venkovsky pojaté vznešenosti a laskavosti k lidem.

V tichu, které panovalo v domě, se znovu zadívala na obrázek. Pak se hlasitě vysmrkala a vstala, aby se pustila do balení a dalších praktických věcí.

Desátník Pleskot Řiťka teď vyslovovala své jméno Leskaut. Byla žena a v trpasličí komunitě Ankh-Morporku tedy vzácný květ.

Nedá se říci, že by se trpaslíci nezajímali o sex. Naopak věděli, že je nezbytně nutné přivádět na svět nové trpaslíky, kteří by zdědili jejich majetky a pokračovali v těžbě v dolech až oni, staří, odejdou. Bylo to jednoduše v tom, že neviděli nic důležitého v rozlišování pohlaví nikde jinde než v soukromí. V jazyce trpaslíků neexistovala ženská zájmena, nebo - jakmile se dítě jednou postavilo na nohy - ženská práce.

Pak do Ankh-Morporku přišla Pleskot Řiťka a zjistila, že tady existují lidé, kteří nenosí kroužkovou zbroj ani kožené prádlo,* ale zato nosí věci pestrých barev a vzrušující make-up a těm že se říká "ženy"**. A v její malé kulaté hlavě se zrodila otázka: "Proč ne já?"

Teď byla známá ve všech trpasličích hospodách a barech v celém Ankh-Morporku jako první trpaslík ve městě, který si oblékl sukni. Byla to sice sukně z pevné pracovní kůže a objektivně řečeno erotická asi jako kus dřeva, ale - jak by řekli někteří starší trpaslíci - někde tam pod ní byla kolena***.

A co bylo horší, začali teď postupně zjišťovat, že mezi syny mají také nějaké - při tom slově se většina z nich dusila - "dcery". Leskaut byla jen tou zpěněnou čepičkou na vrcholku vlny. Někteří mladí trpaslíci teď poněkud stydlivě, ale přesto, začínali nosit oční stíny a prohlašovat, že vlastně nemají rádi pivo. Tichou hladinu trpasličího společenství začínal čeřit čím dál tím silnější proud.

Trpasličí společenství by zdaleka nebylo proti několika dobře mířeným kamenům hozeným po každém, kdo v onom proudu plul, ale kapitán Karotka vyslal do ulic zprávu, že by to musel pokládat za útok na důstojníka Hlídky. A o útoku na důstojníka že si Hlídka myslí opravdu svoje, jako ostatně policie kdekoliv, a i kdyby měli viníci nohy sebekratší, ocitli by se nakonec dost vysoko nad zemí.

Plnovous a kovovou helmici si však Řiťka samozřejmě ponechala. Jedna věc je prohlásit o sobě, že nejsem trpaslík, ale trpaslice, a úplně jiná věc by bylo prohlašovat o sobě, že nejsem trpaslík.

"Případ otevření a zavření, pane," hlásila Řiťka, když viděla vcházet Elánia. "Otevřeli okno v zadní místnosti, dokonalá práce, a tím vnikli dovnitř a odešli předními dveřmi, které se za sebou ani nenamáhali zavřít. Skříňku s Mazancem jednoduše rozbili. Všude po zemi kolem leží střepy. Zanechali po sobě spoustu stop v prachu. Udělala jsem pár obrázků, ale stopy jsou rozmazané a obrázky nám moc nepomůžou. A to je zhruba všechno."

"Žádné odhozené nedopalky, náprsní tašky nebo kousky papíru s adresou?" ujišťoval se Elánius.

"Ne, pane. Byli to velmi netaktní zloději, pane."

"To tedy každopádně," přikývl zachmuřeně Karotka.

"Nabízí se nám tady samozřejmě jedna otázka," pokračoval Elánius, "proč to tady těmi kočičími chcankami páchne mnohem silněji než předtím?"

"Je to trochu silné, že?" souhlasila Pleskot. "A já v tom cítím příměs síry. Policista Ping říká, že už to tady takhle páchlo, když sem vešel, ale po kočkách prý tady nebylo ani stopy. Dokonce žádné otisky."

Elánius si přidřepl na paty a prohlížel si rozbité sklo. "Jak jsme se o vloupání dozvěděli?"

"Policista Ping zaslechl cinkot skla. Obešel budovu zezadu a viděl, že je otevřené okno. A těsně potom zloději zmizeli předními dveřmi."

"Omlouvám se, pane," řekl Ping, pokročil kupředu a zasalutoval. Byl to ostražitě vyhlížející mladík, který se zdál být neustále připraven zodpovědět položenou otázku.

"Všichni děláme chyby," mávl Elánius rukou. "Takže vy jste slyšel cinkat sklo?"

"Ano, pane. A pak někdo zaklel."

"Vážně? A co řekl?"

"Řekl ‚ksindl', pane."

"Takže pak jste to obešel zezadu, spatřil to vylomené okno a...?"

"Zavolal jsem dovnitř ‚Je tam někdo?', pane."

"Opravdu? A co byste byl udělal, kdyby vám zevnitř odpověděl hlas ‚nikdo'? Ne, na to mi nemusíte odpovídat. A co bylo dál?"

"Ehm... Slyšel jsem, jak se rozbíjí další sklo, a když jsem se vrátil k předním dveřím, byly otevřené a oni byli pryč. Tak jsem to natáhnul zpátky do Dvora a nahlásil to kapitánu Karotkovi, protože vím, že mu na tomhle místě hrozně záleží."

"Tak vám děkuju... Pingu, že?"

"Ano, pane." Ping, netázaný, ale připravený odpovídat, dodal: "To je nářeční slovo, které znamená ‚zavlažovaná louka', pane."

"Dobrá, a teď už běžte." Policista si očividně oddechl a odešel. Elánius povolil svému vědomí, aby se trochu rozostřilo. Miloval okamžiky, jako byl tenhle, ty malé misky času, kdy před ním ležel zločin a on věřil, že svět je něco, co se dá rozluštit. To byly ty časové úseky, kdy se člověk dokázal opravdu dívat, aby zjistil, co je schopen vidět, a občas zjišťoval, že věci, které tady nejsou, jsou právě ty nejzajímavější ze všech.

Mazanec byl položen na polici vysoké asi jeden metr a byl uzamčený ve skleněné skříňce přišroubované na polici.

"Co když rozbili to sklo náhodou?" uvažoval.

"To si myslíte, pane?"

"Podívejte se sem, vidíte to?" Elánius ukázal na tři šrouby, vyrovnané jeden vedle druhého. "Pokoušeli se skříňku rozebrat. Sklo jim muselo vyklouznout."

"Ale jaký to má všechno smysl?" podíval se na něj Karotka. "Vždyť je to jen napodobenina, pane! I kdyby na ni našli kupce, nemá žádnou cenu! Snad pár tolarů."

"Jestli je to dobrá napodobenina, mohli by ji zaměnit za tu pravou věc."

"Dobrá, přiznejme, že by to mohli zkusit," připustil Karotka. "Ale vznikl by tady jeden velký problém."

"Jaký?"

"Trpaslíci nejsou hloupí, pane. Napodobenina má na spodní straně vyrytý velký kříž. A pro jistotu je vyrobena z papíru a sádry."

"Hmm."

"Ale stejně to byl dobrý nápad, pane," utěšoval ho Karotka. "Tohle jste nemohl vědět."

"Zajímalo by mě, jestli to věděli ti zloději."

"I kdyby to nakrásně nevěděli, nemohli si ani ve snu myslet, že by jim to prošlo."

"Pravý Mazanec je velmi důkladně střežen," vmísila se do hovoru Pleskot. "Je tak vzácný, že je s podivem, že většina trpaslíků dostane možnost spatřit ho alespoň jednou v životě."

"Každý člověk by si přece musel všimnout, kdybyste měl velký kus sádry schovaný za vestou," prohlásil Elánius více méně k sobě. "Takže tohle byl pěkně hloupý zločin. Jenže proč z něj nemám i takový pocit? Chápete mě? Proč by si tím někdo měl komplikovat život? Zámek na předních dveřích bych otevřel vlásenkou i já. Stačilo by kopnout a vypadl by z rámu i se dveřmi. Kdybych šel tu věcičku ukrást já, dokázal bych vlítnout dovnitř a zmizet dřív, než by to sklo začalo cinkat. Jaký smysl mělo být v tomhle nočním čase a v téhle čtvrti tak potichu?"

Trpaslice zatím cosi kutila pod nejbližší výstavní vitrínou. Pak vytáhla ruku. Na čepeli šroubováku se matně zablesklo několik zaschlých kapek krve.

"Vidíte?" opakoval Elánius. "Šroubovák jim "sklouzl a někdo si poranil ruku. Ale jaký to má všechno smysl, Karotko? Kočičí moč a síra a šroubovák... Nenávidím případy, kdy se začíná s množstvím stop. Pak je tak strašně těžké něco vyřešit."

Odhodil šroubovák. Čirou náhodou dopadl nástroj na zem čepelí napřed a s tichým drnčením se zabodl do prken.

"Já jdu domů," zamračil se Elánius. "Určitě zjistíme, o co se jedná, až to začne smrdět."

Elánius strávil většinu dopoledne tím, že se snažil doplnit si vědomosti o dvou téměř neznámých místech. Jedno z nich, jak se ukázalo, se jmenovalo Ankh-Morpork.

Überwald - to bylo jednoduché. Byl pětkrát nebo šestkrát větší než Stoské pláně a táhl se prakticky až ke Středu. Byl tak porostlý pralesy, tak zvrásněn malými horskými útvary a tak hustě protkán sítí řek, že byl z větší části stále ještě nezmapován. Byl navíc také z větší části neprozkoumán*. Lidé, kteří tam žili, měli na práci jiné věci, a ti lidé zvenčí, kteří přišli do Überwaldu na výzkumy, vešli do pralesů a už z nich nikdy nevyšli. Celá staletí se o to místo nikdo nezajímal. Kdopak by prodával věci lidem tak dobře ukrytým mezi stromy?

Všechno pravděpodobně změnila první slušná vozová cesta, kterou postavili před několika lety. Vedla až do Genový. Cesty jsou stavěny proto, aby byly následovány. Lidi z hor to vždycky táhlo na pláně a v těch posledních letech se k nim připojili i Überwalďané. A zpátky se donesly různé novinky. Především jedna: v Ankh-Morporku se dají vydělat peníze, přijeďte i s dětmi. Česnek si s sebou ale vozit nemusíte, protože všichni upíři pracují u košer řezníků. A když do vás někdo v Ankh-Morporku strčí, máte právo mu to oplatit. Nikdo se o vás nestará natolik, abyste mu stál za zabití.

Elánius se právě naučil, jaké jsou základní rozdíly mezi überwaldskými trpaslíky a trpaslíky od Ploskolebčí hory. Ti druzí byli menší, hlučnější a mezi lidmi mnohem více doma. Überwaldští trpaslíci byli tiší, měli sklony vykukovat zpoza rohů a často neuměli ankh-morporsky. V některých uličkách za ulicí U Melasového dolu by občan města klidně uvěřil, že se ocitl v cizí zemi. Na druhé straně byli přesně takoví občané, jaké by si přáli policajti na celém světě. Nedělali potíže. Pracovali většinou jeden pro druhého a platili daně mnohem ochotněji a častěji, než to dělali lidé, i když je třeba říci, že mnoho ankh-morporských občanů vydělávalo míň než malá hromádka myšího trusu. Většinu problémů si vyřešili mezi sebou. Dá se říci, že takovým lidem musí policie věnovat pozornost, jen když se s nimi setká ve formě křídového obrysu na dláždění.

Nakonec se však ukázalo, že uvnitř jejich společenstva, za ubohými fasádami všech těch chatrčí, obchůdků a dílniček v ulici Kotevního řetězu a Velrybí kostice, planou krevní msty a spory, jejichž původ leží ve dvou sousedních dolech

osm set kilometrů od města a tisíc let v minulosti. Byly tam hospody, kde jste mohli pít, jen když jste byli z konkrétní hory. Byly tam uličky, kudy jste si netroufli projít, když váš klan doloval v určité rudné žíle. Způsob, jakým jste nosili nasazenou helmici, jak jste si rozčesávali plnovous - to všechno bylo pro ostatní trpaslíky složitou otevřenou knihou. Elánius v tom neviděl ani kousek popsaného papíru.

"Pak je tady způsob, jak si krazak svůj G'ardrgh," nadhodila desátnice Řiťka.

"Nebudu se vás ani ptát, co to znamená," zabručel Elánius.

"Obávám se, že bych vám to stejně nedokázala vysvětlit," zavrtěla hlavou Řiťka.

"A mám já vůbec nějaký Gaadrerghuh?" zeptal se přece jen Elánius.

Řiťka při jeho chybné výslovnosti zamrkala. "Ano, pane. Každý má. Jenže jenom trpaslík si ten svůj může krazak správně," vysvětlovala. "Nebo její," dodala.

Elánius si povzdechl a zadíval se na stránky ve svém notesu, které zaplnil poznatky pod heslem Überwald. Přesně si to sice neuvědomoval, ale zacházel se zeměpisem, jako kdyby vyšetřoval nějaký zločin (Viděl jste, kdo tady udělal to údolí? Poznal byste . ten ledovec, kdybyste ho znovu potkal?) .

"Já ještě nadělám spoustu chyb, Pleskot," řekl zasmušile.

"S tím si nelamte hlavu, pane. To lidé vždycky dělají. Naštěstí většina trpaslíků pozná, že máte upřímnou snahu a že se je nesnažíte tahat za nos," snažila se ho povzbudit Řiťka.

"Jste si jistá, že vám nevadí vydat se se mnou na tu cestu?"

"Dřív nebo později by se to stejně stalo, pane."

Elánius smutně zavrtěl, hlavou. "Já to stejně nechápu, Pleskot. Všechny ty zmatky a pozdvižení kolem trpaslice, která se snaží chovat jako -"

"Dáma, pane?"

"Tak, a přitom nepadne ani slovo o tom, že se Karotkovi říká trpaslík, a přitom je Karotka člověk-"

"Ne, pane. Jak on sám říká, Karotka je trpaslík. Byl adoptován trpaslíky, absolvoval Y'grad a dbá na to, aby j'kargra, pokud je to tedy ve městě možné. Je trpaslík."

"Měří dva metry!"

"Je to vysoký trpaslík, pane. Nám nevadí, jestli chce být současně i člověkem. Dokonce ani drudak'ak by s tím neměl žádné obtíže."

"Tak tady už mi docházejí hrdelní hlásky, Pleskot. Co to bylo?"

"Podívejte, pane, většina trpaslíků tady ve městě je... takhle - vy byste je nazval liberálními. Pocházejí hlavně z míst za Ploskolebčí horou, rozumíte? Vycházejí s lidmi. Někteří z nich jsou dokonce ochotni přiznat, že mají... dcery, pane. Jenže mnoho z těch hodně konzervativních... überwaldských trpaslíků nepokročilo ani o kousek. Jednají, jako kdyby pořád ještě žili za dob Čekana Krvezbrotě. A právě takovým říkáme drudak'ak."

Elánius se o to pokoušel, ale věděl, že pokud chce někdo mluvit alespoň slušnou trpasličtinou, potřebuje k tomu celoživotní studium a vážnou krční infekci.

",nad zem'... oni záporně," pokoušel se, ale neuspěl.

"Oni nechodí dostatečně na čerstvý vzduch," přeložila mu Řiťka.

"Dobrá. A všichni si myslí, že nový král bude jeden z nich?"

"Říkají, že Albrecht nikdy v životě neviděl slunce. Jeho klan nikdy nevychází na zemský povrch za dne. A všichni si byli jistí, že to bude právě on."

A jak se ukázalo, pomyslel si Elánius, nebyl. Někteří z überwaldských trpaslíků ho nepodpořili. A svět šel dál. Teď už tady bylo poměrně velké množství trpaslíků, kteří se narodili v Ankh-Morporku. Jejich děti chodily s helmicemi nasazenými v prapodivných úhlech a trpasličtinou mluvily jen doma.

Mnohé z nich by nepoznalo válečnou sekeru, kdybyste je s ní udeřili*.

A tihle noví trpaslíci už si jistě nedají přikazovat od nějakého konzervativního stařečka, sedícího na ztvrdlém Mazanci pod nějakou vzdálenou horou, jak mají žít.

Poklepal zamyšleně tužkou na svůj zápisník. A kvůli tomu se trpaslíci perou na mých ulicích.

"V poslední době jsem viděl ve městě mnohem větší počet trpasličích nosítek," připomněl. "Víte, ty, co je nosívá pár trollů. Mají kožené záclonky a..."

"Drudak'ak," přikývla Pleskot. "Cestují v nic velmi tradiční trpaslíci. Když už musí cestovat na denním světle, tak se na něj alespoň nedívají."

"Myslím, že ještě před rokem tady člověk neviděl téměř žádná."

Řiťka pokrčila rameny. "Teď tady žije mnoho trpaslíků, pane. Drudak'ak jim dodává pocit, že se pohybují jen mezi trpaslíky. Není nic, o čem by museli jednat s lidmi."

"Nemají nás rádi?"

"Oni se s lidmi nechtějí vůbec setkat, natož hovořit. Jsou vybíraví už v tom, se kterým trpaslíkem budou či nebudou mluvit, abych vám řekla pravdu."

"Ale to je přece nesmyslné!" zavrtěl Elánius znechuceně hlavou. "Jak si obstarávají jídlo? Copak se živí jen houbami? Jak obchodují s rudou, přehrazují potoky a říčky, jak získávají dřevo na výdřevy a potřebné nářadí?"

"Buď platí jiným trpaslíkům, kteří to za ně vyřídí, nebo zaměstnají lidi," vysvětlovala Pleskot. "Můžou si to dovolit. Jsou to opravdu skvělí horníci. No, každopádně vlastní dobré a výnosné doly."

"Tak se mi zdá, že je to smečka pěkně -" začal Elánius, ale zarazil se. Uvědomoval si, že moudrý muž by měl vždycky respektovat zvyky jiných, aby použil Karotkovo oblíbené rčení, ale Elánius měl s jeho naplněním občas přece jen jisté potíže. Tak především, na světě existovali lidé, k jejichž zvykům patřilo párat lidem břicha, jako když otvírají ústřice, a to nebylo nic, co by podle Elánia mohlo v někom vyvolat respekt.

"Nemyslím příliš diplomaticky, že?" zabručel. Řiťka ho pozorovala s dokonale neutrálním výrazem.

"Hm, to já nevím, sire. Vy jste tu větu nedokončil. A je pravda, že je dost trpaslíků respektuje. Víte..., cítí se tak nějak lépe, když je vidí."

Zdálo se, že Elániovi něco leží v hlavě. Pak se mu obličej rozjasnil.

"Aha, už to mám," řekl. "Vsadil bych se, že říkají věci jako ‚díky bohům za to, že někteří lidé zachovávají staré zvyky', že?"

"Přesně tak, pane. Obávám se, že v každém trpaslíkovi nebo trpaslici v Ankh-Morporku je kousek, který jim říká, že správný trpaslík žije jen pod zemí."

Elánius upíral zamyšlený pohled na svůj zápisník. Tam doma, pomyslel si. Karotka se o tom "tam doma" zmiňoval zcela nevinně dost často. Bylo až komické, jak lidé byli lidmi, kamkoliv člověk přišel, dokonce i když uvažovaní lidé nebyli takoví, aby je lidé, kteří vymysleli frázi "lidé jsou všude lidé", považovali za lidi. A i když jste nebyli počestní, v tom smyslu, jak jste byli vychováni tomuto termínu rozumět, rádi jste viděli počestnost u jiných. Samozřejmě za podmínky, že vás to nic nestálo.

"A proč tihle ďr... tradicionalističtí trpaslíci vůbec jezdí do Ankh-Morporku? Ankh-Morpork je plný lidí. Musí jim zabrat spoustu času už jen to, když se vyhýbají lidem."

"Jejich tady... zapotřebí, pane. Trpasličí právo je velmi složité a ještě se o něm často vedou zapálené debaty. Oni v takových případech často pomáhají rozhodovat. A také úředně potvrzují manželství a podobné věci."

"Podle toho, co povídáte, mi připadají spíš jako knězi."

"Trpaslíci jsou bezvěrci, pane."

"Samozřejmě. No dobrá. Tak vám děkuju, desátníku. Můžete odejít. Nějaké zvláštnosti z minulé noci? Nedostavily se žádné sírožravé kočky neschopné udržet moč, aby učinily doznání?"

"Ne, pane. Společnost pro stejnou výšku vydala pamflet, ve kterém se říká, že se jedná o další ukázku diskriminačního zacházení s trpaslíky v tomto městě. Byl to tentýž leták, který rozdávají vždycky. Ten s volnými místy, kam se doplní nové podrobnosti, víte, který myslím."

"Nic se nemění, Pleskot. Takže se uvidíme zítra ráno. Pošlete mi Navážku."

Proč právě on? Ankh-Morpork se hemžil diplomaty. Vždyť k tomu prakticky horní vrstvy byly a taky to pro ně bylo mnohem snazší, protože s polovinou těch cizozemských hlavounů hrávali "chodí pešek okolo" ve škole. Většinou si říkali křestními jmény i s lidmi, jejichž křestní jména byla třeba Ahmed nebo Fong. Věděli, na co se používá která vidlička. Pohybovali se v kruzích, které se z větší části překrývaly s kruhy, v nichž se pohybovali jejich zahraniční přátelé a které byly velmi daleko od oněch nízkých a opovrženíhodných kruhů, v nichž se každého pracovního dne pohybovali lidé jako Elánius. Znali přesně všechna ta správná přikývnutí a zamrkání. Jakou měl šanci proti motýlku a šlechtické korunce?

Vetinari ho předhazuje vlkům. A trpaslíkům. A upírům. Elánius se otřásl. A Vetinari nikdy nic nedělá bezdůvodně.

"Pojď dál, Navážko."

Seržant Navážka nikdy nedokázal pochopit, jak Elánius pozná, že stojí přede dveřmi. A Elánius se mu nikdy nezmínil o tom, že když obrovský troll prochází chodbou, stěna kanceláře praská a prohýbá se dovnitř.

"Chtěl jste mě vidět, pane."

"Ano. Sedni si, člověče. Jde o tu überwaldskou záležitost."

"Rozumím, pane."

"Jaké máte z cesty do staré vlasti pocity vy?"

Navážkova tvář zůstala bez výrazu jako vždy, kdy trpělivě čekal, až mu věci začnou dávat smysl.

"Do Überwaldu, myslím," dodal Elánius.

"Já nevím, pane. Když jsme odtamtud odcházeli, byl jsem jen oblázek. Otec chtěl rodině zajistit lepší život ve velkém městě."

"Bude tam spousta trpaslíků, Navážko." Elánius se neunavoval zmínkami o upírech a vlkodlacích. Kdyby některý z nich zaútočil na Navážku, každopádně by zjistil, že udělal poslední velkou chybu svého života. Navážka nosil jako osobní zbraň menší dobývací samostříl s tahem 900 kilogramů.

"To je v pořádku, pane. Co se týče trpaslíků, jsem velmi moderní."

"Jenže oni mohou být velmi staromódní, co se týče tebe."

"Myslíte ty hlubinný trpaslíky?"

"Přesně."

"Tak o těch už jsem taky slyšel."

"A já zase slyšel, že kolem Středu se stále ještě vedou trollskotrpasličí války. Bude třeba vrcholného taktu a diplomacie."

"Tak to jste si vybral toho nejlepšího trolla, pane," odpověděl Navážka.

"A co ten muž, kterého jste minulý týden prostrčil tou zdí, Navážko?"

"To jsem provedl velmi taktně, pane. Vybral jsem k tomu měkkou stěnu z nepálených vepřovic. Moc pěkná zeď;"

Elánius už o věci dále nemluvil. Muž, o kterém byla řeč, předtím omráčil tři příslušníky Hlídky obuškem. Obušek mu vzápětí sebral Navážka, jednou rukou ho zlomil a při tom si stačil vyhlédnout diplomaticky vhodnou stěnu.

"Takže se uvidíme zítra. Nejlepší zbroj, nezapomeňte. A teď mi pošlete Anguu, prosím."

"Není tady, pane."

"Kruci. Tak jí dej na dveře nějaký lístek, ano?"

* * *

Igor se tiše kradl palácovými chodbami a dokonalým stylem za sebou táhl nohy.

Jmenoval se Igor a byl synem Igora a synovcem více Igorů, než si dokázal zapamatovat, aniž při tom konzultoval svůj zápisník. Igor neměl důvod měnit vítěznou formuli*.

A Igorové, jako klan, rádi pracovali pro upíry. Upíři měli pravidelnou pracovní dobu, chovali se ke svým služebníkům v drtivé většině slušně a - a to je velmi vítaný přídavek - nevyžadovali téměř žádné služby, co se týkalo ložního prádla, stlaní a večerních služeb, právě tak jako nevyžadovali téměř žádnou práci v kuchyni. Místo ložnic upíři většinou používali chladná a prostorná sklepení, která se velmi snadno udržovala. Dokonce i v případech, že bylo třeba zamést jejich popel.

Vstoupil do krypty lady Margolotty a uctivé zaklepal na víko rakve. O kousek se odsunulo.

"Ano?"

"Omhlouvám she, bhaní, nehrad vhás bhudím uprosthřed odpohledne, ale řhekla jsthe -"

"V pořádku. A-?"

"Ashi tho bhude Elhánius, mhadam."

Z částečně pootevřené rakve se vysunula křehká ruka a zatápala ve vzduchu.

"Ano!?"

"Ano, mhadam."

"Ale, ale..Tak Samuel Elánius! Chudák. Už o tom vědí superpsíci?"

Igor přikývl. "Barhonet Ighor takhy shánhěl infhormace, bhaní."

"A trpaslíci?"

"Je tho ofhiciální setkhání, mhadam. Vhí o thom khaždý. Bhude to jeho vzhnešenost, hrabhě ankh-mhorphorský, shir Shamuel Elhánius, vhelitehel ankh-mhorphorhské městhskhé hlídkhy."

"V tom případě, abych se tak vyjádřila, nám všem spadla do větráku hromada hnoje, Igore."

"Skvěhle vhyjádřeno, bhaní. Kdhopak bhy se rhád osphrchovhal mhpčůvkou, žhe?"

"Myslím, Igore, že tamty bude muset nechat doma."

Dovolte, abychom tenhle zámek posoudili z hlediska jeho zařízení.

Tady jsou židle, to je pravda, ale nezdá se, že by v nich někdo příliš často sedával. Je tady i velký gauč nedaleko ohně a ten je velmi opotřebovaný, ale ostatní nábytek vypadá, jako by tady byl skutečně jen pro oči.

Je tady dlouhý dubový stůl, vyleštěný a na tak starý kus nábytku až zázračně zachovalý. Důvodem k tomu je možná to, že podlaha pod ním a všude kolem něj je pokryta množstvím mis a misek z bílého porcelánu.

Na jedné z nich je nápis OTEC.

Baronesa Serafina von Überwald s popuzeným klapnutím zavřela Krkatilovu knihu šlechty.

"Ten muž je... nula," prohlásila. "Nějaký úředníček. Sláma mu čouhá z bot. Je to urážka."

"Jméno Elániů najdeš už v dávné minulosti," řekl Wolfgang von Überwald, který dělal před ohněm vzpory ležmo najedná ruce.

"To jméno Novák taky," odsekla baronka. "A co?"

Wolf si ve vzduchu přehodil ruce. Byl nahý. Říkal, že se jeho svaly potřebují pořádně provětrat. Dokonale se mu leskly. Člověk s anatomickým atlasem by si na něm mohl ukazovat. Člověk s anatomickým atlasem by také mohl poukázat na to, jak netypickým způsobem mu rostou plavé vlasy - nejen na hlavě ale i na krku a ramenou.

"A je to vévoda, máti."

"Pch! Vždyť Ankh-Morpork nemá ani krále!"

"...devatenáct, dvacet... o tom jsem slyšel tolik historek, máti, že..."

"Oh, tyhle historky! Sibyla mi každoročně píše ty své hloupé dopisy! Sam tohle a Sam támhleto. Samozřejmě musí být vděčná za to, co má, ale... ten chlap je obyčejný lapač zlodějů. Odmítám se s ním sejít!"

"To bys neměla, máti. To neuděláš. Mohlo by to být... dvacet devět, třicet... nebezpečné. Co o nás chceš říct lady Sibyle?"

"Nic! Já jí samozřejmě neodepisuji. Je to hrozně smutná a hloupá ženská."

"A ona ti přesto každoročně píše? ...třicet šest, třicet sedm..."

"Píše. Obvykle čtyři stránky. A v těch dopisech je všechno, co o ní potřebujeme vědět. Kdepak je tvůj otec?"

Pohyblivá záklopka v nejbližších dveřích se zvedla a dovnitř vklouzl obrovský, mocně stavěný vlk.

Rozhlédl se po místnosti a pak se vehementně otřásl. Baronka rozhořčeně zaprotestovala.

"Guyi! Víš dobře, co jsem řekla. Už je po šesté! Přeměň se, když se vracíš ze zahrady do domu!"

Vlk na ni vrhl nevrlý pohled a zaběhl za masivní paraván na vzdálenějším konci místnosti. Ozval se... zvuk... tichý a velmi podivný, a snad ani ne tak zvuk, jako přeměna ve kvalitě vzduchu.

Zpoza paravánu vyšel baron a zavazoval si tkaničku u kalhot potrhaného pyžama. Baronesa si povzdechla.

"Tvůj otec alespoň chodí v šatech," řekla.

"Šaty jsou nezdravé, mami," odpověděl jí Wolf nevzrušeně. "Nahota je čistá."

Baron si sedl. Byl to velký a hřmotný muž se zarudlou tváří, zarudlou alespoň tam, kde byla vidět pod hustým porostem vousů, obočí a vlasů, které sváděly lítý boj o zbytky pokožky.

"No? Co se děje?" zavrčel.

"Elánius, lovec zlodějů z Ankh-Morporku bude jmenován velvyslancem!" usekla baronesa.

"Trpaslíci?"

"Těm to samozřejmě bude oznámeno."

Baron seděl a upíral pohled do prázdna se stejným výrazem, jaký se objevoval na tváři Navážkovi ve chvílích, kdy mu někdo podsunul novou myšlenku.

"To je špatné?" odvážil se po chvíli.

"Guyi, mluvila jsem o tom s tebou alespoň stokrát!" zamračila se baronesa. "Trávíš příliš mnoho času v přeměnění! Víš, jak to s tebou pak je. Co kdybychom měli nějakou oficiální návštěvu?"

"Pokousal bych je!"

"Vidíš? Běž si okamžitě lehnout a nevracej se dřív, než budeš ve stavu chovat se zase jako člověk!"

"Elánius by to mohl všechno zničit, otče," přidal se k ní Wolfgang. Teď stál na rukou a dělal vzpory střídavě na jedné a druhé ruce.

"Guyi! Lehni!"

Baron zanechal své dosti marné snahy poškrabat se nohou za uchem. "To že by mohl?" podivil se.

Wolfgangovo tělo pokleslo a zase se zvedlo.

"Životem ve městě lidé choulostiví," upozorňoval. "Elánius bude legrace. Taky se o něm povídá, že rád běhá." Spokojeně se uchechtl. "Budeme se muset podívat na to, jak je rychlý."

"Jeho žena říká, že má velmi měkké srdce a - Guyi! Neodvažuj se tady dělat něco takového! Jestli chceš dělat podobné věci, běž okamžitě nahoru!"

Baron se nezdál být příliš zahanben, ale přesto si upravil oděv.

"Banditě!" zvolal.

"Ano, v téhle roční době by to mohl být skutečně problém," přikývl Wolfgang.

"Přinejmenším tucet," řekla baronka. "Ano, to by mohlo být to-"

Wolf, stále hlavou dolů, zabručel: "Ne, mami. To by od nás bylo hloupé. Jeho kočár se sem musí dostat naprosto bezpečně. Chápete to? Až bude tady - to pak bude jiná věc."

Baronova hustá obočí se srazila u kořene nosu. "Plán! Král!"

"Přesně tak."

Baronka si povzdechla. "Já tomu mrňavému trpaslíkovi nevěřím."

Wolf se saltem vymrštil na nohy. "Já taky ne. Ale ať je nebo není důvěryhodný, jiného nemáme. Elánius se sem musí dostat i se svým měkkým srdcem. Mohl by nám být dokonce užitečný. Možná bychom mohli některým věcem prostě... napomoci."

"Proč?" vyštěkla baronka. "Ať se Ankh-Morpork stará o své věci!"

Zatímco Elánius snídal, ozvalo se zaklepání na dveře. Jeefes vpustil malého drobného muže v upraveném, ale silně obnošeném oblečení, jehož přerostlá hlava mu dodávala podobu lízátka, které se blíží poslednímu olíznutí. Na zmíněné hlavě mu seděla buřinka způsobem, jakým by seděla helmice na hlavě vojáka, a chodil jako člověk, který nemá v pořádku kolena.

"Omlouvám se, že vyrušuji, vaše vznešenosti..." Elánius odložil nůž. Právě si loupal pomeranč. Sibyla trvala na tom, že musí jíst ovoce.

"Žádná vaše vznešenost," zamračil se. "Jen Elánius. Sir Elánius, když už to musí být. Vy jste Vetinariho člověk?"

"Hoptam Struska, jméno mé, pane. Chmm, chmm. Mám s vámi cestovat do Überwaldu."

"Dal byste si něco ke snídani?"

"Už jsem jedl, sire, díky. Chmm, chmm." Elánius si úředníka prohlédl od hlavy k patě a od paty k hlavě. Ten zvláštní vzhled nebyl způsoben jen tou velkou hlavou, ale človíček vypadal, jako kdyby celou jeho dolní polovinu někdo zmáčkl a její obsah se přelil do té horní. Vlasy už měl hodně prořídlé a zbývající prameny si velmi pečlivě sčesával přes růžovou kupoli. Jeho věk bylo těžké odhadnout. Mohl být ustaraný pětadvacátník nebo velmi zachovalý čtyřicátník. Elánius se klonil k tomu prvnímu - ten muž vypadal jako někdo, kdo celý život pozoroval svět přes horní okraj knihy. A pak tady byl ten jeho... nervózní smích? Hihňání? Nešťastný způsob, jakým si odkašlával?

A ten zvláštní způsob, jakým chodil...

"Ani topinku? Kousek ovoce? Tyhle pomeranče jsou čerstvé, z Klače. Mohu vám je vřele doporučit."

Elánius muži hodil jeden pomeranč. Ovoce se odrazilo od Struskovy ruky a ten o krok ustoupil, poněkud zaskočen způsobem, jakým horních deset tisíc nabízí ovoce.

"Jste v pořádku, sire? Chmm, chmm?"

"Promiňte," omlouval se Elánius. "Dal jsem se unést těmi vitamíny."

Odložil ubrousek, vstal od stolu a vzal Strusku kolem ramen.

"Zavedu vás do Středně žlutého pokoje, kde můžete počkat," řekl, vedl úředníka ke dveřím a přátelsky ho poklepával po ramenou. "Vozkové už mají naloženo. Sibyla opravuje omítku v koupelně, doučuje se starou klačtinu a dělá všechny ty věci, které ženy dělávají na poslední chvíli těsně před odjezdem. Vy cestujete s námi ve velkém kočáře."

Struska se vyděsil. "Oh, to přece nemohu, sire! Budu cestovat s vaším doprovodem. Chmm, chmm. Chmm, chmm."

"Jestli myslíte Řiťku a Navážku, tak ti s námi jedou také," upozornil ho Elánius a všiml si, že hrůza v mladíkových očích se ještě prohloubila. "Na slušnou partičku karet je zapotřebí alespoň čtyř a cesta bude většinou pekelně nudná."

"A, hm, vaši sloužící?"

"Jeefes a kuchař a Sibylina komorná cestují v dalším kočáře."

"Oh."

Elánius se v duchu usmál. Vzpomněl si na jedno rčení z mládí. Příliš chudý, než aby si dal vymalovat, a příliš pyšný, než aby vybílil vápnem.

"Těžký výběr, co?" usmál se. "Víte co? Můžete jet v našem kočáře, ale dáme vám nepohodlné sedadlo a budeme se k vám chovat přehnaně blahosklonně, co vy na to?"

"Obávám se, že si ze mě tropíte šprýmy, sire Samueli. Chmm, chmm."

"Ne, ale nemám do toho daleko. A teď, když mě omluvíte, zaskočím ještě na okamžik do Dvora, abych vyřídil poslední maličkosti..."

O čtvrt hodiny později už Elánius vcházel do služební místnosti v Pseudopolském dvoře, nebo - jak mu většina členů hlídky přezdívala - v pseudopolském "yardu". Seržant Silnoruka pozvedl hlavu, vyskočil, zasalutoval a pak se rychle sehnul, aby se vyhnul pomeranči letícímu na jeho hlavu.

"Pane?" nadhodil mírně zmateně.

"Jen, taková zkouška, Silnoruko."

"A prošel jsem, pane?"

"Ale no. Ten pomeranč si nech. Je plný vitamínů."

"Moje matka mi vždycky říkala, že tyhle věci by mohly člověka zabít, pane."

Karotka trpělivě čekal ve velitelově kanceláři. Elánius potřásl hlavou. Znal přesně všechna místa, kterým bylo třeba se v chodbě vyhnout, a věděl, že nedělá absolutně žádný zvuk, a přece Karotku ani jednou nepřistihl při čtení svých úředních papírů a poznámek, dokonce ani vzhůru nohama. Byl by spokojený, kdyby se mu podařilo přistihnout Karotku aspoň jednou při něčem takovém. Kdyby byl ten chlap ještě přímější, mohl by ho použít do plotu místo plaňky.

Karotka vstal a zasalutoval.

"Ano, dobrá, na takovéhle věcičky teď nemáme čas," zabručel Elánius a usedl za svůj stůl. "Něco nového přes noc?"

"Nevysvětlitelná vražda. Obchodník jménem Vavřinec Primero. Našli ho s podříznutým krkem v jedné z jeho varných nádrží. Žádné cechovní potvrzení, žádná zpráva, nic. To je velmi podezřelé."

"Ano, to se i mně zdá dost podezřelé," přikývl Elánius. "Pokud neměl pověst člověka, který se velmi neopatrně holí. V jaké nádrži?"

"Ehm... s kaučukem, pane."

"Guma se vozí v nádržích? A nevyskočí z nich?"

"Ne, pane. Ona je v těch nádržích v tekutém stavu. On vyráběl... gumové věci."

"Okamžik, pokud si vzpomínám, tak jsem kdysi viděl... Nevyrábějí se různé gumové věci tím, že se něco namočí do kaučuku? Uděláte, tak nějak, správně tvarovanou věc, takové kopyto, a pak je namočíte do kaučuku a máte rukavice nebo boty... a takové věcičky?"

"Hm... no... tedy ano, takové věcičky, pane."

Něco na Karotkově nejistém chování upoutalo Elániovu pozornost. A ta slabá složka záznamů uložená v jeho paměti zamávala záznamním lístkem.

"Primero, Primero... Karotko, nemluvíme tady o Primerovi, co ho známe z těch balíčků ‚Primeros', nebo ano?"

Karotka studem zčervenal jako pivoňka. "Mluvíme, pane."

"Můj bože a co si to opravdu máčel v té nádrži?"

"Hodili ho tam, pane. Celého."

"Ale vždyť to byl prakticky národní hrdina!"

"Pane?"

"Kapitáne, bytová tíseň v Ankh-Morporku by byla mnohokrát horší, kdyby nebylo toho chlápka Primera a jeho balíčků prevence za pár pencí. Kdo by mu chtěl ublížit?"

"Lidé mají různé důvody, pane," odpověděl poněkud škrobeně Karotka.

No ano, mají. Máte, co? pomyslel si Elánius. Trpaslíci s takovými věcmi nesouhlasí a zásadně o nich nemluví.

"Dobrá, tak na to nasaďte nějaké lidi. Ještě něco?"

"Nějaký povozník napadl policistu Cvrkala, protože mu dal na vůz botičku."

"Napadl?"

"Ano, pokusil se ho zašlápnout."

Elánius si v duchu představil strážníka Cvrkala, skřítka vysokého nějakých patnáct centimetrů, ale vybaveného alespoň stometrovou agresivitou.

"Jak je na tom?"

"No, je pěkně potlučený, může mluvit, ale než znovu vyleze na kozlík - to bude nějakou dobu trvat. Jinak jsou to běžné záležitosti."

"A ta krádež v muzeu? Nic nového?"

"Vlastně ani ne. V trpasličím společenství obviňuje skoro každý každého, ale nikdo doopravdy nic neví. Jak s oblibou říkáte, pane, dozvíme se víc, až bude ještě hůř."

"A jinak? Nic se nešeptá? Zprávy mezi lidmi? Nějaké slovo?"

"Aha, to ano pane. Je to STOP, pane. Seržant Tračník ho napsal na horní konec dolní Broadwaye. Vozkové jsou teď mnohem opatrnější. Někdo tam sice musí odházet každou hodinu hnůj, ale jinak to hodně napomohlo bezpečnosti dopravy."

"Naše dopravní oddělení a vůbec všechny ty věci kolem dopravy ve městě nám na popularitě nijak nepřidávají, kapitáne."

"Ne, pane. Ale my už stejně nijak populární nebyli. Když nic jiného, tak to alespoň nese nějaké peníze do městské pokladny. Ehm... je tady ještě jedna věc, pane."

"Ano?"

"Neviděl jste seržantku Anguu, pane?"

"Já? Ne. Předpokládal jsem, že bude tady." Elánius si všiml v Karotkově hlase neklidného přízvuku. "Něco není v pořádku?"

"Včera večer nenastoupila do služby. Nebyl úplněk, takže to je trochu... divné. Noby říkal, že když s ní byl ve službě, něco ji výjimečně zaujalo."

No jistě. Skoro všechny lidi, kteří museli sloužit s Nobym, něco zajímalo. Většina z nich se například velmi často dívala na hodinky. "A byl jste se podívat u ní?

"V posteli nespala," odpověděl jednoduše Karotka. "Ani ve svém košíku," dodal.

"Bohužel, v tom vám nepomohu, Karotko. Je to vaše přítelkyně. Myslím, že měla tak trochu obavy z budoucnosti," uvažoval Karotka nahlas.

"Hm, vy."., ona... je to... to s tím vlkodlakem?" Elánius umlkl, protože se cítil skutečně v rozpacích. "Hlodají to v hlavě," odpověděl Karotka. "Možná že se jen na chvíli stáhla do ústraní, aby si popřemýšlela o různých věcech. Třeba jak může, pro všechno na světě, chodit s mladíkem, který, ať už je jakkoliv úžasný, se červená při představě balíčku primerosů."

"No, já jen doufám, že to tak nějak je," odpověděl Karotka. "Občas to dělává. Je to jistě hrozně stresující, být vlkodlakem ve velkém městě. Vím, že bychom se rychle dozvěděli, kdyby se dostala do nějakých nepříjemností -"

Zvenčí se ozval klapot podkov, cinkot postrojů a rachot kočárových kol. Elániovi se ulevilo. Vidět Karotku ustaraného bylo tak neobvyklé, že Elánius utrpěl šok z nečekaného.

"No, bohužel, takže budeme muset vyrazit bez ní," řekl. "Chci být informovaný o všem, kapitáne. Falešný Mazanec zmizí necelé dva týdny před velkou trpasličí korunovací - to vypadá, jako kdyby měl spadnout další malér, a obávám se, aby nepadl přímo na mě. A když už jsme u toho, dejte mužstvu vědět, že se zajímám o všechno, co nějak souvisí s vraždou Primera Vavřince, ano? Takovéhle záhady nemám rád. Provizorní signální věže máme až do Überwaldu, že?"

Karotka se poněkud rozveselil. "Není to úžasné, pane? Zdá se, že během měsíce budeme schopni poslat depeše z Ankh-Morporku do Genovy za necelý den!"

"Určitě. Hlavně doufám, že si v té době ještě budeme mít co důležitého říci."

Lord Vetinari stál u okna a pozoroval signální věž na druhém břehu řeky. Všech osm velkých desek směřujících k jeho oknu zuřivě mrkalo - černá, bílá, bílá, černá, bílá...

Vzduchem létaly informace. Třicet kilometrů odsud, na věži ve Sto Latech, někdo tiskl oko k okuláru dalekohledu a vykřikoval čísla.

Jak rychle se na nás vrhá budoucnost, pomyslel si.

Nikdy nevnímal čas tak, jak ho většinou lidé popisovali - jako říční proud. Protože pohyb času se podle jeho zkušeností dal mnohem lépe popsat jako pohyb kamení... klouzal, tlačil, vytvářel vnitřní síly a pak, s jediným mohutným záchvěvem, který roztřese nádobí v příborníku, se celý záhon turínu záhadně přesune o dva metry stranou. Semafory byly známy celá staletí a každý věděl, že informace bývá někdy velmi cenná, jenže každý také věděl, že vývoz bohů je velmi výdělečný podnik. A pak si najednou někdo uvědomí, kolik peněz se dá zítra vydělat na věcech, které jsou v Ankh-Morporku známé dnes. A nějaký bystrý mladý muž na ulici Mazaných řemeslníků byl výjimečně mazaný.

Údaje, informace, moc, slova... letící vzduchem, neviditelné...

A najednou svět stepuje na pohyblivém písku.

V takovém případě ovšem cena připadá nejlepšímu tanečníkovi.

Lord Vetinari se odvrátil od okna, sebral z desky stolu nějaké papíry, přešel ke stěně a dotkl se jistého místa. Pak rychle prošel tajnými dveřmi, které se před ním nehlučně otevřely. Za nimi se táhla úzká chodba, osvětlená odněkud s výšky světlíky a dlážděná drobnými plochými kameny. Vykročil kupředu, pak ale zaváhal, řekl tiše "ne, dnes je úterý" a pak přesunul pozvednutou nohu tak, že dopadla na jakýsi kámen, který se při sebepečlivější prohlídce nelišil od svých sousedů*.

Každý, kdo by sledoval jeho postup chodbami a schodišti, by zachytil polohlasné mumlání jako například: "Měsíc ustupuje..." nebo "Ano, určitě je před polednem.." Člověk s opravdu dokonalým sluchem by pak zachytil i tiché bzučení a tikot ve stěnách.

Paranoik s opravdu dokonalým sluchem by mohl namítnout, že čemukoliv, co lord Vetinari říká nahlas, i když je sám, se nedá věřit. Rozhodně ne, pokud na tom závisí váš život.

Patricij nakonec dorazil ke dveřím a odemkl je.

Byl tam rozlehlý podkrovní pokoj, vzdušný, jasný a plný slunečního svitu, jenž sem pronikal okny ve stropě. Místnost vypadala jako kříženec mezi dílnou a skladištěm. Od stropu viselo několik ptačích koster a na pracovních stolech se povalovalo několik dalších kostí. Tyto ptačí pozůstatky ležely mezi kotouči drátu, kovovými pružinami, tubami barev a to vše doplňovalo větší množství dalšího nářadí, přičemž některé kusy byly skutečně unikátní, než kdy člověk viděl pohromadě. Úzká postel zaklíněná mezi věcí, která vypadala jako tkalcovský stav s křídly, a velkou bronzovou sochou naznačovala, že tady také někdo žije. Musel to být očividně někdo, kdo se posedle zajímal o všechno.

To, co teď zajímalo lorda Vetinariho, bylo zařízení na stole uprostřed místnosti. Vypadalo jako sbírka měděných koulí vyvážených jedna na druhé. Kolem několika nýtů z nich se sykotem unikala pára a tu a tam přístroj udělal něco jako glub -"Vaše lordstvo!"

Vetinari se ohlédl. Zpoza převráceného pracovního stolu na něj zuřivě mávala ruka.

A pak ho něco přimělo zvednout hlavu. Strop nad ním byl pokryt jakousi nahnědlou látkou, která z něj visela jako stalaktity. Glub.

Patricij se s až udivující rychlostí přesunul za převrácený stůl. Leonardo dá Quirm se na něj usmál zpod podomácku vyrobené ochranné helmice.

"Velmi se omlouvám," řekl. "Víte, nečekal jsem, že někdo přijde. Ale jsem si jistý, že tentokrát to bude fungovat." Glub. "Co je to?" zajímal se Vetinari.

Glub.

"Nejsem si tak docela jistý, ale doufám, že je to -"

A pak bylo najednou na rozhovor příliš hlučno.

Leonarda da Quirm nikdy ani nenapadlo, že by byl vězněm. Jestli si o svém postavení vůbec něco myslel, pak byl Patriciji vděčný za to, že mu poskytuje tenhle světlý vzdušný prostor, pravidelné jídlo, čisté prádlo a chrání ho před těmi lidmi, kteří se chtějí z nějakých důvodů zmocnit jeho dokonale nevinných vynálezů, jež vymyslel k dobru všeho lidstva, a využít je k nějakým příšerným účelům. Bylo až neuvěřitelné, kolik jich bylo - jak lidí, tak vynálezů. Bylo to, jako by se veškerý génius lidstva nacpal do jediné hlavy, která se tak ocitla ve stavu konstantní vynálezecké plodnosti. Vetinari často přemýšlel, kudy by se bral osud lidstva, kdyby Leonardo dokázal věnovat svou pozornost jediné věci déle než nějakou tu hodinu.

Hluk pomalu ustal. Glub.

Leonardo opatrně vyhlédl zpoza stolu a široce se usmál. "Ach! Jak se zdá, tak se nám podařilo uvařit kávu!" radoval se.

"Kávu?"

Leonardo přešel ke stolu a stiskl malou páku na zařízení. Do nastaveného šálku vypěnila se zvuky přiškrceného vlaku světle hnědá pěna.

"Jiná káva," řekl. "Hrozně rychlá. Myslím, že vám bude opravdu chutnat. Budu tomu říkat Stroj-na-velmi-rychlou-kávu."

"A to je dnešní vynález, ano?" ujišťoval se Patricij.

"Samozřejmě. Měl to být zmenšený model stroje určeného k dosažení měsíce a dalších nebeských těles, ale pak jsem dostal žízeň."

"Jaké štěstí." Lord Vetinari opatrně sundal ze židle pokusný stroj na leštění obuvi, uváděný do chodu šlapacím pohonem, a sedl si. "Přinesl jsem vám několik dalších... zpráviček."

Leonardo málem radostně zatleskal rukama. "Och, výborně! A já zase vyřídil ty, které jste mi donesl včera večer."

Lord Vetinari si pečlivě odstranil knírek z hnědé pěny, který mu uvázl na horním rtu. "Prosím -? Všechny? Vy jste rozluštil všechny šifry v těch zprávách z Überwaldu?"

"Ale vždyť to bylo docela jednoduché, potom co jsem vymyslel ten nový přístroj," zabručel spokojeně Leonardo. Chvilku se přehrabával v nepořádku na stole a pak podal Patricijovi štůsek papírů popsaných drobným úhledným písmem. "Jenže jakmile si jednou uvědomíte, že u jedné osoby může existovat jen omezený počet dat narození a že většina lidí myslí stejným způsobem, nejsou šifry příliš těžká věc."

"Zmiňoval ses o nějakém novém stroji?" zeptal se Patricij, i

"No... ano. Taková... věcička. V tomhle okamžiku je to ještě dost primitivní, ale ty jednoduché kódy stačí."

Leonardo vytáhl předmět tvaru nepříliš pravidelného hranolu. Vetinari zjistil, že se celá ta věc skládá z množství dřevěných koleček a dlouhých tenkých lišt, které byly, jak se ukázalo při pohledu zblízka, pokryty množstvím písmen a čísel. Množství koleček nebylo kulatých, ale oválných, některá měla dokonce tvar oblých srdíček nebo jejich obvod tvořily jiné zajímavé křivky. Když Leonardo zatočil klikou, celá věc se tiše, s hladkým klidem vzbuzujícím hrubý neklid svou technickou složitostí, rozeběhla*.

"A jak tomu stroji říkáte?"

"Hm, víte dobře, jak je to se mnou a se jmény, můj pane. Sám pro sebe tomu říkám Stroj pro neutralizaci informace prostřednictvím převodu do miazmatické abecedy, ale uznávám, že to z úst nejde tak docela hladce. Ehm..."

"No copak, Leonardo?"

"Víte... Napadlo mě... Není to nic špatného, číst cizí zprávy, že ne?"

Vetinari si povzdechl. Ustaraný muž před ním, který si vážil života natolik, že když ometal pavučiny, dělal to opatrně kolem pavouků, kdysi vymyslel zařízení, které s děsivou silou a rychlostí vystřelovalo olověné kuličky. Myslel si, že to bude užitečná věc proti nebezpečným zvířatům. Navrhl věc, s jejíž pomocí se daly zničit celé hory najednou. Byl přesvědčený, že ji bude možno využít v dolním průmyslu. Tady stál muž, který během přestávky na svačinu dokáže načrtnout na ubrousek překrásnou studii křehkého lidského úsměvu a do volného prostoru kolem nakreslit projekt nástroje masové zkázy doplněný detaily a čísly jednotlivých součástek. A když ho upozorníte na to, co právě udělal, řekne jen: "Hm, ale taková věc by přece naprosto znemožnila válku, nemyslíte? Nikdo by se ji přece neodvážil použít!" Leonardo se obveselil, protože ho očividně něco napadlo. "Na druhé straně čím více toho víme jeden o druhém, tím lépe si budeme rozumět. Takže, požádal jste mě, abych pro vás vymyslel nějaké další šifry. Je mi velmi líto, ale asi jsem tak docela nepochopil, co ode mě chcete? Co bylo špatného na těch, které jsem vám už předal?"

Vetinari si povzdechl. "Bohužel, ty byly nerozluštitelné, Leonardo."

"No, ale od toho přece -"

"Ono se to těžko vysvětluje," přerušil ho Vetinari, který si uvědomoval, že to, co jsou pro něj vlahé vody, bude pro Leonarda odporným bahnem. "A ty nové, co máte jsou jen ďábelsky obtížné?"

"Vy jste to v minulém hovoru definoval jako obludně obtížné, sire," podíval se na něj Leonardo ustaraně.

"Ach, ano."

"Nezdá se, že by obludy a pekelníci měli nějaký standard, vaše lordstvo, ale prozkoumal jsem různé dostupné okultní texty a troufám si říci, že tyhle způsoby šifrování bude považovat za obtížné minimálně 98 procent všech známých oblud."

"Skvěle."

"Možná, že některé z nich se dostanou až na hranici ďábelsky obtížných, ale -"

"To už není žádný problém. Použiji je při nejbližší příležitosti."

Jak se ale zdálo, měl Leonardo stále ještě něco na srdci. "Bylo by velmi snadné udělat je arcidémonicky obtíž-"

"Ne, ne, tyhle budou stačit, Leonardo," přerušil ho Patricij.

"Můj pane," Leonardo téměř kvílel. "Ale já vám takhle doopravdy nemohu zaručit, že některý chytrý člověk nebude schopen ty šifry rozluštit a přečíst si vaše zprávy!"

"Výborně!"

"Ale můj pane, pak budou vědět, co si myslíte!"

Vetinari ho poklepal po rameni. "Ne, Leonardo. Budou jen vědět, co je v mých depeších."

"Já tomu vážně nerozumím, vaše lordstvo."

"Asi ne, ale na druhé straně já zase nedokážu vyrobit vybuchující kávu. Jaký by byl svět, kdybychom byli stejní, Leonardo?"

Leonardova tvář se na okamžik zasmušila. "No, to si nejsem jistý," zavrtěl po chvilce hlavou, "ale jestli chcete, abych se tím problémem zabýval, mohl bych vymyslet -"

"To byl jen takový řečnický obrat, Leonardo."

Vetinari posmutněle potřásl hlavou. Často se mu zdálo, že Leonardo, který pozvedl intelekt do zatím nepoznaných výšin, současně objevil i velké a často specializované kapsy hlouposti. Jaký smysl by mělo šifrovat zprávy tak, že by je velmi chytrý nepřítel nedokázal rozluštit? Nakonec by člověk skončil s tím, že byste nevěděl, co si nepřítel myslí, že si myslíte, že si myslí...

"Byla by tady jedna velmi zvláštní depeše z Überwaldu, vaše lordstvo," upozorňoval Leonardo. "Včera ráno."

"Zvláštní?"

"Nebyla šifrovaná."

"Vůbec ne? Myslel jsem, že nějakou tu šifru používá každý."

"Víte, jména odesílatele a příjemce jsou šifrovaná, ale sama zpráva je normálně čitelná. Je to žádost o informace o veliteli Elániovi, o kterém jste tak často hovořil."

Lord Vetinari jako by náhle znehybněl.

"Odpověď byla stejná. Prostě jistá dávka... drbů."

"Všechno o Elániovi? Včera ráno? Dřív než jsem..."

"Můj pane?"

"Řekni mi, Leonardo, ohledně té überwaldské depeše, nenašel by se nějaký klíč, co se týká jejího odesílatele?"

Jako když se mezi mraky objeví osamocený sluneční paprsek, dokázal být i Leonardo občas téměř pronikavý. "Vy si myslíte, že byste odesílatele mohl znát, pane?"

"V mládí jsem strávil nějaký čas v Überwaldu," přikývl Patricij. "V těch dnech se bohatí mladíci z Ankh-Morporku vydávali na takzvanou pošklebnou. Byla to cesta, na níž jsme navštěvovali vzdálené země a cizí města, a to především proto, abychom viděli, o kolik jsou zaostalejší než my. Nebo tak nám to alespoň připadalo. Ó ano. A já tak strávil nějaký čas v Überwaldu."

Leonardo dá Quirm si málokdy všímal lidí kolem sebe, ale teď ani jemu neunikl vzdálený výraz v pohledu lorda Vetinariho.

"Krásné vzpomínky, můj pane?" odvážil se.

"Hmm? Oh, byla to velice, velice... velmi neobvyklá dáma, ale bohužel, o dost starší než já," odpověděl Vetinari. "Mnohem starší, musím říci. Ale to už je dávno. Život nám uděluje své malé lekce a my jdeme dál." Znovu ten vzdálený, zasněný pohled. "Byl to. zvláštní čas..."

"A dáma už je taky bezpochyby mrtvá," přikyvoval s pochopením Leonardo. V tomhle druhu rozhovoru se příliš nevyznal.

"Hm, tak o tom velmi pochybuji," zavrtěl hlavou Vetinari. "Naopak, myslím, že se má čím dál tím lépe." Usmál se. Svět začínal být mnohem... zajímavější. "Řekni mi, Leonardo," obrátil se ke svému společníkovi, "napadlo tě někdy, že nastane čas, kdy hlavní zbraní ve válkách budou mozky?"

Leonardo pozvedl šálek s kávou a zamyslel se. "No maucta. A nebude to pak hrozně špinavá záležitost?"

Vetinari si znovu povzdechl. "Rozhodně ne o tolik špinavější než ty ostatní války," řekl a ochutnal kávu. Byla skutečně skvělá.

Vévodský kočár minul poslední chatrné budovy a rozjel se po nekonečných, plochých Stoských pláních. Řiťka a Navážka se taktně rozhodli alespoň ráno cestovat na střeše kočáru a nechali vévodu s vévodkyní uvnitř o samotě. Hoptam Struska se dal omámit jakousi falešnou třídní solidaritou a rozhodl se, že zatím pojede se služebnictvem.

"Zdá se, že Angua se nám někam ukryla," řekl Elánius, který pozoroval, jak kolem míjejí zelné lány.

"Chudák děvče," řekla Sibyla. "To město pro ni ve skutečnosti není."

"Možná, ale Karotku z něj nevyhrábneš ani železnými hráběmi," odpověděl Elánius. "A v tom je ta potíž, myslím."

"Jen část těch potíží," opravila ho lady Berankinová.

Elánius přisvědčil. Ta další část, o které nikdo nemluvil, byly děti.

Občas se Elániovi zdálo, že každý ví, že je Karotka právoplatným dědicem městského trůnu. Bylo jen hříčkou osudu, že jím být nechtěl. Chtěl být policajtem a každý se s tou myšlenkou smířil. Jenže kralování, to bylo něco jako piano - mohli jste ho ukrýt pod potah, ale podle tvaru stejně každý poznal, co se pod tou látkou ukrývá.

Elánius si nebyl jistý, co by se narodilo, kdyby spolu měli člověk a vlkodlačice děti. Možná že by to byl jen někdo, kdo se musí dvakrát denně holit a občas má nutkání rozeběhnout se za vozem. A když jste si pak připomněli, jací byli někteří z předchozích vládců, nevzbuzovala ve vás představa vlkodlaka na trůně žádné zvláštní obavy. Byli to spíše ti lumpové, kteří neustále vypadali jako lidé, jichž bylo třeba se opravdu bát. To ovšem byl Elániův osobní názor. Jiní lidé mohli věci vidět jinak. Žádný div, že Angua zmizela někam do soukromí, aby si věci pořádně rozmyslela.

Uvědomil si, že upírá pohled z okna kočáru, ale nevidí vůbec nic.

Aby přišel na jiné myšlenky, rozevřel štůsek papírů, které mu Hoptam Struska podal těsně předtím, než nastoupili do

kočárů. Řekl o nich, že je to "informační materiál". Jak se zdálo, byl onen mužík expertem na Überwald a Elánius se krátce zamyslel nad tím, kolik asi je v Patricijově paláci zahrabáno úředníků, kteří jsou podobnými experty. Se zachmuřeným výrazem se pohodlněji opřel na sedadle a pustil se do čtení.

První stránka ukazovala erb Nesvaté říše, která kdysi vládla prakticky celé zemi. Elánius si o říši mnoho nepamatoval, snad jen to, že jeden vládce dal nějakému muži pro legraci přitlouci na hlavu jeho vlastní klobouk. Zdálo se, že Überwald je velké, studené a pochmurné místo, takže lidé jsou ochotni udělat pro to, aby se zasmáli, téměř cokoliv.

Erb říše byl pro Elániův vkus až příliš bohatý a hlavní místo na něm zabíral dvouhlavý netopýr.

První dokument byl nadepsán: Tukonosná vrstva schmaltzbergské oblasti (Země pátého elefanta) .

Tu legendu samozřejmě znal. Kdysi na zádech velké A'Tuin nestávali čtyři sloni, ale bylo jich pět. Pak ale jeden z nich spadl, nebo byl setřesen, a vylétl po nepravidelné dráze, takže se nakonec zřítil - miliony tun rozzuřeného býložravce - se silou, která otřásla celou Zeměplochou a roztrhla centrální kontinent na jednotlivé světadíly, a tak vznikl svět takový, jaký jej lidé znají dnes. Kamení, které se pak zřítilo zpět, pokrylo a zmáčklo tělo a jeho zbytek se po tisíciletích podzemního vaření a dušení změnil v historii tukových vrstev. Podle legendy byly součástmi mrtvého těla i zlato, železo a další kovy. Že slon tak velký, že dokáže podepírat svět, nebude mít kosti jen tak obyčejné, bylo samozřejmé.

Poznámky na Elániově klíně byly o trochu pravděpodobnější, hovořily o jakési neznámé katastrofě, která zabila miliony mamutů, bizonů a gigantických rejsků a pak je zasypala zemí, podobně jako Pátého elefanta v pověsti. V papírech byly záznamy o starých trollích legendách a trpasličích ságách. Možná s tím měl taky něco společného led. Nebo potopa. Co se týká trollů, o kterých se věřilo, že byli prvními živými tvory na světě..., no, možná že u toho skutečně byli a viděli, jak oblohou letí se vzteklým troubením rozzuřený slon.

Výsledek však byl tentýž. Každý - tedy každý s výjimkou Elánia - věděl, že nejlepší tuk pochází ze schmaltzbergských šachet a dolů. Vyráběly se z něj nejbělejší a nejjasnější svíce, nejpěnivější mýdlo, nejjemnější, nejčistší lampový olej. Nažloutlý ankh-morporský tuk se mu ani vzdáleně nepřibližoval.

Elánius pořád ještě nechápal smysl celé té věci. Zlato..., tak to je něco jiného, to je skutečně důležité. Lidé pro ně umírali. A železo - Ankh-Morpork potřeboval železo. I dřevo. Dokonce kámen. Stříbro, tak to zas bylo velmi...

Obrátil zpět na stranu nadepsanou Nerostné bohatství a přírodní zdroje a pod heslem "stříbro" četl: "Stříbro nebylo v Überwaldu těženo od Hmyzí diety v r. 1880 a vlastnictví tohoto kovu je technicky ilegální."

Žádné další vysvětlení. Udělal si poznámku, že se má zeptat Hoptama. Vždyť logicky vzato, když se někde vyskytují vlkodlaci, není jen logické, že tam budete potřebovat stříbro? A věci tam jistě občas dospěly daleko, když se tam všichni museli živit hmyzem.

Dobrá, takže stříbro bylo taky užitečné, ale tuk byl jen... tuk. Něco jako čaj nebo sušenky nebo cukr. Prostě věc, která se vyskytovala ve spíži. Neměla styl, nebylo na ní nic romantického. Byla to prostě mazlavá věcička ve škopících.

K další stránce byl přišpendlen papírek s poznámkou. Četl:

"Pátý slon jako metafora se vyskytuje také v überwaldských jazycích. Pole kontextu může znamenat ‚věc, která neexistuje' (u nás by se řeklo ‚klačská mlha'), ‚věc, která je něco jiného, než se zdá' nebo ‚něco nebo někdo, co (kdo) samo (sám) neviděn (a) kontroluje dění (ve stejném smyslu, v jakém my bychom použili termín eminence grise)."

Já ne, pomyslel si Elánius. Takové termíny já nepoužívám.

"Policista Půlbotka," ohlásil se policista Půlbotka, když se dveře výrobny obuvi otevřely. Pak se rozhlédl sem a tam. "Jedná se o tu nevysvětlenou vraždu."

"Vy jste přišel kvůli panu Primerovi?" naklonil se k němu troll, který otevřel dveře. Na ulici se vyvalil horký vlhký vzduch páchnoucí kočkami, které neudrží moč, a sírou.

"Chtěl jsem tím jen říci, že jsem zombie," opravil ho Reginald Půlbotka. "Zjistil jsem, že když to lidem řeknu hned, ušetřím si dost pozdějších nedorozumění. Ale na druhé straně, ano, přišli jsme kvůli údajnému zesnulému."

"My?" podivil se troll, ale Regovu šedou kůži a na ní tu a tam viditelnou řádku stehů nekomentoval.

"Sem tady, haboune!"

Troll sklopil oči, což nebyl v Ankh-Morporku obvyklý směr pohledu, protože lidé ve městě dávali přednost tomu nevědět, v čem právě stojí.

"Oh," řekl troll a ustoupil o několik kroků.

Někteří lidé říkají, že skřítci nejsou bojovnější než ostatní rasy, a to je také pravda. Jenže na druhé straně je jejich bojovnost vměstnána do těla patnáct centimetrů vysokého a jako mnoho věcí, které jsou stlačeny, má i ona sklony vybuchovat. Policista Cvrkal Cvoček sloužil v Hlídce teprve několik měsíců. Novinky se však šíří rychle a on už si stačil získat jistou pověst a respekt, nebo alespoň strach a hrůzu, která dovedla stisknout močový měchýř jako do kleští. U lidí a v situacích, kdy k tomu docházelo, to můžeme považovat za respekt.

"Tak tady tak nestůj a nesísej, kde máte toho tuhouše*?" prohlásil Cvoček a vpochodoval do továrny.

"Zatím jsme ho uložili do sklepa," odpověděl troll. "A teď nám zbejvá půl tuny tekutý gumy, kterou musíme vyhodit. Kdyby byl šéf naživu, tak by ho z toho trefil šlak..."

"A proč se ta guma musí vyhodit?" zajímal se Půlbotka.

"Protože nám začíná tvrdnout a ztrácí kvalitu. Později ji budu muset celou vybrat z kádí a vyhodit, a to nejni nic snadnýho. Dneska smě měli namáčet sérii Žebrovaný slasti, ale když sem ho, to jako šéfa, vytáh z ty kádě, všechny ženský vomdlely, takže sme je poslali domů."

Reginald Půlbotka se zatvářil šokovaně. On sám z různých důvodů nebyl odběratelem páně Příměrová zboží. Milostné aféry nebyly v životě nemrtvých častými událostmi, ale Reginald měl své vzpomínky a představy a podle těch snad měl život živých nějaká základní pravidla, ne?

"Vy tady zaměstnáváte dámy?"

Troll se zatvářil překvapeně. "Jasný. No jo. Dobrá, klidná práce. A vony sou dobrý pracovníci. Pořád se smějou, dělaj

žertíky, když namáčej a balej, zvlášť dyž děláme velký kluky. Troll si povzdechl. "Já osobně, ale těm jejich vtípkům nerozumím."

"Tydle velký kluci jsou kus sakra dobrýho zboží, za peňoura," ozval se Cvrkal Cvoček.

Reginald Půlbotka sklopil pohled ke svému malému kolegovi. Nenapadal ho jediný způsob, jak by mu položil tu otázku, která se mu neodbytně točila v hlavě. Cvrkal si však musel povšimnout jeho výrazu.

"Dyž tomu chlap věnuje deset minut roboty s nožnicema, tak nenajdeš lepší pelerínu v celém městě," prohlásil pidimužík a ošklivě se zachechtal.

Policista Půlbotka si povzdechl. Věděl, že sir Elánius zastává neoficiální politiku přijímat do Hlídky zástupce etnických menšin*, ale nebyl si tak docela jistý, že je to prozíravé v případě pidimužíků, i když na druhé straně byl ochoten připustit, že co se týče velikosti, byli pidimužíci ze všech etnických menšin nejmenší. Měli vrozený odpor k pravidlům. To neplatilo jen o zákonech, ale o všech nepsaných pravidlech, jimiž se ostatní lidé řídili zcela podvědomě, jako "nepokoušejte se kousnout tuhle žirafu" nebo "netlučte lidi hlavou do kotníku jen proto, že vám nenabídli hranolek". Nejlepší bylo považovat policistu Cvrkala za malou nezávislou zbraň.

"No, měl byste nám asi ukázat toho mrt-, tu osobu, která byla průběžně vyřazena ze života." Troll je vedl dolů. To, co tam na provazu viselo z trámu, by k smrti vyděsilo každého, kdo už nebyl zombií.

"Promiňte," omlouval se troll, stáhl to dolů a odhodil na zem do rohu, kde se to změnilo v gumovitou hromadu.

"Co to, u svině ohnívej, bylo?" zajímal se Cvoček.

"Museli jsme z něj stáhnout tu gumu," odpověděl troll. "Jakmile to vytáhnete na vzduch, tak to hrozně rychle tuhne."

"Hele, dyť to je největší primeros, jakej sem kdy viděl," pochechtával se Cvrkal. "Celotělní primeros! Myslíte, že takhle chtěl zemřít?"

Reg se podíval na tělo. Nevadilo mu, že ho posílali vyšetřovat vraždy, a někdy dost ošklivé. Jak on to viděl, tak zemřít znamenalo jen drobnou změnu v kariéře. Byl tam, udělal to, oblékl rubáš... A pak se s tím vyrovnáte a pokračujete v životě. Věděl, samozřejmě, že mnoho lidí to z nějakého důvodu nedokáže, ale na ty myslel jako na menšinu, která nebyla připravena učinit ten pokus.

Mrtvý měl na krku ošklivou ránu.

"Nějací příbuzní?" zeptal se Reginald.

"Měl bratra. V Überwaldu. Už jsme mu poslali zprávu," dodával troll. "Semaforem. Stálo to dvacet tolarů! To je na zabití!"

"Napadá vás nějaký důvod, proč by ho mohl někdo chtít zabít?"

Troll se poškrabal na hlavě. "Protože ho chtěli vidět mrtvýho, řek bych," odpověděl po chvilce. "To je dobrej důvod, ne?"

"A proč by ho chtěl někdo vidět mrtvého, co myslíte?" pokračoval Půlbotka, který dokázal být velmi, opravdu velmi trpělivý. "Měli jste snad nějaké potíže?"

"Kšefty byly mizerný, to ví každej."

"Vážně? A já bych řekl, že sem se musely peníze jen hrnout."

"No jo, to si myslíte vy, jenže ne všechno, čemu lidi říkaj primeros, se vyrábí u nás, chápete? To protože by smě..." - trollovi se zkrabatilo čelo myšlenkovým úsilím - "...serilózní a ...kradiční firma. Dneska vám na tu společnou káru naskakuje čím dál tím víc hošů, a ty máj kolikrát lepcí materiál a lepcí nápady, jako že je dělaj například s příchutí sejra a vosmažený cibulky a se zvonečkama na konci a bůhvíco. Pan Primero se k takovejm věcem nepropůjčí, a to nás stojí zákazníky."

"No, věřím, že tohle mu mohlo dělat starosti," dodával Reginald Půlbotka hlasem, který vybízel k dalšímu hovoru.

"Poslední dobou se hodně zamykal do kanceláře."

"Ale? A proč to dělal?"

"Von je šéf. Šéfa se neptáte. Ale řek mi, že budeme mít speciální za... zakázku a ta že přej nás zase postaví na nohy."

"Vážně?" podivoval se okatě Reginald a v duchu si udělal poznámku. "A jaká to měla být práce?"

"To nevim. Vo tom nic neřek. A -"

"- šéfa se neptáte," doplnil Reginald. "Správně. Předpokládám, že vraha nikdo neviděl?"

Trollovo čelo se znovu zvrásnilo nesmírným úsilím.

"No byli tam akorát vrah a asi pan Primero, ne?"

"Nebyl tam někdo třetí?"

"To nevím. K takovejm věcem mě šéf nikdy nezval."

"Kromě vraha a pana Primera tady včera večer už nebyl vůbec nikdo?" pokračoval Půlbotka, stále trpělivý jako otevřený hrob.

"To nevim," zavrtěl hlavou troll.

"Tak vám děkuji, velmi jste nám pomohl," přikývl Reginald. "Trochu bychom se tady s dovolením rozhlédli kolem."

"Jasně."

Troll se vrátil ke své nádrži.

Reginald Půlbotka nepočítal s tím, že něco najde, a proto nebyl zklamán. Zato byl důkladný. To zombie obvykle bývají. Pan Elánius mu říkal, že se nemá dát stopami příliš vyvést z klidu, protože stopy dovedou člověku zahrát velmi smutný taneček. Mohou se stát návykem. Jednoho dne najdete na místě činu dřevěnou nohu, hedvábný střevíček a peříčko a vykonstruujete elegantní teorii zahrnující jednonohou baletku a představení Kuřecího jezera.

Dveře do kanceláře byly otevřeny. Bylo těžké říci, jestli se něco ztratilo nebo bylo přehozeno; Reginald měl dojem, že ten nepořádek je zcela přirozený. Stůl přetékal papíry, bylo očividné, že páně Primerův zakládací systém byl založen na známém: někam to sem hoď. Pracovní stůl byl pokryt vzorky gumy, kousky obalů, většími lahvemi chemikálií a nějakými

dřevěnými modely, které se Reginald rozhodl blíže nezkoumat.

"Slyšel jsi desátnici Řiťku mluvit o té krádeži v muzeu, Cvrkale?" otevřel sklenici žlutého prášku a přičichl k ní.

"Ne "

"Já jo," řekl Reginald.

Našrouboval na sklenici se sírou znovu víčko a nasál vzduch v hale. Páchla tekutou gumou, která je cítit jako kočičí moč.

"A jisté věci člověku uváznou v hlavě," řekl. "Tak zvláštní úkol, jo?"

Tento týden sloužil jako spojovací důstojník policista Postihnout-hříšné-vysvětlující-brožurkou. To znamenalo, že musel dávat pozor na holuby a jedním okem sledovat semafor, a to samozřejmě za asistence policisty Dolutryska. Policista Dolutrysk byl chrlíc. Když přišlo na to upírat pohled na jedinou věc či na jediné místo, nikdo nedokázal překonat chrliče. Chrliči teď dostávali mnoho příležitostí jako pozorovatelé všeho druhu.

Policista Postihnout měl holuby rád. Zpíval jim různé chorály a hymny. Ochotně naslouchali jeho úmorným přednáškám a nakláněli při tom hlavičky ze strany na stranu. Konec konců, říkal Postihnout sám sobě, cožpak nekázal biskup Horná škeblím v moři? A taky nebylo nikde potvrzeno, že by ho poslouchaly, zatímco on si byl skoro jistý, že holubi z jeho kázání něco mají. Rozhodně se mu zdálo, že jeho bojovné projevy na obhajobu ctností omnijské víry je vysloveně zajímají, především ve psané formě. Sloužily jim jako stavební materiál, prozatím doslova, vystýlali si jimi holubníky, ale rozhodně to nebyl špatný začátek.

Zapleskala křídla a další holub se vrátil do holubníku.

"Ale to je přece Zebedinah," řekl, zvedl holubici a stáhl jí z nožky pouzdro se zprávou. "Výborně. To je od policisty Půlbotky. A ty dostaneš hezky zrní, a to zdánlivě díky dodavatelské firmě Pšenička a syn, velkosemenářství, ale ve skutečnosti díky dobrotivosti velkého Oma."

Ozvalo se zatřepetání křídly a na bidýlko dosedl další holub. Policista Postihnout ho poznal jako Vilhelminu, jednu z holubic desátnice Anguy.

Stáhl jí z nohy pouzdro. Uvnitř byl namnohokrát složený jemný papír a na něj někdo napsal: "kpt. Karotka - osob."

Zaváhal, ale pak vsunul zprávu od Půlbotky do pouzdra pneumatické pošty a pak už se ozývalo známé "vhuššš", jak se pouzdro vydalo na cestu do hlavní kanceláře. Co se týkalo té druhé zprávy, rozhodl se, že tuje třeba doručit osobně.

Karotka pracoval v Elániově kanceláři, ale jak si Postihnout všiml, ne za velitelovým stolem. Místo toho si postavil do kouta skládací stolek. Obrovská hora papírů na velitelově stole se podobala Horám Beraní hlavy o něco méně než včera. Tu a tam byla dokonce vidět stolní deska.

"Tady je osobní zpráva pro vás, kapitáne."

"Díky."

"A policista Půlbotka žádá, aby za ním do Primerovy továrny přišel nějaký seržant."

"Poslal jste jeho zprávu do hlavní úřadovny?"

"Jistě, pane. Pneumatická pošta je velmi užitečná věc," dodal Postihnout horlivě.

"Velitel Elánius z ní není moc odvázaný, ale jsem si jistý, že nám ušetří hodně času," přikývl Karotka. Rozložil lístek.

Postihnout ho pozoroval. Karotka četl a pomalu pohyboval rty.

"Odkud přiletěl ten holub?" zeptal se nakonec a zmačkal lístek.

"Vypadal hodně unavený, pane. Rozhodně to nebylo z obvodu města, ale odněkud z větší dálky."

"Aha. Dobrá. Děkuju vám."

"Špatné novinky, pane?" odvážil se Postihnout.

"Jen novinky, policisto. Nebudu vás dále zdržovat."

"Jistě, pane."

Když zklamaný Postihnout odešel, přešel Karotka k oknu a zadíval se ven. Před očima se mu objevila typická ankh-morporská pouliční scéna, i když je pravda, že lidé už se ty dva pokoušeli oddělit.

Po několika minutách si Karotka sedl ke stolu, napsal krátkou zprávu, vložil ji do jedné z malých schránek a se zasyčením stlačeného vzduchu odeslal.

O několik minut později se přihnal chodbou udýchaný seržant Tračník. Karotka byl velmi pyšný na modernizaci Hlídky a jakýmsi podivným způsobem mu připadalo mnohem modernější poslat zprávu potrubní poštou než otevřít dveře a vykřiknout jméno toho, s kým chtěl mluvit, jako to dělal velitel Elánius.

Karotka se na Tračníka zářivě usmál. "Zdravím tě, Frede. Všechno klape?"

"Ano, pane?" odpověděl Tračník poněkud nejistě.

"Výborně. Odcházím navštívit Patricije, Frede. Jako starší seržant přebíráte velení Hlídky, dokud se pan Elánius nevrátí."

"Rozkaz, pane. Ehm... dokud se vy nevrátíte..., jste myslel... pane."

"Já už se nevrátím, Frede. Odcházím ze služby."

Patricij se díval na odznak, který se mu leskl na stole.

"...a skvěle vycvičených mužů," říkal právě Karotka někde před ním. "Konec konců, před několika lety jsme byli v Noční hlídce jen čtyři. Teď běhá jako dobře namazaný stroj."

"Ano, i když některé jeho části čas od času zaskřípou," přikývl lord Vetinari s pohledem stále upřeným na odznak. "Mohl bych vás požádat, abyste si své rozhodnutí rozmyslel, kapitáne?"

"Rozmýšlel jsem si to několikrát, pane. A už nejsem kapitán, pane."

"Hlídka vás potřebuje, pane Rudykopalssone."

"Hlídka je víc než jeden muž, pane," řekl Karotka a upíral pohled přímo před sebe.

"No, v tom případě si nejsem jist, zda je větší než seržant Tračník."

"Lidé se ve starém Fredovi mýlí, pane. Je to muž, jehož charakter má solidní pozadí."
"Ten má tak akorát solidní pozadí pro své pozadí, kap- pane Rudykopalssone."
"Tím jsem chtěl říci, že se v nebezpečí a nepředvídaných situacích zachová vždycky správně, pane."
"To jistě, protože neudělá nikdy nic," zabručel Patricij. "Ještě se tak možná někam schová. Troufl bych si zajít dokonce tak daleko, že bych řekl, že se Tračník chová podle krizového kódu vlastního práva."
"Já už jsem se rozhodl, pane."
Lord Vetinari si povzdechl, opřel se v židli a na okamžik zvedl pohled ke stropu.
"Pak jediné, co mohu ještě udělat, kapitáne, je poděkovat vám za vaše služby a popřát vám hodně štěstí do vašeho budoucího podnikání. Máte dost peněz?"
"Našetřil jsem si docela pěknou sumu, sire."
"Ale i tak, do Überwaldu je daleko."
Zavládlo ticho.
"Pane?"
"Ano?"
"Jak to víte?"
"Hm, to lidé změřili už dávno. Zeměměřiči, vozkové a..."
"Pane!"
Vetinari si povzdechl. "Myslím, že ten správný výraz zní... dedukce. Takže za současné situace - kapitáne - to beru tak, jako že si berete prodloužené volno. Pokud vím, po celou dobu své služby jste si nevybral dovolenou. Jsem si jistý, že vám několik týdnů rozhodně dlužíme."
Karotka mlčel.
"A kdybych byl vámi, začal bych s pátráním po seržantce Angui u Zmastěné brány," dodal Vetinari.
Po několika okamžicích napjatého ticha řekl tiše Karotka: "To říkáte v souvislostí s nějakou informací, kterou jste dostal?"
Vetinari se slabounce usmál. "Nikoliv. Ale Überwald teď bude procházet obtížnou dobou a desátnice pochází z přední aristokratické rodiny. Předpokládám, že byla odvolána. Kromě toho vám už asi mnoho nepomohu. Budete muset následovat, jak se říká, svůj nos."
"Ne, myslím, že dokážu najít mnohem spolehlivější nos, než je ten můj," odpověděl Karotka.
"Výborně." Lord Vetinari se vrátil ke svému stolu a znovu si sedl. "Přeju vám ve vašem pátrání co nejvíce úspěchů. Jsem si každopádně jistý, že se nevidíme naposled. Tady ve městě na vás spoléhá hodně lidí."
"Ano, pane."
"A teď vám přeji hezký den."
Když Karotka odešel, Vetinari vstal, přešel k protější stěně pracovny, kde byla na dalším stole rozvinuta mapa Überwaldu. Byla hodně stará, ale v posledních letech se většinou stávalo, že muži, kteří se pokoušeli mapy doplnit a sešli z některé z vyznačených cest, strávili zbytek vyměřeného času tím, že se na ni pokoušeli znovu vrátit. Na mapě bylo vyznačeno několik řek, dráha jejich toků spíše odhadnuta než zaměřena, a tu a tam nějaké to město, přesněji řečeno jméno nějakého města, které se tam objevilo spíše proto, aby ušetřilo kartografiím rozpaky z toho, že musí své mapy vyplňovat neustále tím, čemu se v jejich profesi říká Ememzu*.
Dveře se otevřely a dovnitř s tichostí peříčka poletujícího v katedrále vevanul Vetinariho sekretář Važuzel.
"Poněkud nečekaný vývoj, můj pane," řekl tiše. "Rozhodně velmi netypický," přikývl Vetinari. "Přejete si, abych poslal semafor Elániovi, pane? Mohl by se během dvou tří dnů vrátit."
Vetinari soustředěně pozoroval prázdnou, napůl slepou mapu. Cítil, že ta mapa se velmi podobá budoucnosti. Několik věcí bylo jasně vyznačeno, několik zhruba odhadnuto, ale vše ostatní se bude muset teprve vytvořit... "Hmm?" zabručel.
"Mám o tom uvědomit Elánia, pane?"
"Dobré nebe, samozřejmě, že ne! Elánius v Überwaldu bude zábavnější než zamilovaný pásovec v kuželníku. Kromě toho, koho jiného bych poslal místo něj? Do Überwaldu mohl cestovat jen Elánius."
"Ale tohle je přece nouzový případ, pane!"
"Hmm?"
"Jak jinak byste to nazval, když tak slibný mladý muž zahodí celou kariéru a začne se honit za děvčetem."
Patricij se pohladil po bradě a něčemu se zadumaně usmál.
Na mapě byla vyznačena linka - postup signálních věží. Byla zcela rovná, manifestace inteligence v tísnivé temnotě Ememzu.
"Možná... že to bude nakonec něco jako prémie," řekl. "Od Überwaldu bychom se toho mohli hodně naučit. Doneste mi všechno, co máme o vlkodlačích klanech, ano? Och, a přestože jsem přísahal, že něco takového nikdy neudělám, připravte i zprávu pro seržanta Tračníka. Začíná, bohužel, povyšování."
Na chodníku ležela umaštěná látková čepice. Na chodník vedle čepice někdo neumělým písmem a evidentně mokrou křídou napsal: PrOusím, POmOŠte tOmuLe maLýmu PsejčkOvy.
Vedle nápisu seděl malý pejsek:
Už od přírody nebyl stvořen k tomu, aby se do něj lidé zamilovali kvůli tomu, jak je roztomilý a jak překrásně vrtí ocáskem, ale snažil se. Kdykoliv šel někdo kolem, zvedlo se ubohé zvíře na zadní nohy a srdcervoucně kňučelo.
Do čepice na zemi něco dopadlo. Byla to kovová podložka.
Milosrdný dobrodinec ušel po chodníku jen několik kroků, když zaslechl: "Doufám, že ti nohy uhnijou, mizero."
Muž se rychle otočil. Ulice byla prázdná, jen pejsek ho upřeně pozoroval.

"Haf?" vyštěkl.

Udivený muž se chvilku rozhlížel sem a tam, ale pak pokrčil rameny, obrátil se a odcházel.

"Jo, sakra, haf, haf, haf," ozval se znovu onen zvláštní hlas, právě když se muž chystal zahnout za roh.

Odněkud se natáhla ruka a zvedla psíka za volnou kůží na krku za hlavou. "Nazdar, Gaspodo. Tak si myslím, že jsem právě odhalil jedno malé tajemství."

"Ale ne..." zasténal psík.

"Takhle se nechovají hodní pejsci, Gaspodo," pokračoval Karotka a zvedl pejska tak, aby si viděli z očí do očí.

"No jo, no jo, nech toho a polož mě, jo? Ono to totiž bolí, jasný?"

"Potřebuju tvou pomoc, Gaspodo."

"Se mnou nepočítej. Já Hlídce nepomáhám. Neber si to osobně, ale mohlo by mi to hrozně pokazit pouliční pověst."

"Já nemluvím o pomoci Hlídce. Tohle je osobní. Potřebuju tvůj čenich." Karotka položil psíka zpět na dláždění a otřel si ruku do košile. "To bohužel znamená, že s tím musím vzít i celý tvůj zbytek, i když si samozřejmě uvědomuju, že někde pod oním zablešeným exteriérem bije srdce ze zlata."

"No jo. Poslyš," podíval se na něj Gaspoda, "nic dobrého nezačíná slovy ‚potřebuju tvou pomoc'."

"Jde o Anguu."

"No nazdar."

"Potřebuju ji najít, vystopovat."

"Hm, neexistuje moc psů, kteří by dokázali vystopovat vlkodlaka, panáčku. Ti jsou, pane, mazaní!"

"Moje heslo je obrať se na toho nejlepšího," odpověděl Karotka.

"Mám nejlepší čenich známej lidem i zvířatům," přikyvoval spokojeně Gaspoda. "A kterým směrem šla?"

"Myslím, že do Überwaldu." Karotka byl jako blesk. Gaspodův úprk překazila v zárodku ruka, která ho chytila za ocas.

"Ale to je stovky mil vocáď! A psí míle je sedmkrát delší! Ne! To teda ne!"

"Hm? Tak dobrá. Bylo ode mne hloupé, že jsem se o tom zmínil," řekl Karotka a pustil ho. "Máš pravdu, je to nesmyslné."

Gaspoda se obrátil a bylo vidět, že je náhle plný podezření. "Ne, já neřek, že je to nesmyslný, já řek, že je to stovky mil daleko..."

"Ano, ale řekl jsi taky, že to pro tebe nepřipadá v úvahu."

"Ne, já akorát řek, že nemáš šanci mě přinutit, abych něco takovýho udělal."

"Dobrá, ale blíží se zima, a jak ty sám říkáš, je velmi těžké vystopovat vlkodlaky. Angua je ještě navíc polda. Myslím, zeji napadne, že tě asi využiju, a bude se snažit stopu skrývat."

Gaspoda zakňučel. "Koukněte, šéfe, při vší úctě, v tomhle psím městě je hrozně těžký vybudovat si postavení a zasloužit a udržet si respekt. Jestli pár týdnů neucejtěj kolem luceren a rohů můj pach, všechno, co jsem a mám, je v kanále, jasný?"

"Ano, jistě, já ti rozumím. Zařídím si to nějak jinak. Potuluje se tady pořád ještě Nervózní Kníkal?"

"Cože? Ten kokršpaněl? Dyť ten by neucejtil ani vlastní zadek, i kdyby mu ho strčili rovnou pod nos!"

"No, říká se o něm, že co se týká čichu, je velmi dobrý."

"Dyť ten učurává pokaždý, když se na něj nějakej člověk podívá!" štěkl Gaspoda.

"Slyšel jsem, že dokáže ucítit mrtvou krysu na dva kilometry."

"Tak já po čichu poznám, i jakou má barvu!"

Karotka si povzdechl. "No, jenže obávám se, že nemám na vybranou. Ty to nedokážeš, takže musím..."

"Já neřek, že to-" začal rozčileně Gaspoda, zarazil se, ale pak pokračoval: "Já to dokážu! Tak já to, do psí nohy, udělám, ne? Ty mě stejně nakonec přinutíš, budeš mě vydírat, nebo jak se to dělá, že jo, znám tě, co říkáš?"

"Samozřejmě. Jak jsi dokázal napsat ten nápis?"

"Držím křídu v hubě, to je jednoduchý."

"Ty jsi ale opravdu chytrý pes. Vždycky jsem to říkal. A jediný mluvící pes na světě."

"Ne tak nahlas, jen ne tak nahlas!" pospíšil si Gaspoda a rozhlížel se kolem. "Poslyš, ten Überwald, to je vlčí kraj, ne?"

"To ano."

"Já moh bejt taky vlkem, abys věděl. Dybych měl jiný rodiče, se rozumí." Gaspoda začenichal a znovu se pátravě rozhlédl sem a tam ulicí.

"Biftek?"

"Každý večer."

"Platí."

Seržant Tračník byl dokonalým obrázkem zoufalství, nakresleným na hrbolatý chodník špatnou křídou a za deštivého dne. Seděl na své židli a čas od času pohlédl na vzkaz, který mu byl právě doručen, jako kdyby doufal, že se písmo ztratí nebo papír rozplyne.

"U všech podělanejch svatejch, Noby," zasténal.

"Ale no tak, Frede," zabručel bodře Noby, momentálně zjevení v organtýnu.

"Já přece nemůžu bejt povýšenej! Já nejsem důstojník! Jsem obyčejnej, prostej a populární!"

"To já o tobě říkal vždycky, Frede. Ty ses tak obyčejnej, až z tebe mají lidi strach. To von ti jen tak vyhrožuje."

"Ale tady je to napsaný! Heleď se, Noby, tady to podepsal sám lord Vetinari!"

"Nóó... hele, jak já to vidim, tak máš tři možnosti, Frede," prohlásil Noby.

"Jo?"

"No... můžeš jít a říct mu rovnou, že to dělat nebudeš..."

Paniku, která se črtala v Tračníkově obličeji, vystřídala šedá koncentrovaná hrůza.
"Tak ti opravdu moc děkuju, Noby," prohlásil trpce. "Jestli máš ještě nějaký takový rady, tak mi dej vědět hned, protože už stejně budu muset jít a převlíct si spoďáry."
"Nebo to můžeš vzít a mastit to tak, že tě vo tu frčku zasejc co nejrychleji připraví..."
"To mi děláš naschvál, Noby!"
"No počkej, to by fakt stálo za pokus!"
"Jo, jenže víš, to jako, že bych to zmastil... Podívej Noby, ty sám víš, že ne vždycky dokážeš bejt docela... precizní. Myslíš si, že děláš malej zmatek, a pak ti to najednou vybouchne do ksichtu a ukáže se, že je to obrovskej zmatek, a za těchhle okolností mám po čertech strach, o co všechno by mě mohl Vetinari připravit. Myslím, že ti to nemusím dál líčit..."
"No, to máš svatou pravdu, Frede."
"Prostě tím chci říct, že když začneš dělat naschvály, justy, tak nikdy nevíš, jakejch rozměrů to může dosáhnout."
"Dobrý, Frede, a třetí možnost je se s tím smířit."
"No, tak to mi vopravdu pomůže, Noby."
"Dyť je to jen na pár tejdnů, než se vrátí pan Elánius."
"Jo? A co dyž se nevrátí? Tenhle Überwald je pěkně nebezpečný místo. Já slyšel, že nepříjemnosti ti tam servírujou jako klystýr. A to mi nezní moc dobře. Věci se ti můžou vymknout z rukou, a jeden je nahranej. Já přece nevim, jak pořádně velet."
"To neví nikdo, Frede. Proto jsou z nich důstojníci. Kdyby vo tom něco věděli, tak by byli seržantama."
Na Tračníkově tváři se teď objevil další zoufalý výraz. Jako muž, který strávil prakticky celý život v uniformě, trojprýmkovaný kolík, který velmi brzo ve své kariéře našel trojprýmkovanou dírku, bez váhání a rozmyšlení přijal všeobecně rozšířenou teorii, že důstojníci patří k lidem, kteří by si bez mapy nedokázali obléct ani vlastní kalhoty. Ze seznamu důstojníků podvědomě vyřadil Elánia a Karotku; ty řadil mezi čestné seržanty.
Noby ho pozoroval se smíšeným výrazem účasti, přátelství a dravčího napětí.
"Co mám dělat, Noby?"
"Tak tedy, kapitáne," začal nejistě Noby a pak si rozpačitě odkašlal. "Víme všichni, že hlavní práce ofícírů je podepisovat různé papíry -"
Někdo zaklepal na dveře a v tomtéž okamžiku je otevřel frustrovaný policista.
"Seržante, policista Půlbotka říká, že opravdu potřebuje nějakého důstojníka do Příměrový továrny."
"Cože? Do fabriky toho gumového hokynáře?" ujišťoval se Tračník. "No jo. Důstojníka. No jo. Dorazíme tam."
"A je to kapitán Tračník," obrátil se Noby na policistu.
"Ehm... ehm... ano, a je to, kapitáne Tračníku, děkuju vám pěkně," pokračoval zmatený Tračník. Pak, když viděl, jak policista tuhne, se přece jen trochu vzpamatoval a dodal: "A budu rád, když na to příště nezapomenete!"
Policista na ně chvíli zíral a pak zanechal marných pokusů jim porozumět.
"A dole je nějaký troll, který trvá na tom, že musí hovořit s velitelem -"
"Nemůže to vyřídit Silnoruka?"
"No, když on... Je seržant Silnoruka pořád ještě seržant?" zeptal se zmatený policista.
"Jo!"
"I bezvědomý?"
"Cože?"
"Leží tam na podlaze v bezvědomí, serž- kapitáne."
"A co vlastně ten troll chce?"
"Teď zrovna chce někoho zabít, ale myslím, že přišel především kvůli tomu, aby mu někdo sundal z nohy dopravní zábranu."
* * *
Gaspoda běhal sem a tam, čenich sotva dva centimetry od země. Karotka čekal a držel koně. Byl to dobrý kůň. Karotka až dosud ze svých platů příliš neutratil.
Pes si nakonec sedl a vypadal zasmušile.
"Co kdybys mi řekl něco bližšího o tom fantastickém nose, co má Patricij?" zabručel.
"Ani stopa?"
"Měl by sis sem vzít místo mě raději Vetinariho, když je tak dobrej," vrčel Gaspoda. "Jakej to má smysl, začínat akorát tady? Nejhorší místo v celým městě! Tady je kumšt necejtit žádnej pach, rozumíš, to ti chci říct. Tady je tím pachem zem prosáklá. Je to poslední místo, kde bych já začínal, kdybych měl hledat něčí stopu."
"Dobrý postřeh," přikývl Karotka opatrně. "A jaký je nejsilnější pach mířící na Střed?"
"Vozy s hnojem, to je jasný. Včera. Ve všech stájích se přece každej pátek ráno pořádá velkej úklid."
"Dokázal bys ten pach sledovat?"
Gaspoda zvedl oči k nebi. "I s hlavou ve kbelíku s vodou."
"Výborně, tak jedem."
"Takže," začal Gaspoda konverzačním tónem, když jim brána zůstala za zády, "my pronásledujem to děvče, jo?"
"Ano."
"A to jenom ty sám?"
"Ano."
"Takže to není jako u psů, kde by jich po její stopě šlo dvacet třicet?"
"Ne."

"Tudíž nám nehrozí, že by nám někdo vychrstl na záda kýbl studený vody?"
"Ne."
Policista Půlbotka zasalutoval, ale jaksi opatrně. Čekal už velmi dlouho. "Dobré odpoledne, seržante-"
"Kapitáne," opravil ho kapitán Tračník. "Nevidíš tu další pecku, co mám na ramenou?"
Reginald se naklonil kupředu a prohlédl si Tračníkovy výložky. "Já myslel, že to ptáci, seržante."
"Kapitáne," opravil ho Tračník automaticky. "Zatím je to tam jenom namalované křídou, protože jsem to ještě nestihl udělat,pořádně," dodával. "Takže se moc nenafukuj."
"Copak je s Nobym?" zajímal se Reginald. Desátník Nóblhóch si držel na jednom oku mokrý hadr.
"Měl jistou vzrušenější diskusi s nesprávně zaparkovaným trollem," vysvětloval kapitán.
"To jenom dokazuje, jakej to je troll, když klidně praštil dámu," zahuhlal Noby.
"Jenže ty nejsi dáma, Noby. Máš na sobě jen svůj převlek ke zpomalení dopravy."
"Jenže to on nevěděl."
"Máš pořád na hlavě helmu. Každopádně jsi mu neměl na nohu dát tu botičku."
"Byl zaparkovanej, Frede. A blbě."
"Houbeles, porazil ho vůz," zavrtěl hlavou kapitán Tračník. "A je to kapitáne". dodal.
"No jo, znáš je. Maj vždycky hromadu výmluv," odporoval umíněně Noby.
"Měl bys nám ukázat tělo, Regu," obrátil se Tračník k Půlbotkovi.
Prohlédli zběžně mrtvého uloženého ve sklepě.
"...a já si vzpomínám, jak Pleskot říkala, že v Muzeu trpasličího chleba byla cítit kočičí moč a síra," dodával Reginald.
"No jo, fakt je tady něco takovýho cejtit," přikyvoval Tračník. "Taky bys měl potíže s tím, udržet moč, kdybys tady musel pracovat celej den."
"A pak mě napadlo, co když se někdo pokusil udělat si tady formu na padělaný Mazanec, pane?" pokračoval Reg.
"No tak to bylo opravdu chytrý" zabručel pochvalně Fred Tračník. "To bys pak měl ten pravej, co?"
"Ehm, to ne, serž- kapitáne, ale měl byste kopii kopie."
"A bylo by to legální?"
"To nevím, pane. Myslím, že ne. Ale trpaslíka by to každopádně neoklamalo ani na pět minut."
"No jo, ale proč by ho pak chtěl někdo zabít?"
"Co třeba otec třinácti dětí?" navrhl Noby. "Haha."
"Noby, přestaň laskavě štípat do toho zboží jo?" zavrčel Tračník. "A nehádej se se mnou, Viděl jsem, jak sis nacpal hrst těch věcí do kabelky."
"Na tom nezáleží," zaduněl troll. "Pan Primero vždycky říkal, že pro Hlídku jsou zadarmo."
"To od něj bylo velmi... uvědomělé," přikývl kapitán Tračník.
"Jasně, von vždycky říkal, že to poslední, co máme zapotřebí, je, aby se nám ve městě množili ti zasraný policajti."
Přesně tento okamžik si diplomaticky vybral holub, který vletěl do tovární haly a s pleskotem křídel se snesl Tračníkovi na rameno. Vzápětí ho znovu povýšil. Tračník vzal holuba do ruky, stáhl mu z nožky pouzdro se zprávou a rozložil slabý papír.
"To je od Postihnouta," řekl. "Má stopu, nebo to alespoň tvrdí."
"Čí?" zajímal se Noby.
"Ne čí, Noby. Prostě stopu." Tračník si sundal helmu a otřel si čelo. Tohle bylo přesně to, čemu se chtěl vyhnout. Ve svém tolikrát pomačkaném srdci byl přesvědčen, že Elánius a Karotka umějí položit jednu stopu k druhé a zamyslet se nad nimi. To bylo jejich nadání, talent. On měl jiné talenty... Tak třeba to uměl s lidmi, měl dokonale vyleštěný pancíř a dokázal seržantovat, i když spal.
"Dobrá, napište mi hlášení," řekl. "Dobrá práce. Teď se vrátíme do Dvora.
Už teď vidím, že mě to umoří," stěžoval si Tračník, když se vydali na zpáteční cestu. "A k tomu ještě všechny ty papíry. A víš, jak je to se mnou a papírováním, Noby."
"Ty to všechno akorát čteš hrozně pečlivé, v tom je to, Frede," zavrtěl hlavou Noby. "Kolikrát jsem si všim, že ti trvá celý věky, než přečteš jednu stránku. Teda, já myslel, jako než ji úředně vstřebáš."
Tračník poněkud pookřál. "Jo, to je ono, to jinak nejde," přikývl.
"I když je to jen menu v té klačské hospodě, co dávaj jídlo přes ulici. Viděl jsem tě tam zírat na každou řádku dýl než minutu."
"Jeden se nemůže chovat tak, aby si lidi mysleli, že bere věci na lehkou váhu, ne?" Tračník nasadil přísný výraz a vypnul hruď, přesněji řečeno v rámci daných možností ještě více vyklenul přední Část těla.
"Ty prostě potřebuješ aide de camp," prohlásil Noby a přizvedl si šaty, aby si je nenamočil do louže.
"Myslíš?"
"No jasně. Protože ty teď budeš ta postava v čele a musíš být příkladem svým mužům."
"Aha. Jo. Správně," přikyvoval Tračník, který se vděčně a s úlevou chytil Nobyho nápadu. "Nikdo nemůže od chlapa čekat, že by dělal tohle všechno a ještě k tomu četl dlouhá slova, mám pravdu?"
"Moje slova. A teď mě napadlo, že nám vlastně v Hlídce taky bude chybět jeden seržant," pokračoval Noby.
"Dobrej postřeh, Noby. Nastanou nám rušný časy."
Chvilku kráčeli mlčky.
"Mohl bys někoho povýšit," navrhl Noby.
"To bych mohl?"
"No a k čemu by bylo dobrý, že ses stal lampasákem, kdybys nemoh?"
"To je pravda. A je to vlastně stav nouze. Hmm... napadá tě někdo, Noby?"

Noby si v duchu hluboce povzdechl. Drobná mince by propadla napůl zatuhlým betonem rychleji než jakýkoliv náznak do myšlenek Fredu Tračníkovi.

"No, jedno jméno mě napadá," přikývl.

"Aha, to je dobře. Počkej... Jo. Reg Půlbotka, žejo? Umí dobře psát, myslí mu to, a samozřejmě vždycky má chladnou hlavu," rozjasnila se Tračníkovi tvář. "Prakticky ledovou."

"Ale občas je tak trochu jako mrtvěj," lavíroval opatrně Noby.

"No, to by se dalo uvést jako zápor.

A občas má člověk dojem, že by stačilo silněji vykřiknout a rozsype se," pokračoval Noby.

"Taky pravda," souhlasil Tračník. "Nikdo nestojí o to, aby někomu podal ruku a zůstalo mu víc prstů, než s kolika začal."

"Takže by bylo možná lepší poohlídnout se po někom, kdo byl bezdůvodně přehlídnutej," rozhodl se Noby a nastoupil k frontálnímu útoku. "Po někom, jehož tvář do ty hodnosti na první pohled nezapadá. Aleje to někdo, jehož zkušenost v Hlídce a Dopravním zvlášť může neobyčejně prospět celýmu městu, kdyby lidi pořád nekecali o jedny nebo dvou chybičkách, který se navíc eště ani nestaly."

Tračníkovu tvář zčeřila první vlnka pochopení.

"Aha," řekl pomalu. "Už mi to začíná docházet. No tak proč jsi to neřek hned na začátku, Noby?"

"No, víš, přece jenom je to tvý rozhodnutí, Frede... teda pardon, kapitáne" řekl Noby s výrazem nevinné prostoty.

"Ale co když s tím pan Elánius nebude souhlasit? Za pár týdnů ho tady máme zpátky."

"To bude bohatě stačit."

"A tobě by to nevadilo?"

"Mně? Vadit? Vždyť mě znáš, Frede. Já jsem vždycky připravenej splnit svou povinnost."

"Noby?"

"Copak, Frede?"

"Ty šaty..."

"No, Frede?"

"Myslím, že bysme už neměli tímhle způsobem zpomalovat dopravu!"

"Máš pravdu, Frede. Ale myslel jsem si, že si ten převlek odložím pro případ, že bys rozhodl, že to znovu zkusíme."

Přes zelná pole vál mrazivý vítr.

Ke Gaspodovi přinášel kromě všepřehlušujících výparů zelí a tmavorudého pachu vozů s hnojem i náznaky vůně borovic, hor, sněhu, potu a studeného doutníkového kouře. To poslední měli na svědomí vozkové hnojných vozů, kteří měli zvyk kouřit tlusté laciné doutníky. Jejich kouř odháněl mouchy.

Bylo to přesnější než pohled. Před Gaspodou se rozkládal svět pachů.

"Bolí mě pracky," zavrčel.

"Hodný pes," odpověděl Karotka.

Cesta se dělila. Gaspoda se zastavil a chvilku čenichal kolem. "No, tak tady máme něco zajímavýho," zavrčel. "Tady z jednoho vozu seskočil kus hnoje a namířil si to tímhle směrem přes pole. Měls pravdu."

"Necítíš náhodou v okolí nějakou vodu?" zeptal se Karotka a rozhlížel se po poli před sebou.

Gaspodův flekatý čenich se svraštil úsilím. "Jezírko," řekl nakonec. "Nic moc. Asi míli odsud."

"Jasně, má namířeno k němu. Ona je Angua hrozně úzkostlivá, co se čistoty týče. To u vlkodlaků zdaleka není běžné."

"No, já taky nikdy vodu zrovna moc nemiloval," zavrčel Gaspoda.

"To myslíš vážně?"

"Hele, vždyť je to docela zbytečný! Kdysi jsem se musel V-Y-K-O-U-P-A-T, rozumíš, takže teď vím přesně, o čem mluvím."

Jezírko bylo v kruhu větrem rozevlátých stromů. Suchá tráva šustila. Když se Karotka s Gaspodou přiblížili, uviděli osamělou lysku, která rychle zmizela ve křoví.

"No, tak jsme tady," řekl Gaspoda. "Takže sem vlezla hromada hnoje a -" zavětřil v místě, kde bylo pošlapané bahno, "- jo, tady vylezla vona. Hm."

"Nějaký problém?" podíval se na něj Karotka.

"Cože? Oh, ne. Jasná vůně. Míří k horám, přesně jak jsi řek. Hm." Gaspoda si sedl a poškrabal se zadní nohou."

"Takže problém... co?" opakoval Karotka.

"Dobrá, předpokládejme, že by se dělo něco opravdu moc ošklivého, co bys doopravdy nechtěl vědět a já věděl, co to je... Jak by ses díval na mě, kdybych ti to řekl? Někdo je raději, když se takový věci nedozví. Je to fakticky osobní věc!"

"Gaspodo!"

"Víš, ona není sama. Je s ní ještě jeden vlk."

"Aha." Karotkův jemný, nic neříkající úsměv se nezměnil.

"Hm... mužského toho... původu," dodával Gaspoda. "Něco jako vlk mládenec. Jo, tak nějak."

"Díky, Gaspodo."

"Je výjimečně mužný. Hm. Vlčný. Naprosto přesvědčivě. O tom není pochyb."

"Ano, myslím, že ti rozumím."

"A to jsou jenom slova. Pach, víš, pach je mnohem... výmluvnější."

"Děkuju ti za ty informace, Gaspodo. A míří..."

"Pořád rovnou k horám, šéfe," informoval Gaspoda tak laskavě, jak to uměl. Nebyl si tak docela jistý všemi

podrobnostmi lidských sexuálních vztahů a těm, u nichž si jistý byl, stále ještě nemohl uvěřit, ale věděl, že jsou každopádně mnohem složitější než ty, podle nichž si užívala psí komunita.

"Ten pach..."

"Ten výjimečně mužný, o němž jsem mluvil?"

"Ano, ten," přikývl Karotka klidně. "Dokázal bys ho sledovat, i kdybys byl na koni?"

"Ten bych dokázal sledovat i s čumákem v pytli cibule."

"Výborně. Protože já si myslím, že teď bychom si měli trochu pospíšit."

"Jo, já počítal, že něco takovýho řekneš."

Když Noby s Tračníkem vešli do Pseudopolského dvora, policista Postihnout zasalutoval.

"Myslel jsem si, že byste se o tom měl dozvědět okamžitě, pane," řekl a urovnával poskládaný čtvereček papíru. "Právě jsem to dostal od Rufuse."

"Od koho?"

"To je ten skřítek na mostě, pane. Maluje obrázky vozů, které jezdí příliš rychle. Nikdo ho nebyl nakrmit," dodal Postihnout mírně vyčítavým tónem.

"Aha. Někdo překračuje rychlost," zabručel Tračník. "No?" Pak se znovu zadíval na obrázek. "To jsou jedny z těch krytejch nosítek, který používají ti podzemní trpaslíci, že jo? No, ti trollové sebou museli pořádně mrskat!"

"Ten obrázek byl udělán těsně potom, co byl ukraden Mazanec z křemence," hlásil Postihnout. "Rufus tady do rohu napsal čas, vidíte? Myslím, že to je trochu zvláštní. Vypadá to tak trochu jako útěk, nemyslíte, pane?"

"Který trpaslík by chtěl ukrást kus bezcenného kamene?" podivoval se Tračník. "A zvlášť některej z těch starotrpaslíků. Naháněj mi husí kůži už jenom tím, jak se oblíkaj."

Nevraživé ticho zazvonilo místností jako traverza upuštěná v chrámu. V místnosti byli tři trpaslíci.

"Vy dva! Máte být na hlídce!" vyštěkl seržant Silnoruka. "A já mám nějakou povinnost na ulici Vepřových drobů!"

A všichni tři trpaslíci vypochodovali ven, přičemž se jim dokonce podařilo i kráčet rozhořčeně.

"Hele, co se to tady vlastně stalo?" nechápal Fred Tračník. "Nejsou nějaký hákliví? Pan Elánius takový věci říká pořád.a nikomu to nevadí."

"No jo, jenže to je proto, že je to Elánius," upozornil ho Noby.

"Jo? To jako naznačuješ, že já ne?" zachmuřil se kapitán Tračník.

"No, upřímně, je to tak, Frede. Ty jsi Fred Tračník," pokračoval Noby trpělivě.

"Aha, tak takhle je to, jo?"

"Jo, kapitáne Tračníku."

"A oni by si to měli, k sakru, pamatovat!" vyštěkl Tračník. "Já nejsem žádnej netýkavka! Ale takový porušení subordinace nebudu trpět! Vždycky jsem říkal, že je Elánius na ty trpaslíky moc měkkej! Dostávají stejnej plat jako my, a přitom jsou jenom poloviční!"

"No jo, no jo," přitakal Noby a mával zuřivě rukou v zoufalém pokusu věci trochu uklidnit. "Jenže na druhý straně, trollové jsou dvakrát tak velký jako my a taky dostávaj stejnej plat, takže -"

"Jenže ty máj zase jenom čtvrtku mozku, takže s nima je to stejný jak s těma -"

Zvuk, který zaslechli, byl táhlý, temný a výhružný. Byl to zvuk židle, kterou svobodník Modrojíl právě odstrčil.

Podlaha zapraskala, když předusal kolem Tračníka, stáhl jednou obrovskou rukou helmu z kolíku na stěně a vyrazil ke dveřím.

"Du na hlídku," zavrčel.

"Nemáš bejt na hlídce eště aspoň hodinu," upozornil ho policista Postihnout.

"Ale rači du už teď," prohlásil Modrojíl. Místnost se na okamžik zatemnila, když vyplnil dveře, a byl pryč.

"Proč jsou všichni najednou tak hákliví, jako kdyby jim stál člověk na kuřím oku?" zamračil se Tračník. Zbývající policisté se mu vyhýbali pohledy.

"Slyšel jsem se někoho uchechtnout?" zeptal se přísně.

"Já teda nikoho neslyšel, seržo," ozval se Noby.

"Oh? Oh! Takže vy si myslíte, že jsem seržant, ano, desátníku Nóblhóchu."

"Ne, Frede, já - no přece..."

"Jak vidím, tak se tady pěkně uvolnila morálka," prohlásil kapitán Tračník a v očích mu nepěkně zablesklo. "Vsadím se, že jste si všichni mysleli ‚to nic, to je jenom starej tlustej Fred Tračník, takže od teďka to bude Havaj', co?"

"Ale Frede, nikdo si přeci nemyslí, že jsi starej - božíčku..."

"Jenom tlustej, je to tak, co?" Tračník se zuřivě rozhlédl po místnosti. Najednou, a proti všem předchozím náznakům, se všichni začali soustředěně zajímat o své papírování.

"Tak! Nuže od nynějška se všechno změní!" zahřmel kapitán Tračník. "Pamatujte, už dávno jsem prohlédl všechny ty vaše malé podvůdky a triky - kdo to řekl?"

"Co kdo řekl, kapitáne?" ozval se Noby, přestože i on zaslechl tu tiše zašeptanou větu "Dyť smě se je všechny naučili vod vás, seržo", ale v té chvíli by se raději posadil na žhavé uhlí, než by to připustil.

"Někdo něco řek sottva voce," trval na svém kapitán Tračník.

"Jsem si jistý, že by si to nikdo nedovolil, kapitáne."

"A taky na mě nikdo z vás nebude takhle pitomě čumět!"

"Nikdo se na vás nedívá!" zasténal Noby.

"Aha, tak vy si myslíte, že tuhle fintu neznám? Je moc způsobů, jak někoho očumovat a přitom se na něj jako nedívat, desátníků. Támhle ten chlap mě například určitě poslouchá!"

"Myslím, že policista Ping se skutečně jen soustředil na hlášení, které píše, Fre... serž... kapitáne."

Rozčepýřený Tračník se poněkud uklidnil. "No, dobrá. A teď jdu do svý kanceláře, jasný? Tady dojde ke změnám, to vám povídám. A někdo mi přineste hrnek čaje."

Pozorovali, jak stoupá do schodů, vchází do kanceláře a práská dveřmi.

"No to mě -" začal policista Ping, ale Noby, který měl s Tračníkem mnohem více osobních zkušeností, ho rychle umlčel zuřivými posuňky jedné ruky, zatímco druhou si velmi divadelním gestem držel u ucha.

Pak všichni zaslechli, jak se dveře kanceláře s tichým cvaknutím otevřely.

"Změna je příjemná jako odpočinek, co myslíte?" prohlásil policista Ping.

"Jak říká velký prorok Janerad, lepší volek v hrnčířském krámě Baiony než neštěstí v gašské lisovně vína," přidal se k němu policista Postihnout.

"Jo, taky jsem to slyšel," přikývl Noby. "Dobrá, tak mu udělejte jeho čaj. Po hrnku čaje se každej cejtí líp."

O pár minut později slyšeli policisté Tračníkův křik i přes zavřené dveře.

"Tak co není v pořádku na tom hrnku čaje, desátníku?"

"Nic, ser- pane. Je to váš hrnek. Vždycky z něj pijete čaj."

"Aha, ale podívejte se, tohle je přece hrnek pro seržanta, desátníku! A z čeho pijí čaj důstojníci?"

"No, Karotka a pan Elánius mají svý hrnky."

"Ne, oni se mohou rozhodnout, že budou pít z hrnku, ale pravidla pro Hlídku stanoví, že důstojník má nárok na šálek s podšálkem! Říká se to přímo tady, paragraf 301, pododdíl c. Rozumíte mi?"

"Ale já myslím, že žádné -"

"Víte, kde jsou peníze na drobná vydání. Obvykle jste tou jedinou osobou, která to ví. Můžete odejít, desátníku."

Noby sešel dolů s pobledlou tváří a v ruce svíral diskutovanou nádobu.

Dveře za ním se znovu otevřely.

"A ne aby mi do něj někdo plivnul!" křičel Tračník. "To taky znám! A čaj budete míchat lžičkou, slyšíte? Tohle taky znám!" Dveře se znovu zabouchly.

Policista Postihnout vzal z Nobyho roztřesené ruky hrnek a poklepal ho po rameni.

"Troll Křída prý dělá moc pěkné kameninové sady, co jsem slyšel."

Dveře nahoře se otevřely. "A bude porcelánovej!"

Dveře se s třeskem zabouchly.

"Viděli jste někdo v poslední době peníze na drobné výdaje?" zeptal se policista Ping.

Noby zachmuřeně sáhl do kapsy a vytáhl hrst tolarů. Podal je Postihnoutovi.

"Nejlíp uděláš, když pudeš do toho nóbl v obchodu na Královský cestě," řekl. "Kup jeden z těch hrnků a talířků, co je skrz ně vidět. Víš, takový, co máj kolem vokraje zlatej štráfek." Rozhlédl se po ostatních policistech. "A co vy tady všichni děláte? Tady těch kriminálníků moc nechytíte!"

"Mám ty drobné přepočítat, Noby?" zeptal se Ping.

"Nech si toho Nobyho, jo? A vypadni. A vy, vostatní, taky!"

A dny se kutálely jeden za druhým. Přesněji řečeno skřípaly a chřestily. Byl to, na kočárové poměry, velmi pohodlný kočár, a jak kola poskakovala na výmolech kamení, houpal se jako dětská kolébka. Zpočátku ten pohyb uklidňoval. Po dvou dnech začal být únavný a stejně to bylo s krajinou.

Elánius upíral zachmuřený pohled z okna.

Na obzoru viděl další semafor. Stavěli je poblíž cesty, uvědomil si, i když to nebyl přímý směr. Jenom blázen by se snažil stavět je přes divočinu. Člověk si musel občas připomenout, že pár set mil od Ankh-Morporku stále ještě žijí trollové, kterým nezáleží na tom, že lidé nejsou k jídlu. Kromě toho většina usedlostí byla poblíž cest.

Nový cech musel vydělávat peníze. I odsud viděl lešení, na nichž se hemžili dělníci a horečnatě přidávali další táhla a ramena na hlavní věž. Celá ta věc se pravděpodobně po nejbližším hurikánu změní na hromadu třísek, ale mezitím její vlastníci vydělají dost peněz na to, aby jich postavili dalších pět. Nebo padesát.

Seběhlo se to tak rychle. Kdo by tomu uvěřil? Jenže všechny ty jednotlivé kousky tady byly už celé roky. Semafor byl prastaré zařízení - už před stoletím používala Hlídka několik věží, s jejichž pomocí doručovala rozkazy velícím důstojníkům. A chrliče neměly celé dlouhé dni nic na práci, jen seděly a pozorovaly věci kolem a jejich představivost byla většinou natolik omezená, že nedělaly chyby.

To, co se stalo, tedy změnilo, spočívalo v tom, že lidé dnes úplně jinak nahlíželi na novinky. Kdysi by něco takového používali k předávání informací o pohybu vojenských jednotek a úmrtí králů. Samozřejmě to byly věci, které se lidé potřebovali dozvědět, ale nepotřebovali je zase každý den. Ne ne. To, co lidé Nepotřebovali vědět, byly naopak věci jako: Za kolik se dnes v Ankh-Morporku prodává dobytek? Protože když na tom neměli vydělat dost, bylo pravděpodobně lepší hnát zvířata třeba do Quirmu. Tohle byly ty drobnosti, které lidé potřebovali znát. Spoustu a spoustu malých věciček. Věcičky jako: Doplula moje loď v pořádku na místo? To byl taky důvod, proč se cech se svými věžemi hnal ozlomkrk až do Genový, šest a půl tisíce kilometrů vzdálené. Lodí to tam kolem mysu Hrůzy trvalo mnoho měsíců. Kolik, například, by byl ochoten za takovou informaci zaplatit obchodník, kdyby ji dostal během jediného dne? A za kolik se prodá náklad? Byl prodán? Je ten a ten kupec v Ankh-Morporku dostatečně solventní?

Vydělávat peníze? No jestli! A ve městě se to ujalo tak rychle, jako se ujímá každé podobné šílenství. Zdálo se, jako by každý, kdo dokázal sehnat kůl, pár chrličů a nějakou vysloužilou mechaniku z větrného mlýna, začal provozovat tohle výdělečné řemeslo. V těchto dnes jste si nemohli užít ani klidný večer v restauraci. Každou chvíli se od stolů zvedali lidé a vybíhali ven, aby zjistili, jestli nemají na nejbližší věži nějakou zprávu. A co se týkalo těch, kteří vynechali zprostředkovatele a k úžasu všech kolemsedících signalizovali svým přátelům malým semaforem přímo přes přeplněnou místnost...

Elánius potřásl hlavou. To byla bezvýznamná poselství, telepatie bez mozku.

Ale minulý týden to bylo skvělé, ne? Když Józa Jánevím štípl to stříbro ve Sto Latech a pak se uchýlil do ochrany Stínová v Ankh-Morporku? A seržant

Ostřák ze stolatské Hlídky, který prodělal léta výcviku pod Elániem, poslal okamžitě semaforem zprávu, která skončila na Elániově stole o hodinu dříve, než Józa Jánevím projel ankh-morporskou branou a skončil hned za ní v nedočkavém obětí seržanta Navážky. Legálně to bylo maličko ošemetné, protože Józa svůj zločin nespáchal na půdě Ankh-Morporku a semaforová zpráva nepřišla jako zpráva o pronásledování, jenže tohle Józa laskavě vyřešil sám tak, že se pokusil Navážku udeřit, a skončil tak ve vězení pro napadení poddůstojníka Hlídky. Kromě toho potřeboval ošetřit zlomené zápěstí.

Lady Sibyla tiše pochrupovala. Lidé v manželství jsou připravení odpřisáhnout, že u nich chrápe jen ten druhý.

V koutě kočáru se krčil Hoptam Struska a četl knihu. Elánius ho chvilku pozoroval.

"Vylezu si nahoru nadýchat se trochu čerstvého vzduchu," prohlásil nakonec a otevřel dvířka. Stísněný horký prostor naplnilo skřípění kočárových.kol a dovnitř vevanuly kotouče prachu.

"Vaše vznešenosti -" začal Hoptam a vstal. Elánius, který už se zachytil na boku kočáru, vstrčil hlavu do okénka. "S takovýmhle přístupem si moc přátel nenaděláte, člověče," řekl a nohou přirazil dvířka.

Řiťka a Navážka se na střeše rozložili velmi pohodlně. Bylo tam mnohem více místa a kromě toho i dokonalý výhled, pokud byla zelenina vaším oblíbeným panoramatem.

Elánius se zasunul do mezery mezi dvěma balíky a naklonil se k Pleskot.

"Máte zkušenosti se semafory, že?"

"No, tak trochu ano, pane..."

"Výborně." Elánius jí podal kousek papíru. "Nedaleko místa, kde se dnes zastavíme na noc, bude jistě věž. Zašifrujte tuhle zprávu a pošlete ji Hlídce, ano? Když se budou vyptávat těch správných lidí, mohli bychom odpověď dostat do hodiny. Řekněte jim, ať se ptají u Běluše Stolomejky, ta tam pere prádlo. Nebo Berta Bertíka, ten podle mě vždycky ví o všem, co se kde šustne.

Pleskot si přečetla zprávu a pak zvedla pohled k Elániovi.

"Jste si jistý, pane?" potřásla hlavou.

"Možná. Nezapomeňte hlavně poslat popis. Jména dneska celkem nic neznamenají."

"Mohla bych se vás zeptat, co vás přivedlo na myšlenku, že -"

"Jeho chůze. A taky nechtěl pomeranč," odpověděl Elánius. "Hmm. Hmm."

Policista Postihnout čistil starý holubník, když dorazila semaforová zpráva.

V posledních dnech trávil stále více a více času s holuby. Nebyla to zrovna nejoblíbenější práce, takže se ho o ni nikdo nepokoušel připravit a tady nahoře alespoň nebyly slyšet ty neustálé výkřiky a bouchání dveřmi sem doléhalo jen tlumeně.

Bidýlka zářila.

Policista Postihnout měl svou práci rád. Neměl ve městě mnoho'přátel. Abychom řekli pravdu, neměl mnoho přátel ani v Hlídce. Ale přece jen to byli lidé, s nimiž si mohl popovídat, a navíc měl dojem, že dělá jisté pokroky s náboženskými pokyny holubům.

Jenže teď přišlo tohle...

Bylo to adresováno kapitánu Karotkovi, což znamenalo, že teď by to měl dostat kapitán Tračník, a to osobně, protože kapitán Tračník byl přesvědčen, že mu zprávy posílané potrubní poštou policisté čtou...

Policista Postihnout byl až dosud v relativním bezpečí. Omnijci byli dobří v tom, že nezpochybňovali rozkazy, dokonce ani ty nesmyslné ne. Postihnout podvědomě respektoval autoritu, bez ohledu na to, jak bláznivou, protože byl správně vychován. A měl spoustu času na leštění zbroje. Dokonale vyleštěná zbroj se v Hlídce stala z nějakého důvodu velmi důležitou záležitostí.

Ale i tak, vstoupit do Tračníkovy kanceláře vyžadovalo veškerou odvahu. Přinejmenším stejnou, jakou prokázal legendární biskup Horná, když vstoupil do města Oolitských. Přitom i on, ostatně jako každý, věděl, co dělají cizincům.

Postihnout slezl z holubníku a nervózně vykročil k hlavní budově. Dával si při tom záležet, aby kráčel svižně a vojensky.

Hlavní úřadovna Hlídky v Pseudopolském dvoře byla více méně prázdná. Zdálo se, že v posledních dnech se tam pohybovalo čím dál tím méně policistů. Obvykle dávali muži přednost lelkování uvnitř, zvláště v ošklivém počasí, ale najednou se všichni snažili zmizet Tračníkovi z očí.

Postihnout došel ke kanceláři a zaklepal na dveře.

Zaklepal znovu.

Když se nedočkal odpovědi, otevřel dveře a opatrně přešel ke stolu, jehož dokonale vyleštěná deska byla bezchybně čistá, a právě se chystal vsunout zprávu pod láhev s inkoustem, aby náhodou neuletěla...

"Aha!"

Postihnout sebou trhl leknutím a inkoust vyšplíchl ven. Před očima se mu mihla sprška modročerných kapek a zaslechl hlasité šplouch, když dopadla na něco za ním.

Obrátil se jako automat jen proto, aby spatřil kapitána Tračníka, jehož tvář by byla křídově bílá, kdyby nebyla inkoustově modročerná.

"Takže už není pochyb," zasyčel kapitán Tračník, "útok na nadřízeného důstojníka, co?"

"Byla to nehoda, kapitáne!"

"Aha, tak nehoda? A proč jste se, to mi vysvětlete, vkradl potají do mé kanceláře?"

"Myslel jsem si, že tady nejste, kapitáne!" blábolil Postihnout.

"Aha!"

"Prosím?"

"Vkradl jste se dovnitř, abyste prohlídl my soukromý dokumenty, co?"

"To ne, kapitáne!" pokusil se ohradit Postihnout. "A proč jste stál za těmi dveřmi, kapitáne?"

"Cože? Takže já už ani nesmím stát za vlastními dveřmi, he?"

A v tom okamžiku udělal policista Postihnout další velkou chybu. Pokusil se o úsměv.

"No, víte, pane, je to trochu divné -"

"Tím chcete říct, že jsem nějakej divnej, Postihnout?" zúžil kapitán Tračník oči. "Nebo se vám snad na mně zdá dokonce něco legrační?"

Postihnout upřel pohled do zarudlé tváře postříkané inkoustem. "Vůbec nic, pane."

"Zatím jste pracoval uspokojivě, strážníku," zavrčel Tračník a přistoupil o něco blíž k Postihnoutovi, "a proto s vámi budu jednat slušně. Nikdo o mně nemůže říct, že jsem nespravedlivý. Jste degradován na podstrážníka, rozumíte? Bude vám podle toho upraven plat, a to se zpětnou platností od začátku tohoto měsíce."

Postihnout zasalutoval. To byla pravděpodobně jediná možnost, jak odsud vyváznout živý. Tračníkovi pocukávalo jedno oční víčko.

"Mohl byste se ale rehabilitovat," pokračoval Tračník, "kdybyste mi řekl, kdo krade, a řekl jsem opravdu krade, kostkový cukr!"

"Pane?"

"Vím, že jich včera večer bylo třiačtyřicet. Počítal jsem je velmi pečlivě. Dnes ráno je jich tam, strážníku, jen jedenačtyřicet. A to byl cukr zamčen ve stole. Můžete mi to vysvětlit?"

Kdyby byl Postihnout sebevrah, a ještě k tomu zcela upřímný, byl by řekl: "Víte, kapitáne, přestože vím, že umíte spoustu věcí, vím také, že když si třikrát spočítáte prsty na rukou, pokaždé vám vyjde jiné číslo."

"No..."zaváhal, "...myš?"

"Pch! Zmizte, podstrážníku, a dobře si rozmyslete, co jsem vám řekl."

Když schlíplý Postihnout odešel, sedl si kapitán Tračník za svůj rozlehlý, čistý stůl.

Malá blikající částečka mozku stále ještě vysílala mlhou ochromujícího zoufalství, jež zaplavilo Tračníkovu hlavu, rozumnou myšlenku a hlásila mu, že už se dostal ze své úrovně tak hluboko, že ryby, které plavou kolem něj, mají na nosech světélka.

Ano, měl čistý stůl. Ale to proto, že všechny papíry, které mu přišly, okamžitě vyhazoval.

Nebylo to tím, že by byl Tračník negramotný, ale potřeboval jistý čas na rozmyšlenou a taky na rozběh, aby se popasoval s listinou složitější než seznam mužstva, a měl sklony zabloudit v každém slově, které mělo více než tři slabiky. Byl ve skutečnosti jen funkčně gramotný - čtení a psaní pro něj znamenaly totéž jako třeba boty - tu věc potřebujete, ale nic víc, a každý, kdo tvrdí, že je to pro něj něco víc, třeba i zábava, je podezřelý.

Samozřejmě že stůl pana Elánia byl plný papírů, ale Tračník měl jakési podezření nebo snad tušení, že Elánius s Karotkou si dokázali udržet před tou hromadou neustále malý náskok, protože věděli, co je důležité a co ne. Pro Tračníka to byla stále záhada, z níž se mu dělalo těžko od žaludku. Přicházely stížnosti, upozornění a pozvánky; dopisy, které žádaly Jen o několik minut vašeho času", formuláře k vyplnění, hlášení, která bylo třeba přečíst, a věty obsahující slova jako "neřestnosti" nebo "okamžitý zásah", a ty se zvedaly nad jeho hlavou jako obrovské vlny připravené ho už už zaplavit.

Příčetný zbytek Tračníkova mozku se ptal, jestli důvod pro existenci důstojníků náhodou nespočívá v tom, že mají stát mezi seržanty a všemi těmihle zas... zasílanými papíry, aby se seržanti mohli věnovat seržantování.

Kapitán Tračník se zhluboka nadechl. Na druhé straně, jestliže byli lidé schopni krást kostky cukru, pak není divu, že věci nefungují, jak by měly! Je třeba uvést na správnou míru krádeže cukru a všechno se zvládne!

To dávalo smysl. Otočil se a pohledem zavadil o obrovskou obviňující hromadu papírů v koutě kanceláře.

A pak o prázdný krb. Ale to přece bylo to, v čem spočívala funkce dobrého důstojníka, ne? V rychlém rozhodování!

Podstrážník Postihnout se zasmušile vracel do hlavní kanceláře, která se mezitím díky střídání stráží naplnila.

Všichni se shlukli kolem jednoho stolu, na němž ležel, lehce zablácený, Mazanec z křemence.

"Policista Tvrdoskus to našel na Zefýrově ulici, jen tak to tam leželo," hlásil seržant Silnoruka. "Ten zloděj se zřejmě vylekal."

"To to na něj přišlo dost daleko od muzea, nezdá se ti?" ozval se pochybovačně Reg Půlbotka. "Proč by se s tím vlekl přes půl města a pak to nechal ležet v takové nóbl čtvrti, kde o to někdo musel zakopnout?"

"Ó, běda mi, se mnou je konec," prohlásil silným hlasem strážník Postihnout, který cítil, že hraje druhé housle něčemu, co by nazval, kdyby ovšem neměl strach o své nohy, pohanským artefaktem.

"No, tos to vzal zkrátka," zabručel desátník Nóblhóch, muž, který neoplýval ani soucitem, ani účastenstvím.

"Chtěl jsem tím říct, že jsem byl degradován na podstrážníka," vysvětloval mu Postihnout.

"Cože? A proč?" zajímal se seržant Silnoruka.

"Já... já vlastně nevím," přiznával popravdě Postihnout.

"No tak to už je poslední kapka!" vykřikl trpaslík. "Včera vyrazil u Dollyinejch sester tři poddůstojníky. Já teda nemínim čekat, až se mi stane taky něco takovýho. Stěhuju se do Sto Lat. Tam pořád hledají cvičené strážníky. A já jsem desátník, můžu si tam poroučet."

"No jo, ale hele, starej Elán vobčas taky udělal něco podobnýho. Já u toho byl."

"Jo, ale to by pan Elánius," zamračil se Silnoruka. "Vzpomínáte si na to srocení davů v Jednoduchý uličce? Srazili mě tam na zem a jeden chlápek se na mě vrhl s obuškem a pan Elánius toho chlapa chytil za ruku a fláknul mu jednu přes hlavu."

"Jo, pravda, pravda," přikyvoval, strážník Nakopholeň, další trpaslík. "Když jednoho zaženou zádama ke zdi, pořád

ještě má za sebou pana Elánia."

"Ale starej Fred... všichni znáte starýho Freda Tračníka, hoši." Noby se otočil, vzal z úředních kamen konvici s vařící vodou a zalil čaj. "Jo, ten zná poldování vod A do Z."

"Jenže to je jeho druh poldování," zavrtěl hlavou Nakopholeň.

"No, já tim myslel, jako že je v Hlídce mnohem dýl než kdokoliv jinej," pokračoval Noby.

Jeden z trpaslíků řekl něco v trpasličtině. Většina menších policistů se usmála.

"Co říkal?" rozhlédl se po nich Noby.

"No, hrubě přeloženo to znamená," podíval se na něj Silnoruka, ,"můj zadek už je dlouho zadkem, ale stejně neposlouchám, co říká'."

"Mně strhnul půl tolaru za to, že jsem na něj prý ‚dělal ksichty'," stěžoval si Nakopholeň. "Fred Tračník! Chodí na hlídky s nákupní taškou! A jediný, co jsem měl gratis já, byla pinta piva U Hroznové party a pak jsem ještě zjistil, že Posťa Hogofogo má v poslední době nějak podezřele moc peněz. To je dobře vědět. Vzpomínám si, že když jsem u Hlídky začínal a chodil na patroly s Fredem Tračníkem, tak si serža prakticky zastrkoval ubrousek pod bradu pokaždé, když jsme se blížili k nějaké kavárně. ‚Ale ne, seržante Tračníku, to vás nesmí ani ve snu napadnout, abyste tady u nás platil!' Většina hospodskejch začala prostírat, když viděli, jak se objevil v jejich ulici."

"To dělá každej," upozornil Silnoruka.

"Tak například kapitán Karotka to nikdy nedělal," ozval se Noby.

"Kapitán Karotka byl... zvláštní."

"No jo, ale co tedy mám dělat?" díval se Postihnout z jednoho na druhého a mával inkoustem postříkanou zprávou. "Pan Elánius chce nějaké informace a píše, že je to naléhavé!"

Silnoruka si od něj vzal papír a přečetl jej.

"No, to by nemylo být příliš těžké," zabručel. "Starý Vsevold Starobyl tam roky dělal domovníka a vrátného a dluží mi nějakou tu službičku."

"Jestli budem posílat semafor panu Elániovi, pak bysme mu měli dát vědět taky o Mazanci a Primerovi," řekl Reg Půlbotka. "Víte, že o tom nechal pokyny. Připravil jsem zprávu."

"A proč? Je na míle daleko?"

"No, byl bych prostě Šťastnější, kdyby to věděl," pokrčil Reg rameny, protože mi to dělá starosti."

"A k čemu to bude dobré, když mu o tom dáme vědět?"

"Protože pak to bude dělat starosti jemu, a já budu mít klid," odpověděl Reginald.

"Desátníku Nóblhóchu!"

"A poslouchá za dveřma, přísahám, že jo!" stěžoval si Silnoruka. "Já to tady balím."

"Už jdu, kapitáne!" zavolal Noby. Otevřel spodní zásuvku svého odřeného psacího stolu, vytáhl odtamtud balíček čokoládových sušenek a několik z nich elegantně naaranžoval na talířek.

"Tedy když vidím tohle, dělá se mi z toho dost šoufl," prohlásil Silnoruka a po straně mrkl na ostatní trpaslíky. "Byls na nejlepší cestě stát se fakticky mizerným policajtem. Může mi srdce utrhnout, když vidím, žes to všechno zahodil jen proto, aby ses stal mizernou servírkou."

"Ha, ha, ha," odpověděl suše Noby. "Jen počkejte, víc vám neřeknu." Pak zesílil hlas. "Už běžím, kapitáne!"

Z kapitánovy kanceláře táhl štiplavý pach spáleného papíru, a když Noby vstoupil, vznášel se uvnitř našedlý opar.

"Nic tak nezpříjemní den jako trocha živého ohně, to je moje řeč," zahlaholil a položil tác na stůl.

Kapitán Tračník mu ale nevěnoval pozornost. Ze zamčené zásuvky svého stolu vytáhl cukřenku, vyklopil ji a vyrovnal kostky na stůl do pravidelných řad.

"Zdá se vám na těch kostkách něco zvláštního, desátníku?"

"No, sou trochu umolousaný, když je každej den-"

"Je jich třicet sedm, desátníku!"

"To je mi líto, kapitáne."

"Musel mi je votočit Postihnout, když tady byl. Určitě použil nějaký cizozemský trik. Víš, co voni všecko dovedou. Vyhoděj provaz do vzduchu, vylezou po něm nahoru a zmizej. A takový věci."

"A Postihnout s sebou měl provaz?" zeptal se Noby s upřímným zájmem.

"To si ze mě děláte srandu, desátníku?"

Noby zasalutoval. "Ne, pane! Možná že to byl neviditelný provaz, pane! No a proč ne, když dovedou vylízt po provaze a zmizet, proč by nemohli nechat zmizet i ten špagát. To je jasný."

"Dokonalá úvaha, desátníku."

"Když už mluvíme o tom myšlení, pane," začal Noby, který se rozhodl vrhnout se do věcí po hlavě, "nenašel jste náhodou ve svém nabitém programu chvilku na to, abyste se zamyslel nad povýšením nového seržanta?"

"A víte, že jsem tomu skutečně věnoval dost času, desátníku?"

"Výborně, pane."

"Měl jsem na mysli všechno, co jste mi o tom řekl, a kandidát se vyloupl prakticky sám."

"Rozumím, pane!" rozzářil se Noby, vypjal hruď a zasalutoval.

"Já jen doufám, že to nezpůsobí pokles morálky. To se někdy při povyšování může stát. Takže kdyby došlo k nějakým takovým potížím, tak mi toho zloděje cukru okamžitě oznámíte, pochopil?"

"Jistě, pane!" Noby se téměř vznášel.

"A spoléhám na vás, desátníku, že mě budete okamžitě informovat, kdyby měl seržant Pazourek nějaké potíže."

"Seržant Pazourek," opakoval Noby mdlým hlasem.

"Já vím, že je to troll, ale nechci, aby o mně někdo říkal, že jsem nespravedlivý člověk."

"Seržant Pazourek."
"Věděl jsem, že se na vás mohu spolehnout, desátníku."
"Seržant Pazourek."
"To je všechno. Já teď mám za hodinu navštívit jeho lordstvo a rád bych si předtím promyslel několik věcí. To je teď moje práce, přemýšlení." ,
"Seržant Pazourek."
"Tak. Na vašem místě bych se mu šel nahlásit."
Bílá kuřecí peříčka byla roztroušena po celém poli. Farmář stál ve dveřích kurníku a potřásal hlavou. Když se jezdec přiblížil, vzhlédl.
"Dobrý den, pane. Copak, čekáte nepříjemnosti?"
Farmář otevřel ústa, aby oplatil vtipnou nebo alespoň ráznou odpovědí, ale něco mu v tom zabránilo. Možná že to byl meč, který měl jezdec zavěšený na zádech. Možná že to byl jezdcův úsměv. Ten připadal farmáři mnohem nebezpečnější.
"Ale něco mi vlítlo do kurníku na slepice," odpověděl nakonec. "Liška, řekl bych."
"A já myslím, že to byl spíš vlk," odpověděl jezdec.
Farmář otevřel ústa, aby řekl "nebuďte blázen, člověče, v tomhle ročním období tady vlci nikdy nejsou", ale znovu mu v tom zabránil ten zvláštní úsměv.
"Dostali těch slepic hodně?"
"Šest," odpověděl farmář.
"A dovnitř se dostali..."
"No, právě to je ta divná vě... Poslyšte, zavolejte si toho psa!"
Malý voříšek seskočil ze sedla a čichal kolem kurníku.
"Nemějte strach, s tím žádné potíže nebudou," odpověděl jezdec.
"No, já bych nepokoušel štěstí, kámo, je v legrační náladě," ozval se hlas za farmářem. Ten se rychle otočil.
Voříšek na něj upíral nevinný pohled. Každý ví, že psi neumějí mluvit.
"Haf? Štěk? Kní?" řekl pejsek.
"Je dokonale cvičený," pokračoval jezdec.
"No bodejť," potvrdil hlas za farmářem. Farmář pocítil všepřehlušující touhu vidět co nejdřív jezdcova záda. Ten úsměv mu začal jít na nervy, a teď má ještě ke všemu sluchové přeludy.
"Nemám představu, jak se dostali dovnitř," snažil se jezdci vyhovět. "Dveře byly zastrčené na petlici."
"A navíc vlci většinou nenechávají peníze za to, co vzali, že?"
"Jak to, u všech čertů, víte!?"
"No, mám několik důvodů, proč si to myslím, pane, ale mimo jiné jsem si nemohl nevšimnout, že jste pevně sevřel pěst ve chvíli, kdy jste mě spatřil, předpokládám tedy, že jste v kurníku našel - tak asi, Jun - tři tolary. Za tři tolary byste v Ankh-Morporku dostal šest pěkných kuřat."
Muž beze slova otevřel ruku. Na slunci se zableskly mince.
"Jenže...jenže já je prodávám u brány za šest pencí jedno!" zasténal. "Vždyť stačilo jen mi říct!"
"Pravděpodobně vás nechtěli obtěžovat," řekl jezdec. "A když už jsem tady, pane, byl bych vám vděčný, kdybyste mi mohl prodat jedno kuře -"
Pejsek za farmářem štěkl: "Haf, haf!"
"- dvě kuřata, a už vás nebudu zdržovat."
"Haf, haf, haf!"
"Raději tři," řekl jezdec poněkud unaveně. "A kdybyste je dokázal oškubat a upéct nebo uvařit, než ošetřím svého koně, rád zaplatím tolar zajedno."
"Haf, haf."
"Dvě kuřata bez česneku a koření, jestli mohu prosit," dodával jezdec.
Farmář mlčky přikyvoval. Tolar za kuře, to už bylo panečku něco! Nad takovou nabídkou se nos neohrnuje. Ale co bylo nejdůležitější, nikdo nevzdoruje muži s takovým úsměvem na tváři. Nezdálo se, že by se úsměv měnil nebo pohnul. Jak k tomu v podobných případech dochází, farmář si přál, aby ten úsměv odešel co nejrychleji a co nejdále.
Pospíšil si na dvůr, kde měl svá nejlepší kuřata, sehnul se k zemi, aby vybral ta nejtlustší..., a zarazil se. Muž, který byl dost bláznivý na to, aby zaplatil tolar za dobré kuře, by se mohl, konec konců, spokojit i s průměrným kuřetem. Farmář vstal.
"Jen ta nejlepší, pane."
Rychle se otočil. Nikdo tam nebyl, jen ten malý voříšek, který šel za ním a teď se škrabal, až se mu z kožichu zvedalo mračno prachu. "Haf?" řekl pes.
Farmář po něm hodil kamenem a pejsek odběhl. Muž chvilku přemýšlel, ale pak přece jen vybral tři kuřata jako buchtičky.
Karotka ležel pod stromem a pokoušel se umístit hlavu nějak pohodlně na sedlových brašnách.
"Všiml sis toho místa, kde setřela své otisky v prachu?" zeptal se Gaspoda.
"Ano," přikývl Karotka a zavřel oči.
"A to vona vždycky platí za kuřata?"
"Ano."
"A proč?"
Karotka se obrátil na bok. "Protože zvířata za ni neplatí."

Gaspoda se zadíval na Karotkův zátylek. Všeobecně vzato, těšil se z onoho výjimečného daru, jakým byla řeč, ale něco v rudosti Karotkových uší mu napovídalo, že nastal čas užít ještě vzácnějšího daru mlčet.

Uložil se do polohy, kterou téměř podvědomě pojmenoval Věrný Druh Hlídá Svého Pána, pak ho to ale přestalo bavit, nepřítomně se poškrabal a stočil se do polohy Věrný Druh Se Stočil S Čenichem Přitisknutým Na Zadek* a usnul.

Krátce nato ho vzbudil zvuk hlasů. Kromě toho ucítil, že se od domu nese slabá vůně pečených kuřat.

Gaspoda se převalil a viděl, že farmář rozmlouvá s dalším mužem na voze. Chvilku poslouchal, pak si sedl. Bylo vidět, že je zmítán jakýmsi dilematem.

Nakonec probudil Karotku tím, že mu olízl ucho.

"Bvz...co?"

"Musíš mi slíbit, že nejdřív vyzvedneš ty pečený kuřata, jo?" řekl Gaspoda naléhavě.

"Cože?"

"Vezmeš ty kuřata a hned potom vyrazíme, ano? Slib mi to."

"Dobrá, dobrá, slibuju. Co se děje?"

"Slyšel jsi někdy o městečku nazvaném Sans Cullot?"

"Myslím, že je asi šestnáct kilometrů odsud."

"Zastavil se tady jeden ze sousedů našeho farmáře a vyprávěl mu, že tam chytili vlka."

"Zabili ho?"

"Ne, ne, to ne, ale lovci vlků... Tady jsou totiž profesionální lovci vlků, abys věděl, to jako kvůli ovcím, co pasou v horách... Oni mají psy cvičené na lov vlků a ti nejdřív... Vzpomeň si, co jsi mi slíbil o těch kuřatech!!"

Přesně v jedenáct hodin někdo velmi decentně zaklepal na dveře lorda Vetinariho. Patricij vrhl na onu skvělou truhlářskou práci poněkud zmatený pohled. Nakonec řekl: "Dále!"

Do místnosti s jistými obtížemi vstoupil Alfréd Tračník. Vetinari ho chvíli mlčky pozoroval, ale pak se dokonce i jemu ubohého kapitána zželelo.

"Zastupující kapitáne, není třeba, abyste neustále stál v pozoru," řekl laskavě. "Dovoluji vám ohnout se natolik, abyste mohl uspokojivě manipulovat s klikou u dveří."

"Rozumím, pane!"

Lord Vetinari rychle pozvedl ruku k uchu, aby ho chránil před nadměrným hlukem. "Můžete si sednout."

"Rozumím, pane!"

"Taky byste mohl mluvit o něco tišeji."

"Rozumím, pane!"

Lord Vetinari se stáhl do bezpečí za svůj psací stůl. "Musím vám pochválit dokonale vyleštěnou zbroj, zastupující kapitáne -"

"Leštěnka a flusanec, pane! To ničím nenahradíte!" Po Tračníkové tváři stékaly praménky potu.

"Aha, výborně. Je jasné, že jste si musel někde objednat doplňující zásoby slin. Tak, a teď bychom měli..." Lord Vetinari vytáhl z jedné z několika hromádek, které měl před sebou, list papíru. "Takže, zastupující kapi-"

"Pane!"

"Okamžik. Aby bylo jasno. Mám tady další stížnost na příliš horlivé zadržování vozidel na ulicích."

"Vždycky to byly jen případy, kdy se jednalo o naprosto zásadní omezování provozu na komunikaci, pane!"

"Jistě. Víme, o co se jedná. Ale tady, abych tak řekl, jde o budovu Opery."

"Pane!"

"Majitel má dojem, že velká žlutá zarážka v každém rohu budovy ruší..., jak bych to řekl..., celkový účinek z architektonického dojmu budovy. A pochopitelně, brání mu v tom, aby ji přemístil jinam."

"Pane!"

"Jistě. Já to chápu. Ale myslím si, že to je jeden z těch případů, kdy by trochu ohledů a diskrétnosti neškodilo, zastupující kapitáne!"

"Veřejnost musí mít před očima nějaký pořádný příklad, pane!"

"Hra. Dobrá." Patricij opatrně pozvedl palcem a ukazováčkem kousek papíru a tvářil se, jako kdyby to bylo nějaké podivné a delikátní stvoření. "Další takto opatřené jsou... Okamžik, snad si to vybavím, některé věci člověku utkví v paměti... Aha, ano... Tři další budovy, šest fontán, tři sochy a pranýř v Unikátní ulici. Ach ano, a ještě také můj vlastní palác!"

"Plně chápu, že tady parkujete úředně, sire!"

Lord Vetinari se odmlčel. S Fredem Tračníkem se mu mluvilo opravdu velmi těžce. Denně se stýkal s lidmi, kteří považovali rozhovor za složitou hru, a s Tračníkem musel neustále hlídat své myšlenky, aby mluvil co nejjednodušeji.

"V posledním čase jsem vaši činnost sledoval a musím připustit, že se stále rostoucím úžasem. Nemohu si pomoci, musím se vás zeptat, proč je najednou ve stavu Hlídky jen dvacet mužů?"

"Sire?"

"Ještě před nedávném bylo ve stavu šedesát mužů, to vím naprosto jistě."

Tračník si nervózně osušil tvář. "Odřezáváme staré dřevo, pane. Hlídka tak zeštíhlí a bude schopnější a pružnější."

"Aha. Počet žádostí o interní disciplinární řízení, které jste vznesl proti svým mužům..." teď Patricij zvedl mnohem silnější svazeček papírů, "...je jaksi dosti rozsáhlý. Ať jsem počítal jak jsem počítal, vždycky mi vyšlo celých sto sedmdesát tři obvinění, a to například takového druhu, jako je zlomyslné kulení očí, potutelné natahování uší nebo posměšné rozšiřování nozder."

"Sire!"

"Posměšné rozšiřování nozder, zastupující kapitáne?"

"Sire!

"Hm. A tady... tady například vidím obvinění z kázeňského přestupku v podobě disciplíně odporujícího upadnutí ruky proti policistovi Reginaldu Půlbotkovi. Velitel Elánius mi naopak podával o tomto policistovi jen ty nejlepší reference."

"Něco na něm smrdí, pane! Mrtvým se nedá věřit!"

"A jak vidím ani většině živých."

"Sire!" Tračník se naklonil kupředu a tvář se mu pokřivila přehnanou grimasou tajnůstkáře, který ví víc než ostatní. "Tedy mezi námi, sire, velitel Elánius na ně byl příliš měkký! Dovolil, aby si dovolovali. Kostka cukru si před nimi není jistá, sire!"

Patricijovy oči se zúžily, ale dalekohledy na planetě Tračník byly příliš nedokonalé, takže nedokázaly rozlišit jeho náladu.

"Vzpomínám, že se několikrát zmínil o nějakých policistech, kteří nejenže ho připravují o množství času, ale jejich chování, lenost a naprostá neužitečnost jsou odpuzujícím příkladem pro zbytek mužů," podíval se na něj zpod obočí Patricij.

"Přesně to je můj názor, pane," rozzářil se Tračník triumfálně. "Jedno špatné jablko dokáže zkazit celý sud."

"To, co zbývá, už je sotva košík," opravoval ho Patricij.

"Nelamte si s tím hlavu, sire! Já už to pěkně rozhýbám! Všechno bude tip top!"

"Věřím, že mě stále ještě dokážete překvapit, zastupující kapitáne," přikývl Patricij a opřel se v křesle. "Takže já si vás tak trochu pohlídám, kapitáne, především jako muže, který hlídá Hlídku. A teď mi řekněte, jestli jste mi chtěl oznámit ještě něco jiného."

"Všechno v klidu a pořádku, sire!"

"No, to bych byl opravdu rád," přikývl Vetinari. "Tak mě napadlo... Neděje se náhodou něco s osobou, které se v tomhle městě říká -" Patricij nahlédl do dalšího papíru, "- Primero?"

Kapitán Tračník málem spolkl vlastní jazyk. "To je jen taková prkotina, sire!"

"Dobrá, takže ten Primero je naživu?

"Ehm, tedy... našli jsme ho mrtvého, sire!

"Zavražděného?"

"Sire!"

"Ale to jsou věci. Jenže je hodně lidí, kteří to vůbec nebudou považovat za prkotinu, zastupující kapitáne. Tak především sám Primero."

"No, pane, víte, ne každý souhlasil s tím, co dělal."

"Nemluvíme čirou náhodou o Vavřinci Primerovi, o tom výrobci gumového zboží?

"Sire!"

"Boty a rukavice mi nepřipadají jako věci, které by se mohly nějakým způsobem lidí dotknout."

"To, é... to další... hm, zboží, sire!" odkašlal si Tračník nervózně. "Dělá tyhlety gumové ochrany, sire, reservatýry."

"Aha. Preservativy."

"Spousta lidí s takovými věcmi nesouhlasí, sire."

"Ano, já vím."

Tračník se zase narovnal do pozoru. "Co se mě týká, nepovažuju to za normální. Je to proti přirozenému běhu věcí."

Vetinari vypadal užasle. "Takže vy svou potravu konzumujete syrovou a spíte na stromě?"

"Sire?"

"Ale nic, to nic. V poslední době se o něj začal zajímat někdo z Überwaldu. A najednou je mrtev. Ale abyste chápal, ani v duchu by mě nenapadlo mluvit Hlídce do jejích povinností."

Upřeně Tračníka pozoroval, aby zjistil, zda mu celá věc došla.

"Tím myslím, že je jen na vás, abyste rozhodli, co a jak bude v tomhle rušném městě vyšetřovat," dodával.

Tračník bloudil v cizí krajině bez mapy a kompasu. "Děkuju vám, sire!" vyštěkl.

Vetinari si povzdechl. "A teď, zastupující kapitáne, předpokládám, že je mnoho věcí, které si vyžadují vaší pozornosti."

"Sire! Mám v plánu -"

"Tím jsem chtěl říci, že vás už nechci zdržovat."

"Ale, to je v pořádku, sire, já mám spoustu času -"

"Sbohem, zastupující kapitáne Tračníku." Venku v předpokoji se Tračník zastavil, dlouhou chvíli tam nehybně stál a čekal, až jeho srdce zpomalí ze sprintu alespoň do poklusu.

Vzato kol a kolem to dopadlo docela dobře. Velmi dobře. Úžasně dobře, vážně. Jeho lordstvo si z něj prakticky udělalo důvěrníka.

"Muž, který hlídá Hlídku", tak mu řekl! Fred zapřemýšlel o tom, proč se vlastně celé ty roky tak hrozně obával důstojnické funkce a velení. Vždyť na tom vůbec nic není, fakticky že ne, jak člověk jednou chytí ten grif... Kdyby tak byl začal už před lety! Samozřejmě by nedal dopustit na pana Elánia, ten by na sebe měl opravdu v těch cizích končinách dávat pozor..., aleje taky pravda, že Fred Tračník byl seržantem, když byl pan Elánius ještě bažant nebo holub, jak se říká dneska, no ne? Byla to jen jeho vrozená skromnost, co ho celé ty roky drželo v pozadí. Až se Sam Elánius vrátí, je jisté, že Patricij za Tračníka ztratí nejedno slovo, a tak se Fred Tračník definitivně ocitne na žebříčku povyšovaných.

No vezme to jako kapitán, to je samozřejmé, pomyslel si, zatímco se nafukoval jako páv a opatrně sestupoval ze schodů. Když se totiž opravdu nafukujete, je chůze se schodů velmi obtížná věc. Nevezme vyšší hodnost, aby

nepředeběhl kapitána Karotku..., to by nebylo správné.

To jasně dokazuje, že ať už někomu moc zachutná sebevíc, většinou mu jeho pud sebezáchovy řekne, kdy přestat, aby mu náhodou nebylo špatně od žaludku.

* * *

On skutečně nejdřív vzal ta kuřata, pomyslel si Gaspoda, který se proplétal mezi nohama davu.

Ale aby zastavili a snědli je, na to už nebyl čas. Gaspodu nacpal Karotka do druhé sedlové brašny, a ten už by si v životě nepřál absolvovat takovým způsobem podobných šestnáct kilometrů, Zvláště ne tak hladový a zahalen v oblaku vůně pečených kuřat, jak tomu bylo v tomto případě.

Zdálo se, že je tady trh a týrání vlků bylo ponecháno jako zlatý hřeb nakonec. Silné proutěné rohože byly uspořádány do kruhu. Muži drželi obojky psů - velkých, těžkých, zle vypadajících zvířat, která byla už teď zdivočelá vzrušením a zuřivostí omezených násilníků.

Vedle proutěné ohrady stál velký, řídce pletený koš. Gaspoda se propletl pod nohama lidí až k němu a nahlédl mezi pruty dovnitř, kde ve stínu leželo něco jako hromada zcuchané šedé srsti.

"Zdá se, že si v tom až po krk, kámo," řekl.

Oproti všem pověstem - a že je jich o vlcích až až, i když jsou to většinou jen pověsti, které jsou založeny na tom, jak si lidé vlky představují - má vlk v zajetí sklony spíše se plazit a kňučet než zuřit.

Tenhle ale musel cítit, že už nemá co ztratit. Pěnou potřísněná tlama chňapla po stěně koše.

"Kde máš zbytek smečky, co?" zeptal se Gaspoda.

"Žádná smečka, trpaslíku!"

"Aha, takže vlk-samotář, co?" To jsou ti nejhorší, pomyslel si Gaspoda.

"Za tohle ani pečený kuře nestojí," zabručel pro sebe. Pak dodal nahlas: "Neviděls tady eště nějaký jiný vlky?"

"Viděl!"

"Výborně. Chceš se odsud dostat živej?"

"Všechny je pozabíjím!"

"Dobrá, jasně, ale jak vidíš, je jich celej tucet. Nemáš nejmenší naději. Roztrhají tě na kusy. Psi jsou mnohem horší než vlci."

Oči ve stínu se zúžily.

"Proč mi to povídáš, pse?"

"Páč sem tady, abych ti pomoh, jasný? Udělej, co ti řeknu, a můžeš vocáď bejt do půl hodiny. Jinak ses zejtra ráno něčí předložka u postele. Můžeš si vybrat. Ale bacha, taky je možný, že z tebe nezbude ani na ten kobereček."

Vlk se chvilku zaposlouchal do vzteklého kničení a funění psů. O jejich úmyslech nebylo pochyb,

"Co tím myslíš?" zeptal se.

Dav se neochotně rozestoupil, když se Karotka na koni opatrně protlačil až k ohradě z rohoží. Lidé umlkli. Meč na koni vždycky vzbuzuje respekt, jezdec už často bývá jen nepříliš podstatný detail, ale v tomto případě tomu tak nebylo. Posledních pár let v Hlídce dodalo Karotkovu svalstvu těch několik chybějících detailů a konečný lesk.

A pak tady byl ten vzdálený úsměv. Úsměv toho druhu, před kterým většina lidí nejistě ucouvla.

"Dobrý den! Kdo tady rozhoduje?"

Lidé se chvilku dohadovali o významu a pravomoci funkcí a jeden z mužů nakonec váhavě zvedl ruku. "Já jsem zástupce starosty, vznešenosti," řekl.

"A co se to tady děje?"

"Chceme si užít s vlkem, vznešenosti."

"Opravdu? Já sám mám neobyčejně silného a bojovného vlkodava. Mohl bych ho vyzkoušet v boji proti tomu zvířeti?"

Kolemstojící začali mezi sebou mumlat a všeobecný názor byl: proč ne? Mimo jiné tady byl ten úsměv...

"Jistě, vaše vznešenosti," přikývl zástupce starosty.

Karotka vstrčil prsty do úst a zapískal. Všichni přítomní s úžasem pozorovali, jak se jim mezi nohama proplétá Gaspoda a usedá svému pánu k noze. Pak se první z nich začali smát.

Smích však po chvíli odumřel, protože ten náznak úsměvu nikoliv.

"Nějaká potíž?" zeptal se Karotka.

"Roztrhá ho na kusy!"

"A co? To vám na tom vlkovi tak záleží?"

Kolemstojící se začali znovu smát. Zástupce starosty měl dojem, že si z něj cizinec tropí šprýmy.

"Mluvíme o vašem psu, pane," řekl.

Psík zaštěkal.

"Dvě libry stejků," opravil se Karotka.

"Poslyšte, mám dojem, že to bude moc zajímavé už tak, jak to je," řekl zástupce starosty. Ten náznak úsměvu už ho začínal silně znervózňovat. "Dobrá, mládenci, vypusťte vlka!"

Kňučící vlk, který se ohánět zuby sem a tam, byl vytažen z klece a vhozen do kruhu z rohoží. Ne, neuvazujte ho, zavrtěl hlavou Karotka, když se jeden z mužů chystal omotat provaz od provizorního obojku, který měl vlk na krku, kolem kůlu na okraji kruhu.

"Když ho neuvážeme, uteče."

"Nebude mít šanci, věřte mi."

Podívali se na ten úsměv, stáhli vlkovi náhubek a uskočili do bezpečí.

"A teď, jen pro případ, že by tě napadlo nedodržet naši úmluvu," obrátil se Gaspoda k vlkovi, "byl bych ráče, aby ses

podíval do obličeje tomu chlápkovi na koni, ano?"

Vlk zvedl hlavu. Nemohl si nevšimnout rosomáčího úsměvu na jezdcově tváři.

Gaspoda prudce vyštěkl. Vlk zavyl a klesl k zemi. Dav čekal. A pak... "To je všechno?"

"Ano, tak to obvykle bývá," přisvědčil Karotka. "Je to speciální zaštěkání, víte. Oběti se při něm okamžitě srazí krev v žilách čiročirou hrůzou.

Vždyť se ho ani nedotkl!

A k čemu by to bylo dobré?" opáčil Karotka. Slezl z koně, protlačil se kruhem čumilů, zvedl vlčí tělo a přehodil ho přes koně za sedlem.

"Teď zavrčel! Já to slyšel -" začal jeden z přihlížejících.

"To byl pravděpodobně jen vzduch, který byl nárazem vytlačen z těla," odpověděl Karotka. Úsměv stále zůstával na svém místě a v tomto okamžiku velmi jemně naznačoval, že Karotka v duchu slyší poslední vzdech stovek mrtvých těl.

"No jo, bodejť," ozval se spěšně nějaký hlas z davu. "To přece ví každej. A co uděláte s tím stejkem pro toho malýho odvážnýho pejska?"

Lidé se začali rozhlížet, aby zjistili, kdo z nich to řekl. Ani jednoho z nich nenapadlo podívat se pod nohy, protože psi přece nemluví.

"Na ten stejk můžeme zapomenout," odpověděl Karotka a vyšvihl se do sedla.

"No to teda nemůžem - nemůžete," namítal tentýž hlas. "Dohoda je dohoda. Kdopak tady riskoval vlastní život, no? To bych chtěl vědět!"

"Pojď, Gaspodo," řekl Karotka.

Ze zástupu se vynořil malý pejsek a s kňučením a vzteklým odfrkáváním se dal do klusu za koněm.

Teprve když se ocitli na okraji náměstíčka, ozval se jeden z lidí: "U všech všudy, co se to tady, k sakru, vlastně stalo?" a kouzlo povolilo. Ale to už se jak kůň, tak pes vzdalovali opravdu velmi rychle.

Elánius nenáviděl privilegia hodností a funkcí, ale jedno se jim muselo přiznat; znamenala přinejmenším to, že jste je mohli nenávidět a zavrhovat je v klidu a pohodlí.

Jeefes dorazil do hostince hodinu před Elániovým kočárem as nadutostí, jakou by si Elánius nikdy nedovolil použít, zabral několik pokojů a. usadil do kuchyně Elániova vlastního kuchaře. Elánius si na to stěžoval Hoptamovi.

"Ale chápejte, vaše vznešenosti, vždyť tady nejste jako jednotlivec, ale jako zástupce celého Ankh-Morporku! Když se lidé dívají na vás, dívají se na celé město, chmm, chmm."

"Ano? A neměl bych se přestat mýt?

"To je vážně legrace. Ale vážně, sire, vy a město jedno jste. Chmm, chmm. Když vás někdo urazí, urazil Ankh-Morpork. Když někomu projevíte své přátelství, jako kdyby ho projevoval Ankh-Morpork."

"Vážně? A co se stane, když půjdu na záchod?"

"To pak záleží na vás, sire, chmm, chmm."

Příštího rána při snídani ukrojil Elánius špičku vajíčka na tvrdo a pomyslel si: to Ankh-Morpork odřezává špičku vejce na tvrdo. A kdybych si chleba nakrájel na vojáčky, začala by nejspíš válka!

Do pokoje vešla desátnice Řiťka a zasalutovala.

"Dostali jsme odpověď na vaši zprávu, pane," řekla a podala mu útržek papíru. "Od seržanta Silnoruky. Už jsem vám ji dešifrovala... Ten Mazanec z muzea už se našel."

"Aha, tak to mi spadl kámen ze srdce," usmál se Elánius. "Tohle mi dělalo docela starosti."

"Víte, pane, on si ale seržant Silnoruka kvůli tomu dělá starosti dál," pokračovala Řiťka. "Já dost dobře nerozumím všemu, co píše, ale zdá se, že si myslí, že podle toho někdo udělal kopii."

"Cože? Napodobeninu napodobeniny? K čemu by to bylo dobré?"

"To opravdu nevím, pane. Ta vaše druhá domněnka byla správná, pane."

Elánius se podíval na papír. "Aha! Díky, Pleskot. Za chvilku jsme dole."

"Ty si prozpěvuješ, Same," ozvala se po chvilce lady Sibyla. "To znamená, že se někomu už brzo něco ošklivého stane."

"Technika je úžasná věc," odpověděl Elánius a s potěšením si mazal topinku máslem. "Teď vidím, že má skutečně svůj význam a široké uplatnění."

"A když se takhle zářivě uculuješ, tak to znamená, že s tebou někdo hraje levou a netuší, že máš v ruce čtyři esa."

"Nevím, o čem to mluvíš, má drahá. To bude pravděpodobně tím venkovským vzduchem, ten mi dělá moc dobře."

Lady Sibyla odložila šálek s čajem. "Same?"

"Ano, drahoušku?"

"Možná že není nejvhodnější čas, abych se o tom zmiňovala, ale vzpomínáš, jak jsem ti říkala o návštěvě u staré paní Obsáhlové? No, a ona mi řekla, že -"

Ozvalo se další zaklepání na dveře. Lady Sibyla si povzdechla.

Tentokrát vstoupil Hoptam Struska.

"Měli bychom se vydat na cestu, vaše vznešenosti, pokud vám to nevadí. Byl bych rád, kdybychom se dostali na oběd do Hasvápnic a průsmyk u Triklesti měli za sebou před setměním, chmm, chmm."

"Cožpak opravdu musíme tolik spěchat?" povzdechla si znovu lady Sibyla.

"Průsmyk je... trošičku nebezpečný," vymáčkl ze sebe váhavě Hoptam. "On tak trochu leží mimo dosah zákona, chmm, chmm."

"Jen trochu?" zajímal se Elánius.

"Prostě se budu cítit šťastnější, až ho budeme mít za sebou, to je všechno," vyhnul se odpovědi Hoptam, "Myslím, že by nebylo špatné, kdyby se nás druhý kočár držel na dohled a jeho muži se měli na pozoru, sire."

"Že oni vás vyučují v úřadu lorda Vetinariho i taktice, Strusko?" řekl Elánius.

"Jen takovým těm základním věcičkám, chmm, chmm, sire."

"Proč tedy nepočkáme do zítřka a neprojedem průsmyk v klidu za denního světla?"

"Se vší úctou, vaše vznešenosti, navrhoval bych, abychom něco takového nedělali. Tak především, počasí se zhoršuje. Kromě toho jsem si jist, že jsme pozorováni. Musíme dokázat, že na znaku Ankh-Morporku není nic žlutého, chmm, chmm."*

"Ale je, přece na sově a na obojcích hrochů," ušklíbl se Elánius.

"Já jsem tím chtěl říci," začal se potit Hoptam Struska, "že barvy Ankh-Morporku jsou pevné."

"No, to platí až od té doby, co jsme koupili ty nové barvy, jinak byly znaky olezlé na to tata," ušklíbl se Elánius. "Dobrá, dobrá, je mi jasné, o čem to mluvíte. Ale jednu věc, životy služebnictva, riskovat nebudu. A žádné vytáčky ani argumenty, jasné? Mohou tady počkat a jet za námi o den později poštovním kočárem. Poštu už dnes nikdo nepřepadá."

"Myslím, že by tady měla lady Sibyla zůstat s nimi, sire. Chmm, chmm."

"V žádném případě!" zavrtěla Sibyla hlavou. "Jestli to není příliš nebezpečné pro Sama, není to nebezpečné ani pro mě."

"Já bych se s ní na vašem místě nepřel," radil Elánius Struskovi. "Vážně ne."

Vlk nebyl příliš šťastný, že ho uvázali ke stromu, ale jak řekl Gaspoda - nikdy nikomu nevěř.

V lesích, asi osm kilometrů za městečkem, se na chvíli zastavili. Bude to opravdu jen krátká zastávka, jak zase řekl Karotka. Někteří lidé v městečku vypadali, jako když patří k těm, kteří si hýčkají svůj nedostatek smyslu pro humor.

Po chvilce štěkám a vrčení Gaspoda řekl: "Musíš vědět jednu věc, že tuhle fešák jepersoun negrotis ve zdejší vlčí společnosti, protože je to tak trochu, ha, ha, osamělej vlk..."

"Ano?" Karotka vytáhl z pytle pečená kuřata. Gaspoda na nich ulpěl očima.

"Ale v noci slýchává vytí."

"Hm, takže vlci mezi sebou komunikují?"

"V zásadě je vlčí vytí něco jako jiný způsob pomočení stromu, čímž říkáte, že ten strom je váš, ale je v tom vždycky i nějaká novinka. V Überwaldu se děje něco moc ošklivého. Ale on neví co." Gaspoda ztlumil hlas. "Jo, a ještě jednu věc, pane. Mezi námi, když se rozdával rozum, musel bejt tudle náš kamarád až někde na konci fronty. Kdyby byli vlci lidma, byl by to takovej Starej Smrďa Rum."

"Jak se jmenuje?" zajímal se Karotka.

Gaspoda vrhl na Karotku Pohled. Koho zajímalo, jak se nějaký vlk jmenuje?

"Vlčí jména jsou složitá," odpověděl, Jsou spíš jako popisy, chápeš? Neříkaj si Přítula nebo Monoklíček, rozumíš..."

"Ale ano, vím. Takže jak se jmenuje?"

"Takže ty chceš fakticky vědět, jak se jmenuje?"

"Chci, Gaspodo."

"Takže, abych tak řekl, ty chceš znát jméno tohodle vlka, jo?"

"Správně!"

Gaspoda nejistě přešlápl. "Voližkulka," zabručel.

"Ne!" Ke Gaspodovu upřímnému překvapení se Karotka začervenal.

"To je něco jako sumarizace toho ména, ale je to docela dobrej překlad," pokračoval Gaspoda. "Já bych vo tom nemluvil, ale ty ses mě ptal..."

Gaspoda se zastavil a chvíli jen kňučel. Pokoušel se tak vyslat poselství, že ztrácí hlas v důsledku nedostatku kuřat. "Takže abys věděl," pokračoval po chvíli, když bylo jasné, že Karotka není s to jeho narážky pochopit. "Všichni si myslej, že je moc špatná zpráva."

"Proč? Vždyť cestuje jako vlk?"

"Vlci nenáviděj vlkodlaky."

"Cože? To přece není možné! Když je ve vlčí podobě, je to přece jenom další vlk!"

"Jo? Když je v lidské podobě, vypadá jako člověk. Ale co to s tím má společného? Lidi nemají rádi vlkodlaky. Vlci taky nemají rádi vlkodlaky. Lidé nemají rádi vlky, kteří myslí jako lidé, a lidé nemají rádi lidi, kteří jednají jako vlci. Což jenom dokazuje, že vy lidé jste všude stejní," vrčel Gaspoda. Zamyslel se nad tím, co řekl, a dodal: "Dokonce i když jste vlci."

"Nikdy jsem o tom takhle nepřemýšlel."

"A má taky jiný pach. Na to jsou vlci velmi citliví."

"Řekni mi ještě něco o tom jejich vytí."

"Funguje to tak trochu jako ty vaše semafory. Novinky se můžou rozšířit až do vzdálenosti stovek mil."

"Zmiňovalo se to... vytí o jejím... společníkovi?"

"Ne, ale jestli chceš, zeptám se Volíž-"

"Dal bych přednost nějakému jinému jménu, kdyby ti to nevadilo," přerušil ho Karotka. "Taková slova jsou hloupá."

Gaspoda zvedl oči k nebi. "Mezi námi, nohama bohatěji obdařenými druhy, to slovo není nijak špatné," poznamenal. "Jsme velmi čichově zaměření." Povzdechl si. "Co tak ‚Volíz', ve smyslu jako ‚ukradl'? On je jinak takovej potulnej pracovník, něco jako podomní dávič kuřat, chápeš to?"

Obrátil se k vlkovi a promluvil s ním ve psí řeči. "Takže hele, Volízi, tenhle člověk je blázen a věř mi, že dobře poznám bláznivýho člověka, když nějakýho potkám. Vevnitř má pěnu u huby a stáh by ti kůži a přibil ji na strom, kdybys nás chtěl vošidit, rozumíš?"

"Co mu to všechno povídáš?" zajímal se Karotka.

"Jenom mu vysvětluju, jak pro něj bude výhodný, když budem kamarádi." Ke krčícímu se vlku poznamenal: "Von to pravděpodobně udělá stejně, ale já na něj dokážu mluvit jejich řečí, takže tvoje jediná možnost je vyklopil mi všechno -"

"Já nic nevím," vyštěkl rychle vlk. "Byla s nějakým obrovským vlkem z Überwaldu. Z klanu ,Ti, kteří čenichají právě takhle'!"

Gaspoda si odfrknul. "To je panáček daleko od domova." ,

"Je to vlk se špatnými zprávami!" Gaspoda si povzdechl. Být překladatelem, to je vážně těžký život.

"Dobrá," zavrčel. "Přesvědčím ho, aby tě rozvázal. Dá mi to dost práce, na to nezapomeň. A jestli ti nabídne kuře, tak si ho neber, protože bude votrávený, jasný? Lidi, znáš tu pakáž, ne?"

Karotka pozoroval, jak se dal vlk na útěk. "Zvláštní," vrtěl při tom hlavou. "Byl bych se vsadil, že má hlad, tobě se nezdálo?"

Gaspoda zvedl hlavu od pečeného kuřete. "No jo, znáš přece vlky, sou divný, pakáž jedna."

Tu noc, když slyšeli v dáli v horách vytí vlků, zaslechl Gaspoda jedno velmi opuštěné, které se poněkud opožďovalo za ostatními.

Věže semaforů je následovaly i do hor, přestože, jak si Elánius všiml, byly poněkud jinak konstruovány. Dole v rovinách prostě vypadaly jako velký portálový jeřáb, který měl v základně boudu, ale tady, i když byly konstrukce stejné, bylo jasné, že jsou jen provizorní. Hned vedle bylo vidět pracovní skupiny, které budovaly na těžkých kamenných základech -Elánius si uvědomil, že to byly prakticky menší pevnůstky, což znamenalo, že se skutečně ocitají mimo dosah spravedlnosti. Technicky vzato byl samozřejmě mimo dosah svého práva v okamžiku, kdy opustil hranice Ankh-Morporku, ale právo je všude, kde ho lidé uznávají, a v těchto dnech by odznak Městské hlídky vzbudil respekt všude na Pláních, třebaže by už ne všude zajistil spolupráci. Tady nahoře nebyl zákon nic víc než ošklivý odznak.

Jak se ukázalo, Hosvápnice byly prakticky jeden kamenný zájezdní hostinec a pár kolem roztroušených chalup. Jak si Elánius všiml, budova měla na oknech velmi těžké okenice. Uvnitř pak byla z neznámého důvodu nad krbem pověšena ošklivá masivní mříž, až si Elánius uvědomil, že je to něco jako padací brána, kterou se dá v případě potřeby krb uzavřít. Tohle místo bylo stavěno tak, aby odolalo občasnému krátkodobému obležení, v němž by hostinec napadli nepřátelé, z nichž by podle místních obyvatel někteří uměli létat.

Když znovu vyšli ven ke kočárům, hustě mrholilo.

"Zdá se, že se stahuje k bouřce, chmm, chmm," rozhlížel se Hoptam Struska starostlivě po nebi. "Musíme si pospíšit."

"Proč?" zajímala se lady Sibyla.

"Pokud bude bouřka, mohl by být průsmyk několik dní neprůchodný a my bychom mohli dokonce zmeškat korunovaci. Kromě toho se obávám, že by se tam mohl vyskytnout nějaký ten drobnější případ banditismu."

"Drobnější případ banditismu?"

"Ano, pane."

"To máte na mysli něco takového, jako že bandité vstanou a pak se rozhodnou, že si ještě přispí? Nebo že nás oberou jen o tolik, aby měli na kafe a na rohlík?"

"Vaše vznešenost je vzácně vtipná, sire. Místní bandité jsou proslulí tím, že berou rukojmí-"

"Z banditů strach nemám," prohlásila lady Sibyla.

"Kdybych ale mohl -" začal Struska.

"Pane Strusko," zarazila ho gestem ruky lady Sibyla a narovnala se v celé své impozantní výši a šíři, "už jsme vám řekli, jak to uděláme. Tak na to, prosím, dohlédněte. Na vyslanectví je nějaké služebnictvo, že?"

"Myslím, že je tam jeden člověk - "

"Pak se rádi obejdeme, jak to půjde, že, Same?

"Jistě, má drahá."

Ve chvíli, kdy odjížděli, začalo hustě sněžit. Snášely se velké kusy mokrého sněhu, které dopadaly s tichým sykotem a dusily tak veškeré jiné zvuky. Elánius by nevěděl, že vozy dorazily k průsmyku, kdyby byly nezastavily.

"Kočár s vašimi... lidmi by měl jet jako první," ozval se Hoptam, když stanuli ne sněhu vedle koní, z nichž stoupala pára. "My bychom je měli následovat v těsném závěsu. Já si pro jistotu sednu k vozkovi na kozlík."

"Takže kdyby na nás někdo zaútočil, mohl byste mu z první ruky poskytnout vyčerpávající rozbor politické situace? Tak to ne," zavrtěl Elánius hlavou. "Ne, vy pojedete ve voze s lady Sibylou a já pojedu na kozlíku. Musím přece chránit civilisty, ne?"

"Vaše vznešenosti, já -"

"Nicméně váš názor na mě skutečně zapůsobil," pokračoval Elánius. "Takže dovnitř, pane Strusko." Hoptam otevřel ústa a Elánius významně pozvedl obočí.

"Dobrá, vaše vznešenosti, ale je to opravdu nezvyklá -"

"Hodný chlapec."

"Mohl bych si vzít do vozu svůj kožený kufřík, který je na střeše, pane?"

"Samozřejmě. Když se budete chvíli probírat v papírech, rozptýlí vás to."

Elánius došel k druhému vozu, vsunul hlavu do okénka a řekl: "Asi nás přepadnou, děti."

"To je zajímavý," přikývl Navážka. Pak tiše zafuněl, když natáhl tětivu svého dobývacího samostřílu.

"Ale?" naklonila hlavu ke straně Řiťka.

"Myslím, že se nás nepokusí zabít," pokračoval Elánius.

"A to jako znamená, že my nemáme zabíjet je?"

"Řiďte se vlastním úsudkem."

Navážka zamířil zálibným pohledem podél silného svazku střel a posmutněle si povzdechl. To byl jeho nápad. Protože obrovský samostříl dokázal poslat železnou střelu skrz brány dobývaného města, považoval Navážka použití takové

střely na jednoho člověka za plýtvání. Upravil proto samostříl tak, že z něj vystřeloval celý svazek střel najednou. Slabý motouz, který je držel pohromadě, při výstřelu třením praskl a střely se rozletěly v rostoucím kruhu. Někdy při enormním zrychlení popraskaly samy střely a vzduchem letěl mrak ostrých dlouhých třísek.

Navážka svému vynálezu říkal mírotvůrce. Zkusil ho zatím jen jednou, na střelnici. Elánius tam byl a viděl, jak celý terč, jako když někdo sfoukne svíčku, zmizel. Současně ovšem zmizely i terče po obou stranách, dvoumetrový násyp zeminy za ním a ve vzduchu se vznášel obláček peří tam, kde ještě před chvílí byli v nesprávný čas a na nesprávném místě dva rackové. V tomto případě bylo ono nesprávné místo prakticky nad Navážkovou hlavou.

Ostatní strážníci od toho dne odmítali chodit s trollem na hlídky, pokud neměli záruku, že se budou moci zdržovat alespoň deset metrů přímo za jeho zády. Zkouška však měla zamýšlený efekt, protože v Ankh-Morporku se vědělo všechno a někdo zprávu o experimentu roznesl po městě. Teď stačilo, aby se vědělo, že je na obchůzce Navážka, a ulice města se jakoby zázračně vyčistily ode všech zločinců.

"Mám spoustu vlastního úsudku," přikývl Navážka.

"A s tou věcí buď opatrný," upozorňoval ho Elánius. "Mohl bys někomu ublížit."

Oba vozy znovu vyrazily padajícím sněhem. Elánius si udělal pohodlí mezi zavazadly, zapálil si doutník a pak, když si byl jistý, že zvuky jedoucího kočáru zamaskují ostatní zvuky, hrábl pod nepromokavou plachtu a vytáhl Hoptamův levný, odřený kožený kufřík.

Z kapsy vyjmul malou ročičku černého plátna a na jednom koleně jí rozbalil. Ve světle kočárové lucerny se na okamžik zableskla řada složitých drobných šperháků.

Dobrý policista musí umět myslet jako zločinec. Elánius byl velmi dobrý policista.

Byl také velmi živý policista a měl v úmyslu jím ještě dlouho zůstat. Proto také, když oba zámky tichým klik povolily, položil kufřík na střechu tak, aby se otevíral od něj, zaklonil se a velmi opatrně zvedl okrajem podrážky víko.

Zpod víka vyletěla dlouhá čepel, jež by byla navždy vyléčila špatné trávení každého zloděje, který by neopatrně otevřel kufřík tak, jak se to obyčejně dělává. Bylo vidět, že někdo předpokládal, že v ubytovacích zařízeních na cestě budou velmi neschopní hoteloví detektivové.

Elánius čepel opatrně ohnul zpět do pochvy opatřené silným perem, prohlédl obsah kufříku, usmál se ne právě šťastně a pak pozvedl něco, co se zablesklo stříbřitým leskem pečlivě navrženého, překrásně technicky realizovaného a velmi soustředěného zla.

Pomyslel si: bylo by hezké, kdyby se v některých případech člověk v lidech mýlil.

Gaspoda věděl, že už jsou na úpatí vysokých hor. Místa, kde si mohli koupit potravu, byla čím dál tím vzácnější. Přestože Karotka klepal na dveře osamělých farem a usedlostí co nejopatrněji, nakonec většinou musel mluvit k lidem, kteří se ukrývali pod postelí. Obyvatelé tady nebyli zvyklí na představu, že velcí a svalnatí muži s meči by si chtěli koupit něco k jídlu.

Karotka zjistil, že je mnohem jednodušší prostě vejít přímo dovnitř, probrat obsah spíže, vybrat si, co potřebuje, a nechat peníze na stole, kde je obyvatelé domu později, tedy až vylezou ze sklepa, najdou.

Na poslední domek narazili přede dvěma dny a našli tak málo zásob, že tam Karotka ke Gaspodovu znechucení nechal jen ty peníze.

Les houstl. Olše se změnily v borovice. Noc co noc byly sněhové přeháňky. Hvězdy vypadaly jako zmrzlé špendlíkové hlavičky. A vytí, které se začalo ozývat vždy po západů slunce, bylo stále tvrdší a mrazivější.

Znělo z obou stran. Silné, teskné a pomalé kolísání zvuku letícího nad špičkami mrznoucího pralesa.

"Jsou tak blízko, že je cítím," hlásil Gaspoda. Sledujou nás už kolik dnů."

"Nikdy jsem neslyšel o tom, že by vlci napadli dospělého člověka, aniž jim k tomu zadal příčinu," odpověděl mu Karotka. Oba se choulili pod jeho pláštěm. Po chvilce se ozval Gaspoda: "A to je dobře, jo?"

"Co tím myslíš?"

"Nó-ó, my, psi, máme jen malý mozky, ale tak se mi zdá, že to, cos řek, bylo zrovna tak dobrý, jako kdybys řek, že žádný dospělý člověk, kterého vlci napadli, aniž jim k tomu zadal příčinu, to nepřežil, takže o tom nemohl vyprávět, nemám pravdu? Teda ten tvůj vlk, když chce napadnout někoho, kdo ho neprovokuje, si prostě počká, až oběť dojde na nějaký klidný osamělý místečko, kde je nikdo nevidí - a chramst!"

Na plášť se snášel další sníh. Byl to těžký služební plášť, veterán mnoha dlouhých nocí strávených na ulicích v ankh-morporském dešti. Těsně před schoulenou dvojicí poblikával a syčel malý oheň.

"Přál bych si, abys to byl neřekl, Gaspodo." Padaly velké, těžké sněhové vločky. Z hor rychle sestupovala zima.

"Ty by sis přál, abych to neřek?"

"Ale... ne. Jsem si skoro jistý, že se není čeho bát." Plášť pomalu mizel pod sněhem. "Neměls na tom posledním místě, kde jsme byli, vyměnit koně za ty sněžnice," ozval se Gaspoda.

"Vždyť to zvíře mlelo z posledního. A nebyl to vlastně ani obchod. Ti lidé přece za celou dobu ani nevylezli z krbového komína. Jen řekli, ať si vezmeme, co chceme."

"Oni řekli, ať si vezmeme, co chceme, jen když ušetříme jejich životy."

"To je pravda. Ale proč, to nevím. Vždyť jsem se na ně pořád usmíval."

Ozval se psí povzdech.

"Problém je v tom, že na koni jsi mě mohl vézt, ale teď všude leží hlubokej sníh a já jsem jenom malej psík. Moje potíže se pohybujou mnohem blíž při zemi. Doufám, že ti to nemusím kreslit."

"Mám v brašně nějaké rezervní oblečení. Mohl bych ti z něj udělat něco jako... kabát -"

"Kabát by to asi moc nespravil." Ozvalo se další protáhlé zavytí, tentokrát docela blízko.

Sněžení ještě zhoustlo. Občasné zasyčení ohně se změnilo v téměř jednolitý sykot. Nakonec plameny zhasly.

Gaspoda se na sněhu necítil dobře. Nebyla to překážka, které by musel normálně čelit. Ve městě se vždycky našlo

nějaké to teplé místečko, když jeden věděl, kde hledat. A sníh tam byl většinou sněhem jen nějakou tu hodinu nebo dvě, pak se změnil v hnědou břečku a zanedlouho zmizel pod nohama lidí docela.

Ulice. Gaspoda skutečně postrádal ulice. Na ulicích se vyznal. Tady byl ztracen ve sněhu. "Zhasnul oheň," upozornil. Karotka neodpovídal. "Zhasnul oheň, povídám..." Místo odpovědi se teď ozvalo tiché zachrápání. "Hej, teďka nemůžeš spát!" zakňučel Gaspoda. "Teď ne! Umrzneme k smrti."

Další hlas, který zavyl ve tmě, byl za některým z vedlejších stromů. Gaspoda měl dojem, že nekonečnou zástěnou sněhu vidí temné stíny.

"Jestli budeme mít štěstí," dodal polohlasem. Olízl Karotkovi tvář, výkon, po němž většinou oblažený pronásledoval Gaspodu ulicí s koštětem a vražednými úmysly. Odpovědí mu bylo jen další tiché zachrápání.

Gaspodovy myšlenky pádily jako o závod.

Samozřejmě, on byl pes a psi a vlci..., no byli skoro to samé, ne? To ví každý. Takže... říkal mu zrádcovský vnitřní hlásek, možná, že to není Karotka a Gaspoda v nebezpečí. Možná je to jen Karotka. Jo, jen do toho, bratři! Spojme se k divokým honům za měsíčního svitu! Ale nejdříve ze všeho roztrhejme a sežerme tuhle nahou opici!"

Na druhé straně...

Měl svrab a pak něco velmi podivného za krkem, kam si nedosáhl. Gaspoda si prostě nedokázal představit, jak ho vlci obklopí a zvolají jako jeden vlk: Hó, toť jeden z nás!

Kromě toho, přestože žebral, rval se, podváděl i kradl, nikdy doopravdy nebyl Zlý pes.

Aby někdo přijal tohle tvrzení, měl by být alespoň průměrně dobrým teologickým disputantem, už proto, že ze špalků řeznických krámů se během Gaspodova života poztrácela pěkná řádka uzenek, salámů a chutných kousků masa, které vždy mizely, když krámem proletěla šedivá čmouha, po níž v místnosti zůstal jen ostrý a neodbytný zápach záchodové předložky. Gaspoda však měl svědomí čisté, protože on, co se jeho týkalo, nikdy nepřekročil tu pomyslnou linii, která dělila zlobivé štěně od zlého psa. Nikdy v životě nekousl ruku, která ho krmila.* Nikdy To neudělal na koberec. Nikdy se nevyhnul povinnosti. Byl podvraťák, ale co s tím naděláte. Tak už to mezi psy bývá.

Když se kruh temných stínů ještě více zúžil, Gaspoda zakňučel.

Zasvítily oči.

Znovu zakňučel, a když cítil, jak se kolem něj stahuje zubatá smrt, tiše zavrčel.

Ale nezdálo se, že by to na někoho udělalo dojem, dokonce ani na Gaspodu ne.

Nervózně zavrtěl ocasem. "My jenom procházíme," řekl rádoby optimistickým, ale silně přiškrceným hlasem. "Nikomu nechceme komplikovat život!"

Byl přesvědčený, že stíny za slabou oponou sněhových vloček ještě zhoustly.

"Poslyšte, už jste měli dovolenou?" vykřikl rozechvělým hlasem.

Nezdálo se, že by to věci nějak pomohlo.

Takže to je konec. Proslulý Poslední boj. Statečný pes brání svého pána. Jaký Skvělý pes. Jaká škoda, že nezbude nikdo, kdo by o tom mohl vyprávět...

Zaštěkal: "Můj! Můj!" a vrhl se proti nejbližšímu stínu.

Obrovská tlapa ho zachytila ve skoku a přitiskla ho se všema čtyřma nohama roztaženýma jako hvězdice k zemi.

Minul pohledem silné bílé tesáky a dlouhý ušlechtilý čenich a zarazil se u očí, které mu připadaly známé.

"Je, můj," zavrčel vlk. Byla to Angua.

Vozy zpomalily do kroku na cestě poseté hlubokými výmoly, z nichž každý byl doslova pastí.

Elánius přikývl, když uviděl kus před nimi několik blikajících světélek podél cesty. Na obou stranách zformovaly staré sesuvy půdy vysoké břehy úvozu, které zarůstaly řídkým porostem.

Tiše seskočil ze zadku kočáru a zmizel ve stínech.

Přední kočár zastavil u klády hozené napříč přes cestu. Kolem cesty ve tmě se něco začalo hýbat a pak se vozka svezl z kozlíku a rozběhl se jako zajíc průsmykem zpět.

Mezi stromy se vynořily postavy. Jedna se zastavila u dveří prvního kočáru a vzala za kliku.

Svět na okamžik zatajil dech. Postavy to musely vycítit, protože ten muž uskočil a byl ještě ve vzduchu, když se ozvalo kovové cvaknutí a dveře a stěny kočáru kolem nich vybuchly v oblaku třísek.

Ohně měly jednu velkou nevýhodu, a sice tu, že jen hlupák se postavil mezi ně a trolla, který v rukou držel dobývací samostříl o tahu 2000 liber. Nerozpoutalo se peklo. To byl jen Navážka. Ale pro člověka, který od něj stál jen na několik kroků, v tom nebyl žádný rozdíl.

Ke dveřím druhého kočáru dorazila další postava, a když se natáhla po klice, Elánius vystřelil ze tmy a zasáhl její rameno se zvukem, který se běžně ozývá v řeznických jatkách. Pak z okna kočáru vyletěl Hoptam Struska, dopadl na zem, překulil se s neuvěřitelně neúřednickou elegancí, vztyčil se před další postavou, napřáhl ruku a švihl dlaní s napnutými prsty po mužově krku.

Elánius podobný trik několikrát viděl. Obvykle to lidi jen rozzuřilo. Občas to příjemce položilo.

Elánius však nikdy neviděl, aby tak někdo někomu uťal hlavu.

"Tak a teď všichni dost!"

Někdo vystrčil Sibylu ze dvířek kočáru. Za ní vystoupil muž a v ruce držel kuši.

"Vaše vznešenosti Elánie!" zvolal. Zvolání se ozvěnou odrazilo mezi kamennými stěnami.

"Vím, že tady někde jste, vaše vznešenosti Elánie! A tady mám vaši ženu! A je nás kolem mnoho! Vyjděte na světlo, vaše vznešenosti!"

Chvilku se ozýval jen sykot vloček dopadajících do ohňů.

Vzduchem se nesl tichý šepot, který vzápětí následoval další úder oceli do masa. Jedna z maskovaných postav se svezla do sněhu a svírala si nohu.

Hoptam se pomalu zvedl na nohy. Muž se samostřílem si toho zdánlivě nevšímal.
"Je to jako v šachu, vaše vznešenosti. Odzbrojili jsme vašeho trpaslíka a trolla! Zajali jsme královnu! A když po mně vystřelíte, jakou máte jistotu, že nestačím stisknout spoušť?"
Mezi pokřivenými stromy podél cesty zablikala světla.
Uběhlo několik dalších vteřin.
Zvuk Elániovy kuše, která dopadla na zem do kruhu světla, byl podivně hlasitý.
"Výborně, vaše vznešenosti Elánie! A teď vy sám, prosím!"
Hoptam zachytil mohutný velitelův stín, který se objevil se zvednutýma rukama na okraji světla. "Jak je ti, Sibylo?" zeptal se Elánius. "Trochu chladno, Same."
"Neublížil ti?"
"Ne, Same."
"Ruce držte tak, abych na ně viděl, vaše vznešenosti Elánie!"
"A slíbíte mi, že ji pustíte?" zeptal se Elánius. Před Elániovou tváří zablikal plamínek, malý ostrůvek světla v temnotě. Velitel si zapaloval doutník.
"Poslyšte, vaše vznešenosti Elánie, proč bych měl dělat něco takového? Jsem si jistý, že za vás Ankh-Morpork zaplatí pěknou sumičku."
"Hm. Myslel jsem si to," odpověděl Elánius. Mávl hořící sirkou a konec jeho doutníku na okamžik zažhnul. "Sibylo?"
"Ano, Same?"
"Dřepni!"
Nastala vteřina plná rychlých nadechnutí, a když se lady Sibyla svezla do dřepu, zvedl Elánius ruku rychlým obloukem kupředu, ozval se tichý, hedvábný sykot a mužova hlava se zvrátila dozadu. Hoptam se naklonil kupředu, chytil samostříl, který muži vypadl z ruky, rychle se převalil přes jedno rameno a vypálil. Další postava v kápi se zapotácela.
Elánius si uvědomoval, že okolí se rozhýbalo. Vzal Sibylu za loket a rychleji pomohl nastoupit zpět do kočáru. Hoptam zmizel, ale hlas, který zazněl ve smrtelném výkřiku někde v temnotách, Elánius nikdy předtím neslyšel.
A pak... jen sykot sněhových vloček v plamenech.
"Myslím... Řekla bych, že jsou pryč, sire," ozvala se Pleskot Řiťka.
"No, my bychom sebou měli taky mrsknout! Navážko?"
"Pane?"
"Jste v pořádku?"
"Cítím se velmi takticky, pane."
"Vy dva, postarejte se o kočár. Já pojedu s tímhle a vypadneme odsud, rozumíte?"
"Kde je pan Struska?" Z hlubin temného lesa se ozval další výkřik.
"Na toho zapomeňte!"
"Ale on-"
"Říkám, zapomeňte na něj."
Když začali stoupat průsmykem, sníh znovu zhoustl. Kola se zadrhávala v hlubokém sněhu a jediné, co Elánius viděl, byly tmavší obrysy koní proti bílému sněhu. Pak se mračna na okamžik roztrhla ,a Elánius by si byl přál, aby se tak nestalo, protože stín po jejich levici nebyl stoupající svah, ale klesající kolmá stěna.
Na vrcholku průsmyku se objevila světla zájezdního hostince. Elánius s kočárem zajel do dvora.
"Navážko?"
"Pane?"
"Budu nás krýt. Zkontrolujte, že je tady všechno v pořádku, ano?"
"Rozkaz, pane." Troll seskočil z kočáru a založil do mírotvůrce nový svazek střel. Elánius si jeho úmysl uvědomil právě včas.
"Jen zaklepejte, seržante."
"Rozkaz, pane!"
Troll zaklepal na dveře a vešel do budovy. Hluk uvnitř náhle utichl. Elánius slyšel hlas tlumený dveřmi. "Vzápětí sem vejde vévoda ankh-morporský. Vadí na tom někomu něco? Stačí jediné slovo." A jako podtón k Navážkově řeči se ozýval hluboký, zpěvný bzukot napjaté tětivy mírotvůrce.
Elánius pomohl Sibyle sestoupit z vozu. "Jak se teď cítíš?" zeptal se.
Slabě se usmála. "Tak mám dojem, že tyhle šaty budou už dobré jen na prachovky," odpověděla. Když viděla jeho výraz, úsměv se jí rozlil po celé tváři.
"Věděla jsem, že něco vymyslíš, Same. Vyšel jsi z té tmy tak pomalu a klidně, a mně bylo jasné, že se stane něco ošklivého. Neměla jsem strach."
"Vážně? Já měl takový strach, že jsem se málem po... položil," zavrtěl hlavu Elánius.
"Copak se stalo s panem Struskou? Pamatuju si, jak se přebíral ve svém kufříku a nadával a -"
"Jsem si skoro jistý, že pan Struska je naživu a v pořádku," odpověděl Elánius zachmuřeně. "Což je víc, než mohu říct o lidech, na které narazil."
V hlavní místnosti hostince bylo ticho. Muž a žena, očividně hospodský a jeho manželka, stáli zády přitisknuti k baru. Zhruba tucet hostí stálo kolem stěn, ruce ve vzduchu. Z několika převržených korbelů vytékaly poslední zbytky piva.
"Všechno v pořádku a klidu," hlásil Navážka.
Elánius si uvědomil, že se pohledy všech přítomných upírají na něj. Sklopil oči. Košili měl roztrženou. Šaty potřísněné blátem a krví. Na mokrém oděvu mu tály poslední zbytky sněhu. Aniž si to uvědomoval, stále ještě svíral v pravé ruce

samostříl.

"Měli jsme nějaké nepříjemnosti na cestě," oznámil přítomným. "Víte, jak to chodí."

Nikdo se nepohnul.

"Ale u všech všudy! Navážko, dej už konečně tu věc pryč!"

"Rozkaz, pane!"

Troll sklonil samostříl. Dva tucty lidí se konečně odvážily znovu nadechnout.

Pak zpoza baru vystoupila hubená žena, kývla na Elánia, opatrně vytáhla ruku lady Sibyly z jeho a ukázala k širokým dřevěným schodům. Káravý pohled, který při tom vrhla na Elánia, pro něj byl záhadou.

Teprve v tom, okamžiku si uvědomil, že se Sibyla celá třese a že jí po tvářích stékají slzy.

"A... víte, moje žena je z toho trochu otřesená," dodával mdle. "Desátníku Řiťko!" zvolal, aby zakryl vlastní zmatek.

Ve dveřích se objevila Pleskot.

"Běžte s lady Sibylou a -"

Zarazil se, protože v místnosti najednou zahlučely hlasy. Jeden nebo dva lidé ukazovali prsty. Někdo se zasmál. Pleskot se zastavila a sklopila oči.

"Co se děje?" nechápal Elánius.

"Hm, to asi já, pane. Móda ankh-morporských trpaslíků se sem zatím asi nedostala, pane," odpověděla Pleskot.

"To ta sukně?" pochopil Elánius.

"Nejspíš, pane."

Elánius se rozhlédl po okolních tvářích. Zdálo se, že jsou spíš šokované než rozzlobené, i když si všiml skupinky trpaslíků v jednom rohu místnosti, kteří byli nepochybně nešťastní.

"Běžte s lady Sibylou," opakoval.

"Myslím, že to není právě nejlepší-" začala Pleskot.

"K čertu!" vykřikl Elánius, který už se neudržel. Zástup utichl. Potrhaný, krví zbrocený šílenec s kuší v ruce si k sobě přivolá pozornost lidí celkem snadno. Pak se otřásl. Nejvíce ze všeho si teď přál postel a jediné, co si přál víc než tu postel, byl tuplovaný panák. A přitom si ho nemohl dát, jak už zjistil dávno. Pro Elánia byl i jeden panák jedním panákem přes míru.

"Dobrá, vysvětlete mi to!"

"Všichni trpaslíci jsou muži, pane," odpovídala Pleskot, "tedy, víte, jak to myslím..., jako tradicí. Tak o tom alespoň všichni tady v horách přemýšlejí."

"Dobrá, tak zůstaňte stát přede dveřmi, nebo... zavřete oči, nebo co já vím... rozumíte?"

Elánius pozvedl lady Sibyle bradu. "Jsi v pořádku, má drahá?"

"Promiň, že jsem tě zklamala, Same," zašeptala., "Ale bylo to opravdu hrozné."

Elánius, jeden z těch. mužů, které Příroda vybavila pojistkou, jež jim neumožňuje políbit vlastní ženu na veřejnosti, ji neohrabaně poklepal po rameni. Tak ona si myslí, že ho zklamala. To bylo nesnesitelné.

"Bylas prostě... Chtěl jsem říci, že Pleskot... a já... dáme věci do pořádku a pak zase vyrazíme na cestu," hovořil k ní poněkud zmateně. "Jistě dostaneme pěkný pokoj... určitě."

Přikývla s pohledem stále upřeným k zemi. "A já... jen si trochu vyjdu loknout čerstvého vzduchu."

Elánius vyšel z domu. Sníh přestal padat. Měsíc byl napůl ukryt za mraky a vzduch byl ostrý nárazem. Postava, která jako duch seskočila ze střechy od okapu, užasla nad rychlostí, s jakou se Elánius obrátil a přitiskl ji ke stěně domu.

Elánius se díval rudou mlhou do tváře Hoptama Strusky.

"Já tě asi za-" začal.

"Podívejte se dolů, vaše vznešenosti," upozornil ho Struska. "Chmm, chmm."

Elánius si uvědomil, že cítí někde na břiše hrot nože. "A vy se podívejte ještě níž," ušklíbl se.

Hoptam sklopil pohled a zděšeně polkl. I Elánius měl nůž. "Vy tedy opravdu nejste gentleman," vypravil ze sebe Struska.

"Jeden neopatrný pohyb a vy taky ne," upozornil ho Elánius. "Dostali jsme se do situace, které seržant Tračník, jenž má jakési základní šachové vzdělání, s oblibou říká ‚prť'."

"Ujišťuji vás, že vás nezabiju," ozval se po chvilce Hoptam.

"To vím," přikývl Elánius, "ale mě by zajímalo, jestli to zkusíte."

"Ani to ne. Jsem tady proto, abych vás chránil, chmm, chmm."

"Poslal vás Vetinari, co?"

"Víte dobře, že nikdy neprozrazujeme jméno našeho-"

"To je pravda. Vy, chlapi, jste až přehnaně čestní," Elánius to slovo doslova vyplivl, "tedy v tomhle směru."

Oba muži se poněkud uvolnili.

"Nechali jste mě tam obklíčeného nepřáteli," řekl Hoptam, ale výčitka v jeho hlase nebyla více než formální.

"Proč bych si měl dělat starosti s tím, co se stane nějaké bandě lupičů?" pokrčil Elánius rameny. "Vy jste vrah."

"Jak jste to zjistil? Chmm, chmm."

"Policajti si všímají různých věcí, taky třeba toho, jak lidé chodí. Klačané říkají, že chůze člověka je jeho druhá tvář, víte to? Ta vaše chůze typu já malý neškodný úředníček' byla příliš okatá, než aby se tomu dalo jen tak uvěřit."

"To chcete říct, že jenom podle toho jak -"

"Ne. Taky jste nechytil pomeranč," vysvětloval Elánius.

"No tak moment..."

"Počkejte, obyčejný člověk hozenou věc buď chytí, nebo před ní uhne. Vy jste okamžitě poznal, že není nebezpečná, a neudělal jste nic. A když jsem vás vzal za předloktí, cítil jsem pod vašimi šaty kov. Takže jsem pak poslal zpět váš

popis s dotazem."

Pustil Strusku a přešel ke kočáru, přičemž se k vrahovi otočil nekrytými zády. Vzal něco z kufru za vozem a zamával tím na muže, který se za tu dobu nehnul z místa.

"Vím, že je tohle vaše," řekl Elánius. "Štípnul jsem vám to z kufříku. Kdybych někdy chytil s něčím podobným někoho v Ankh-Morporku, znepříjemnil bych mu život tak, jak to dokáže jenom namíchnutý policajt. Rozumíme si?"

"Kdybyste s něčím takovým chytil někoho v Ankh-Morporku, vaše vznešenosti, tak by to byl pořád ještě šťastný člověk, protože se k němu před vámi nedostal někdo z Cechu vrahů. Tyhle věcičky jsou ve městě na seznamu přísně zakázaných pomůcek. Jenže tady jsme daleko od Ankh-Morporku. Chmm, chmm."

Elánius tu věc několikrát obrátil v rukou. Vzdáleně připomínala kladivo s delší rukojetí, možná podivně tvarovaný teleskop. V podstatě to ale byla pružina. Konec konců, každý samostříl je především pružina.

"Pekelně těžce se to natahuje," prohlásil. "Když jsem to opřel o kámen a natahoval, málem jsem si udělal kýlu. A můžete z toho vypálit jednu ránu, pak už nemáte šanci."

"Jenže je to výstřel, který nikdo nečeká, chmm, chmm."

Elánius přikývl. Tuhle věc by člověk mohl dokonce ukrýt v nohavici kalhot, i když pouhé pomyšlení na všechnu tu stlačenou, koncentrovanou sílu tak blízko by vyžadovalo nervy z ocele, a když na to přijde, tak i jiné věci, nejen nervy."

"Tohle není zbraň," řekl Elánius. "Je to na zabíjení lidí," řekl. '

"Hm, to snad většina zbraní," poznamenal Hoptam.

"Tak to tedy ne! Jsou udělány tak, že s nimi nemusíte zabíjet lidi. Jsou proto, abyste je... měl. Abyste se na ně mohl dívat. Slouží jako varování. Ale tahle, ta k nim nepatří. Taje na to, abyste šiji někam ukryl a vytáhl ji, až budete chtít někoho zabít v temnotě. A kde máte tu druhou věcičku?"

"Vaše vznešenosti?"

"Tu dýku do dlaně. Nepokoušejte se mi lhát!"

Hoptam pokrčil rameny. Při tom pohybu mu z rukávu vyskočilo něco lesklého. Byla to velmi pečlivě tvarovaná čepel, na jedné straně vypodložená, která vyjela z rukávu přesně podél hrany Struskovy ruky. Odněkud z hlubin kabátu se ozvalo kovové cvaknutí.

"Dobří bohové," vydechl Elánius. "Víte, kolikrát se mě už lidi pokusili zabít, člověče?"

"Jistě, vaše vznešenosti. Devětkrát. Cech stanovil cenu za váš život na 600 000 tolarů. Při poslední žádosti se nenašel jediný člen cechu, který by se přihlásil dobrovolně. Chmm, chmm."

"Pch!"

"Rád bych řekl..., tedy zeptal se... velmi neoficiálně... Velmi bychom ocenili nějaké informace o těle ctihodného Eustacha Basovala-Cvikla, chmm. Chmm."

Elánius se poškrabal na nose. "To byl ten, který se mi pokusil otrávil krém po holení?"

"Ten, vaše vznešenosti."

"No, pokud není výjimečně dobrý plavec, je stále ještě na palubě lodi, která míří do Vodvchodu kolem mysu Hrůza," odpověděl Elánius. "Zaplatil jsem kapitánovi tisíc tolarů, aby ho nechal v železech až do Zabinga. To mu poskytne možnost udělat si krásnou dlouhou procházku domů přes klačské džungle a věřím, že jeho bohaté znalosti otrav a jedů mu tam přijdou velmi vhod, i když... myslím, že zdaleka ne tak vhod jako znalost protijedů a sér."

"Tisíc tolarů!"

"Proč ne? Měl v kapse dvanáct set tolarů. Zbytek jsem daroval Útulku chorých draků. Mám na to ostatně potvrzení. Myslím, že vy, mládenci, si na tahle potvrzení dost potrpíte."

"Vy jste mu ukradl jeho peníze? Chmm, chmm."

Elánius se zhluboka nadechl. Jeho hlas, když se pak ozval, byl plochý a nevýrazný. "Neměl jsem v úmyslu utrácet své vlastní. A pokud si vzpomínáte, tak se mě právě pokusil zavraždit. Berte to jako investici pro dobro jeho zdraví. Samozřejmě, že jestli se někdy v budoucnosti odváží mi vstoupit do cesty, dám si pozor, aby pak dostal, o co si koleduje."

"Já... žasnu, vaše vznešenosti. Chmm, chmm. Basoval-Cvikl byl výjimečně schopný šermíř."

"Skutečně? No, já nikdy nečekal tak dlouho, abych takové věci zjišťoval."

Hoptamovi přeběhl po rtech slabý úsměv. "A dva měsíce předtím jsme našli dalšího našeho člena - byl to sir Richard Malédrn - připoutaného ke kašně na náměstí Polámaných měsíců. Nahého. Někdo ho natřel na růžovo, připoutal ke kašně a ozdobil malou vlaječkou, kterou mu zastrčil do..."

"Tenkrát jsem byl velkomyslný," pokýval hlavou Elánius. "Lituji, ale já prostě na ty vaše hrátky nejsem."

"Vražda - to není žádná hra, vaše vznešenosti."

"Ale ten způsob, jak to děláte, ten připomíná hru."

"Musíme dodržovat nějaká pravidla. Jinak by to nebylo nic jiného než anarchie. Chmm, chmm. Vy máte svůj kód cti a my zase svůj."

"A vás sem tedy poslali, abyste mě chránil?"

"Umím i jiné věci, ale ano, proto."

"A co vás přivedlo na myšlenku, že vás budu potřebovat?"

"Pochopte, vaše vznešenosti, že tady nemají žádná pravidla... Chmm, chmm."

"Já strávil většinu života mezi lidmi, kteří nemají pravidla!"

"Jistě, to je pravda. Jenže když je zabijete, tak za chvíli znovu nevstanou."

"Již nikdy nikoho nezabil!" ohradil se Elánius. "Toho banditu jste střelil do krku."

"Ano, ale mířil jsem na rameno."

"Pravda, ta věc zanáší doleva," přikývl Hoptam. "Vy máte na mysli, že jste nikdy nikoho nechtěl opravdu zabít. To já zase ano. Ale myslím si, že tady nemáme příliš na výběr. Váhání by se mohlo ošklivě nevyplatit, chmm.

"Já neváhal!"

Hoptam si povzdechl. "Víte, vaše vznešenosti, u nás v cechu... my se nepředvádíme."

"Nepředvádíte?"

"Myslím tu chvilku s doutníkem.,"

"To máte na mysli tu chvilku, kdy jsem zavřel oči a oni se museli dívat do plamene?"

"Aha..." Hoptam zaváhal. "Ale mohli vás v tom okamžiku na místě zastřelit."

"Ne, já je nijak neohrožoval. A kromě toho - slyšel jste jeho hlas. Já takových v životě slyšel. Ten nikoho nezastřelí příliš brzo, to by se připravil o celou legraci. Mohu tedy předpokládat, že vy jste na mě neměl smlouvu?"

"Správně."

"A stále ještě byste na to přísahal?"

"Na svou čest vraha."

"Ano," přikývl pomalu Elánius. "Tady jsem, samozřejmě, narazil na jisté obtíže. A nevím, jak bych to řekl, Strusko, ale vy nejednáte jako typický vrah. Lord ten a sir onen... Cech je přece škola pro gentlemany, ale vy - a bohové vědí, že se vás nechci dotknout - vy nejste tak docela -"

Hoptam klepl klouby pravice o loknu nad čelem. "Student na stipendium, pane," řekl.

U všech bohů, ano, pomyslel si Elánius. Obyčejného, průměrného vraha amatéra najdete v každé ulici. Bude to nějaký duševně vyšinutý chudák, opilec nebo chudák ženská, která měla těžký den a jejíž manžel na ni zvedl ruku o jednou víc, než byla ochotná snášet, a v níž se prodralo na povrch těch dvacet protrpěných let. Ale zabít cizího člověka beze zloby, bez uspokojení, prostě bez emocí, jen s pocitem dobrého řemeslníka, který odvedl dokonalou práci, k tomu je zapotřebí tak výjimečné nadání, že armády na celém světě tráví mnohé měsíce, během nichž se pokoušejí naučit to své nováčky; Většina lidí by nikdy nezabila někoho, komu nebyli představeni. Cech musel mít jednoho nebo dva lidi, jako byl Hoptam Struska. Neřekl kdysi jakýsi podělaný filozof, že vláda potřebuje právě tak řezníka jako pasáka ovcí? Ukázal na malý samostříl. "Dobrá, vezměte si to. Ale můžete se tam u vás zmínit, že jestli to někdy jen zahlédnu na ulici, půjde majitel okamžitě tam, kam slunce nesvítí."

"Ano," přikývl Hoptam, "to je to zábavně pojmenované místo někde v Lancre, že? Myslím, že je to odsud jen nějakých osmdesát kilometrů vzdušnou čarou. Chmm. Chmm."

"Buďte si jistý, že bych našel nějakou zkratku."

Gaspoda se znovu pokusil fouknout Karotkovi do ucha.

"Je čas vstávat," zavrčel.

Karotka otevřel oči, několikrát zamrkal, aby z řas a obočí sklepal sníh, a pak se pokusil pohnout.

"Nehýbej se, ano?" řekl Gaspoda. "Jestli ti to pomůže, tak si představ, že je to zbytečně těžká prošívaná přikrývka."

Karotka se pokusil pohnout. Vlci, kteří na něm leželi, mírně změnili polohu.

"Oni tě zahřívají," ušklíbl se nervózně Gaspoda. "Vlčí deka, jasný? Nějakou dobu budeš sice dost zapáchat, ale je to lepší než být mrtvý, no ne?" Podrbal se poněkud rozpačitě zadní nohou za uchem. Jeden z vlků na něj zavrčel. "Jo. Jídlo bude za chvilku."

"Jídlo?" zamumlal Karotka.

V Karotkově zorném poli se objevila Angua, oblečená v kožené bundě a kožených kalhotách. Stála s rukama založenýma v bok a se skloněnou hlavou k němu upírala pohled. Ke Gaspodovu úžasu se Karotkovi podařilo pozvednout na loktech a setřást několik vlků.

"To ty jsi nás stopovala?" zeptal se.

"Ne, to oni," odpověděla Angua. "Mysleli si, že jsi úplný pitomec. Slyšela jsem to v jejich vytí. A měli pravdu! Vždyť už jsi nejedl tři dny! A tady v horách zima netrousí delší čas náznaky o tom, že se chystá přijít, ta sem skočí během jediné noci! Proč jsi byl tak hloupý?"

Gaspoda se rozhlédl po mýtině. Angua znovu rozdělala oheň. Asi by tomu byl nevěřil, kdyby to neviděl na vlastní oči, ale skuteční divocí vlci jí tahali na mýtinu dřevo, aby měla z čeho udělat oheň. Pak přiběhl jeden a donesl malého srnce, ještě dobře živeného po mírném podzimu. Zavětřil, a když zachytil vůni pečené divočiny, začal slinit.

Mezi Karotkou a Anguou se odehrávalo něco lidského a strašlivě složitého. Znělo to jako hádka, ale nepáchlo to jako hádka. To, co se dělo v posledním čase, dávalo Gaspodovi zatím naprosto jasný smysl. Samička utekla a sameček ji pronásledoval. Tak to bývá. Přesně řečeno, obvykle to je celá smečka samečků různých tvarů a velikostí, ale, uvažoval Gaspoda, zdá se, že u lidí je to trochu jinak.

Pak si pomyslel, že si Karotka už brzo všimne toho obrovského vlka, který seděl u ohně. A pak budou lítat chlupy. Lidi? No, uvidíme.

Gaspoda si nebyl jist svým vlastním původem. Kdesi v minulosti byl jakýsi teriér, dotek kokršpaněla a pravděpodobně ještě něčí noha a velký kus voříška. Byl prostě taková pouliční směs. Považoval za naprosto jisté, že v každém psovi je kousek vlka, a ten jeho kousek k němu teď vysílal naléhavé signály, že ten vlk u ohně patří k druhu, na který nikdo ani přímo, ani upřeně nezírá.

Ne že by ten vlk na první pohled vypadal nějak zle. Nepotřeboval to. I když jen tak nedbale seděl, vyzařoval jistotu a sebevědomí dokonale ovládané síly. Gaspoda byl, přestože ne vítězem, tedy alespoň tím, kdo přežil stovky pouličních bojů a jako takový by se nepostavil tomuhle zvířeti, ani kdyby za sebou měl párek lvů a chlapa se sekerou.

Místo toho se přesunul k vlčici, která s mírně nafoukaným výrazem pozorovala oheň.

"Čau, čubino!" řekl.

"Cože?"

Gaspoda poněkud zkorigoval svou strategii. "Háj, lištičko... ehm... vlčí dámo!"
Jisté ochlazení vzduchu svědčilo o tom, že ani tímhle pokusem příliš neuspěl.
"Nazdárek, slečinko," zkusil to s nadějí potřetí.
Otočila se a její čenich ukazoval přímo na něj. Oči se jí zúžily. "Co ty jsi zač?" Co slabika, to kousek ledu.
"Gaspoda jméno mé!" vyštěkl Gaspoda s až nepřirozenou veselostí. "A jsem pes. To je takový druh vlka, svým způsobem. A jak se jmenuješ ty?"
"Zmiz."
"No, já se nechtěl nikoho dotknout. Slyšel jsem vyprávět, že vlci si vybíraj partnera na celej život, je to pravda?"
"No a?"
"Přál bych si taky něco takovýho."
Gaspoda ztuhl, když mu dva centimetry od obličeje zacvakla vlčí morda plná tesáků.
"Tam, odkud pocházím, takové jako ty jíme," řekla vlčice.
"No dobrá, dobrá," zabručel Gaspoda a ustoupil. "Já teda nevim, jeden se snaží bejt přátelskej a tohle je vděk za všecko..."
Oba lidé stojící u ohně se začali složitě zaplétat. Gaspoda se stáhl a lehl si na zem.
"Mohlas mi něco říct," ozval se Karotka.
"Trvalo by to příliš dlouho. Ty jsi vždycky chtěl všemu rozumět. Jenže do tohohle ti nic není. Je to rodinná záležitost."
Karotka mávl rukou směrem k vlkovi. "To je příbuzný?"zeptal se.
"Ne. Je to... přítel."
Gaspoda nastražil uši a pomyslel si: A prásk ho!
"Je to opravdu neobvykle velký vlk," řekl Karotka pomalu, jako kdyby vyplňoval novou kolonku v něčím osobním dotazníku.
"Je to velký vlk," přikývla Angua s pokrčením ramen.
"Další vlkodlak?"
"Ne."
"Jen vlk?"
"Ano," přikývla Angua poněkud jízlivě, "Jen vlk."
"A on se jmenuje?"
"Myslím, že by mu nevadilo, kdyby se mu říkalo Gavin."
"Gavin?"
"Kdysi sežral někoho jménem Gavin."
"Co? Celého?"
"Jistěže ne, jen tolik, aby se ujistil, že ten člověk už nebude dál klást vlčí pasti," usmála se Angua. "Gavin je... dost zvláštní..."
Karotka se podíval na vlka a usmál se. Zvedl kus dřeva a opatrně je hodil směrem vlkovi. Vlk ho chytil, jak to dělají psi, přímo ze vzduchu.
"Jsem si jistý, že budeme přátelé," řekl.
Angua si povzdechla. "Počkej."
Gaspoda, neskrytý, ale pozorný nepozorovaný pozorovatel, sledoval, jak Gavin, aniž spustil oči z Karotky, velmi pomalu překousl dřevo vedví.
"Karotko?" ozvala se pak Angua velmi sladkým hlasem. "Tohle už nedělej. Gavin není dokonce ani ze stejného rodu jako tihle vlci a velení smečky převzal tak snadno, že se nikdo ani neodvážil zakňučet. On není pes. Je to zabiják, Karotko. Počkej, takhle se tvářit nemusíš. Tím jsem nechtěla říct, že se vrhá na zbloudilé děti nebo požírá stařenky, které si vyšly do lesa na dřevo. Tím jsem myslela, že když dojde k názoru, že by měl nějaký člověk zemřít, tak se o to taky postará. Bude vždycky, rozumíš, vždycky bojovat. Je v tomto směru prostě velmi jednoduchý."
"A je to starý přítel."
"Ano."
"Skutečně... přítel."
"Ano." Angua obrátila oči k nebi a pronesla hlasem, v němž zpíval sarkasmus: "Jednoho dne jsem byla v lese a spadla jsem do staré vykopané pasti, ukryté pod sněhem. Tam mě našli nějací vlci a byli by mě zabili, jenže se objevil Gavin a zahnal je. Neptej se mě proč. I lidé občas dělají podivné věci. Vlci taky. Konec příběhu."
"Gaspoda mi říkal, že vlci a vlkodlaci spolu nevycházejí," pokračoval Karotka trpělivě.
"Má pravdu. Kdyby tady nebyl Gavin, byli by mě roztrhali na kusy. Mohu vypadat jako vlk, ale nejsem vlk. Jsem vlkodlak! Chápeš to? Víš, jaké dělají občas lidé poznámky? No tak, vlci žádné poznámky nedělají. Jdou ti rovnou po krku. Vlci mají skvělý čich. Ten neošidíš, Mezi lidmi můžu být člověkem. Mezi vlky ale nikdy nejsem vlkem."
"Takhle jsem o tom nikdy nepřemýšlel. Víš, člověk by prostě tak nějak čekal, že vlci a vlkodlaci mezi sebou -"
"Je to, jak říkám," povzdechla si Angua.
"Řeklas, že je to rodinné," řekl Karotka, jako by své otázky četl z nějakého seznamu.
"Chtěla jsem tím říct, že je to osobní. Gavin prošel celou cestu až do Ankh-Morporku, aby mě varoval. Přes den dokonce spal ukrytý ve vozech s dřívím, aby ušetřil čas a byl ve městě co nejdříve. Dovedeš si představit, jakou odvahu a nervy něco takového vyžaduje? S Hlídkou to nemá nic společného. Nemá to nic společného ani s tebou."
Karotka se rozhlédl. Znovu začal padat sníh a nad ohněm se měnil v déšť.
"Ale teď jsem tady."

"Tak zase odejdi, prosím. Dokážu to vyřídit sama."
"A pak se vrátíš zpět do Ankh-Morporku? Až bude po všem?"
"Já..." Angua zaváhala.
"Myslím, že bych měl zůstat s tebou."
"Podívej, město tě potřebuje," snažila se Angua. "Víš, že Elánius na tebe spoléhá -"
"Odešel jsem ze služby."
Gaspoda by byl odpřisáhl, že v nastalém tichu bylo slyšet zvuk dopadu každé sněhové vločky.
"To nemyslíš vážně?"
"Ale ano."
"A co ti řekl Kamenná tvář?"
"Hm, nic. Ten už byl na cestě do Überwaldu."
"Elánius cestuje do Überwaldu?"
"Přesně tak. Na korunovaci."
"Nějak se do toho zamíchal?" zamračila se Angua.
"Do čeho se měl zamíchat?"
"Oh, moje rodina... byla... hloupá Nejsem si jistá, zda mi řekli opravdu všechno, ale vlci mají strach. Když dělají vlkodlaci potíže, jsou to vždycky obyčejní vlci, kdo jsou na tom biti. Lidé pak zabijí všechno, co má srst." Angua chvilku upírala pohled do plamenů a pak prohlásila s vynucenou veselostí: "Takže kdo teď velí?"
"Nevím. Nejstarší byl Fred Tračník."
"Cha, no ano. To byla jeho noční můra." Angua zaváhala. "Tys vážně odešel ze služby?"
"Ano."
"Páni."
Gaspoda naslouchal, jak padají další sněhové vločky.
"Poslyš, pravda je, že sám se moc nikam nedostaneš," řekla Angua a vstala. "Dej si ještě hodinku pohov. Pak musíme projít tím nejhlubším pralesem. Zatím tam není moc sněhu. Musíme urazit velký kus cesty. Doufám, že dokážeš udržet tempo."
Časně ráno při snídani si Elánius všiml, že ostatní hosté se od něj drží tak daleko, že se prakticky plíží kolem stěn.
"Ti muži, kteří vyšli ven, se vrátili kolem půlnoci, sire," hlásila Pleskot tiše.
"Chytili někoho?"
"No, svým způsobem, sire. Našli sedm mrtvých těl."
"Sedm?"
"Myslí si, že několik dalších mohlo uniknout po stezce, kterou objevili. Vede nahoru do skal."
"Ale sedm? Navážka dostal jednoho a... já dostal jednoho, pár jich bylo poraněno a Hoptam dostal... taky... jedno..." Elániův hlas se vytratil.
Podíval se na Hoptama Strusku, který seděl na druhé straně místnosti u přeplněného veřejného stolu. Místa kolem Elánia a lady Sibyly byla opuštěná. Lady Sibyla to připisovala úctě k autoritám. Drobný mužík pojídal polévku v malém, do sebe uzavřeném světě mávajících rukou a bezohledných loktů. Zastrčil si dokonce pod bradu ubrousek.
"A prý byli... opravdu velmi mrtví," pokračovala Pleskot.
"No, tak to bylo opravdu... zajímavé," prohlásila lady Sibyla a delikátními pohyby si osušila, ústa. "Ještě nikdy jsem neměla ke snídani polévku s párkem. Jak se to jmenuje, Pleskot?"
"Tlustá bířtlovka, madam," odpověděla Pleskot. "To znamená tučná s párkem. Jsme nedaleko Schmaltzbergu, u tukových slojí, a kromě toho je to polévka nejen neobyčejně výživná, ale především zahřeje v místní zimě."
"To je opravdu hrozně zajímavé." Lady Sibyla se podívala na svého manžela. Ten nespouštěl oči z Hoptama.
Otevřely se dveře a dovnitř vešel sehnutý Navážka a oklepával si sníh z kloubů na rukou. "Není to tak hrozné, pane," hlásil. "Oni říkají, že by bylo dobře, kdybychom vyrazili na cestu co nejdříve."
"Vsadil bych se, že něco takového říkají," přikývl Elánius a pomyslel si: Nechtějí, aby tady někdo jako já pobýval déle, než je nezbytně nutné. Pak se neví, kdo zemře jako další.
Několik tváří, které si vzdáleně pamatoval ze včerejšího večera, kolem stolů chybělo. Pravděpodobně někteří z poutníků vyrazili na cestu, ještě časněji, což znamenalo, že novinky se šíří před ním. Vpotácel se dovnitř, rozumíte, v ruce samostříl, byl samé bláto a celý od krve, představte si to, a když se pak vrátili na místo, kde se to stalo, bylo tam sedm mrtvých, věřili byste? Než tahle historka urazí patnáct kilometrů, bude mít v druhé ruce sekeru a za sebou dvacet mrtvých a psa.
Takže jeho diplomatická kariéra má skutečně skvělý začátek, no ne?
Došli ke kočáru a on si všiml, že ve dveřním rámu trčí malá šipka. Byla kovová, s kovovými stabilizátory, a celkově budila dojem rychlosti, jako kdyby vám měla, když se jí dotknete, spálit prsty.
Obešel kočár a přistoupil k jeho zadní části. Vysoko ve stěně trčela další, mnohem větší střela.
"Pokusili se vás dohonit, když jste stoupali k vrcholu," ozval se mu za zády hlas Hoptama Strusky.
"Vy jste je zabil."
"Někteří utekli."
"To mě překvapuje."
"Mám jen jedny ruce, vaše vznešenosti."
Elánius obrátil pohled k vývěsnímu štítu hostince. Na prkenné desce byla hrubá kresba velké červené hlavy s chobotem a kly.
"Jmenuje se to tady hostinec U Pátého slona," řekl Hoptam. "V okamžiku, kdy jste minul Lancre, vám zůstal zákon za

zády. Tady vládne něco jako zvykové právo. Tady je vaše to, co jste schopen si ubránit. Za to, co je vaše, musíte bojovat. Nejschopnější přežívá."

"V Ankh-Morporku je taky v zákonech džungle, pane Strusko."

"Ankh-Morpork má mnoho zákonů. Háček je v tom, že se jimi lidé neřídí. A to je, vaše vznešenosti, úplně jiná mísa sádla, chmm, chmm."

Vyjeli v konvoji. Navážka seděl na střeše prvního kočáru, kterému chyběla dvířka a větší část jedné stěny. Okolní krajina byla rovná, bezvýrazná a pokrytá sněhem.

Zanedlouho minuli semaforovou věž. Stopy po ohni na jedné stěně dávaly tušit, že někdo došel k názoru, že žádné novinky jsou dobré novinky, ale v denním světle bylo vidět, jak se semafor pohybuje.

"Celý svět se dívá," zabručel Elánius.

"Ale nestará se," ušklíbl se Struska. "Až dosud. A teď chce roztrhnout tuhle zem napůl a vzít si to, co leží tam dole, chmm, chmm."

Ale, pomyslel si Elánius, takže náš úředník-vrah má víc než jednu emoci.

"Ankh-Morpork se vždycky snažil vycházet se všemi ostatními zeměmi v dobrém," řekla lady Sibyla. "No, alespoň v těchto dnech."

"Víš, já si myslím, že to doopravdy zas tak moc nezkoušíme, drahá," zasmušil se Elánius. "Je to spíš tím, že jsme zjistili, že... Proč zastavujeme?" Stáhl okénko. "Co se děje, seržante?

Čekáme na ty trpaslíky, pane," hlásil Navážka. Plání k nim klusalo několik set trpaslíků ve čtyřstupu, rameno na rameni. Elánius měl dojem, že je v nich něco velmi odhodlaného. "Navážko?"

"Pane?"

"Pokus se nevypadat příliš jako troll, ano?"

Zkouším to, až hicuju, pane." Zástup trpaslíků byl před nimi dříve, než někdo vydal rozkaz k zastavení. Od zástupu se oddělil jeden trpaslík a došel ke kočáru. "Ta'grdzk?!" zaduněl.

"Nepřejete si, vaše vznešenosti, abych se o to postaral?" obrátil se k Elániovi Hoptam.

"Já jsem ten zatracený velvyslanec," potřásl hlavou Elánius. Vystoupil z kočáru.

"Dobrý den, trpaslíku (ve významu pohane) , já jsem dohlížitel Elánius z Vyhlídky."

Lady Sibyla slyšela, jak Hoptam tiše zasténal.

"Krz? Gr'dazak yad?"

"Moment, okamžik. Tohle si pamatuju... Jsem si jistý, že ty jsi trpaslík bez pobočních výmyslů. Tak protřeseme náš obchod, trpaslíku (ve významu pohane) ."

"Jo, tak tohle je přesně to, co nám ještě chybělo, řekl bych," zamrkal Hoptam. "Chmm, chmm."

Starší trpaslík zrudl na všech viditelných částech tváře, které neměl ukryty pod vousem a vlasy. Zbytek skupiny začal projevovat obnovený zájem o kočár.

Jejich náčelník se zhluboka nadechl. "D'kraha?"

Z kočáru seskočila Pleskot. Ve větru se zatřepetala její kožená suknice.

Celý zástup se jako jeden trpaslík obrátil a upřel na ni pohled. Náčelníkovy oči vyletěly z důlků jako míčky na gumičkách.

"B'dan? K'raa! D'kraga ha'ak!"

Elánius viděl výraz, který se objevil na Pleskotině malé okrouhlé tváři.

Nad hlavou se mu ozvalo tlumené zadunění, když Navážka opřel nataženého mírotvůrce o okraj kočárové střechy.

"Znám to slovo, které jí řekl," prohlásil jen tak všeobecně. "To není hezký slovo. Už ho nechci slyšet podruhý."

"Jak vidím, je to všechno takové veselí, chmm, chmm," ozval se Hoptam a seskočil na zem. "A teď, kdyby se všichni laskavé na okamžik uklidnili, mohli bychom se odsud všichni dostat živí, chmm."

Elánius zvedl ruku a přesunul konec Navážkova samostřílu poněkud méně nebezpečným směrem.

Hoptam ze sebe vychrlil velmi rychle proud něčeho, co Elániovi znělo jako dokonalá trpasličtina, i když si byl jistý, že tu a tam zaslechl nezaměnitelné "chmm, chmm". Otevřel svůj kožený kufřík a vytáhl několik dokumentů opatřených velkými voskovými pečetěmi. Trpaslíci je prozkoumali s nezastíranou nedůvěrou. Trpaslík ukázal na Pleskot a na Navážku, ale Hoptam jen netrpělivě zamával rukou, všeobecný posuněk užívaný pro odbytí věcí, které nejsou důležité. Byly prozkoumány další papíry.

Nakonec, s dalšími výrazy univerzální mluvy těla, které říkaly zhruba "mohl bych vám udělat něco pěkně ošklivého, ale zrovna teď nemám dost času, abych se vámi unavoval" trpaslík Hoptama mávnutím ruky propustil, pak vrhl na Elánia pohled, který naznačoval, že přes veškerá fyzická fakta stojí Elánius hluboko pod ním, a vyrazil zpět ke svým lidem.

Vyštěkl rozkaz. Trpaslíci se dali na pochod, i když teď opustili cestu a vyrazili k lesu.

"Dobrá, takže tohle je, jak se zdá, vyřízeno," řekl Hoptam Struska a nastoupil zpět do vozu. "Slečna Řiťka byla tak trochu třecí plochou, ale trpaslíci respektují složité dokumenty. Něco se děje. Nechtěl mi říci co. Zato chtěl prohledat kočár."

"No tohle! A proč?"

"Kdo ví? Přesvědčil jsem ho, že máme diplomatickou imunitu."

"A co jste mu řekl o mně?"

"Pokusil jsem se ho přesvědčit, že jste tak trochu padlý na hlavu, vaše vznešenosti, chmm, chmm."

"Ale, vážně?" Elánius slyšel, jak lady Sibyla potlačuje smích.

"Jinak to nešlo, věřte mi. Pouliční trpasličtina, to nebyl právě nejlepší nápad, vaše vznešenosti. Ale když jsem mu řekl, že jste šlechtic, tak -"

"Já ale přece nejsem - no, já nejsem skutečný -"

"Ano, jistě, vaše vznešenosti. Ale pokud byste si ode mě dal poradit, velká část diplomatického umu spočívá v tom vypadat mnohem hloupější, než ve skutečnosti jste. Váš začátek byl skvělý, vznešenosti. Ale teď bychom měli podle mě vyrazit na další cestu, chmm, chmm."

"Rád vidím, že už nejste tak ponížen uctivý, Hoptame," ušklíbl se Elánius, když se kočár zase rozjel.

"To bude tím, vaše vznešenosti, že vás začínám poznávat."

Na zbytek noci měl Gaspoda jen velmi zmatené vzpomínky. Smečka se pohybovala rychle a on si uvědomil, že většina vlků běží před Karotkou, aby mu ušlapávali sníh.

Pro Gaspodu ale nebyl stále ještě ušlapaný dost. Nakonec ho jeden vlk chytil za volnou kůži za krkem a nesl ho, zatímco zaťatými zuby cedil neuctivé poznámky o odporné chuti.

Po nějaké chvíli přestal padat sníh a mezi mračny tu a tam prorážel měsíc.

A všude kolem, zblízka i zdaleka, se ozývalo vytí. Občas se smečka zastavila na nějaké mýtině nebo holém temeni některého z pahorků a připojila se.

Zatímco se všude kolem ozývaly ony pochmuře zvuky, dobelhal se Gaspoda k Angui. "K čemu to je?" zeptal se.

"Politika," vysvětlila mu krátce Angua. "Jednání. Procházíme cizím územím."

Gaspoda se podíval na Gavina. I on se připojil k ostatním, ale seděl kousek opodál a rozděloval svou pozornost rovným dílem mezi smečku a Karotku.

"On se musí ptát, jestli může projít?"

"Musí se ujistit, že nechají projít mě."

"Aha. A má s tím nějaké potíže?"

"Nic, čím by se nedokázal prokousat."

"Hm. A když tak vyjou, říkají taky něco o mně?"

"Ano. Malý, odporný, smrdutý pes."

"Aha, tak jo."

O několik minut později už byli zase na cestě, pádili dolů po měsícem osvětleném, zasněženém úbočí kopce a Gaspoda viděl, jak se k nim z několika stran po bílé pláni stahují stíny. Na okamžik byl obklopen dvěmi smečkami, tou původní a tou novou, a pak jejich původní eskorta zůstala vzadu.

Takže máme nový čestný doprovod, pomyslel si, když pádil obklopen lesem kmitajících šedých nohou. Vlci, které jsme nikdy předtím ani okem nezahlédli. Doufám jenom, že někdo zavyl taky "má hnusnou chuť".

Pak Karotka padl do sněhu. Chvilku trvalo, než se zvedl na lokty. Vlci kolem utvořili kruh a vrhali nejisté pohledy na Gavina. Gaspoda Karotku dohonil několika neohrabanými skoky v hlubokém sněhu.

"Seš v pořádku?" ,

"Je to... hrozně... dlouhý... běh..."

"Víš, ne že bych ti... chtěl přidělávat nějaký... starosti, ani náhodou," zasípal Gaspoda, "ale tady tak nějak nejsme mezi kámošema, víš, co tím myslím? Náš Gavin by asi nikde na světě nevyhrál soutěž o vlka, který přátelsky vrtí ocasem."

"Kdy spal naposled?" zeptala se Angua, která se protlačila kruhem vlků.

"To vážně nevím," odpověděl jí Gaspoda. "Posledních pár dnů jsme cestovali fakticky pěkným fofrem."

"Žádný spánek, žádné jídlo, žádné pořádné oblečení," zavrčela Angua. "Troubo!"

Někteří z vlků kolem Gavina začali vrčet a kňučet. Gaspoda si sedl vedle Karotkovy hlavy a pozoroval, jak Angua... argumentuje.

Neuměl mluvit čistou vlčtinou a kromě toho v ní hrála mnohem větší roli gesta a řeč těla. Jenže jeden nemusel být příliš chytrý na to, aby poznal, že se věci zdaleka nedaří tak, jak by měly. Nebylo pochyb o tom, že v atmosféře je silná dávka Zvláštní atmosféry. A Gaspoda měl pocit, že kdyby se všechna nelaskavá slova poletující vzduchem změnila na něco ostrého, měl by mezi nimi malý pejsek stejnou naději na přežití jako čokoládová konvice na rozpálených kamnech.

Všude kolem se ozývalo kňučení a vrčení. Jeden z vlků - Gaspoda si ho v duchu sám pro sebe pojmenoval Neruda - byl velmi nešťastný. Zdálo se, že se s ním několik vlků dohaduje, nebo spíše hádá. Jeden z nich vycenil zuby na Anguu.

V tom okamžiku se Gavin postavil. Setřásl z kožichu sníh, ledabyle se rozhlédl po okolních vlcích a tiše došel k Nerudovi.

Gaspoda cítil, jak se mu ježí všechny chlupy po těle.

Ostatní vlci ucouvli. Gavin si jich nevšímal. Když byl několik kroků od Nerudy, naklonil hlavu ke straně a řekl: "Hrurrrm?"

Ten zvuk byl skoro příjemný. Jenže kdesi hluboko v morku Gaspodových kostí vyvolal rezonanci, která jako by říkala: v tomto okamžiku to můžeme řešit dvěma způsoby. Jeden je poměrně snadný a ten druhý - velmi snadný.

Na ten těžký způsob bys neměl čas ani pomyslet.

Neruda chvilku Gavinovi vzdoroval pohledem, ale pak sklopil oči.

Gavin něco zavrčel. Půl tuctu vlků vedených Anguou se dlouhými skoky rozeběhlo k lesu.

Vrátili se o dvacet minut později. Angua byla tentokrát člověkem - tedy byla ve své lidské podobě, opravil se Gaspoda, a vlci byli zapraženi do velkých psích saní.

"Půjčil mi je jeden člověk, který bydlí za hřebenem," řekla, když saně zastavily vedle Karotky.

"To je od něj hezké," podotkl Gaspoda, ale rozhodl se, že raději nebude toto téma hovoru příliš rozvádět. "Překvapuje mě to, že se dali vlci zapřáhnout do postrojů."

"Víš, to byla ta snadná cesta," odpověděla mu Angua.

Je zvláštní, pomyslel si Gaspoda, ležící na saních vedle klimbajícího Karotky. Velmi ho zajímalo, když mu Volíz

vyprávěl o vytí a o tom, jak zavytí dokáže rozeslat zprávu do celých hor. Kdybych byl podezřívavej pes, tak bych uvažoval o tom, jestli si von byl tak jistej tím, že se pro něj vona vrátí, když se von dostane do faktickýho nebezpečí, a jestli si to myslel, jestli se rozhod, že na to vsadí všecko...

Vystrčil hlavu zpod deky. Sníh ho štípal do očí. Vedle saní, velmi blízko Karotky, běžel Gavin a jeho srst se leskla v měsíčním světle.

To jsem celý já, pomyslel si Gaspoda, zaseklý mezi světem lidí a vlků. Je to ale psí život!

Tak tomuhle říkám život, pomyslel si zastupující kapitán Tračník. Teď už mu na stůl nechodily skoro žádné papíry a s vynaložením veškerých sil se mu podařilo dát do pořádku se zpětnou platností i služební deník. A bylo tady všeobecně větší ticho a větší klid.

Když tady byl Elánius - a Fred Tračník se najednou přistihl, že v duchu říká Elánius bez přídomku pan -, byla hlavní kancelář plná hluku a pohybu, že člověk skoro neslyšel vlastního slova. Byl naprosto neschopný, tím to bylo. Jak v tom zmatku mohl chtít někdo po někom vůbec nějakou práci?

Znovu přepočítal kostky cukru. Dvacet devět. Ale dvě si dal do čaje, takže je zatím všechno v pořádku. Tvrdost se přece jen vyplácí.

Tračník popošel ke dveřím a opatrně je pootevřel tak, aby vznikla uzoučká skulina, kterou viděl do velké kanceláře. Bylo úžasné, jak často je díky tomuhle opatření nachytal.

Ve vedlejší místnosti bylo ticho. A taky pořádek. Všechny stoly do jednoho byly prázdné. To bylo jiné kafe než za minulých časů.

Vrátil se ke svému stolu a jen tak ze zvyku znovu přepočítal kostky cukru. Bylo jich jen sedmadvacet!

Ahá! Někdo se ho pokoušel dohnat k šílenství! Dobrá, tuhle hru mohou hrát dva.

Znovu kostky přepočítal. Bylo jich šestadvacet a někdo klepal na dveře.

Zaklepání způsobilo, že se dveře otevřely dovnitř a Tračník vyskočil s gestem ďábelského triumfu.

"Ahá, takže tys mi násilně vrazil do kanceláře, co? Ehm..."

To "ehm" z něj vylétlo, protože ten, kdo klepal, byl policista Dorfl, golem. Byl mnohem vyšší než dveře a dost silný na to, aby roztrhl vedví trolla. Nikdy nic takového neudělal, protože golemové byli výjimečně morální bytosti, ale ani Tračník nepatřil k lidem, kteří by chtěli vyvolat hádku s tvorem, jenž má místo očí dva rudě žhnoucí otvory. Obyčejní golemové by neublížili člověku, protože měli ve své hlavě vloženo magické slovo, které jim to zapovídalo. Dorfl žádné magické slovo v hlavě neměl, ale neublížil by člověku, jelikož dospěl k názoru, že by to bylo nemorální. Byla tady ovšem stále ještě znepokojující možnost, že kdyby ho někdo dostatečně provokoval, mohl by svůj názor korigovat.

Za golemem vykukoval policista Půlbotka, který předpisově salutoval. "Přišli jsme si pro výplatní archy, pane," řekl.

"Cože to?"

"Výplatní listiny, pane. Rozpis platů, pane. Odneseme je do paláce a přineseme peníze, pane."

"O tom vůbec nic nevím!"

"Položil jsem vám je včera na stůl, pane. Byly podepsány lordem Vetinarim."

Tračník se neubránil tomu, aby se jeho oči o své vlastní vůli nestočily ke krbu. Ten už teď černým popelem skoro přetékal.

Půlbotka sledoval směr Tračníkova pohledu. "Nic takového jsem neviděl," zavrtěl Tračník rezolutně hlavou, zatímco krev se mu odlila z hlavy a tvář mu zbledla jako z čokolády oloupané eskymo.

"Jsem si jistý, že jsem vám je dával, pane," trval na svém Reginald Půlbotka. "Něco takového bych nezapomněl. Abych se přiznal, přesně si pamatuji, jak jsem řekl policistovi Postihnoutovi: Hele, ty páko, du odnést tady ty -"

"Podívejte, mám plné ruce práce!" osopil se na ně Tračník. "Řekněte některému seržantovi, ať to s vámi vyřídí."

"On už nám žádný seržant nezůstal, pane, kromě seržanta Pazourka, a ten tráví veškerý svůj čas tím, že chodí od jednoho k druhému a vyptává se, co má dělat," odpověděl policista Půlbotka. "Ale i tak, pane, výplatní listinu musí stejně podepsat služebně nejvyšší důstojník -"

Tračník vstal, opřel se klouby rukou o stůl a zařval: "Tak já ‚musím', ano? Tak to je tedy nebetyčná drzost! Takže musím? Většina z vás by měla být vděčná za to, že vás vůbec někdo zaměstnal! Banda zombií, vylízanců, zahradních ozdob a štěrkožroutů! Už toho mám vážně až po krk!"

Půlbotka poněkud ustoupil, aby se ocitl z vlhkého dostřelu prskajícího nadřízeného. "Obávám se, pane, že se v tom případě musím obrátit na Cech policistů."

"Cech policistů? Pch! Odkdy máme něco jako Cech policistů?"

"Nevím. Kolik teď máme hodin?" ozval se desátník Nóblhóch, který se v tom okamžiku vkolébal do místnosti. "Už je to rozhodně přinejmenším několik hodin. Brý ráno, kapitáne."

"Co tady děláš, Noby?"

"Pro vás pan Nóblhóch, kapitáne. A jsem prezidentem Cechu policistů, když už se ptáte."

"Žádná taková pitomost neexistuje!"

"Ale jo, šéfe, a všechno tip top legitimní, přihlášený v Paláci a tak dále. Je zajímavý, jak se tam lidi hrnuli." Vytáhl svůj ohmataný poznámkový blok. "Potřeboval bych s vámi projednat několik důležitých věcí, kdybyste měl pár minut... Víte, já sice říkám pár, ale..."

"Tak tohle já trpět nebudu!" zařval Tračník s tváří rudou jako holandská kráva. "To je spiknutí na nejvyšší úrovni! Máte všichni padáka! Všechny vás -"

"Všichni jsme nastoupili do stávky."

"Nemůžete vstoupit do stávky, když vás vyhazuju!"

"Naše stávkové ústředí je v zadní místnosti Kbelíku na Třpytné ulici," sděloval mu Noby.

"Tak to teda bacha! To je moje restauračka! Zakazuju vám stávkovat v my vlastní hospodě!"

"Až se budete chtít dohodnout na nějakých podmínkách, přijďte tam. Pojďte, bratři. Oficiálně tady nejsme proto, abychom s ním diskutovali o situaci."

Vypochodovali ven.

"A nemusíte se unavovat návratem!" ječel za nimi Tračník.

Bjonk (vyslov Bžunk) zdaleka nebyl to, co Elánius očekával. Faktem je, že i když by byl velmi těžko vysvětloval, co očekával, věděl prostě, že tohle to nebylo.

Město se rozkládalo v úzkém údolí, kterým se klikatila horská říčka, jejíž hladina bíle pěnila v četných peřejích. Bylo obehnáno zdí. Nebyla to zeď jako ty v Ankh-Morporku, které byly zprvu překážkou bránící barbarské rozpínavosti a pak se změnily v zásobárnu stavebního materiálu právě pro ty městem pohlcené barbary. Tyhle zdi měly své uvnitř a vně. Na kopcích byly hrady. Na většině kopců a skal tady y okolí byly hrady. A byly tady vysoké a mohutné brány na cestách.

Navážka zabušil do boku kočáru. Elánius vystrčil hlavu z okénka.

"Támhle před náma sou na cestě nějaký chasníci," hlásil troll. "Maj bradavice."

Elánius se podíval naznačeným směrem. Stálo tam půl tuctu vojáků a skutečně měli velké těžké sekery - bradatice.

"Co zase chtějí tihle?" zatvářil se Elánius znechuceně.

"Předpokládám, že budou chtít vidět naše papíry a prohledat nám vozy."

"Papíry, to je jedna věc," zavrčel Elánius, když vystupoval z kočáru, "ale v našich věcech se nám nikdo hrabat nebude. Tyhle finty znám. Oni nic nehledají, chtějí nám jen ukázat, kdo tady šéfuje. Pojďte se mnou, budete tlumočit." Chvilku mlčel a pak dodal: "Nebojte se, pokusím se být diplomatický."

Dvojice mužů blokujících cestu měla helmy a oba drželi zbraně, ale jejich uniformy nebyly nijak uniformní. Žádná uniforma, pomyslel si, by neměla být v rudé, modré a žluté. Lidé je přece musí vidět už na dálku. Elánius měl rád uniformy, v nichž se voják mohl maskovat, plížit a zakrádat tmou.

Vytáhl svou placku a s co nejpříjemnějším úsměvem ji pozvedl do výše ramene.

"Opakujte jen po mně, pane Strusko." Elánius pozvedl hlas. "Zdravím tě, kolego důstojníku, jak vidíš, jsem velitel Samuel E1-"

Vzduchem zableskla tasená čepel. Kdyby se Elánius okamžitě nezastavil, byl by se na ni nabodl.

Hoptam postoupil kupředu, kožený kufřík už otevřený, v jedné ruce svíral svazek důležitých listin a z úst se mu současně řinuly různé vhodné věty. Jeden z vojáků si vzal podávanou listinu a upřeně na ni zíral.

"Tohle je předem připravená urážka," podařilo se Struskovi sdělit Elániovi koutkem úst a ještě se při tom usmívat. "Někdo si přál vidět, jak na to zareagujete, chmm, chmm."

"Někdo z tady těch?"

"Ne, ale už nějakou dobou nás někdo pozoruje."

Pak jim vojáci listinu vrátili. Proběhla poněkud napjatá konverzace.

"Kapitán hlídky říká, že v kraji bohužel vládne zvláštní situace a že nám prohledají vozy," oznámil Hoptam.

"Nepřichází v úvahu," zavrtěl hlavou Elánius, který si prohlédl výraz na pobledlé tváři velitele hlídky. "Poznám, kdy ze sebe lidé dělají pitomce, protože jsem to už mockrát dělal sám."

Ukázal na dveře svého kočáru. "Vidíte tohle?" zeptal se. "Řekněte jim, že to je erb Ankh-Morporku. A tohle je ankh-morporský kočár, majetek Ankh-Morporku. Jestliže se ho jen dotknou, je to totéž, jako kdyby Ankh-Morporku vyhlásili válku. Řekněte mu to."

Viděl, jak si při Hoptamovu překladu velitel nervózně olízl rty. Chudák, pomyslel si Elánius. O tohle se jistě neprosil. Pravděpodobně čekal tichý den u brány nebo tak něco. Jenže pak mu dal někdo rozkazy.

Hoptam se obrátil k Elániovi: "On říká, že velmi lituje, ale takové že jsou jeho rozkazy, a že samozřejmě chápe, že si pak vaše vznešenost jistě bude chtít stěžovat na nejvyšší úrovni, chmm, chmm."

Jeden z vojáků vzal za kliku u dvířek, ale Elánius dvířka znovu přibouchl.

"Řekněte mu, že ta válka začne okamžitě," zamračil se. "Dál se pak už povalí sama."

Pohledy vojáků se obrátily k Navážkovi. Bylo poměrně těžké držet mírotvůrce nonšalantně a on se o to už ani nepokoušel.

Elánius navázal oční kontakt s velitelem vojáků. Jestliže má ten člověk špetku zdravého rozumu, pak si jistě uvědomuje, že kdyby Navážka vystřelil, pobije to celou hlídku, a navíc to odešle kočár poměrně slušnou rychlostí dozadu.

Prosím, bohové, dejte, aby měl alespoň trochu smyslu pro realitu a poznal, kdy má sklapnout, modlil se Elánius.

Jen na půl ucha zachytil vojáky, kteří si šeptali mezi sebou. Zaslechl slovo Triklest.

Kapitán ustoupil a zasalutoval. "Omlouvá se za nepříjemnosti, které vám způsobil, a doufá, že si užijete pobyt v jeho krásném městě," překládal Hoptam. "Říká, že vám rozhodně doporučuje návštěvu Muzea čokolády na náměstí prince Vodorného, kde je zaměstnána jeho sestra."

Elánius zasalutoval. "Řekněte mu, že jsem přesvědčen, že jako důstojník před sebou má skvělou kariéru a ještě skvělejší budoucnost. A ta budoucnost, že v nejbližší době zahrnuje především otevření té zatracené brány."

Kapitán kývl na své muže dříve, než byl Hoptam v polovině tlumočení. Ale, ale...

"Zeptejte se ho, jak se jmenuje." Ten muž byl alespoň natolik chytrý, že počkal s odpovědí, až Hoptam dokončil překlad.

"Kapitán Tetínek," odpověděl Hoptam. "Budu si to pamatovat," přikývl Elánius. "Jo, a řekněte mu, že mu na nose sedí moucha."

Tetínek měl nárok na hlavní výhru. Oči se mu skoro nepohnuly. Elánius se vesele ušklíbl.

Co se týkalo města..., bylo to prostě město. Střechy byly příkřejší než v Ankh-Morporku, nějaký šílenec s

lupenkovou pilkou dostal zřejmě povolení vyřádit se na dřevěných stavbách a kolem bylo použito mnohem víc barvy, než kolik jí člověk viděl doma. Ne že by to něco dokazovalo, mnoho bohatých lidí zbohatlo právě jen díky tomu, metaforicky, že si nedali nově omítnout dům.

Kočáry se rozkolébaly na dláždění. Nebylo to správné dláždění, to poznal Elánius snadno.

Kočár znovu zastavil. Elánius znovu vystrčil hlavu z okénka. Tentokrát jim v cestě stáli dva mnohem sešlejší vojáci.

"Aha, tak tyhle dva poznávám," prohlásil Elánius zachmuřeně. "Řekl bych, že tentokrát jsme narazili na Tračnikova a Nobskiho."

Vystoupil z kočáru a popošel k nim. "No?" Tlustší z obou mužů zaváhal a pak natáhl ruku. "Faše listí! Odkudmenty. Sestóvny pásek!"

"Pane Hoptame?" řekl tiše Elánius, aniž otočil hlavu.

"Hmm," odpověděl Hoptam po kratší výměně vět. "Podívejte, potíž, jak se zdá, spočívá v seržantu Navážkovi. Trollové mají do této části města ve dne, zakázaný přístup, alespoň jak tomu rozumím, pokud nemají doklady podepsané jejich... pánem. Ehm... v Bjonku, tedy v Bjonku... se mohou pohybovat jediní trollové, a to jsou váleční zajatci. Ti u sebe musí mít průkazy totožnosti."

"Navážka je občan Ankh-Morporku a taky můj seržant," prohlásil Elánius.

"Ale přesto je i troll. Možná že byste mohl, v zájmu diplomacie, napsat krátký -"

"Potřebující ten jejich pásek?"

"Pas... Ne, vaše vznešenosti."

"Pak ho nepotřebuje ani on."

"Ale přesto, vaše vznešenosti -"

"Neexistuje žádné přesto!"

"Ale bylo by vhodnější -"

"A vhodnější už vůbec ne."

Mezitím se kolem sešlo pár dalších vojáků. Elánius na sobě cítil upřené pohledy.

"Mohli by ho vrátit násilím," upozorňoval Hoptam.

"No, tak to by byl pokus, který bych velmi nerad minul," usmál se Elánius.

Ze střechy vozu zaduněl Navážkův hlas: "Já se klidně vrátím, jestli by to -"

"Mlčte, seržante. Vy jste svobodný troll. A to je rozkaz."

Elánius vrhl další pohled po tichém zástupu, který se stále zvětšoval.

A v očích mužů s halapartnami zahlédl strach. Tohle dělat nechtěli, stejně jako to předtím nechtěl dělat kapitán.

"Já vám něco řeknu, Hoptame," prohlásil Elánius. "Řekněte jim, že ankh-morporský velvyslanec obdivuje jejich horlivost, obdivuje jejich smysl pro sladění uniforem a dohlédne na to, aby jejich instrukce byly propříště dodrženy. To by mělo stačit, ne?"

"Jistě, vaše vznešenosti.

Tak, Navážko, a teď obrať kočár. Jedete s námi, Strusko?"

Struskův výraz se bleskově změnil. "Asi patnáct kilometrů odsud jsme minuli hostinec," pokračoval Elánius. "Tam bychom mohli dojet do tmy, ne?"

"A vy nesmíte odjet, vaše vznešenosti!

Elánius se k němu velmi pomalu otočil. "Mohl byste mi to zopakovat, pane Strusko?

Já jen... chtěl jsem říci...

Odjíždíme, pane Strusko. Co ovšem uděláte vy, je jen a jen vaše věc."

Pak se pohodlně opřel v kočáře. Sibyla proti němu pozvedla palec v pochvalném gestu. "Skvělá práce, Same."

"Omlouvám se, drahá," usmál se na ni Elánius, když kočár obrátil a rozjel se. "Nezdálo se, že je to právě dobrý hostinec."

"Dobře jim tak, těm nevychovaným hrubiánům," odpověděla mu Sibyla. "Dals jim co proto."

Elánius opatrně vyhlédl z okénka a na okraji zástupu spatřil černý kočár se zatemněnými okny.

V šeru uvnitř byl vidět obrys postavy. Nešťastní vojáci se ohlíželi ke kočáru, jako by od postavy očekávali nějaké pokyny. Z okénka se vynořila ruka v rukavičce a pomalu zamávala.

V duchu začal pomalu počítat. Uběhlo jedenáct vteřin, Hoptam doběhl kočár a naskočil na stupátko. "Vaše vznešenosti, jak se zdá, strážní jednali na svou vlastní pěst a budou potrestáni -"

"Ne, nejednali. Pozoroval jsem je. Dostali k tomu příkaz" zavrtěl hlavou Elánius.

"Nicméně, diplomaticky by bylo vhodné přijmout tohle vysvětlení -"

"Takže ty ubohé chudáky by pověsili za palce?" zavrčel Elánius. "Ne. Jen se vraťte a vyřiďte tomu, kdo vydává ty příkazy, že naši lidé mohou jít v tomhle městě, kamkoliv budou chtít, rozumíte, a to bez ohledu na svou podobu nebo velikost!"

"To přece nemůžete myslet vážně, nechcete, abych doopravdy šel, pane, a -"

"Ti mládenci jsou vyzbrojeni zbraněmi Burleihg-Silnoruka, pane Strusko, vyrobenými v Ankh-Morporku. Stejně tak i ti muži u brány. Kšeft, pane Strusko. Není to velkou částí toho, čemu se říká diplomacie? Vraťte se a promluvte s tou osobou v černém kočáře, ať už je to kdokoliv, a měli by vám raději půjčit koně, protože my už v té době budeme dost daleko."

"Mohl byste možná chvilku počkat -"

"O tom se vám nesmí ani zdát."

Pravdou je, že když Struska dohonil Elánia podruhé, jely už kočáry polní cestou za branami města.

"Oběma z vašich žádostí bude bezpodmínečně vyhověno, sire," vyřizoval udýchaný Hoptam a zdálo se, že je v jeho

hlase náznak obdivu.

"Výborně. Řekněte Navážkovi, ať zase obrátí, ano?"

"Ty se spokojeně šklebíš, Same," obvinila lady Sibyla s úsměvem manžela.

"Tak jsem právě přemýšlel, že bych si možná na ten diplomatický život zvykl," odpověděl Elánius.

"Je tady ještě jedna věc, sire," pokračoval Hoptam, když se vsoukal do kočáru. "Existuje jistý... historický artefakt, který patří trpaslíkům, a rozšířily se takové pověsti, že -"

"Jak je to dlouho, co byl Mazanec z křemence ukraden?" přerušil ho Elánius.

Hoptamovi doslova spadla dolní čelist. Pak ústa zavřel a oči se mu zúžily.

"Jak, pro všechno na světě, víte tohle, vaše vznešenosti? Chmm, chmm?"

"Protože mě svědil palec," odpověděl Elánius s nehnutou tváří. "Mám velmi zvláštní palce, když přijde na svědění."

"Skutečně?"

"Věřte mi."

Gaspoda došel k názoru, že sexuální život psů je mnohem jednodušší než sexuální život lidí. Takže v jeho případě to bylo něco, na co se mohl těšit, pokud se mu podaří jednou nějaký takový život mít.

Tady však rozhodně nezačne, to bylo jisté. Vlčice na něj štěkaly a oháněly se tesáky, jen se k nim přiblížil, a nebyla to rozhodně planá varování. Musel být velmi opatrný a dávat si dobrý pozor, kam šlape.

Ta skutečně podivná věc na lidském sexu spočívala v tom, jakým způsobem pokračoval, dokonce i když byli lidský sameček a samička oblečení a seděli každý na protější straně ohně. Bylo to v těch věcech, které říkali a taky neříkali, ve způsobu, jak se jeden dívali na druhého a pak zase na druhou stranu.

Během noci se znovu vyměnily smečky. Hory byly vyšší, sníh sušší a ostřejší. Většina vlků seděla v určité vzdálenosti od ohně, který Karotka rozdělal, právě tak daleko, aby dali najevo, že jsou pyšná divoká stvoření a na něčem takovém nejsou absolutně závislí, ale dost blízko, aby si teplo vychutnali.

A pak tady byl Gavin, který seděl ještě o kousek dál a pomalu otáčel hlavou, aby na všechny viděl.

"Gavinova rodina naši rodinu nenávidí," sdělovala právě Angua Karotkovi. "Říkala jsem ti, že jsou to vždycky vlci, kdo strádá, když se vlkodlaci dostanou k moci. Vlkodlaci jsou mnohem chytřejší, když je třeba obelstít lovce a uprchnout. Proto mají vlci mnohem raději upíry. Ti je nechávají na pokoji. Vlkodlaci dokonce někdy vlky loví!"

"To mě překvapuje," řekl Karotka.

Angua pokrčila rameny. "Proč? Lidi taky loví, ne? My nejsme příjemný národ, Karotko. Všichni jsme dost hrozní. A můj bratr Wolfgang je něco extra. Otec se ho bojí a matka, kdyby si to odvážila připustit, by se ho bála taky, jenže ona si současně myslí, že díky němu je klan nejsilnější, a tak se s tím vyrovnává. Mého druhého bratra vyhnal a sestru zabil."

"Jak se to -?"

"On řekl, že to byla nešťastná náhoda. Chudinka malá Elsa. Byla yennork, stejně jako Andrej. To je vlkodlak, který se nemění, ale to ty víš. Jsem si jistá, že jsem se o nich už zmínila. V našich rodinných vrzích se občas vyskytují. My dva s Wolfgangem jsme byli jediní bimorfové v našem vrhu. Elsa byla stále člověkem, dokonce i za úplňku. Andrej byl zase pořád vlkem."

"To mi chceš říci, že jsi měla sestru člověka a bratra vlka?"

"Ne, Karotko. Oni oba byli vlkodlaci. Ale to... ten malý vypínač..., který mám v sobě například já, ten nefungoval. Chápeš? Zůstávali prostě v téže podobě. V minulosti by byl klan yennorka okamžitě zabil. Wolfgang je tradicionalista, zvláště když jde o ty nejhorší zvyky. Tvrdil, že ti dva nám kazí krev. Pochop, yennork může být buď člověkem, nebo vlkem, ale pořád má v žilách vlkodlačí krev. Když se pak ožení nebo vdají a mají děti... nebo štěňata... a... Prostě tady někdy vznikají ta bájná monstra, o kterých se mluví v některých pohádkách. Lidé, kteří v sobě mají kus vlka, a vlci, kteří jsou tak lidští, když jde o to, jak páchat zlo a násilí." Povzdechla si a vrhla pohled ke Gavinovi. "Jenže Elsa byla neškodná. A Andrej pak už nečekal, až se mu stane něco podobného. Stal se ovčáckým psem někde v Borogravii. Má se dobře, pokud vím. Vyhrál tam dokonce nějaké mistrovství," dodala nakysle.

Bezcílně máchla rukou do vzduchu. "Wolfganga musí někdo zastavit. Myslím, že připravuje něco, k čemu se spojil s trpaslíky. Gavin říká, že se s nimi Wolfgang schází v pralese."

"Zdá se, že je na vlka velmi dobře informován," řekl Karotka. Angua na něj téměř zavrčela.

"Není hloupý, rozumíš? Rozumí více než osmi stům slov. Spousta lidí vystačí s menším počtem. A má čich, který je skoro tak dobrý jako ten můj. Vlci vidí všechno. Vlkodlaci jsou většinu času mimo. Honí lidi. Říkáme tomu Hra. A svede se to na vlky. Vypadá to, jako když oni porušují vžité dohody a zvyky. A jsou tady ty schůzky v hlubokých lesích, kde si myslí, že je nikdo nevidí. Podle toho, co jsem tu a tam zaslechla, vymyslela skupina trpaslíků nějaký hodně ošklivý plán. Požádali Wolfganga, aby jim pomohl! To je, jako kdybys požádal supa, aby ti vybral zbytky mezi zuby!"

"A co můžeš dělat?" zeptal se Karotka. "Když ho nedokážou kontrolovat už ani rodiče..."

"Rádi jsme se prali, když jsme byli mladší. Je legrační, že jsme tomu říkali ‚kočkovat se'. Ale já mu vždycky dokázala napráskat. Wolfgang ovšem nenávidí pomyšlení na to, že existuje někdo, kdo ho dokáže přemoci, takže myšlenka, že se vracím domů, ho jistě nepotěší. Určitě má své plány. Tahle část Überwaldu vždycky fungovala především proto, že nikdo nebyl dost mocný, ale když se pak začali trpaslíci hádat mezi sebou, tak byl Wolfgang ten první, kdo toho využil, on se svými hloupými uniformami a vlajkou."

"Myslím, že bych nestál o to bojovat s ním."

"Tak se prostě otočíš na druhou stranu! Já se tě neprosila, abys šel za mnou! Myslíš, že já jsem na to pyšná? Mám bratra, který je ovčáckým psem!"

"Je to ale champion!" upozorňoval Karotka.

Gaspoda pozoroval Anguin výraz. Takový u psa nikdy neviděl.

"Ty to myslíš vážně," řekla po chvíli. "Ty to fakticky myslíš vážně, že? Doopravdy. A kdyby ses s ním setkal, jistě by tě to nepřivedlo do rozpaků. Pro tebe má každý svou osobnost. Musela jsem sedm dní každý měsíc spát ve psím koši a tobě nedělalo starosti ani to, že ne?"

"Ne, dobře víš, že ne."

"Ale mělo by! Neptej se mě proč, ale mělo by! Ty jsi v takových věcech... tak nepředstavitelně hodný! A může se stát, že dříve nebo později má děvče té dobroty dost!"

"Já se ale nesnažil být hodný."

"Já vím. To dobře vím. Přála bych si, abys... Já prostě nevím co... Aby sis třeba trochu stěžoval. Povzdechl si nebo něco takového."

"Proč?"

"Protože... protože bych se pak cítila líp! Když to se tak strašně těžko vysvětluje! Možná že je to tím, že jsem vlkodlak."

"Promiň..."

"A neomlouvej se mi taky pořád, to je další věc!" Gaspoda se stočil do klubíčka tak blízko ohně, že z něj stoupaly obláčky páry. Psi jsou na tom mnohem líp, pomyslel si.

Budova, která byla vybrána jako vyslanectví, ležela mimo hlavní třídu, v tiché vedlejší ulici. Kočáry zarachotily pod klenbou brány a vjely na dvůr, kde stála řada stájí. Elániovi to připomínalo velký zájezdní hostinec.

"V tomto okamžiku je to celé skutečně jen budova konzulátu," vysvětloval Hoptam a probíral se při tom v papírech. "Tady bychom se měli setkat s nějakým... aha, Jednoděl Spáč se jmenuje. Je tady už několik let, chmm, chmm."

Brána se za kočáry zavřela. Ozval se zvuk těžkých závor zasouvaných na svá místa. Elánius zíral na zjev, který kulhavým krokem přistoupil ke kočárovým dvířkům.

"Taky na to vypadá," prohlásil.

"Poslyšte, já si nemyslím, že by tohle byl..."

"Dhobhrý vhečer, bháne, bhaní..." huhlala postava. "Vhítejthe dho Ankh-Mhorporku. Jhá jshem Ighor."

"Igor jak?" zajímal se Hoptam.

"Akhorát Ighor, shíre. Vžhdyckhy... jehnom Ighor," odpověděl Igor klidně a vyklopil schůdky. "Jhá jshem thady ďhevečka bhro vhšeckho."

"Ale jděte?" podivil se fascinovaný Elánius.

"Neměl jste nějakou strašlivou nehodu?" zeptala se lady Sibyla.

"Jho, bholil jshem si dhneska rháno celhej bhředek khošile horkhym čhajem," přikývl Igor. "Něčheho takovýho si všhimnete!"

"Kde je pan Spáč?" zajímal se Hoptam.

"Obávhám se, že bhán Spháč nejhni k nahlezení. Jhá si mhyslel, že vy bhudete vědhet, so se s nhím sthalo."

"My?" podivil s Hoptam. "Chmm, chmm. My jsme předpokládali, že je tady!"

"On odjhel vhelmi narhychlo asi přhed dvěmha thýdny," odpověděl Igor. "Nesvěhřil se mi s thím, kham má namhířeno. Pojďhte dovnhitř, jhá dohlídhnu na vhaše zhavazhadla."

Elánius zvedl hlavu. Sníh už padal jen řídce, ale pořád ještě bylo dost světla na to, aby zjistil, že celý dvůr nad jejich hlavami je pokryt silnou kovovou sítí. Pokud byly dveře zajištěny závorami a všude kolem zdi budov, byli prakticky v kleci.

"Tho jshou jen thakovhé phozůsthatky ze stharých čhasů," ozval se Igor vesele. "S thím si nemhusíte dělhat stharosti, shíre."

"Jaký zvláštní muž," poznamenala lady Sibyla mdle, když vstoupili dovnitř.

"Podle toho, jak vypadá, to snad ani není jeden muž."

"Same!"

"Promiň. Myslím, že jeho srdce je na správném místě."

"Výborně."

"Nebo alespoň něčí srdce."

"Ale teď už toho bylo, Same, vážně dost!"

"Dobrá, dobrá, ale musíš připustit, že vypadá tak trochu... podivně."

"Žádný z nás nemůže za to, jak vypadá, Same.

Ale on vypadá, jako kdyby se pokusil... dobří bohové..."

"Ne, to snad..." vydechla lady Sibyla.

Elánius nebyl proti honům, když už kvůli ničemu jinému, tak proto, že Ankh-Morpork málokdy nabízel lepší zvěřinu než tučné krysy ulovené kolem nábřeží a doků. Ale pohled na stěny nového velvyslanectví by jistě stačil k tomu, aby i ten nejnadšenější lovec o několik kroků ustoupil a vykřikl: Tak moment, počkejte, to snad...

Jak se zdálo, byl bývalý obyvatel domu velmi nadšený příznivec střelby, honů, rybaření a k tomu, aby pokryl každý kousek stěn získanými trofejemi, musel pravděpodobně provádět všechny tři činnosti najednou.

Teď na Elánia shlížely ze stěn stovky skleněných očí, až obscénně živých v záři ohně.

"Vypadá to tady skoro stejně jako v pracovně mého dědečka," ozvala se po chvíli tiše lady Sibyla. "Míval tam jelení hlavu, kterou mě vždycky děsil k smrti."

"Je tady skoro všechno. Ale... to snad ne..."

"Drazí bohové," zašeptala lady Sibyla.

Elánius se zoufale rozhlédl. Dveřmi právě vcházel Navážka a nesl několik zavazadel.

"Postav se před to," sykl Elánius naléhavě.

"Ale tak vysoká já nejsem, Same! Ani tak široká!"

Troll se podíval z jednoho na druhého, pak obrátil pohled na trofeje a usmál se. Je tady chladněji, pomyslel si Elánius. Bere mu to rychleji.* Dokonce ani Noby s Navážkou nehrál poker v zimě.

"Něco v nepořádku?" zaduněl troll.

Elánius si povzdechl. Proč to natahovat? Dříve nebo později si toho stejně všimne.

"Je mi to moc líto, Navážko," řekl a ustoupil stranou. Navážka vrhl na příšernou trofej lhostejný pohled a přikývl.

"Nojo, dřív takovejch věcí bejvalo..." prohlásil nevzrušeně a opatrně položil zavazadla. "Ale ty zuby, to už samozřejmě nebudou pravý diamanty. Většinou je vytrhávali a místo nich tam dávali mnohem větší, skleněný."

"Tobě to nevadí?" užasla lady Sibyla. "Vždyť je to trollí hlava! Někdo si dal vycpat trollí hlavu a pověsil ji na stěnu!"

"No, moje nejni," pokrčil rameny Navážka.

"Ale vždyť je to tak strašné!"

Navážka chvilku stál v tichém zamyšlení a pak otevřel odřenou dřevěnou truhlu, v níž bylo všechno, co považoval za nutné si s sebou přivézt. "Konec konců, tohle je stará země, stará vlast," bručel. "Takže jestli vám to pomůže cítit se líp..."

Vytáhl z truhly menší truhličku a chvilku se v ní přehraboval. Byla plná věcí, které vypadaly jako úlomky kamení a útržky látek, a Navážka po chvíli vytáhl něco nažloutle hnědého a kulatého jako mělký čajový šálek.

"Už jsem to měl dávno rozbít," komentoval svou činnost, "ale je to jediná věc, která mi zbyla jako vzpomínka na mou babičku. Mívala v tom uložené různé drobnosti."

"To je kus lidské lebky, že?" zorientoval se nakonec Elánius.

"Jo."

"A čí?"

"Ptal se někdo támhle toho, jak se menuje?" odpověděl Navážka a v jeho hlase na okamžik zazněl ostrý tón. Pak misku opatrně odložil. "To byla jiná doba. Vy už nám dneska neusekáváte hlavy a my si z vaší kůže neděláme potahy na bubny. Všecko je v pohodě. A to je jediný, co je potřeba vědět."

Posbíral znovu zavazadla a následoval lady Sibylu ke schodišti. Elánius znovu vrhl pohled na zavěšenou hlavu. Zuby byly delší, mnohem delší, než trollové mívali. Lovec musel být skutečně velmi odvážný a zkušený, aby si troufl na trolla v plné síle a přežil. Bylo mnohem jednodušší zabít nějakého starého, napůl zesláblého, a pak dát nahradit obroušené pahýly v dásních jiskřivými tesáky. Můj bože, my lidé, ale děláme věci... "Igore?" zvolal, když se kolem prokolébal sloužící se dvěma obrovskými vaky. "Anho, vhaše excelhence?"

"Jsem já excelence?" obrátil se Elánius s pozdviženým obočím k Hoptamovi. "Ano, vaše vznešenosti."

"A vznešenost taky?"

"Ano, vaše vznešenosti. Jste vaše vznešenost, excelence hrabě Ankhský, velitel sir Samuel Elánius, vaše vznešenosti."

"Zadržte, jen zadržte! Jeho vznešenost ruší sira, to vím. Je to, jako když máte v pokru eso."

"Přesně definováno je to pravda, vaše vznešenosti, ale oni tady na tituly hrozně dají a je lepší hrát s plným nasazením, chmm, chmm."

"Kdysi, ve škole, jsem měl funkci umývače tabule," ušklíbl se na něj Elánius vyzývavě. "Celý rok. To by nám nepomohlo? Představená Větralová říkala, že nikdo neumí tabuli umýt tak dokonale jako já."

"To je užitečná informace, vaše vznešenosti, která by se nám pravděpodobně hodila v případě, že by nám chybělo několik bodíků, chmm, chmm," odpovídal s dokonale vážnou tváří Hoptam.

"My, Ighorové, jshme vhždycky nejrhaději řhíkali bhánovi bhán," řekl Igor. "A cophak jsthe si tho přhál?"

Elánius ukázal na hlavy, které pokrývaly stěny.

"Chtěl bych, aby tyhle trofeje co nejdříve zmizely. Mohu něco takového nařídit, že pane Strusko?"

"Vy jste velvyslanec, sire, chmm, chmm."

"Dobrá, takže dolů s nimi," přikývl Elánius.

Igor vrhl na mnohočetné trofeje páchnoucí kafrem ustaraný pohled. "A tho jhako i mečhouna?"

"Ano, i mečouna," trval na svém Elánius pevně.

"A so shněžhného lheopharda? Thaky?"

"Ano. Oba dva."

"Ale throlla ne?"

"Zvláště toho trolla. Na to dohlédněte!"

Dalo by se říci, že Igor najednou vypadal, jako kdyby se mu rozpadl svět, nebýt toho, že už tak vypadal předtím.

"A so s nimha mám udhělat, bháne?"

"To je vaše věc. Můžete je třeba hodit do řeky. Na trolla se zeptejte Navážky... Možná by se ta hlava měla pohřbít, nebo něco takového. Bylo by tady něco k večeři?"

"Bhyly by tham čherstvé zahtřaphačky*, khule.**, zelenej brot***, vepřho na rhůznej zphůsob a třhípalcovhá párka v phravém sthřívku****," odpověděl Igor, viditelně stále ještě rozrušen kvůli trofejím. "Zíthra nakhoupím, kdhyž mi dá bhaní pokhyny."

"Je ‚vepřo' totéž co vepřové maso?" ujišťoval se Elánius. Lidé v suchých krajích by jistě zaplatili slušnou sumičku, kdyby Igor nad jejich políčky vyslovil ona kouzelná slova jako "zatřapačky" nebo "třípalcová párka ve střívku".

"Je," přikývl Hoptam.

"A... co je v tom párku?" .

"No... mhaso?" nakrčil Igor čelo a vypadal, jako když je připraven dát se na útěk.

"Dobrá. Zkusíme je."

Elánius se vydal nahoru a řídil se zvukem rozmlouvajících hlasů. Poměrně rychle našel ložnici, kde si Sibyla rozkládala oblečení na postel o velikosti menšího městského státu. Pleskot jí při tom pomáhala. Stěny byly obloženy umně vyřezávaným dřevěným ostěním. Postel byla z umně vyřezávaného dřeva. Všechno bylo vyrobeno z umně vyřezávaného dřeva. Z umně vyřezávaného dřeva nebyla jediná věc. Podlahy. Ty byly kamenné a šel z nich chlad.

"Je to tak trochu, jako kdybychom byli uvnitř hodin s kukačkou, co říkáš?" zeptala se Sibyla. "Pleskot se nabídla, že mi bude dělat společnici a pokojskou."

Pleskot zasalutovala.

"Proč ne?" přikývl Elánius. Po takovém dni, jako byl tenhle, mu dámská komorná s dlouhým vlajícím plnovousem připadala docela normální.

"Ty podlahy jsou ale opravdu studené. Hned zítra je změříme na koberce," prohlásila lady Sibyla pevně. "Vím, že tady nebudeme dlouho, ale něco by tady mělo zůstat pro ty, kdo sem přijdou po nás."

"Ano, drahá. To je skvělý nápad."

"A támhle za těmi dveřmi je koupelna," ukazovala lady Sibyla hlavou. "Jak se zdá, jsou tady někde nablízku teplé prameny. A oni se na ně napojili. Dej si horkou koupel, uvidíš, že se budeš cítit mnohem líp."

O deset minut později s ní Elánius v duchu šťastně souhlasil. Voda měla sice zvláštní barvu a páchla něčím, co by ve slušné společnosti nazval zkaženými vejci, ale byla příjemně horká a on cítil, jak mu odplavuje napětí ze svalů a únavu z celého těla.

Když se ve vaně pohodlně opřel, zavanul kolem něj poněkud stísňující pach fazolí připravovaných v druhořadé restauraci. Na druhé straně velké vany se u stěny pohupoval kus pemzy, který obvykle používal na obrušování ztvrdlé kůže na nohou. Elánius pozoroval, jak se pemza lehce pohupuje na vodě, a zíral na ni, aniž ji viděl, a doplňoval si při tom v duchu události dne.

Věci skutečně začínaly zapáchat, stejně jako voda v jeho lázni. Mazanec z křemence byl ukraden, že? Ale to je mi opravdu náhodička!

Byl to skutečně výstřel do tmy. Ale v posledních dnech měl, co se týkalo nočních cílů, poměrně šťastnou ruku. Někdo odcizil repliku Mazance a teď ještě navíc chybí i ten pravý a v Ankh-Morporku našli mrtvolu člověka, který dělal nejlepší formy na gumové odlitky. Nepotřebovali jste Navážkův mozek ochlazený ledovou vánicí, abyste pojali podezření, že je v tom nějaká souvislost.

Nedala mu spát jakási zasutá vzpomínka. Někdo něco řekl a on si v té chvíli pomyslel, že je to divné, ale pak se stalo něco jiného a původní myšlenka mu vypadla z hlavy. Bylo to něco o... vítejte do Bjonku. Jenže...

Dobrá, takže tady byl. O tom nebylo pochyb.

K dokonalému potvrzení této skutečnosti došlo zhruba o půl hodiny později, při večeři.

Elánius se zakousl do párku a užasle se na něj podíval. "Copak je to tady uvnitř? Co je tady to všechno... to růžové?" zkoumal pochutinu.

"Ehm, to je maso, vaše vznešenosti," prohlásil Hoptam, sedící na druhé straně stolu.

"A kde je všechno to ostatní? Kde jsou všechny ty bílé kousky a žluté kousky a ty zelené kousky, u nichž člověk vždycky doufá, že jsou to bylinky?" . "Víte, místní znalec by ankh-morporské párky nepovažoval za párky, sire, chmm, chmm."

"No ne, vážně? A jak by je tedy nazval?"

"Nejspíš moučná buchta, vaše vznešenosti. Nebo možná ještě nevyvedena nádivka. Tady totiž platí zákony, které umožňují pověsit řezníka, jehož párky nejsou čisté maso. Mohli by ho pověsit dokonce i tehdy, kdyby nebyl schopen přesvědčit komisi, odkud maso pochází, tedy pojmenovat domácí zvíře, kterého k výrobě uzenek použil. A tím nemyslím, že by měl čuníka pojmenovaného Pašík nebo kozla jménem Bobeš, tím hůře, nedej bože, kdyby ty uzenky byly z kocoura Mikeše, chmm, chmm. Jsem si ovšem jistý, že kdyby vaše vznešenost dávala přednost té trochu ostřejší ankh-morporské chuti, mohl by Igor připravit nějaký ten talíř ze starého chleba a pilin.

Děkuji vám za tu vlasteneckou poznámku," zabručel Elánius. "No, ale jak se zdá, jsou ty párky opravdu... v pořádku. Já jen, že na první pohled to pro mě byl tak trochu šok. Ne!"

Položil ruku přes korbel, aby zastavil Igora, který se mu chystal nalít pivo. "Nběco se stáhlo, bháne?"

"Jen vodu, prosím," odpověděl Elánius. "Pivo ne."

"Bhán nebhije... bhivo?"

"Ne. A nebyl by nějaký korbel, který by neměl tuhle přihlouplou tvář?" zeptal se Elánius, který si prohlížel nádobu. "A mimochodem, nevíte někdo, proč má ten korbel poklici? To tady mají strach, aby jim dovnitř nenapršelo?"

"Tak tohle jsem nikdy přesně nezjistil," obrátil se k Elániovi Hoptam, když se Igor vyšoural z místnosti. "Ale podle mých pozorování slouží ta poklice k tomu, aby zabránila vylévání piva, když se korbelem při zpěvu mává do taktu, chmm, chmm."

"Aha, takže starý problém s lemtáním piva," pochopil Elánius. "To je chytrý nápad!"

Sibyla mu poklepala na koleno. "Tady nejsi v Ankh-Morporku, drahý," upozorňovala.

"Tak, teď jsme sami, vaše vznešenosti," řekl Hoptam a naklonil se blíž. "Máni opravdu starosti o pana Spáče. Byl tady prozatímním vyslancem, vzpomínáte? Jak se zdá, tak zmizel, chmm, chmm. A zmizely i některé jeho osobní věci."

"Co dovolená?"

"V tomhle pohnutém čase rozhodně ne, sire! A kromě toho -"

Ozval se náraz dřeva o dřevo. Vstoupil Igor, který s neskrývaně nesouhlasným výrazem přinášel žebřík. Hoptam se opřel v židli.

Elánius se přistihl, že zívá. "Myslím, že lépe uděláme, když si o tom promluvíme až ráno," řekl, zatímco Igor vlekl žebřík k příšerným loveckým trofejím. "Byl to přece jen dlouhý a namáhavý den, když to všechno spočítáte."

"Samozřejmě, vaše vznešenosti."

Matrace na posteli byly tak měkké, že si na ně Elánius lehal opatrně a s maximální nedůvěrou, protože měl strach, aby se mu náhodou nezavřely nad hlavou. A polštář byl... Každý jednoduše ví, že polštář je pytel plný peří, že? A ne aby to byla tahle velká plochá hladká věc, kterou vůbec necítil pod hlavou.

"Přelož si to napůl nebo nadvakrát, Same," ozval se hlas lady Sibyly odněkud z hlubin postele. "Dobrou noc."

"Dobrou."

"Same?"

Jedinou odpovědí jí bylo Elániovo chrápání. Sibyla si povzdechla a obrátila se na bok.

Elánius se několikrát probudil, když do ložnice dolehly nárazy zdola.

"Sněžný leopard," zabručel a ponořil se znovu do spánku.

Pak se ozval silnější úder.

"Los," broukla lady Sibyla.

"Sob?" zahučel ze spánku Elánius.

"Ne, rozhodně los."

O chvíli později se zdola ozval výkřik, náraz a pak podivný zvuk, který zněl, jako kdybyste na stole přidrželi obrovské dřevěné pravítko a brnkli na ně.

"Mečoun," ozvali se Sam i Sibyla jako jeden muž a spali dál.

"Měl byste předat své pověřovací listiny vládcům Bjonku," oznámil ráno Struska Elániovi.

Elánius vyhlížel z okna. Před vyslanectvím stáli v naškrobeném pozoru dva strážní v duhově zabarvených uniformách.

"Co ti tam dělají?" zamračil se Elánius.

"Hlídají," odpověděl Hoptam.

"Hlídají koho před kým?"

"Jen tak všeobecně hlídají, chmm, chmm. Myslím, že většina lidí si myslí, že takové stráže dodávají každé důležité budově ten konečný lesk a úpravnost."

"Co jste to říkal o těch pověřovacích listinách?"

"Jsou to jen formální dopisy od lorda Vetinariho, které potvrzují vaše poslání. Chmm, chmm... zvykové právo je trochu složitá věc, ale v tomto okamžiku je pořadí důležitosti budoucí Dolní král, lady Margolotta a baron z Überwaldu. Každý z nich ovšem bude předstírat, že o vaší návštěvě u těch ostatních dvou nic neví. Tomu se říká uspořádání. Je to hrozně neohrabaný systém, ale pomáhá zachovat rovnováhu a mír."

"Pokud dobře rozumím vašemu poučení," začal Elánius pomalu a stále pozoroval stráže, "tak za dnů královského Überwaldu řídili celé to zatracené představení vlkodlaci a upíři a všichni ostatní byli jen obídek."

"Poněkud zjednodušené, ale v zásadě pravdivé, chmm," přikývl Hoptam a oprášil Elániovi z ramene nějaké smítko.

"A pak se to najednou pokazilo a nejmocnějšími se stali trpaslíci, protože trpaslíci žijí od jednoho konce Überwaldu k druhému a všichni jsou ve spojení..."

"Jejich systém každopádně odolává politickým změnám, to je třeba přiznat."

"A pak... co že to bylo? Pojídání chroustů?"

"Pozření v Chroušti, chmm, chmm. ‚Pozření je überwaldské slovo pro ‚setkání' a Chroušť je důležité město proti proudu řeky, proslulé těstovinami vyráběnými ze lnu. Všichni tam cestují aby... byli u uspořádání. Nikdo v té době nebude válčit s ostatními a všude zavládne mír. Nebude se pěstovat žádný česnek, nebude se tavit žádné stříbro. A vlkodlaci a upíři slíbili, že tyhle věci nebudou zapotřebí. Chmm, chmm."

"Tak to vypadá, že jsou všichni nějací důvěřiví," zabručel Elánius.

"Ale zatím se zdá, že to funguje, chmm, chmm."

"A co si o tom všem myslí lidé?"

"Víte, lidé byli v historii Überwaldu vždycky jen takový šum v pozadí, vaše vznešenosti."

"A pro nemrtvé to musí být dost nudná záležitost."

"Hmm, ti bystřejší vědí, že sláva starých časů už je ta tam a nikdy se nevrátí."

"No ano, v tom je ten trik, že? Najít vždycky ty chytré?" Elánius si nasadil helmu. "A jací jsou tady trpaslíci?"

"Všeobecně se říká, že budoucí Dolní král je velmi chytrý, sire. Chmm, chmm."

"Jak si na tom stojí v Ankh-Morporku?"

"Může Ankh-Morpork vzít na vědomí nebo si ho ani nevšimnout, vaše vznešenosti. Je to tak půl na půl, myslím, že nás nemá nijak zvlášť v lásce."

"A já myslel, že je to Albrecht Albrechtsson, kdo nás nemá rád?"

"Ne, vaše vznešenosti. Albrecht je ten, který by nejraději viděl Ankh-Morpork vypálený a srovnaný se zemí. Rydzik si jen přeje, abychom neexistovali."

"A já myslel, že ten patří k hodným hochům!"

"Vaše vznešenosti, slyšel jsem vás cestou sem několikrát vyjádřit se nesouhlasně o jistých dějích v Ankh-Morporku, chmm, chmm."

"Ano, jenže já tam žiju! Jsem odtamtud! "Já můžu! To je patriotismus!"

"Na celém světě, vaše vznešenosti, kamkoliv přijdete, se můžete setkat s definicí chmm, chmm... ‚hodný hoch', což ovšem automaticky neznamená ‚má rád Ankh-Morpork'. Troufám si tvrdit, že to konec konců sám zjistíte. S těmi dalšími dvěma už bude rozhovor a jednání mnohem snazší. Ten malý trik se strážemi mohla včera večer nastražit lady Margolotta. Rozhodně to byla ona, kdo mě přiměl, abych vás přivedl zpět. Taky vás zve na drink."

"Oh."

"Je to upírka, chmm, chmm."

"Cože?"

Hoptam si povzdechl. "Vaše vznešenosti, myslel jsem, že už jste to pochopil. Upíři jsou prostě součástí Überwaldu. Oni sem patří. Obávám se, že to je něco, s čím se budete muset smířit. Pokud jsem byl dobře informován, tak v poslední době získávají krev... chmm, chmm, dohodou. Na některé lidi dělá titul velký dojem, vaše vznešenosti."

"Dobří bohové!"

"Tak tak. Vy ale budete každopádně v bezpečí. Pamatujte na svou diplomatickou imunitu, chmm, chmm."

"Nezdálo se mi, že by to včera tak docela fungovalo v Triklestském průsmyku."

"Ach to, to byli jen obyčejní banditi."

"Vážně? A už se objevil ten váš člověk, ten Spáč? Ohlásil jste jeho zmizení zdejší Hlídce?"

"Tady žádná Hlídka, v tom smyslu, jak mu rozumíme my, není, sire. Viděl jste je. Jsou to... hlídači bran, pohůnkové vládců města, chmm, chmm, ne zástupci práva. Ale pátrání probíhá."

"Musí se téhle návštěvy Sibyla účastnit se mnou?" zeptal se Elánius a pomyslel si trpce: není to dlouho, co byla naše Hlídka úplně stejná...

"Obvykle ji vykoná jen nový velvyslanec a jeho ochrana."

"Dobrá, Navážka tady zůstane a dohlédne na ni, v pořádku? Dnes ráno prohlásila, že si opravdu myslí, že by to tady vypadalo mnohem lépe, kdyby sem přišlo pár slušných koberců, a když vyrazí s metrem do terénu, tak ji nic nezastaví. Vezmu s sebou Pleskot a jednoho z mládenců z venku, jen pro formu, předpokládám, že vyjedete také?"

"Mě tam nebude zapotřebí, sire. Chmm, chmm. Nový vozka zná cestu. Morporština je diplomatický jazyk, takže se dohodnete a já... já provedu jistá další pátrání."

"Jistě delikátní pátrání?"

"Jistěže, vaše vznešenosti."

"Jestli byl zabit, nebude to vlastně vypovězení války?"

"Ano a ne, vaše vznešenosti."

"Cože? Spáč byl... je náš člověk!"

Hoptam se zatvářil rozpačitě. "To by ovšem všechno záviselo na tom, kde právě byl a co dělal..."

Elánius na něj na okamžik upřel nechápavý pohled, pak ale mince dopadla a jeho mozek se rozeběhl. "Špionáž?"

"Sbíral informace. To dělá každý, chmm, chmm."

"Dobrá, ale když najdete diplomata, který už zašel daleko, tak ho prostě sbalíte a s ostrou notou pošlete domů, ne?"

"Kolem Kruhového moře, sire, to by se stalo kolem Kruhového moře. Ale je možné, že tady k tomu mají poněkud... chmm, chmm... ostřejší přístup."

"Myslíte tím něco ostřejšího než notu?"

"Přesně tak, vaše vznešenosti. Chmm." Jeden ze strážných byl kapitán Tetínek. Nastaly nějaké drobné potíže, ale nakonec došli k dohodě. Argument, že když má kapitán Tetínek Elánia hlídat, pak může být klidně tam, kde je Elánius, přece jen nakonec přinesl své ovoce. Tetínek vypadal jako až bolestivě logicky uvažující muž.

Když kočár drkotal městem, vrhal na Elánia neustále zvědavé pohledy. Vedle něj seděla Pleskot a mlčky kývala nohama. Elánius si také všiml, i když to nebyla jedna z těch věcí, kterých by si byl za obvyklých okolností zvyklý všímat, že tvar jejího hrudního plátu byl poněkud pozměněn, pravděpodobně tímtéž zbrojířem, k němuž chodila Angua. Teď plát naznačoval, že hruď, která se pod ním ukrývá, nemá tak docela stejný tvar jako hruď, kterou byste našli, například, pod pancířem desátníka Nóblhócha, i když na druhé straně je pravděpodobné, že nikdo na světě neměl hrudník stejného tvaru jako desátník Nóblhóch,

A na nohou měla své železné boty se železnými podpatky.

"Poslyšte, nemusíte s námi jezdit," řekl Elánius nahlas.

"Ale ano, musím."

"Tím jsem myslel, že se ještě můžeme vrátit a vzít s sebou místo vás Navážku. I když si myslím, že by došlo ještě k většímu pozdvižení, kdybych vzal do trpasličího lomu trolla... Tedy, myslel jsem ještě větší, než... vlastně... kdybych tam vzal.!."

"Děvče," napomáhala mu klidně Pleskot.

"No... hm, ano." Elánius cítil, jak kočár zpomalil, přestože ještě neopustili obvod města, a vyhlédl ven.

Před nimi, napříč přes malé náměstí, byla jakási pevnůstka, která však měla mnohem mohutnější a větší bránu, než by člověk při její velikosti čekal. Elánius se na ni se zájmem díval, když se náhle otevřela, ovládaná zevnitř někým, kdo nebyl vidět.

Za branou byl svah. Celá pevnost byla prakticky jediným celistvým prostorem, uzavřeným třemi stěnami, stropem a branou, které obklopovaly klesající tunel.

"Trpaslíci žijí pod městem?" zeptal se, když slábnoucí světlo shora nahradila blikavá zář loučí. Ale i tak bylo jasně vidět, že kočár projíždí kolem dlouhé, opravdu velmi dlouhé řady stojících vozíků. Ostrůvky světla odhalovaly koně a kočí, kteří postávali v hloučcích a rozmlouvali mezi sebou.

"Pod větší částí celého Überwaldu," odpověděla Pleskot. "Tohle je jen nejbližší vchod, pane. Pravděpodobně budeme muset už brzo na chvíli zastavit, protože koně nemají rádi - no ano."

Kočár znovu zastavil a vozka zabušil na střechu, aby dal cestujícím vědět, že tady je konečná. Dlouhá řada vozíků se klikatila dolů dalším tunelem, ale kočár zastavil v malé jeskyni s mohutnými dveřmi. Tam čekali dva trpaslíci. Na zádech měli pověšeny sekery, i když podle trpasličích měřítek to znamenalo spíše "být slušně oblečen" než "těžce ozbrojen". Jejich chování však mluvilo mezinárodním jazykem lidí hlídajících brány kdekoliv na světě. "Velitel Samuel Elánius, ankh-morporská měst... ankh-morporský velvyslanec," řekl Elánius a podal jednomu z nich své doklady. Mělo to jednu

výhodu - nebylo příliš těžké jednat s trpaslíky s jistým nadhledem.

K Elániovu úžasu trpaslík doklady pečlivě prolistoval a pročetl, přičemž mu druhý nahlížel přes rameno a poukazoval na zajímavé články a doplňky. Stejně pečlivě oba trpaslíci prozkoumali i úřední pečeť.

Jeden z nich pak ukázal na Pleskot. "Kra'k?"

"Můj osobní doprovod," odpověděl Elánius. "Je třeba ji zahrnout pod hlavičku ‚společní členové doprovodu', viz strana dvě," dodal ochotně.

"Musíš přehlídat tvoje kočvár."

"Ne. Mám diplomatickou imunitu," zavrtěl Elánius hlavou. "Řekněte jun to, Pleskot."

Naslouchali Řiťčině naléhavé trpasličtině. Pak druhý trpaslík, jehož tvář dávala najevo, že ho něco napadlo, a který už chvilku poskakoval nahoru a dolů jako opička na gumičce, strčil do svého společníka a odvedl ho stranou.

Spustil se proud šepotu. Elánius nerozuměl, ale zachytil slovo Triklest. A vzápětí slovo ‚hr'grag' -trpasličí číslovku třicet.

"A sakra," zavrčel. "A psa, psa taky?"

"Uhodl jste, pane."

Trpaslíci mu najednou až s podezřelým spěchem vrátili dokumenty. Elánius mohl číst v jazyce těl, i když písmo bylo tentokrát menší než obvykle: vznikl tady nějaký menší problém, ale vzhledem k okolnostem bude lepší ponechat jeho řešení na někom, kdo má mnohem vyšší plat než my.

Jeden z nich zatáhl za šňůru zvonku u dveří. Po nějaké době se dveře odsunuly a odhalily malý pokojík.

"Musíme dovnitř, pane," pobídla ho Pleskot.

"Ale uvnitř už nejsou žádné další dveře!"

"To je v pořádku, pane."

Elánius vešel. Trpaslíci za nimi dveře zasunuli a ponechali je o samotě v pokojíku osvětleném jedinou svící.

"To je nějaká čekárna?" odhadoval Elánius.

Někde hodně daleko cosi udělalo klonng. Zem místnosti se zatřásla a pak měl Elánius nejistý pocit pohybu.

"Ta místnost se hýbe?"

"Ano, pane. Spouští se pravděpodobně o několik set metrů dolů. Myslím si, že to všechno funguje na principu protizávaží."

Stáli tiše, protože nevěděli, co by měli říci, a stěny kolem nich praskaly a sténaly. Pak se ozvalo zachřestění, chvilkový pocit zvýšené váhy a místnost se zastavila.

"Ať nás povedou kam nás povedou, mějte oči a uši otevřené," ozval se Elánius. "Cítím, že se něco děje."

Dveře se odsunuly stranou. Elánius vyhlédl ven, na noční nebe podzemí. Všude kolem něj byly hvězdy... Byly i pod ním...

"Myslím, že jsme zajeli příliš hluboko," prohlásil. Pak mu ale mozek logicky vysvětlil, co kolem sebe vidí. Pohyblivá místnost je dovezla někam na boční stěnu obrovské jeskyně. Díval se na tisíce blikajících svíček nebo kahanů, hořících na dně i na bočních římsách podzemního prostoru. Teď, když si jeho zrak přivykl na temnotu, viděl, že se mnohá světla pohybují.

Vzduch duněl zvukem mnoha hlasů, které se ozvěnou odrážely od stěn jeskyně a proplétaly se v mnohohlasém chóru. Občas z něj vynikl nějaký výkřik nebo smích, ale jinak to bylo nekonečné moře zvuku, narážející na pobřeží ušních bubínků.

"Já myslel, že vaši lidé žijí v malých dolech," obrátil se Elánius k Pleskot.

"Víte, pane, já si taky původně myslela, že lidé žijí v malých dřevěných domcích," odpověděla mu, vytáhla z výklenku ve skalní stěně vedle dveří svíci a zapálila ji. "A pak jsem uviděla Ankh-Morpork."

Na způsobu, jakým se světla pohybovala, bylo něco povědomého. Celé jedno souhvězdí směřovalo k neviditelné stěně, kde odražené světlo velmi slabě vykreslilo ústí mohutného tunelu. Před ním bylo vidět řadu světel.

Napadlo ho, že to vypadá jako zástup lidí, kteří postupují k něčemu, co ta nehybná řada... hlídá.

"Ti lidé tam dole nejsou právě šťastní," ozval se Elánius. "Připadá mi to jako dav. Podívejte, dá se to odhadnout podle způsobu, jak se pohybují."

"Velitel Elánius?"

Otočil se. V šeru rozeznal několik trpaslíků, z nich každý měl na helmici připevněnou svíčku. Před nimi stál, alespoň se zdálo, další trpaslík.

Viděl podobné trpaslíky v Ankh-Morporku, ale každý z nich rychle cupital pryč. Tohle byl dolní trpaslík.

Oblek, který měl na sobě, byl vytvořen z překrývajících se kovových plátů. Místo malé kulaté helmy, o níž si Elánius myslel, že se s ní trpaslíci už rodí, měl na hlavě špičatý kožený klobouk, který měl po obvodu větší počet kožených klapek. Ta přední byla zvednuta a uvázána k dýnku, aby nositel oné zvláštní pokrývky viděl do světa, nebo alespoň na jeho část ukrytou pod zemí. Celkově vypadal jako kovový jehlan s koženou špičkou.

"Ehm, ano, to jsem já," přikývl Elánius.

"Vítejte do Smaltzbergu, vaše výsosti. Jsem král jar'ahk'haga, což byste do vašeho jazyka převedli asi jako-"

Ale Elániovy rty se už rychle pohybovaly, jak se v duchu snažil slova přeložit.

"Ten..., který zkouší... myšlenky?"

"Aha! Tak by se to dalo říci, máte pravdu. Jmenuji se Cákryš. Byl byste tak laskav a následoval mě? Nebude to trvat dlouho."

Postava vykročila. Jeden z trpaslíků se velmi jemně opřel Elániovi do zad, aby mu tak naznačil, že má krále následovat.

Zvuky zdola se znásobily. Někdo křičel.

"Máte nějaké potíže?" zeptal se Elánius, který mezitím dohonil rychle kráčejícího Cákryše.

"My nikdy nemáme potíže."

Aha, a už mi lže, pomyslel si Elánius. Tak budeme diplomatičtí.

Elánius následoval trpaslíka několika dalšími jeskyněmi. Nebo tunely... Bylo těžké to určit, neboť Elánius se mohl v temnotě spolehnout jen na vlastní odhad okolního prostoru. Občas minuli osvětlený vchod do další jeskyně nebo tunelu. U každého stály stráže se svíčkami na helmicích.

Neustále v něm pípal dokonale vyladěný citlivý radar zkušeného policajta. Cítil to napětí, atmosféru tiché paniky. Vzduch jí doslova houstl. Občas se kolem mihli jiní trpaslíci, nevšímaví, mířící za svými povinnostmi. Dělo se něco velmi špatného.

Ti lidé tady nevěděli, co by měli dělat, a proto se pokoušeli dělat všechno. A uprostřed toho všeho museli důležití důstojníci přestat dělat to, co bylo potřeba, protože nějaký pitomec z bůhví kterého města musel někomu předat kus papíru.

Nakonec se v temnotě otevřely dveře. Vedly do velké, zhruba oválné jeskyně, která díky stěnám lemovaným knihovnami plnými knih a velkému psacímu stolu posetému papíry vypadala jako kancelář.

"Sedněte si, veliteli."

S praskáním se rozhořela zápalka. Někdo zapálil jedinou svíci ztracenou v temnotě.

"Snažíme se, aby se tady naši hosté cítili vítáni," promluvil ze tmy Cákryš a vsunul se za svůj stůl. Sundal si špičatý klobouk a k Elániovu nesmírnému úžasu si nasadil brýle s tmavými skly.

"Máte své papíry?" pokračoval. Elánius mu je podal.

"Tady se píše ‚jeho milost'," řekl trpaslík, když si v nich chvíli četl.

"Ano, to jsem já."

"Taky je tady napsáno ‚sir'."

"To jsem taky já."

"A excelence."

"Obávám se, že to taky." Elánius popuzeně zúžil oči. "Nějakou dobu jsem byl taky služba na tabuli."

Za dveřmi na vzdálenějším konci místnosti se ozval tlumený zvuk rozčilených hlasů.

"Co dělá služba na tabuli, veliteli?"

"Cože? No, musel jsem vždycky ve škole po hodině umýt tabuli."

Trpaslík vážně pokýval hlavou. Hlasy zesílily, bylo jich mnohem více. Trpasličíma byla skvělá řeč, když byl člověk dotčený, a ještě lepší, když byl rozzlobený.

"Stírání moudra, když bylo sděleno!" prohlásil Cákryš a křičel při tom, aby ho všichni slyšeli.

"Ano."

"Úkol, který může být svěřen jen důvěryhodným!"

"No, dalo by se to tak..."

Cákryš složil papíry, podal je zpět Elániovi & vrhl krátký pohled na Pleskot.

"No, zdají se být v pořádku," pokýval hlavou. "Měl byste chuť na skleničku, než odejdete?"

"Prosím? Myslel jsem, že se mám ohlásit vašemu králi?" Nadávky na druhé straně dveří začaly být tak ohnivé, že hrozilo nebezpečí, že dveře od nich vzplanou.

"Víte, to není zapotřebí," zavrtěl hlavou Cákryš. "V současné chvíli by neměl být obtěžován -"

"- nepodstatnými maličkostmi?" doplnil Elánius. "Myslel jsem si, že tak tomu mělo být. A taky jsem si vždycky myslel, že trpaslíci dělají věci tak, jak by měly být udělány."

"V tomto okamžiku by to nebylo... moudré," řekl Cákryš, který musel v nastalém hluku zesílit hlas. "Jsem si jist, že mi rozumíte."

"Předpokládejme, že jsem velmi hloupý člověk," odpověděl Elánius. "Ujišťuji vás, vaše excelence, že to, co vidím já, vidí i král, co slyším já, slyší i král."

"A vy tomu snad v téhle chvíli i věříte, co?"

Cákryš zabubnoval prsty na desku stolu. "Vaše excelence, nestrávil jsem ve vašem městě nijak dlouhý čas, ale stačil k tomu, abych... poznal vaše způsoby natolik, že poznám, když si ze mě děláte legraci."

"Mohu mluvit bez zábran?"

"Podle toho, co jsem o vás slyšel, vaše tabulová služebnosti, to obvykle děláte."

"Už jste našli Mazanec z křemence?"

Výraz na Cákryšově tváři naznačoval, že Elánius zasáhl. A taky to, že další věc, kterou trpaslík řekne, bude zase lež.

"Jaké to povídáte podivné a nepravdivé věci! Neexistuje možnost, že by byl Mazanec ukraden! To jsme prohlásili jednou provždy! Tohle je lež, kterou bychom neradi slyšeli znovu!"

"Řekl jste mi -" pokusil se Elánius. Podle zvuků za dveřmi už se tam trpaslíci prali.

"Při příležitosti korunovace všichni Mazanec uvidí! To je věc, do které není nic ani Ankh-Morporku, ani nikomu jinému. Protestuji proti tomuto zasahování do našich vnitřních záležitostí!"

"Já pouze -"

"Kromě toho není naší povinností ukazovat Mazanec kdejakému učmuchanému potížistovi! Je to svatá relikvie a velmi dobře střežená!"

Elánius mlčel. Cákryš byl lepší než Duncan Dokážuto. "Mazancem se nedá pohnout! Je v dokonalém bezpečí!" Teď už Cákryš křičel.

"Hmm, chápu," přikývl Elánius tiše.

"Výborně."

"Takže jste ho zatím nenašli."

Cákryš otevřel ústa, pak je zavřel a nakonec ztěžka dosedl do svého křesla. "Myslím si, vaše vznešenosti, že byste raději měl..."

Dveře na vzdálenějším konci místnosti zapraskaly a rozletěly se dokořán. Dovnitř vdusal další trpaslík, kuželovitý ve svém plechovém obleku a koženém klobouku, zastavil se, rozhlédl, vrátil se zpět ke dveřím, vykřikl nějaké dodatečné poznámky na někoho, kdo zůstal venku, a pak rázným krokem zamířil ke dveřím za Elániovými zády, očividně s úmyslem vyjít ven z místnosti. Zastavil se, když málem narazil do Elánia.

Trpaslík zaklonil hlavu, aby se mu podíval do obličeje. On sám neměl ani tak tvář, jako pár zlostně planoucích očí ve stínu kožených chlopní.

"Arnak-Morporák?"

"Ano."

Elánius nerozuměl slovům, která následovala, ale ošklivý tón z nich jen jen odkapával. Důležité bylo zachovat si neutrální úsměv. To bylo diplomatické.

"Nuže, děkuji vám," prohlásil. "A pokud mohu něco -"

Trpaslík najednou popuzeně zabručel. Zahlédl totiž Pleskot.

"Ha'ak!" zvolal.

Elánius zaslechl, jak někdo prudce zalapal po dechu. Kolem dveří se mezitím shromáždil větší počet dalších trpaslíků. Pak se podíval dolů na Pleskot. Měla_zavřené oči a třásla se po celém těle.

"Co je to zač?" obrátil se přes hlavu rozčíleného trpaslíka k Cákryšovi. '

"To je Albrecht Albrechtsson," odpověděl Ten, který zkouší myšlenky.

"Ten druhý v pořadí?" ujišťoval se Elánius.

"Ano," odpověděl Cákryš ochraptěle.

"Pak řekněte tomu tvorovi, že jestliže ještě jednou použije tento výraz v přítomnosti mé nebo kohokoliv z mých lidí, dojde okamžitě k - jak se v řeči diplomatů říká - represáliím. Zabalte to do těch diplomatických blábolů a dejte mu to sežrat, ano?"

Okrajové oblasti Elániova sluchu zachytily zvláštní napětí v ovzduší, které dávalo tušit, že někteří naslouchající trpaslíci rozumějí, o čem je řeč. Dva z trpaslíků dokonce s odhodlanými výrazy vykročili směrem k nim.

Cákryš ze sebe vychrlil záplavu napůl hysterické trpasličtiny právě ve chvíli, kdy oba trpaslíci uchopili Albrechta Albrechtssona za paže a odváděli ho rázně pryč, ale i tak jeden z nich stačil Tomu, který kontroluje myšlenky něco zašeptat.

Ten se obrátil k Elániovi. "Náš... ehm... král si vás přeje vidět,"zamumlal.

Elánius se zadíval ke dveřím. Teď jimi pospíchaly celé skupinky trpaslíků. Někteří z nich byli oblečeni v tom, co Elánius považoval za "normální" trpasličí šaty, jiní v uhlově černých kůžích podzemních klanů. Ale všichni, bez výjimky, se na něj podívali, když procházeli kolem.

Nakonec se prostor až ke dveřím vylidnil.

"Vyjdete se mnou?" obrátil se k prvnímu trpaslíkovi.

"Nepožádal mě o to, takže ne," zavrtěl hlavou Cákryš. "Přeju vám hodně štěstí, vaše tabulová služebnosti!"

Za dveřmi byla další místnost plná knih, která se ztrácela jak vzhůru, tak někam daleko do stran. Tu a tam hořící svíce slabě měnily kvalitu neprůhlednosti temnoty. Nicméně jich bylo mnoho, těch bodů, které dávaly alespoň orientační rozměr prostoru. Elánia napadlo, jak obrovská musí tahle místnost být.

"Tady je záznam o každém manželství, narození, o každém úmrtí, o každém stěhování trpaslíka z dolu do dolu, úspěchy krále každého dolu, postup každého trpaslíka k'zakra, důlní práva, historie proslulých seker... a všechny jiné zaznamenání hodné věci," ozval se hlas za jeho zády. "A co je nejdůležitější, každé rozhodnutí, k němuž došlo v rámci trpasličích zákonů v posledních patnácti stech letech, je tady zapsáno."

Elánius se otočil. Za ním stál trpaslík, malý, dokonce i na trpasličí měřítka. Zdálo se, že očekává odpověď.

"Hm, každé rozhodnutí?"

"Jistě."

"Poslyšte a byla všechna ta rozhodnutí dobrá?" zeptal se Elánius.

"Důležitá věc je, že byla všechna učiněna," řekl král. "Děkuji vám, mladý... trpaslíku, můžete se narovnat."

Pleskot se hluboce ukláněla.

Promiňte, měl jsem se také uklonit?" zajímal se Elánius. "Vy... nejste král, že ne?"

"Ještě ne."

"Já... víte..., omlouvám se, čekal jsem někoho... někoho mnohem, hm..."

"Jen pokračujte."

"... někoho více... královského."

Dolní král si povzdechl.

"Chtěl jsem tím říci... tedy, vypadáte jako každý jiný trpaslík," vypravil ze sebe Elánius chabě.

Tentokrát se král usmál. Byl o něco menší než obyčejný trpaslík a na sobě měl běžnou téměř uniformu z kůže a doma kované kroužkové zbroje. Vypadal starý, ale trpaslíci začnou vypadat staří, když je jim zhruba pět let, a o tři sta let později pořád ještě vypadají staří. V jeho řeči zaznívaly hudebními tóny přízvuk, který Elánius spojoval s čalamádosem. Kdyby ho v Nebozezově lahůdkářství požádal, aby mu podal láhev s kečupem, byl by to Elánius udělal a ani by si ho nevšiml.

"Poslyšte, co se týče diplomacie," zeptal se král, "máte dojem, že už si začínáte zvykat?"

"No, ne že by to bylo nějak snadné, připouštím... ehm, Vaše Veličenstvo."

"Pokud jsem informován, tak jste dosud byl v Ankh-Morporku policistou."

"To je pravda."

"A jestli se nemýlím, máte velmi proslulého předka, který byl královrahem."

A, už je to tady, pomyslel si Elánius. "Ano, byl to Elánius-Kamenná tvář," odpověděl tak klidně, jak to jen dokázal. "Musím ale říct, že já to vždycky považoval za trochu nefér. Vždyť to byl jej jeden jediný král. Nedá se říct, že by si z toho můj předek udělal koníčka."

"Ale vy sám taky nemáte krále zrovna v lásce," podíval se a něj trpaslík.

"Moc jsem jich nepotkal, Vaše Veličenstvo," odpověděl Elánius a doufal, že to projde jako diplomatická odpověď. Zdálo se, že jeho slova krále uspokojila.

"Kdysi, když jsem byl ještě mladý trpaslík, vypravil jsem se do Ankh-Morporku," pokračoval král a přešel k dlouhému stolu, na němž se kupily pergamenové svitky.

"Vážně?"

"Pokřikovali na mě ‚zahradní ozdobo!' A ještě... hmm, jak to... ano, ‚nízký sraní'. Některé děti po mně házely kamení."

"To je mi líto."

"Předpokládám, že mi řeknete, že podobné věci už se u vás nedějí."

"Už se nestávají tak často. Jenže vždycky se najde nějaký pitomec, který nedrží krok s dobou."

Král vrhl na Elánia pronikavý pohled. "Jistě. Doba... Ale dnes je to jen ankh-morporská doba, že?"

"Prosím?"

"Když lidé říkají ‚musíme se přizpůsobit době', myslí tím ve skutečnosti ‚musíte to dělat po mém'. A existují mezi námi i takoví, kteří řeknou, že Ankh-Morpork je něco... jako upír. Kouše a do čeho zatne zuby, to mění ve více méně zdařilou kopii sebe sama. A taky vysává. Zdá se, že ti nejlepší z nás odcházejí do Ankh-Morporku a tam žijí v zanedbanosti a sprostotě. Vysáváte nás dosucha."

Elánius byl zmatený. Bylo jasné, že ta malá postavička, která teď seděla proti němu, je mnohem chytřejší než on, i když právě v této chvíli nezářila o moc víc než šestáková svíčka. Bylo taky na první pohled jasné, že král už delší dobu nespal. Elánius se rozhodl mluvit zcela upřímně.

"Na to vám nedokážu odpovědět, Vaše Veličenstvo," řekl a podvědomě začal mluvit tak, jak mluvíval s Vetinarim. "Ale..."

"Ano?"

"Přemýšlel bych o tom... Tedy, pochopte, v případě, že bych byl králem..., tak bych přemýšlel, proč mí lidé raději žijí v zanedbanosti v Ankh-Morporku, než aby zůstali doma..., Sire."

"Hm. Takže mi říkáte, jak bych měl přemýšlet, je to tak?"

"Ne, Sire. Jen jak přemýšlím já. Po celém Ankh-Morporku jsou trpasličí bary a tam mají na stěnách pověšeny důlní nástroje a kahany a každou denní či noční dobu jsou plné trpaslíků, kteří se nalévají pivem a zpívají smutné písně o tom, jak by si přáli vrátit se zpět domů, do hor, a kopat tam zlato. Ale když jim řeknete fajn, brány jsou otevřené, klidně vyrazte a můžete nám poslat pohlednici, oni vám odpoví: No, dobře, jasně, to bych rád, ale nejdřív musíme dokončit tu novou dílnu..., pak vyrazíme do Überwaldu... nebo možná příští rok..."

"Všichni se vracejí do hor zemřít," upozornil ho král.

"Jenže do Ankh-Morporku chodí žít."

"A co myslíte, proč to tak je?"

"Já nevím. Asi proto, že jim nikdo neporadí, jak to udělat jinak."

"A teď ještě chcete naše zlato a železo," prohlásil král. "Cožpak není nic, co bychom si mohli ponechat?"

"Ani o tom nic nevím, Sire. Na takové jednání nejsem připravený."

Král si něco tiše zamumlal sám pro sebe. Pak, mnohem hlasitěji, prohlásil: "Nemohu vám nabídnout žádné výhody, vaše excelence. Víte, jsou to velmi těžké časy."

"Můj skutečný úkol je zjistit, jak se věci mají," řekl Elánius. "Pokud existuje něco, co bych mohl udělat-"

Král postrčil po stole k Elániovi jeho papíry. "Tady jsou vaše pověřovací listiny, vaše excelence. S jejich obsahem jsem se seznámil." s

A tím mě ze všeho elegantně vyšoupl, pomyslel si Elánius.

"Ale přece jen bych měl ještě jednu otázku," pokračoval král.

"Prosím, Sire?"

"Skutečně to bylo třicet mužů a pes?"

"Ne, Sire. Bylo jich jen sedm. Z těch jsem já zabil jediného, ale jen proto, že jsem musel."

"Jak zemřeli ti ostatní?"

"Ehm... stali se oběťmi okolností, Sire."

"Dobrá... vaše tajemství je u mě v bezpečí. Přeji vám dobré ráno, slečno Řiťková."

Pleskot vypadala ohromeně.

Král ji obdařil krátkým úsměvem. "Ach, práva jedince, ten úžasný ankh-morporský vynález, nebo to se alespoň říká. Děkuji vám Cákryši, jeho excelence právě odchází. Můžete uvést delegaci z Ploskolebčí hory."

Když Elánia vyprovázeli ven, zahlédl v předpokoji skupinku dalších trpaslíků. Když procházel kolem, jeden nebo dva z nich mu kývli na pozdrav.

Cákryš se obrátil k Elániovi: "Doufám, že jste Jeho Výsost příliš neunavoval."

"Podle toho, jak král vypadal, tak už to dělá někdo jiný."

"V téhle době není čas na spánek," odpověděl Ten, který zkoumá myšlenky.

"Už se objevil Mazanec?" nadhodil Elánius nevinně.

"Vaše excelence, pokud trváte na tomhle přístupu k věcem, budeme muset předat stížnost lordu Vetinarimu."

"Ten už se na to jistě těší. Tudy ven?"

To byla poslední slova, která zazněla do okamžiku, než se Elánius a jeho doprovod ocitli v kočáře a otevřela se před nimi vrata, kterými vyjeli do denního světla.

Elánius zahlédl koutkem oka, že se Pleskot třese.

"To jednoho roztřese zima, když vyjede z toho vedra tam dole do té zimy tady nahoře, co?" zkusil to opatrně.

Pleskot se s úlevou usmála. "Máte pravdu, pane," přikývla.

"Vypadal jako slušný člověk," pokračoval Elánius. "Co to mumlal, když jsem řekl, že na něco takového nejsem připravený?"

"Řekl ‚a kdo je?'."

"Tak nějak to znělo. Všechno to dohadování... Takže to není jen tak, sedět na trůně a říkat ‚udělejte to nebo udělejte tamto'."

"Trpaslíci uvažují velmi logicky a z toho vyplývá ta jejich hašteřivost. Samozřejmě, mnoho jich nebude souhlasit. Jenže ani jeden z velkých trpasličích klanů z toho není nijak šťastný. Víte, jak to chodí... ti od Ploskolebčí hory nechtějí Albrechta, a Schmaltzbergští odmítají podpořit kohokoliv, kdo se jmenuje Zlotasson. Ankh-morporští trpaslíci jsou rozděleni zhruba na poloviny a Rydzik pochází z malého klanu uhelných trpaslíků žijících v Čalamadosu, který je tak nedůležitý, že není na žádné straně..."

"Tím mi naznačujete, že má šanci stát se králem ne proto, že by ho všichni milovali, ale proto, že neexistuje nikdo, kdo by ho nějak zvlášť neměl v lásce?"

"Přesně tak, pane."

Elánius se zadíval na pomačkané papíry, které mu král vrátil. V denním světle objevil na růžku jednoho z nich slaboučký nápis. Byla tam jen dvě slova.

PŮLNOC, CHÁPETE?

S tichým pobroukáváním růžek papíru utrhl a zmačkal do kuličky.

"Tak a teď k těm zatraceným upírům," prohlásil.

"Buďte bez obav, pane," ozvala se Pleskot. "Co by nám tak asi mohli udělat? Ukousnout nám hlavu?"

"Díky za tu útěchu, desátnice. Řekněte mi... To oblečení, které na sobě měli někteří z trpaslíků. Vím, že je nosí na povrchu země, aby nebyli znečištěni tím ošklivým sluncem, ale proč je nosí tak hluboko pod zemí?"

"To je tradice, pane. Podobné šaty už nosili... hm, vy byste řekli něco jako rozbuchlové, nebo možná odprásklové, pane."

"A co dělali?"

"Podívejte, pane, jistě jste slyšel o důlním plynu? Občas se v dolech vyskytuje a je třaskavý. Vybuchuje."

Zatímco mu Pleskot vysvětlovala co a jak, Elánius si to v duchu představoval.

Horníci vyklidí celou oblast, tedy pokud měli štěstí a zůstali naživu. A pak se tam vydá rozbuchl, oblečený do tradičního oděvu z několika vrstev kovu a kůže, a s sebou si nese jen pytel proutěných koulí nacpaných hadry nasáklými olejem. A dlouhou hůl. A prak.

Hluboko v dolech, úplně sám, bude naslouchat pozemním šramotům. Těm, jež dělá Agi Ukradmlátek a všechny ty ostatní věci, které hluboko pod zemí šustí, praskají a klepou. Nesmí s sebou mít světlo, protože světlo by znamenalo okamžitou řvoucí smrt. Rozbuchl si bude hledat svou cestu v hlubinách země naprostou temnotou jen po hmatu a po paměti.

Existuje jistý druh cvrčka, který žije jen v dolech. V přítomnosti třaskavého plynu začne zuřivě a hlasitě cvrkat. Rozbuchl si ho nese s sebou v malé klícce, kterou má připevněnu na klobouku.

Když začne cvrček zpívat, rozbuchl, který je buď výjimečně sebevědomý, nebo sebevražedný typ, ustoupí o něco zpět, zapálí pochodeň na konci své dlouhé hole a tu pak napřáhne co nejdále před sebe. Opatrnější rozbuchlové ustoupí o větší kus a vystřelí z praku do tunelu před sebou hořící proutěnou kouli. V prvním i v druhém případě spoléhají na to, že je jejich několikavrstevný oblek uchrání před prvotními účinky výbuchu.

Původně tohle nebezpečné zaměstnání nebylo dědičné, protože kdo by si vzal rozbuchla? Byli to chodící mrtví trpaslíci. Ale občas se stalo, že se některý z mladých .trpaslíků rozhodl rozbuchlem se stát. Jeho rodina je pyšná, zamává mu na rozloučenou a začne o něm hovořit jako o mrtvém, protože tím je to pro všechny snazší.

Jenže občas se rozbuchl vrátí. A ti, kteří přežili jednou, často přežijí i podruhé a pak čím dál tím častěji, protože otázka přežití je otázka zkušeností.

A občas něco řeknou o tom, co slyší, když jsou sami v temných hlubinách země... O ťukání kladívek mrtvých trpaslíků, kteří se chtějí prokopat zpět na zem, o vzdáleném smíchu Agiho Ukradmlátka, o pomalých úderech srdce želvy, která nese svět. A rozbuchlové se stávají králi. Elánius naslouchal s otevřenými ústy a přemýšlel, v čem to k čertu je, že trpaslíci trvají na tom, že nemají žádné náboženství ani kněze. Být trpaslíkem, už to byla víra. Lidé odcházeli do temnot pro dobro klanu a slyšeli věci a měnili se, a někdy se dokonce i vraceli, aby o tom mohli podat zprávu...

Zhruba před padesáti lety zjistil jeden trpaslík, který se v Ankh-Morporku živil jako dráteník, že když se kolem plamene umístí jemná kovová síťka, plamen v přítomnosti důlního plynu zmodrá, ale plyn nevybuchne. Byl to objev, který měl nesmírný význam pro dobro veškerého trpaslictva, a jak už to často u podobných objevů bývá, okamžitě vedl k válce.

"Pak už se tady objevily dva druhy trpaslíků," pokračovala Pleskot smutně. "Ti od Ploskolebčí hory, Ploskolebci, kteří používají lampu s protivýbušnou punčoškou, a Schmaltzberští, kteří se stále ještě drží původního způsobu. Samozřejmě, všichni jsme trpaslíci," končila, "ale vztah mezi oběma těmi skupinami je velmi... napjatý."

"To bych se vsadil, že ano."

"Okamžik, všichni trpaslíci uznávají, že je tady třeba zvolit Dolního krále, jenže..."

"... jenže nechápou, proč mají rozbuchlové stále ještě takový vliv?"

"Je to hrozně smutné," přikývla Pleskot. "Řekla jsem vám, že můj bratr Chrupoš se rozhodl být rozbuchlem?"

"Myslím, že ne."

"Zemřel při výbuchu někde pod Borogravií. Ale dělal to, co dělat chtěl." Po chvilce dodala svědomitě: "Tedy až do chvíle, než plyn vybuchl. Pak už si to jistě nemyslel."

Kočár rachotil po hrubé cestě vzhůru horským úbočím a město zůstávalo cestujícím po pravé straně. Elánius se zadíval na malou kulatou helmu vedle sebe. Je směšné, jak si občas člověk namlouvá, že někoho opravdu zná, pomyslel si.

Kola zarachotila na mohutném padacím mostě. Jak už to u mnoha hradů bývá, i tenhle vypadal jako kdyby ho mohla dobýt hrstka nepříliš schopných vojáků. Jeho stavitel se opevněním nijak zvlášť neunavoval. Byl spíše ovlivněn ilustracemi z pohádkových knih a možná také trochu uměleckými dorty. Byl to prostě hrad pro oko. Co se však týkalo obrany - bylo by možná bezpečnější v případě útoku si hodit přes hlavu deku.

Kočár zastavil na nádvoří. K Elániovu úžasu se přišourala otevřít dveře známá postava v omšelém černém kabátě.

"Igore?"

"Phrosím, bháne?"

"Co tady, u všech čertů, děláš?"

"No bhřeci, otevhírám vhám thuhle bhránu, bháne!" odpověděl Igor.

"Ale proč nejsi -"

Pak si ale Elánius uvědomil, že tenhle Igor je trochu jiný. Tenhle Igor měl obě oči stejné a některé z jizev měl na jiných místech.

"Omlouvám se," zabručel Elánius. "Myslel jsem si, že jste Igor."

"Aha, vy mhzyslíte, mhého bhratrance Ighora," přikyvoval Igor. "Then pracujhe na vyshlanectví, A jhak se mhá?"

"No, vypadá... vypadá dobře," řekl Elánius. "Opravdu... moc dobře. Rozhodně."

"A nezmhínil se Ighor o thom, jhak se mhá Ighor, bháne?" zeptal se Igor a šoural se tak rychle, že Elánius musel tu a tam popoběhnout, aby mu stačil. "Phrotože anhi jedhen z nhás o nhěm neshlyšel, dhokonce anhi Ighor, se ktehrým si vžhdycky bylhi hodhně bhlízcí."

Promiňte, ale copak se každý ve vaší rodině jmenuje Igor?"

"Jishtě, bháne. Nikhoho, khdo v Überwhaldu nhěco zhnamenhá, by nenaphadlo zaměsthnat jakho shluhu čhlověka, ktherý by se nejhmenoval Ihgor. Aha, už jshme thady, bháne. Bhaní vhás očhekávhá."

Prošli obloukovým vchodem a Igor otevřel mohutné dvojdílné dveře, pobité mnohem větším množstvím kovových hřebů, než bylo slušné. Ty vedly do klenuté domovní chodby.

"Jste si jistá, že chcete jít se mnou?" obrátil se Elánius k Pleskot. "Přece jen je to upír."

"Z upírů strach nemám, pane."

"Tak to máte štěstí," usmál se Elánius. Podíval se na mlčícího Tetínka. Ten vypadal nervózně a v jeho chování bylo cítit napětí.

"Řekněte tuhle našemu příteli, že ho s sebou nebudeme potřebovat a že na nás má počkat v kočáře. Ten má ale kliku, mizera," dodával Elánius. "Poslední kousek překládat nemusíte."

Šťastný Tetínek odešel skoro klusem a Igor otevřel vnitřní dveře.

"Jheho vhzneshenost, jheho exhcelhence -"

"Á, sir Samuel," zvolala lady Margolotta. "Pojďte dál. Vím, že nestojíte o všechny ty tituly a vznešenosti. Že je to ale únavné, co? Když ono to ale jinak nejde."

To bylo úplně něco jiného, než očekával. Od upírů se nečekalo, že budou nosit perly ani růžové šaty. V Elániově světě nenosili rozumné domácí střevíce s nízkým podpatkem. Ani neměli obývací pokoje, v nichž byla každá možná plocha potažena barevným kartounem.

Lady Margolotta vypadala jako něčí matka, i když možná tak trochu jako matka někoho, kdo měl drahé školy a poníka jménem Neposeda.

Pohybovala se jako někdo, kdo si už dávno zvykl na své tělo, a vypadala jako to, co Elánius slyšel popisovat výrazem "žena jistého věku". Nikdy si nebyl tak docela jistý, o jaký věk se to jedná.

Ale... na druhé straně tady byly různé drobnosti, které zase nebyly tak docela v pořádku. Na růžových šatech byli vyšití netopýři a vzor na nábytku měl tak trochu netopýří charakter. Malý pejsek s obojkem na krku, který klidně ležel na svém polštářku, vypadal spíš jako krysa než jako pes. Co je to doopravdy, Elánius nevěděl, protože psi podobného typu měli sklony vypadat často jako krysa. Výsledek byl podobný tomu, jako kdyby někdo četl hudbu, ale nikdy ji neslyšel hrát.

Elánius si uvědomil, že na něj lady podle společenských pravidel čeká, a prkenně se uklonil.

"S takovými věcmi se, prosím, neunavujte," řekla lady Margolotta. "Sedněte si," přešla ke skleníku a otevřela jej. "Mohu vám nalít trochu Býčí krve?"

"To je ten nápoj s vodkou? Protože já -

Ne," odpověděla tiše lady Margolotta. "Tohle je ta pravá značka. Ale pořád máme něco společného -ani vy, ani já nepijeme... alkohol. Pokud vím, tak jste byl alkoholik, sire Samueli?"

"Ne," zavrtěl hlavou zaskočený Elánius. "Byl jsem opilec. Na to, aby se člověk mohl stát alkoholikem, musí být dost bohatý."

"Hm, to bylo pěkně řečeno. Mám limonádu, pokud byste měl chuť. A vy, slečno Řiťková? Jistě ráda uslyšíte, že pivo tady nemáme."

Pleskot vrhla na Elánia užaslý pohled. "Ehm, tak tedy třeba trochu cherry?" řekla.

"Samozřejmě. A teď nás můžeš, Igore, nechat. Není ten muž pravý poklad?" dodala, když Igor odešel.

"Každopádně vypadá, jako kdyby ho odněkud vykopali," přikývl Elánius. Věci se zatím ani v nejmenším neodehrávaly podle scénáře, který si předem v duchu vytvořil.

"No ano, Igor tak vážně vypadá. Máme ho v rodině už skoro dvě stě let. Tedy alespoň jeho podstatné části."

"Skutečně?"

"Z nějakého důvodu je velmi populární mezi místními děvčaty. To jsou všichni Igorové. Došla jsem k názoru, že bude lepší, když nebudu uvažovat o tom, proč." Lady Margolotta vrhla na Elánia zářivý úsměv. "Takže na váš pobyt, sire Samueli!"

"Zdá se, že toho o mě dost víte," řekl Elánius poněkud mdle.

"Ale většinu z toho jen v dobrém, to vás mohu ujistit," potřásla hlavou. "I když máte sklony zapomínat na své administrativní povinnosti, jste poněkud popudlivý, dost sentimentální, litujete toho, že nemáte lepší vzdělání, a nedůvěřujete těm, kdo vzdělání mají, jste výjimečně pyšný na své město a trápíte se myšlenkami, zda nejste třídní zrádce. Mí... přátelé v Ankh-Morporku nedokázali najít něco doopravdy špatného a věřte mi, v tom oni jsou skutečně velmi dobří. A taky si ošklivíte upíry."

"Já-"

"To je pochopitelné. My jsme hrozní tvorové, všeobecně."

"Ale vy-"

"Já se snažím přizpůsobit," usmála se lady Margolotta. "Ale povídejte, jak se vám líbil král?"

"Je... velmi tichý a nemluvný," odpověděl Elánius diplomat.

"Je velmi mazaný. Určitě si toho o vás zjistil mnohem více než vy o něm, to bych se vsadila. Neměl byste chuť na sušenku? Já sama je samozřejmě nejím, ale dole ve městě je nějaký človíček a peče skvělé čokoládové keksy. Igore?"

"Ano, bhaní," ozval se Igor. Elániovi málem vypadla z ruky sklenice s limonádou.

"Vždyť vyšel z místnosti!" zvolal. "Viděl jsem, jak odchází! Slyšel jsem, jak za sebou zavírá dveře!"

"Igor chodí zvláštními cestičkami. Podej siru Samuelovi ubrousek, Igore!"

"Říkala jste, že je král mazaný," nadhodil Elánius, zatímco si utíral limonádu z kalhot.

"To že jsem řekla? Myslím, že něco takového bych neřekla. To by nebyla příliš diplomatická řeč," odpověděla lady Margolotta uhlazeně "Jsem si jistá, že budeme všichni nového Dolního krále podporovat, je to nakonec obecná volba většiny trpaslictva, přestože si původně mysleli, že na trůn dosedne tradicionalista, a teď to má být neprozkoumaná veličina."

"Řekla jste tu poslední větu, nebo ne?" zeptal se Elánius, který se cítil velmi nepříjemně jak v moři diplomacie, tak ve vlhkých kalhotách.

"Samozřejmě, že neřekla. Víte, že ten jejich Mazanec křemence byl ukraden?"

"Oni tvrdí, že ne."

"A vy jim věříte?"

"Nevěřím."

"Bez něj se nemůže uskutečnit korunovace, víte to?"

"To budeme muset počkat, než upečou nový?" usmál se Elánius.

"Ne. Žádní další Dolní králové už nebudou," zavrtěla hlavou lady Margolotta. "Jde o legitimitu, chápete? Mazanec představuje nepřetržité spojení až k Čekanu Krvezbroťovi. Říkají, že na něm seděl ve chvíli, kdy byl Mazanec ještě měkký, a nechal na něm svůj otisk."

"Tím chcete říct, že jejich královské dědictví přecházelo z pr... z pozadí na pozadí?"

"Lidé věn na dědičné koruny, že?"

"Pravda, ale ty jsou alespoň na tom druhém konci!"

"Tak si vezměte trůn," povzdechla si lady Margolotta. "Lidé lpí na takovém množství podivných věcí: Koruny. Památky. Česnek. Víte, každopádně dojde k občanské válce o vůdcovství a Albrecht ji jistě nakonec vyhraje. Pak docela určitě zastaví veškerý obchod s Ankh-Morporkem. Věděl jste o tom? On totiž tvrdí, že je to místo zla."

"Ano, vím o tom," přikývl Elánius. "A já tam žiji."

"Slyšela jsem, že má v plánu prohlásit všechny trpaslíky, kteří tam žijí, d'hrarak," pokračovala upírka. Elánius slyšel, jak Pleskot vyděšeně polkla. "To znamená za ‚netrpaslíky'."

"No tak to mě vyděsilo k smrti," ušklíbl se Elánius. "Nemyslím si, že by to našim mládencům dělalo starosti."

"Ehm," odkašlala si Pleskot.

"Tak, tak. Ta mladá dáma vypadá ustaraně a udělal byste dobře, kdybyste ji vyslechl, sire Samueli."

"Odpusťte," řekl Elánius, "ale mohla byste mi říci, co s tím vším máte společného vy?"

"Vy opravdu nepijete, sire Elánie?"

"Ne."

"Ani skleničku?"

"Ne," zavrtěl Elánius hlavou. "Věděla byste to, kdybyste věděla něco o -"

"A přesto máte v dolní zásuvce svého stolu neustále půl láhve jako takový permanentní test, že?" pokračovala lady Margolotta. "To, sire Elánie, dává tušit muže, který má zevnitř oblečenou žíněnou košili*."

"Chci vědět, kdo vám tohle všechno napovídal!" Lady Margolotta si povzdechla. Elánius měl dojem, že neuspěl v dalším testu. "Jsem bohatá, sire Samueli. Upíři většinou bývají. To jste nevěděl? Lord Vetinari, pokud si pamatuji, věří, že informace jsou peníze. Ale každý ví, že peníze vždycky znamenaly informace. Peníze nepotřebují mluvit, těm prostě stačí poslouchat."

Zmlkla, seděla a pozorovala Elánia, jako kdyby se najednou rozhodla naslouchat. Elánius si pod jejím upřeným

pohledem nervózně poposedl.

"A jak se má Havelock Vetinari?" zeptala se po chvilce.

"Patricij? Hm... skvěle."

"Teď už musí být dost starý, ne?"

"Nikdy jsem si nebyl tak docela jistý tím, jak je starý," řekl Elánius. "Myslím, že je zhruba tak starý jako já."

Lady Margolotta pak najednou vstala. "Bylo to opravdu zajímavé setkání, sire Samueli. Doufám, že se má lady Sibyla dobře?"

"Eh, myslím, že ano."

"Výborně. To jsem ráda. Jsem si jistá, že se brzo znovu uvidíme. Igor vás doprovodí ven. A vyřiďte mé pozdravy baronovi, až se s ním sejdete. Podrbejte ho za mě za ušima."

"O co to v tom rozhovoru, k čertu, šlo, Pleskot?" řekl Elánius, když začal kočár sjíždět dolů po svahu.

"Kterou část máte na mysli, pane?

Myslím vlastně celý, abych řekl pravdu. Proč by mělo ankh-morporským trpaslíkům vadit, kdyby o nich někdo prohlásil, že nejsou trpaslíci? Vždyť dobře vědí, že jsou trpaslíci."

"Jenže pak by nebyli osobami podléhajícími trpasličímu právu, pane."

"Nevěděl jsem, že takhle jsou takovými osobami."

"Víte, je to... Jak bych vám to řekla... Jde o celkový způsob života. Sňatky, pohřby a takové věci. Sňatky by byly nelegální. Staří trpaslíci by nesměli být po smrti pohřbeni v rodné hlíně. A to by bylo hrozné. Každý trpaslík sní o tom, že se na stará kolena vrátí domů a založí si když ne důl, tak alespoň nějaký malý důlek."

"Každý trpaslík? Dokonce i ti, kteří se narodili v Ankh-Morporku?"

"Domov - to znamená různé věci, pane," pokračovala Pleskot. "Jsou tady i další důvody. Smlouvy by byly neplatné. Trpaslíci mají rádi jasná, přesná a solidní pravidla."

"V Ankh-Morporku přece taky máme zákony nebo pravidla. Více méně."

"Jenže trpaslíci mezi sebou dávají přednost svým vlastním právům."

"Vsadil bych se, že té parte od Ploskolebčí hory by se moc nelíbilo, kdyby se to stalo, co?"

"To tedy ne, pane. Rozdělili by se. A došlo by k další válce." Povzdechla si.

"Ale proč pak pokračovala o tom pití?"

"To nevím, pane."

"Nemám je rád. Nikdy jsem je rád neměl a nikdy je rád mít nebudu."

"Ano, pane."

"Viděla jste tu krysu?"

"Ano, pane."

"Myslím si, že se mi vysmívala."

Kola vozu znovu zachřestila na dláždění Bjonku.

"Jak velká válka?"

"Horší než ta, co se rozpoutala před padesáti lety," odpověděla Pleskot.

"Nevybavuji si nějak, že by se o ní mluvilo," potřásl hlavou Elánius.

"Většina lidí o ní vlastně ani nevěděla," odpověděla Pleskot. "Odehrávala se prakticky celá pod zemí. Podminované chodby, kopání útočných tunelů a tak podobně. Je možné, že se několik domů propadlo do tajemných děr a lidé nedostali včas své uhlí, ale to bylo asi všechno."

"To jako myslíte, že se trpaslíci pokoušeli zbortit doly na jiné trpaslíky?"

"Samozřejmě."

"A já myslel, že jste všichni dbalí zákonů."

"To samozřejmě jsme, pane. Velmi dbalí. Ale málo milosrdní."

Bohové, pomyslel si Elánius, když vůz rachotil přes most do středu města. Takže oni mě neposlali na korunovaci. Oni mě poslali do války, která ještě nezačala.

Lady Margolotta pozorovala kočár, dokud nezmizel za městskými hradbami. Stála kousek od okna, aby ji nikdo neviděl. Venku sice bylo zataženo, ale pud sebezáchovy a obranné reflexy přetrvávají dlouho.

"To je ale rozhořčený muž, Igore."

"Phravda, bhaní."

"Jeden až vidí, jak se ten vztek hromadí za přehradou jeho trpělivosti. Zajímalo by mě, jak dlouho by byl ochoten snášet takové postrkování?"

"Přhistavil jsem phohřební khočár, bhaní!"

"Ale? To už je tolik hodin? Tak to abychom vyrazili. Všichni by propadli malomyslnosti, kdybych na tu schůzku nepřišla."

Hrad na druhé straně údolí byl mnohem zanedbanější než příjemná nemovitost lady Margolotty. Brány však byly dokořán a nevypadaly, že by bývaly často zavřeny.

Hlavní brána byla mohutná a těžká. Jen malá úzká dvířka, která do ní byla zasazena, naznačovala, že nebyla objednána z katalogu standardních hradních bran.

"Na co to asi je?" zajímal se Elánius. "Tady by si přece narazil hlavu i trpaslík."

"Myslím, že to záleží na tom, v jaké podobě jste, když se vracíte domů," odpověděla Pleskot temně.

Brána se otevřela v okamžiku, kdy Elánius položil ruku na klepadlo ve tvaru vlčí hlavy. Tentokrát však byl připraven.

"Dobré ráno, Igore," řekl.

"Dobhrý den, vašhe exhcelhence," odpověděl Igor s úklonou.

"Igor a Igor ti zasílají své pozdravy, Igore."
"Dhíky, vhaše exhcelhence. Kdhyž už o thom mhluvíme, mohl bhych do vhašeho vozhu dhát bhalíček prho Ighora?"
"Myslíš Igora na velvyslanectví?"
"Jo, toho mhám na mhysli, bháne," přikyvoval Igor trpělivě. "Phrosil mě, jesthli bhych mhu mhohl nabhídnout vhýpomocnou rhuku."
"Samozřejmě, jen si poslu ž."
"Výbhorně. Pořhádně tho zabhalím a dhám tho dho lehdu thakže zhůstane pěkhně čherstvá. Rháčil bhyste thímhle směrhem? Bhán se prhávě přheměňuje."
Igor se všoural do rozlehlé haly, jejíž jednu stranu povětšinou tvořil krb, a uklonil se.
"Řekl vážně to, co si myslím, že jsem slyšel, že řekl?" podíval se Elánius na Pleskot. "To o té ruce a ledu?"
"No, ono to jistě nebude tak, jak to vypadalo, pane," uklidňovala ho Řiťka.
"To doufám! Můj bože, podívejte se na tu zatracenou věc!"
Ze stropních trámů visela obrovská rudá vlajka. V jejím středu byla černá vlčí hlava s tlamou plnou stylizovaných blesků.
"To je, myslím, jejich nová vlajka," řekla Pleskot.
"A já myslel, že je to horský vrchol, nad kterým je dvouhlavý netopýr."
"Možná si mysleli, že nadešel čas ke změnám, pane -"
"Vítám vás, vaše excelence! Lady Sibyla s vámi není?"
To do salonu vešla osoba, která vypadala jako Angua, ovšem lety poněkud vyčalouněná. Na sobě měla dlouhou volnou zelenou róbu, podle ankh-morporských měřítek velmi staromódní, i když jsou určité módní styly, které na dobré postavě nikdy nevyjdou z módy. Procházela místností a letmými pohyby ruky si upravovala vlasy.
"Ta ještě dnes zůstala na velvyslanectví. Měli jsme dost namáhavou cestu. Vy budete baronesa Serafina von Überwald?"
"A vy jste Sam Elánius. Sibyliny dopisy jsou z větší části o vás. Baron tady bude vzápětí. Byli jsme na lovu a ztratili pojem o čase."
"Předpokládám, že to dá hodně práce, postarat se o koně a tak..." vedl Elánius konverzaci.
Serafinin úsměv se na okamžik podivně proměnil. "Já... aha. Ano," přikývla, "Mohu zavolat Igora, aby vám připravil něco k pití?"
"Ne, díky."
Usedla na jedno z přecpaných křesílek a vrhla na něj zářivý úsměv. "Setkal jste se s novým králem, vaše excelence?"
"Dnes ráno."
"Myslím, že má nějaké potíže."
"A proč si to myslíte?" nadhodil Elánius.
Serafina vypadala zaraženě. "Já si myslela, že to ví každý?"
"Jsem tady velmi krátce, takže mě nemůžete počítat jako každého," odpověděl Elánius.
S potěšením si všiml, že teď baronesa očividně znejistěla.
"No, my jsme... Doslechli jsme se, že má nějaké obtíže..."
"No jistě... nový král, organizace korunovace... To se vždycky něco objeví," přikyvoval Elánius. Aha, pomyslel si, takže tohle je diplomacie. Je to prostě lhaní, akorát že člověk lže v mnohem vyšších společenských kruzích.
"Jistě. Chápu."
"Angua se má dobře," dodal Elánius.
"Určitě si nedáte trochu něčeho k pití?" zeptala se rychle Serafina a vstala. "Á, tady je můj manžel -"
Baron se vřítil do místnosti jako vír, který smetl několik psů. Poskakovali a tancovali před a kolem něj.
"Zdravím! Zdravím!" duněl jeho hlas.
Elánius se podíval na toho obrovského muže - ne tlustého, ne vysokého vyzáblého, jednoduše vyrostlého o deset procent nad míru. Neměl ani tak tvář zarostlou plnovousem, jako plnovous, v němž se v úzkém proužku mezi knírem a obočím pracně draly ven zbytky tváře. Dorazil k Elániovi ve směsici poskakujících těl, vířících chlupů a zápachu starého koberce.
Elánius byl připraven na mocné potřesení ruky, ale i tak, když na ně došlo, neubránil se bolestivé grimase, když cítil, jak mu skřípou kosti.
"Moc hezké od vás, že jste zaskočil, co? Už jsme toho o vás tolik slyšeli!"
Ale asi ne dost, pomyslel si Elánius. Přemýšlel, zda bude ještě někdy v životě moci použít pravou ruku. Baron mu ji stále ještě svíral ve své. Psi přenesli svou pozornost na Elánia a začali ho očichávat.
"Mám velkou úctu k Ankh-Morporku, co?" hlaholil baron.
"Ehm... to je milé," přikývl Elánius. Krev v pravé ruce se mu nedokázala dobýt dál než k zápěstí.
"Sedněte si!" vyštěkl baron. Elánius se snažil tomu výrazu vyhnout, ale ten člověk tak skutečně mluvil - v krátkých ostrých větách, co věta, to výkřik.
Baron ho dostrkal k židli, pustil jeho ruku a vrhl se na koberec, kde ho okamžitě obsypali vzrušení psi.
Serafina ze sebe vydala něco mezi zavrčením a pohrdavým "pch!", jaké používají nespokojené manželky. Baron poslušně setřásl psy a sesul se do nejbližšího křesílka.
"Budete nás muset brát takové, jací jsme," obrátila se Serafina k Elániovi a jediné, co se na ní usmívalo, byla ústa. "Tohle byla vždycky taková neformální domácnosti"
"Je to moc hezké místo," přikyvoval Elánius bezmocně a rozhlížel se po obrovské místnosti. Stěny byly posety hlavami trofejí, i když mezi nimi nebyli naštěstí žádní trollové. A žádné zbraně. Žádné oštěpy, žádné rezavé staré meče,

dokonce ani jediný zlomený luk či vzácná kuše, což bylo prakticky proti pravidlům o zařizování hradů a zámků. Znovu se rozhlédl po stěnách a pak se zadíval na ozdobné řezby nad krbem. Nakonec sklouzl pohledem k zemi. Jeden ze psů - a Elánius si ujasnil sám se sebou to, že používá termín psi jen proto, že byli uvnitř a to bylo místo, kam se slovo vlci nehodí - ho upřeně pozoroval. Ještě nikdy neviděl tak nezastíraně odhadující pohled na tváři zvířete. Ten tvor ho jednoduše odhadoval.

Na té světle zlaté srsti, která na hlavě přecházela téměř ve hřívu, bylo něco známého.

Vlk vypadal skoro jako Angua, ale byl mohutnější A pak tady byl ještě jeden rozdíl, sice malý, ale děsivě význačný. Stejně jako Angua se dokázal pohybovat naprosto nehlučně, ale zatímco Angua budila vždy dojem, že je neustále ve střehu, aby mohla uskočit, tenhle vlk se zdál být neustále ve střehu jen proto, aby mohl skočit.

"Budova vyslanectví se vám líbí? Víte, byla dříve naše, než jsme ji prodali lordu V... Vité..."

"Vetinarimu," doplnil Elánius a neochotně odtrhl oči od velkého vlka.

"Vaši lidé tam samozřejmě udělali spoustu různých změn," pokračovala baronka.

"My jsme udělali ještě nějaké další," přikývl Elánius a vybavil si ta lesklá místa na dřevěném obložení, odkud byly sňaty lovecké trofeje. A musím říci, že na mě velký dojem udělala koupel - prosím?"

Baron málem zaječel. Serafina na něj vrhala zuřivé pohledy.

"Ano," souhlasila ostře, "věřím, že tam bylo uděláno mnoho zajímavých věcí."

"Máte velké štěstí, že tady máte teplé prameny," pokračoval Elánius. Tohle je také diplomacie, pomyslel si, nechat ústa žvanit a dívat se těm druhým do očí. Je to přesně, jako když je člověk policajtem. "Sibyla chce zajet na koupele do Bad Heisses Bad -"

Za sebou zaslechl tiché baronovo zavrčení a všiml si dotčené grimasy na barončině tváři.

"Řekl jsem něco špatného?" zeptal se nevinně.

"Manželovi se právě udělal trochu nevolno," řekla Serafina tím zvláštním tónem hlasu, jaký používají manželky ve chvíli, kdy chtějí říci: "On si sice myslí, že přímo teď je mu ještě dobře, ale počkejte, až s ním zůstanu chvíli o samotě...!"

"Myslím, že bych vám měl především ukázat pověřovací listiny," řekl Elánius a vytáhl své dokumenty.

Serafina se rychle nahnula přes stůl a vzala mu je z ruky. "Přečtu si je," řekla se sladkým úsměvem. "Samozřejmě, je to pouhá formalita. O veliteli Elániovi slyšel každý. Nechci se vás ani v nejmenším dotknout, ale přece jen jsme byli tak trochu překvapeni, když jsme se dozvěděli, že Patricij -"

"Lord Vetinari," pomáhal jí Elánius a dal jistý důraz na první slabiku, takže zaslechl očekávané zavrčení.

"No ano, ten, když nám oznámil, že přijedete vy. Očekávali jsme některého z mnohem... zkušenějších... diplomatů."

"To nic," uklidňoval ji Elánius "já dokážu nabízet obložené chlebíčky s okurkou stejně dobře jako každý jiný. A jestli chcete malé čokoládové kuličky balené ve zlatém staniolu, servírované na tácu ve špičaté hromádce, pak jsem váš člověk."

Vrhla na něj pomalý, nechápavý pohled. "Promiňte, vaše excelence," řekla, "morporština není moje rodná řeč a obávám se, že jsme teď jeden druhého nepochopili. Pokud tomu dobře rozumím, tak jste v obyčejném životě policista."

"V obyčejném životě ano," souhlasil Elánius.

"Vždycky jsme byli proti tomu, aby se v Bjonku založil policejní sbor," řekla baronka. "Máme dojem, že by to zasahovalo do svobod jednotlivce."

"Víte, podobný argument už jsem mnohokrát slyšel," přikývl Elánius. "Samozřejmě, všechno záleží na tom, kterého jednotlivce při tom máte na mysli, zda sebe, nebo toho, který právě prchá oknem koupelny -" všiml si znovu jejich obličejů, "s pytlem vašeho rodinného stříbra."

"Naštěstí, zajištění rodinné bezpečnosti nám nikdy nedělalo potíže," odpověděla Serafina.

"To mě nepřekvapuje," souhlasil Elánius, "myslím samozřejmě díky těm hradbám a bránám a podobným věcem."

"Doufám, že přivedete dnes večer lady Sibylu na recepci. Ale vidím, že už vás zdržujeme, a vím, že máte množství povinností. Igor vás doprovodí ke kočáru."

"Jisthě, bhaní," ozval se Igor za Elániem.

Elánius cítil, jak se za hrázemi jeho myšlenek vzdouvá řeka zuřivosti. "Vyřídím seržantce Angui, že jste se po ní ptali," řekl a vstal.

"Jistě," přikývla Serafina.

"Ale teď se ze všeho nejvíc těším na skutečně uklidňující koupel," prohlásil Elánius a s uspokojením pozoroval, jak sebou baron i baronka trhli. "Přeji vám hezký den."

S Pleskot bok po boku prošli dlouhou vstupní chodbou.

"Neříkejte ani slovo, dokud odsud nebudeme venku," sykl Elánius koutkem úst.

"Pane?"

"Protože já se odsud chci dostat," dodával.

Několik psů je následovalo na nádvoří. Nevrčeli, necenili zuby, ale jak si Elánius nemohl nevšimnout, nesli se s mnohem větší dávkou sebevědomí, než byl ochoten spojovat s jakýmkoliv zvířetem.

"Then bahlíček jshem vhám dhal dho khočáru, vhaše exhcelence," řekl Igor, když otvíral dvířka kočáru a odzdravil klepnutím kloubů pravačky do čela.

"Rozhodně to nezapomenu Igorovi dát," sliboval Elánius.

"Oh, ne Ighorovi, bháne, ale Ighorovi, ano?"

"Jistě, spolehni se."

Když se dali koně do klusu, vyhlédl Elánius z okna. Vlk se zlatou hřívou vyšel na schody a pozoroval, jak kočár odjíždí.

Když povoz vyjel z hradu, Elánius se opřel o sedadlo a zavřel oči. Pleskot byla dost chytrá a věděla, kdy má mlčet.

"Žádné zbraně na stěnách, všimla jste si?" řekl po nějaké chvíli. Oči měl stále zavřené, jako kdyby si v duchu promítal obrazy vzpomínek. "Většina podobných hradů má ty pitomosti rozvěšené, kam se jen podíváte."

"Tohle jsou ale vlkodlaci, pane."

"Mluvila někdy Angua o svých rodičích?"

"Ne, pane."

"Oni o ní rozhodně hovořit nechtějí, to je jasné."

Elánius otevřel oči. "Trpaslíci?" řekl. "Vždycky jsem s trpaslíky vycházel. A vlkodlaci? Ani s těmi jsem nikdy neměl potíže. Tak mi řekněte, proč jediná osoba, která se mě dnes ráno nepokusila odpravit, je mizernej krvavej upír?"

"To nevím, pane."

"Mají po čertech velký krb."

Vlkodlaci rádi spávají za chladných nocí na podlaze před krbem, pane," odpovídala Pleskot.

"No, pravda je, že baronovi se v té židli nesedělo zrovna pohodlně, toho jsem si všiml. A co to bylo za heslo, co měli vytesáno v té obrovské římse nad krbem? Homini..."

"Homo Homini Lupus, pane" upřesnila Pleskot. "To znamená ‚člověk člověku vlkem'."

"No ne! Proč už jsem vás nepovýšil, Pleskot?"

"Protože se stydím křičet na jiné lidi, pane. Pane, nevšiml jste si té zvláštní věci na trofejích, které tam měli na zdech?"

Elánius znovu zavřel oči. "Jeleni, medvědi, nějaký druh horského lva... Co se mi to snažíte připomenou, desátnice?"

"A nevšiml jste si něčeho hned pod nimi?"

"Počkejte... Mám dojem, že pod nimi byl volný prostor."

"Přesně tak, pane. A v něm tři volné háčky. Těch jste si možná všiml."

Elánius zaváhal. "To jako myslíte," začal velmi opatrně, "háky, na kterých možná byly pověšeny trofeje, dokud je někdo nesundal?"

"Přesně takové háky, pane. Jenže zatím tam ty hlavy nikdo nepověsil zpět."

"Trollí hlavy?"

"Kdo ví, pane?"

Kočár vjel do města.

"Pleskot, máte pořád tu stříbrnou kroužkovou zbroj, kterou jste mívala, když jste přišla do města?"

"Ehm, už ne, pane! Přestala jsem ji nosit, protože mi to připadalo tak trochu neloajální k Angui, pane. Proč?"

"Jen tak mě to napadlo. No nazdar, okamžik, to je ten balíček, co posílá Igor Igorovi?"

"Asi ano, pane. Jenže podívejte, já Igory znám. Jestli je to skutečná ruka, pak už ji její vlastník opravdu nepotřebuje, to mi věřte."

"Cože? On rozřezává mrtvé lidi?"

"Pořád lepší, než kdyby řezal živé, pane."

"Víte dobře, co myslím!"

"Pane, tady patří k dobrým mravům, když vám některý z Igorů pomohl dát do poslední vůle klauzuli, že si mohou posloužit... jakoukoliv vaší částí, která by mohla někomu pomoci. Oni nikdy nechtějí peníze. Lidé jen nosí takové malé kartičky. V Überwaldu je všichni respektují. Se skalpelem a jehlou patří k těm nejlepším. Je to svým způsobem opravdové poslání!"

"Ale vždyť jsou samá jizva a samý šev!"

"Nikdy by neudělali nikomu něco, co si předtím nevyzkoušeli sami na sobě."

Elánius se rozhodl, že tuhle hrůzu prozkoumá v celém jejím rozsahu. To odvedlo jeho mysl od chybějících trofejí. "Existují nějaké... Igoríny? Igoretty?"

"Každý Igor je považován za skvělou partii..."

"Vážně?"

"A jejich dcery bývají velmi přitažlivé."

"Oči v té samé výšce a nos tam, kde má být, a tak?"

"Přesně tak, pane."

Ale když se dveře nakonec v odpověď na netrpělivé klepání otevřely, neobjevil se v nich sešívaný Igorův obličej, ale přední konec Navážkova samostřílu, což bylo ještě o něco horší.

"To jsme my, seržante," ohlásil se Elánius.

Samostříl zmizel a dveře se otevřely.

"Promiňte, pane, ale řekl jste, abych byl na stráži!" duněl Navážka.

"No, snad není potřeba hnát to až..."

"Igor je zraněný, pane."

Igor seděl v rozlehlé kuchyni a hlavu měl ovázanou. Kolem něj pobíhala lady Sibyla.

"Šla jsem se na něj před nějakou tou hodinou podívat a on tam ležel rozpláclý ve sněhu," obrátila se k Elániovi. Pak se k němu naklonila blíž. "Moc si toho nepamatuje."

"Dokázal by sis vzpomenout, cos dělal, kamaráde?" řekl Elánius a sedl si.

Igor na něj vrhl nepřítomný pohled. "Asi thakhle, bháne. Vyšhel jshem vhen, abhych vhybalil pothraviny z druhého khočháru a akhorát jsem za nhěco vzhal a phak najhednou zhashly shvětla, bháne. Tak si říkhám, že jsem mhusel ukhlouznout."

"Nebo vás někdo uhodil?"

Igor pokrčil rameny. Na jeden krátký okamžik se jeho ramena ocitla ve stejné výšce.

"Ale vždyť v kočáru není nic, co by stálo za krádež," vrtěla hlavou lady Sibyla.

"Ne, pokud někdo neumíral touhou po chlebíčku z vepřových nožiček," zabručel Elánius. "Ztratilo se něco?"

"Zkontroloval jsem všechno podle seznamu, který mi dala lady Sibyla, pane," oznamoval Navážka. "Podle něj nic nechybí."

"Půjdu a pro jistotu se přesvědčím sám," řekl Elánius.

Když vyšli ven, obešel kočár a pečlivě prohlédl sníh kolem něj. Tu a tam byly vidět dlažební kameny. Pak se podíval nahoru, na mřížoví.

"Dobrá, Navážko," obrátil se k seržantovi. "Tak co víš."

"Je to jen takovej pocit, pane," zaduněl troll. "Já vím, že ‚hloupý' by mohla bejt moje přezdívka, ale..."

"Já ani nevím, že byste měl nějaké křestní jméno, seržante."

"Víte, já si myslím, že tohle nebyla taková ta obyčejná náhoda, co se stávají náhodou."

"Mohl ale spadnout z kočáru, když ho vykládal," uvažoval nahlas Elánius.

"Jo, nebo to mohl bejt Zinkycink, alias troll zubnička."

To na Elánia udělalo dojem. Tohle bylo u Navážky nízkoteplotní uvažování.

"Brána na ulici je otevřená," upozorňoval Navážka. "Já si myslím, že Igor vyrušil někoho, kdo tady chtěl něco štípnout."

"Říkal jsi ale, že nic nechybí."

"Možná že se zloděj polekal, pane."

"To jako myslíš, když uviděl Igora? Že by byl tak..."

Elánius prohlédl vaky a truhlice. Pak zavazadla obešel ještě jednou. Věci byly poshazovány bez ladu a skladu na zem. Tak se přece nevykládá kočár ani vůz, pokud ovšem něco ve velkém spěchu nehledáte. Kdo by si dal takovou práci jen proto, aby ukradl trochu jídla?

"Nic nechybělo..." poškrabal se na bradě. "Kdo nakládal ten kočár, Navážko?"

"To nevím, pane. Myslím si, že lady přikázala, aby se naložila spousta věcí."

"A odjeli jsme taky dost naspěch..." Elánius se zarazil. Bude lepší, když tady raději přestane. Měl jistý nápad, dobrá, ale kde vzít nějaký důkaz? Dalo by se říci: nic, co tam mělo být, nechybí, to znamená, že někdo odnesl něco, co tam být nemělo. Ale ne. Prozatím je to třeba jen vést v patrnosti.

Vrátili se zpět do haly a Elániovy oči spočinuly na hromádce navštívenek ležících na stole u dveří.

"Bylo tady několik návštěv," oznámil Navážka.

Elánius vzal do rukou několik bílých obdélníčků. Některé z nich měly zlatou ořízku.

"Většina těch diplomatů vás sem přišla pozvat na nějakej drink a kus řeči o kuřatech," dodával troll spokojeně.

"Aha, tak to byly určitě koktajly," zabručel Elánius a pročítal další navštívenky. "Hmm. Klač... Muntab... Genua... Lancre... Lancre? Vždyť to je království, které by člověk přeplivnul! Oni tady mají vyslanectví?"

"Ne, pane, většinou tady mají jen poštovní schránku."

"A vejdeme se všichni dovnitř?

Oni si na korunovaci najali dům, pane." Elánius odložil navštívenky zpětná stůl. "Nevím, jestli bych tyhle návštěvy přežil," zamračil se. "Do jednoho člověka se vejde jen určitá dávka ovocné šťávy a dokáže vyslechnout jen jistý počet špatných vtipů. Kde je nejbližší semaforová věž, Navážko?"

"Asi dvacet kilometrů na střed, pane.

Rád bych zjistil, co se děje doma. Myslím, že dnes odpoledne si s lady Sibylou uděláme pěknou klidnou vyjížďku do přírody. Alespoň ji to trochu rozptýlí." Pak si pomyslel - počkám do půlnoci, jasné? A to máme teprve oběd.

Nakonec si vzal Elánius Igora jako kočího a průvodce a ze stráží kapitána Tetínka a ještě jednoho vojáka, na nějž bude navždy vzpomínat jako na Tračnikova. Hoptam se stále ještě nevrátil z oné podezřelé výpravy, na niž se vydal, a Elánius by se raději upsal čertu, než by nechal budovu bez ochrany.

Jiný výraz pro diplomata je ale "špion". Jediný rozdíl spočívá v tom, že místní vláda ví, kdo jste. Hra tedy spočívala v umění být chytřejší než oni a ošidit je.

Slunce poměrně hřálo, ale vál chladný vítr a v horském vzduchu byl vidět každý horský štít tak jasně, až měl Elánius pocit, že by stačilo natáhnout ruku a mohl se jich dotknout. Za městem bylo vidět sněhem pokryté vinice a hospodářství, tulící se k horským úbočím, kterým by se v Ankh-Morporku říkalo stěny, ale o kousek dál už se nad nimi zavřely borové lesy. Jen tu a tam bylo z výšky vidět kus silnice nebo záhyb řeky.

Igor na kozlíku si vesele notoval nějaké pohřební zpěvy.

"Řekl mi, že se Igorové hojí velmi rychle," ozvala se lady Sibyla.

"To by měli."

"Pan Struska říkal, že jsou to velmi schopní chirurgové, Same."

"Snad až na kosmetickou chirurgii."

Kočár zpomalil.

"Jezdíš sem často, Igore?" zeptal se Elánius.

"Bhán Spháč mě shem phosílal vyzhvednout každhý thýden zprhávy, bháne."

"Člověk by řekl, že by bylo skoro jednodušší, kdyby se postavila jedna sběrná věž v Bjonku."

"Jhenže rhada je zhásadně prothi thomu, bháne."

"A ty?".

"Já mhám vhelmi modherní názhory na vhěc, bháne."

Věž už se tyčila nedaleko. Prvních několik metrů bylo vybudováno z kamene s úzkými zamřížovanými okny. Na tomto základě pak byla vybudována vlastní dřevěná věž. Byla to celkem promyšlená záležitost. Nepřítel by rychle zjistil, že je velmi těžké kamennou dolní část dobýt nebo podpálit, a uvnitř byl dost velký prostor na zásoby všeho druhu, aby

umožnil přečkat i delší čas obléhání. Navíc každý útočník si musel být vědom toho, že posádka nahoře mohla třicet vteřin po začátku útoku signalizovat o pomoc. Společnost byla bohatá. V tomto ohledu byla stejná jako přepravní kočárové společnosti. Když náhodou některá z věží přerušila provoz, netrvalo dlouho a objevil se někdo, kdo kladl mnoho nepříjemných, ale především v konečném důsledku velmi drahých otázek. Tady neplatily žádné zákony a ti lidé, kteří přijeli potíže s věžemi vyšetřovat, měli obvykle ve zvyku nechat po sobě dosti důrazné poselství okolnímu světu, že na věže je lepší nesahat.

To už věděl každý, a proto bylo dost zvláštní vidět, že velké signální paže semaforu jsou nehybné.

Elániovi se zježily vlasy v zátylku. "Zůstaň ve voze, Sibylo," řekl.

"Něco není v pořádku?"

"To si zatím nejsem jist," odpověděl Elánius, který si jist byl. Vyskočil z kočáru a mávl na Igora.

"Jdu se podívat dovnitř," oznámil. "Kdyby došlo k nějakým... nepříjemnostem, dostaneš lady Sibylu v pořádku na vyslanectví, ano?"

Elánius se natáhl zpět do kočáru, a zatímco se pokoušel nedívat se na svou ženu, zvedl polstrování jednoho ze sedadel a vytáhl meč, který tam ukryl.

"Same!" zvolala vyčítavě.

"Promiň, miláčku, myslel jsem si, že bych měl mít jeden zásobní."

Vedle dveří bylo táhlo se šňůrou ke zvonku. Elánius za ni zatáhl a odněkud shora zaslechl zazvonění.

Když se chvíli nic nedělo, zkusil dveře. Otevřely se dokořán.

Uvnitř vládlo ticho.

"Tady je Hlíd-" Elánius se zarazil. Vždyť to není Hlídka, že ne? Ne tady. Tady placka nefunguje. On je přece jen nevhodně zvědavý čmuchal, který do všeho strká nos. "Je tady někdo?"

Místnost byla plná pytlů, beden a sudů. Bytelné dřevěné schodiště vedlo do vyššího patra. Elánius vylezl do místnosti, která byla kombinací ložnice a mužstva pro posádku. Byly tam jen dva kavalce, přikrývky byly odhozené.

Na podlaze ležela židle. Na stole bylo jídlo, vedle něj pečlivě položený nůž a vidlička. Na sporáku se něco v kovovém hrnci zcela vyvařilo. Elánius otevřel dvířka malého sporáčku a ozvalo se hlasité húúúmp, když náhlý přívod vzduchu znovu rozdmýchal plameny na začernalém dřevě.

A shora se ozvalo tiché cink kovu o kov. Podíval se na žebřík' a na padací dveře vedoucí do dalšího patra. Každý, kdo se pokusí jimi prolézt, nastaví hlavu v příhodné výšce pro čepel nebo botu...

"Trošku ošemetné, že vaše vznešenosti?" ozval se mu hlas nad hlavou. "Měl byste vylézt sem, nahoru. Chmmm, chmmm."

"Hoptame?"

"Je to prakticky bezpečné, vaše vznešenosti. Jsem tady jen já. Chmm. Chmm."

"A to mám považovat za bezpečné, ano?"

Elánius vylezl po žebříku. Hoptam seděl u stolu a probíral se štůskem papírů.

"Kde je posádka?"

"To je, vaše vznešenosti," odpověděl Struska, "právě jedna z těch záhad."

"A ti druzí?"

Hoptam kývl k dalšímu žebříku, který vedl výš. "Podívejte se sám."

Ovládací prvky paží semaforu byly důkladně zničeny. Ze složitého pohyblivého rámu ztraceně trčely polámané latě a kusy drátů.

"Pro šikovné a zkušené lidi několik hodin práce, řekl bych," zabručel Hoptam, když se Elánius vrátil.

"Co se to tady stalo, Strusko?"

"Myslím, že muži, kteří tady žili, byli přinuceni odejít, chmm, chmm. A to v jistém spěchu."

"Ale vždyť je to opevněná věž!"

"Ano? Ale občas museli na dřevo. To víte, společnost má sice svá pravidla, jenž pak nacpe tři mladíky do nějaké opuštěné věže, kde mají žít bůhví kolik týdnů. Čeká se od nich, že se budou chovat jako nějaké figurky na klíček. Vidíte ty dveře nahoru ke kontrolnímu mechanismu? Tak ty mají být neustále zamčeny. Jenže vy, vaše vznešenosti, právě tak jako já, protože jsme... jsme -"

"Mizerové?" navrhl Elánius.

"No, tedy... chmm... dejme tomu, my bychom vymysleli nějaký systém, který by zaručoval, že věž nemůže vysílat, pokud nejsou dveře zavřeny, je to tak?"

"Něco takového, určitě."

"A také bychom dali do pravidel, že přítomnost každého návštěvníka ve věži má být... musí být automaticky ohlášena sousedním věžím."

"Pravděpodobně ano. Pro začátek."

"Ale jak se současná situace má, pak bych řekl, že každý trochu slušně vyhlížející bezbranný návštěvník s jablečným koláčem pro mládence by tady byl vítán," povzdechl si Hoptam. "Mají dvouměsíční služby. Celou tu dobu nevidí nic než stromy a zase stromy, chmm, chmm."

"Žádná krev, žádné stopy zápasu," uvažoval Elánius. "Prohlédl jste to venku?"

"Ve stáji by měl být kůň. Je pryč. Jsme tady více méně na skalnaté půdě. Našel jsem vlčí stopy, ale vlčí stopy jsou všude kolem. A vítr s sebou nese sníh. Jsou prostě a jednoduše... pryč, vaše vznešenosti.

Jste si jistý, že útočníky někdo vpustil dveřmi?" zamračil se Elánius. "Každý, kdo by dokázal přistát na horní plošině, by mohl v jediném okamžiku proskočit oknem dovnitř."

"Myslíte upír?"

"Je to jen taková myšlenka, chápete?"
"Ale nikde není jediná kapka krve..."
"Bylo by škoda plýtvat drahocennou potravou," prohlásil jízlivě Elánius. "Jen si vzpomeňte na všechny ty hladovějící děti v Muntabu. A co je zase tohle?" Zpod dolního kavalce vytáhl středně velkou bedýnku. Uvnitř bylo několik kovových trubek, asi pětatřicet centimetrů dlouhých, otevřených na jednom konci.
"Jezevec & Normál, Ankh-Morpork," přečetl nahlas. ",Hmoždířová světlice (červená). Lehký typ. Nepatří do úst.' To je raketa, pane Strusko. Viděl jsem je na lodích."
"Okamžik, tady jsem četl něco..." Hoptam začal listovat v knize ležící na stole. "Mohli vystřelit poplachovou světlici v případě, že by měli opravdu těžký problém. Ano, nejbližší věž směrem k Ankh-Morporku by pak poslala dvojici mužů a ze střediska dole na pláních by vyrazila větší skupina mužů. Berou zničenou věž velmi vážně."
"To věřím, protože by je to mohlo stát pěkné peníze," přikyvoval Elánius a nahlížel do ústí světlice. "Potřebujeme, aby tahle věž fungovala, Strusko. Nestojím o to být tady odříznut od světa."
"Cesty zatím ještě nejsou tak špatné, sire. Mohli by tady být zítra večer."
Elánius vytáhl střelu z pouzdra. Pak se se zvláštním výrazem zadíval na Hoptama Strusku.
"Neudělají nic, dokud se neodpálí rozbuška v základně," řekl. "Jsou velmi bezpečné. A jako zbraň nejsou k ničemu, protože se s nimi nedá zamířit a kromě toho jsou stejně jen z tvrzené lepenky. Tak pojďte, vyneseme to na střechu."
"To nemá cenu, dokud se nesetmí, vaše vznešenosti, chmm, chmm. Pak ji uvidí několik věží na obě strany, nejen ty dvě nejbližší."
"Ale jestli dávají posádky v nejbližších věžích pozor, pak nemůžou minout -"
"Jenže my nevíme, jestli tam je někdo, kdo by dával pozor, sire. Co když se tam stalo totéž, co se stalo tady? Chmm?"
"Dobří bohové! Snad si nemyslíte, že -"
"Ne, pane, já nemyslím, pane. Jsem jen občanský zaměstnanec. Radím ostatním lidem, chmm, chmm. A oni pak začnou přemýšlet. Moje rada je počkat hodinu či dvě, to už věci neublíží. Moje rada je, abyste se s lady Sibylou vrátili zpět do města. Jen co se trochu setmí, odpálím tu světlici a pak se vrátím i já."
"Tak moment, já jsem velící -"
"Tady ne, vaše vznešenosti. Vzpomínáte? Tady jste civilista, který překáží, chmm, chmm. Nebojte se, budu tady v bezpečí -"
"To posádka... očividně... nebyla."
"Jenže já nejsem oni, chmm, chmm. Už pro bezpečí lady Sibyly, vaše vznešenosti, vám radím, abyste odjeli hned."
Elánius zaváhal, protože nenáviděl skutečnost, že Hoptam má nejen pravdu, ale bez ohledu na popírání té skutečnosti myslí způsobem, jakým měl myslet Elánius sám. Vždyť byl pro všechny jen na odpolední vyjížďce se svou ženou.
"Tak dobrá. Ještě jednu věc. Proč jste tady?
Pana Spáče naposled viděli, když sem vezl nějaké zprávy k odeslání."
"Hm. A mohu oprávněně předpokládat, že váš pan Spáč nebyl ten druh diplomata, který by se nejlépe hodil k rozdávání obložených chlebíčků?"
Hoptam se slabě usmál. "Tak nějak... sire. On patřil k tomu... opačnému druhu. Chmm, chmm."
"Myslíte tomu vašemu."
"Chmm. A teď už jeďte, vaše vznešenosti. Zanedlouho zapadne slunce. Chmm, chmm."
Desátník Nóblhóch, prezident a zakladatel Cechu policistů, přehlédl své věrné.
"Dobrá, takže ještě jednou," řekl. "Co chceme?"
Stávková schůze už probíhala nějakou dobu, a to v baru. Policisté už začínali být mírně roztržití.
Policista Ping zvedl ruku. "Právo na podání stížnosti, oddělení pro řešení stížností, reorganizace pravidel pro povýšení... a... a..."
"- lepší nádobí v kantýně," ozval se někdo.
"- osvobození od neoprávněných obvinění z loupeží sacharózy -" dodával další.
"- ne víc než sedm nočních šichet za sebou -"
"- zvýšený příděl bot -"
"- ročně alespoň tři volná odpoledne na pohřeb babičky -"
"- zrušení povinnosti platit krmení za poštovní holuby -"
"- dalšího panáka."
Poslední požadavek se setkal se všeobecným souhlasem.
Policista Půlbotka vstal. Stále ještě ve volném čase organizoval kampaň pro Oživení práv nemrtvých a věděl, jak podobné věci fungují.
"Ne, ne, ne, ne, ne," řekl. "Musí to být mnohem jednodušší. Musí to mít důraz. A rytmus. Jako .Řekneme, co chceme: Dum-dý-dum-dý. Kdy to chceme? Teď!' Je vám to jasné? Musí to být jeden jasný požadavek. Zkusme to znova. Co chceme?"
Policisté se nejistě rozhlédli jeden po druhém a nikdo nechtěl být první.
"Dalšího panáka?" odvážil se nakonec někdo.
"Jo!" přidal se někdo v pozadí. "A kdy ho chceme? Teď!"
"Zdá se, že tohle tedy fungovalo," zabručel Noby, když policisté oblehli bar. "Co budeme ještě potřebovat, Regu?" .
"Označení hlídek," informoval policista Půlbotka.
"Musíme mít hlídky?"
"Samozřejmě!"
"V tom případě," prohlásil Noby, "potřebujeme velký plechový barel, abychom v něm mohli pálit staré dřevo, zatímco

budeme hlídkovat."

"Proč to?" zajímal se Reg.

"Musíme stát kolkolem toho barelu a hřát si nad ním ruce," trval na svém Noby. "Tak lidi poznaj, že jsi úřední hlídka, a ne skupinka darmošlapů."

"Jenže my jsme skupinka darmošlapů, Noby. Rozhodně si to o nás lidé myslí."

"Dobrá, tak aspoň budem skupinka zahřátejch darmošlapů."

Slunce už bylo sotva na šíři prstu nad obzorem, když Elániův kočár vyrazil od věže. Igor popoháněl koně bičem. Elánius vyhlédl z okna na ubíhající okraj cesty, který byl jen několik desítek centimetrů od kol a několik desítek metrů nad hladinou řeky tam dole.

"Proč tak rychle?" zvolal.

"Mhusíme bhýt dhoma do shlunce zhápadu!" odpověděl mu Igor také výkřikem. "Tho je thradice!"

Velké rudé slunce klesalo mřížovím mraků.

"No, tak ho nech, když to tomu chudákovi dělá radost," řekla lady Sibyla a zavřela okénko. "Poslyš, Same, co se stalo v té věži?"

"Víš, nechtěl bych ti přidělávat zbytečné starosti."

"Poslyš, takže když jsi mi teď skutečně ty starosti přidělal, tak už bys mi klidně mohl říci, o co jde. Co tomu říkáš?"

Elánius se vzdal a podělil se s ní o to málo, co věděl.

"Někdo je zabil?"

"Je to možné."

"Mohli to být ti samí lidé, kteří na nás nastražili léčku v průsmyku?"

"Myslím, že ne."

"Jak se zdá, nebude to ta pravá dovolená, Same."

"Víš, dělá se mi špatně z toho, že nejsem schopen cokoliv s tím udělat," vysvětloval jí Elánius. "Kdyby to bylo v Ankh-Morporku... prosím, tam bych měl stopy, styky, nějakou mapu. A tady? Podle mě každý něco ukrývá či tají. Nový král si myslí, že jsem blázen, vlkodlaci se mnou zacházeli, jako kdybych byl něco, co přitáhla kočka z ulice, a jediná osoba, která se ke mně chovala trochu slušně, byla upírka."

"Kočka ne," řekla lady Sibyla.

"Cože?" nechápal Elánius.

"Vlkodlaci nenávidí kočky," vysvětlovala Sibyla "To si vzdáleně vybavuji. Ne, rozhodně nemají pro kočky slabost."

"Hm. No dobrá. Tak mají slabost pro psy. Taky nemají rádi slova jako koupel nebo vlhký. Kromě toho mám dojem, že kdybys po baronovi hodila hůl a netrefila, vyskočí a bude ti ji aportovat -"

"Myslím, že bych ti měla říct o těch kobercích," obrátila se k němu Sibyla, když se kočár řítil další zatáčkou.

"Cože, ty myslíš, že nemá to správné domácí vychování a -"

"Já myslela koberce na vyslanectví. Víš, že jsem řekla, že musím místnosti změřit? Poslyš, ty míry v prvním patře nejsou v pořádku..."

"Nechci vypadat netrpělivě, drahoušku, aleje teď správná chvíle na to probírat koberce?"

"Same?"

"Ano, drahá?"

"Přestaň laskavě myslet jako manžel a začni mě poslouchat jako... policajt, ano?"

Elánius vešel do budovy vyslanectví a zavolal Navážku a Pleskot. "Vy dva s námi dnes večer půjdete na ples," řekl. "Bude to každopádně noblesa. Máte na sebe ještě něco jiného než svou uniformu, seržante?"

"Ne, pane."

"Dobrá, skočte si za Igorem. Pokud znám někoho, kdo se dokáže ohánět jehlou a nití, je to on. Co vy, Pleskot?"

"Já mám, ehm, vzala jsem si... šaty," řekla Pleskot a stydlivě sklopila oči.

"Vážně?"

"Ano, pane."

"Výborně. Skvěle. Musím vás dva začlenit do personálu vyslanectví. Pleskot, vy budete... vojenský ataše."

"Hm," zabručel Navážka zklamaně. "A vy, Navážko, vy jste kulturní ataše." Troll se viditelně obveselil. "Nebudete toho litovat, pane!"

"Jsem si jistý, že nebudu," přikývl Elánius. "Ale teď bych tě poprosil, abys šel se mnou."

"Je to kulturní záležitost, pane?"

"V širším slova smyslu. Pravděpodobně." Elánius vedl Sibylu a trolla nahoru po schodech a do kanceláře, kde se zastavil před jednou stěnou. "Myslíš tuhle?" obrátil se k ženě.

"Ano," přikývla lady Sibyla. Je velmi těžké si toho všimnout, dokud nezměříš všechny místnosti, ale ta zeď je opravdu velmi silná -"

Elánius přejel prsty po dřevěném obložení a hledal něco, co by mu pod prsty najednou udělalo cvak. Pak ale ustoupil. "Dejte mi svůj samostříl, seržante."

"Prosím, pane."

Elánius se pod vahou zbraně zapotácel, ale podařilo se mu ji udržet zaměřenou na stěnu.

"Poslyš, je to moudré, Same?" ozvala se Sibyla.

Elánius o krok ustoupil, aby lépe zamířil, a pod patou mu kleslo jedno prkno podlahy. Ve stěně se nehlučně odsunul kus dřevěného obložení.

"Vyděsil jste tu pitomou zeď k smrti," zabručel loajální Navážka.

Elánius mu podal samostříl zpět a snažil se vypadat, jako že přesně tak mělo všechno proběhnout.

Čekal tajnou chodbu. Jenže tohle byla malá dílna.

Na policích byly větší sklenice se štítky, na nichž stálo například: Vrstva Nový svět, Area 21, Tuk prvotřídní kvality, Velká díra. Byly tam kusy rozpadajícího se kamene, ke kterým byly připevněny lepenkové visačky s nápisy jako Úroveň c. 3, Šachta 9, Důl Dvojitý nosák.

Byla tam řada zásuvek. Jedna z nich byla plná různého make-upu, a to včetně mnoha sad falešných vousů a vlásenek všeho druhu.

Elánius mlčky otevřel jeden ze zápisníků, které byly srovnány do úhledných hromádek. Na několika prvních stranách byla tužkou načrtnuta mapa ulic Bjonku, propletená rudými liniemi.

"Dobří bohové," vydechl a horečnatě listoval zápisníkem. "Podívejte se na tohle. Mapy. Kresby. Náčrtky. Celé stránky o zkouškách a kvantitativních rozborech tukových ložisek! Páni, tady se říká ‚Jak se zdá, mají nová tuková ložiska, přestože zatím vypadala slibně, vysoký obsah těkavých kyselin a pravděpodobně budou velmi rychle vyčerpána.' A tady se říká ‚Vlkodlaci očividně plánují převrat na období těsně po ztrátě Mazance, kdy nastane celkový chaos... K. hlásí, že mnoho mladých vlkodlaků teď následuje W., který změnil způsob Hry...' Tyhle věci, ty informace... to je vyzvědačství. A já si říkal, jak je možné, že Vetinari toho vždycky tolik ví."

"A to sis myslel, že se mu ty věci zdají, drahý?"

"Ale tady je tak neuvěřitelné množství podrobností... Poznámky o lidech, stránky čísel o trpasličí produkci, politická šeptanda... Nevěděl jsem, že děláme takovéhle... že se zajímáme o takové věci."

"Ty přece taky neustále používáš špiony, drahý."

"To tedy ne!"

"A co ti lidé, jako je Starý Smrďa Rum, Nejdeto José nebo Usmolený Michal?"

"To není špionáž! To není stejné! To jsou jen ‚získané informace'. Nemohli bychom dělat to, co děláme, kdybychom nevěděli, co se děje na ulici!"

"Dobrá, a Vetinari možná myslí v termínech trochu větší... ulice."

"Je tady spousta takových informací. Podívej. Nákresy, další vzorky rudy... a co je, k čertu, tohle?"

Bylo to oválné a velké asi jako balíček cigaret. Na jedné straně byl skleněný kroužek a na boku několik páček.

Elánius stiskl jednu z nich. Otevřela se malá dvířka, vykoukla nejmenší hlavička, jakou kdy viděl mluvit, a řekla: "Co je?"

"To znám!" zahlaholil Navážka. "To je nanomužík! Stojej přes sto tolarů. A jsou fakticky mrňaví!"

"Čtrnáct dnů už mě nikdo nenakrmil, do hajzlu!" ječel skřítek.

"To je ikonograf tak velký, aby se dal ukrýt v kapse," vrtěl hlavou Elánius. "To je něco pro špiony... stejné svinstvo, jako Navážkův samostříl. A podívejte..."

Z místnosti vedlo několik schůdků dolů. Opatrně po nich sestoupil a otevřel dvířka, na něž narazil dole.

Do tváře ho udeřila horká vlna.

"Podala bys mi sem svíčku, drahoušku?" řekl. Ve světle svíčky pak nahlédl do dlouhého temného tunelu. Stěny byly lemovány rezavými trubkami, z nichž v každém spoji unikala horká pára.

"Tudy se mohl pohodlně dostat ven i dovnitř, aniž ho kdo zahlédl," konstatoval. "V jakém špinavém světě to žijeme..."

Oblohu zatáhla mračna, a když Hoptam připravil rudou světlici na plošinu pod signální křídla, vířil už vítr kolem věže hustá oblaka sněhu.

Zapálil několik sirek, ale vítr je uhasil dříve, než kolem nich stačil spojit ruce.

"K sakru, chmm, chmm."

Sklouzl po žebříku do tepla uvnitř věže. Bylo by lepší strávit noc tady, pomyslel si, když se přehraboval v zásuvkách. Noc pro něj neskrývala příliš mnoho hrůz, ale tahle bouře dávala tušit další příval sněhu a pak budou horské cesty zrádné.

Nakonec ho něco napadlo. Otevřel sporák a velkými kleštěmi z něj vytáhl žhavé poleno.

Když ho vynesl na vrcholek věže, vítr ho rozdmýchal do plamene. Přiložil ho k otvoru v základně válce.

Hmoždíř vybuchl s nepříliš hlasitým "phut", které se téměř ztratilo ve větru. Trubice se překlopila do sněhu a o několik vteřin později vybuchla padesát metrů nad vrcholkem věže rudá raketa a zaplavila jasným rudým svitem okolní prales.

Hoptam právě stačil sestoupit do místnosti, když se ozvalo zabušení na vstupní dveře.

Zarazil se. V tomhle patře bylo okno s okenicí. Jak se zdálo, ti kdo věž navrhovali, došli k užitečnému rozhodnutí, že bude dobré dát posádce možnost podívat se dolů, kdo to klepe.

Před dveřmi nikdo nebyl.

Když vylezl zpět do místnosti, ozvalo se zaklepání znovu.

Hoptam si uvědomil, že po Elániově odchodu nezamkl dveře. Teď už ovšem bylo pozdě litovat. Jenže Hoptam Struska absolvoval ústav, proti němuž by byla škola Tvrdých ran školou Měkké cesty.

Zapálil svíčku a nehlučně sestoupil po žebříku do temnoty, zatímco po hromadách zásob a materiálu tančily a poskakovaly stíny.

Svíčku postavil na jednu z beden, zpod kabátu vytáhl svůj speciální samostříl a s jistou námahou jej natáhl o stěnu místnosti. Pak zatočil pravou dlaní, a do ruky mu vskočila dýka.

Poté klepl jistým způsobem podpatky a cítil, jak z podrážek vyjely krátké čepele.

Nakonec se usadil a čekal.

A za zády mu něco sfouklo svíčku. Když se otočil a střela z kuše vyletěla do tmy, máchl pravou rukou s čepelí - do prázdna. V tom okamžiku ho napadlo, že na dveře se dá klepat z obou stran.

Byli opravdu velmi chytří...

"Chmm, ch-"

Pleskot se zatočila kolem dokola, lépe řečeno se o to pokusila. Pro trpaslíky to nebyl přirozený pohyb.

"Vypadáte velmi... hezky," prohlásila lady Sibyla. "A navíc jsou až na zem, takže si nikdo nemůže stěžovat."

Pokud by se ovšem alespoň částečně nevyznal v dámských módních trendech. Potíž byla v tom, že dnešní - nemohla jinak, musela na ně myslet jako na nové trpasličí ženy - se ještě tak docela nerozhodly co a jak.

Lady Sibyla obvykle nosila plesové šaty ve světle modré, což byla barva, jíž často volily dámy jistého věku a původu, aby spojily maximum klidného tichého stylu s maximální nenápadností. Jenže trpaslická děvčata slyšela o cekýnech. Zdálo se, že došla k pevnému a neochvějnému rozhodnutí, že když mají bořit tisíce let podzemních tradic, udělají to pro víc, než jsou nějaké směšné dvoudílné kostýmky nebo decentní perly.

"A červenaje opravdu pěkná barva," pokračovala upřímně lady Sibyla. "Červená je moc pěkná barva."

"Jsou to moc hezké červené šaty. Ehm. A ta péra! Hm. Ale ten pytel, v němž si neseš sekeru, víš -"

"Není dost zdobný?" posmutněla Pleskot.

"Ne, ne, to ne! Kdybych/ó nesla na zádech velkou sekeru v pouzdře a šla na diplomatický ples, taky bych si přála, aby byla co nejzdobnější. Aleje to přece jen hodně velká sekera," dodala neobratně.

"Myslíte si, madam, že nějaká menší by byla vhodnější? Jako večerní model?"

"Pro začátek by to možná nebylo špatné."

"Jen pár rubínů zasazených do topůrka?"

"Ano," přikývla lady Sibyla s odevzdaným výrazem. "Konec konců, proč ne?"

"A co já, vaše vznešenosti?" zaduněl Navážkův hlas.

Igor se rozhodně při téhle příležitosti vytáhl. Použil několik obleků, které našel ve skříních vyslanectví, a uplatnil na nich stejně průkopnický chirurgický styl, jejž používal při záchraně dřevorubců a jiných lidí, kteří omylem zabloudili do nezdravé blízkosti pásové pily. Trvalo mu pouhých devadesát minut, než kolem Navážky vytvořil smělou konstrukci. Nedalo se pochybovat o tom, že je to večerní oblek. Ve dne by to možná neprošlo tak hladce. Troll vypadal jako stěna uhelné sloje ozdobená motýlkem.

"A jak se v tom cítíš?" hrála lady Sibyla na jistotu.

"No, je mi to nějaký těsný tady kolem toho... Jak se ten kousek jmenuje?"

"To opravdu nemám nejmenší ponětí," odpověděla pevně lady Sibyla.

"Nutí mě to tak trochu se šourat," stěžoval si Navážka. "Ale cítím se velmi diplomaticky."

"Ale samostříl ne," řekla lady Sibyla.

"Jenže ona svoji sekeru má," poukazoval Navážka ublíženě.

"Trpasličí sekery jsou přijímány jako tradiční kulturní artefakt," odpověděla mu lady Sibyla. "Nevím, jaká je tady uznávána etiketa, ale myslím, že by ti prošel kyj, Navážko." Konec konců, dodala v duchu, pochybuju, že by se ti ho někdo pokusil vzít.

"Samostříl není kulturní... tento?"

"Obávám se, že ne."

"Mohl bych si ho nějak pěkně ozdobit, třeba..."

"Ne, to by nestačilo, obávám se, že... Oh Same!"

"Ano, drahá?" usmíval se na ni Elánius, který právě scházel po schodech.

"Ale to je jen tvá uniforma Hlídky! Co tvé vévodské znaky?"

"Já je nemůžu najít," odpověděl Elánius s výrazem nevinnosti. "Obávám se, že v průsmyku spadl z kočáru nějaký vak. Ale mám helmu s pery a Igor mi vyleštil hrudní plát tak, že se v něm mohl zhlížet, i když nevím, proč to dělal." Když viděl její výraz, o něco ustoupil. "Vévoda je přece vojenský výraz. Žádný voják by nešel do války v punčocháčích. Rozhodně ne, kdyby se obával, že by mohl padnout do zajetí."

"To mi připadá velmi podezřelé, Samueli."

"V tomhle mě Navážka jistě podpoří," odpověděl Elánius.

"To je jasný, pane," zaduněl troll. "Když mi jemně naznačujete, že mám říct, že -"

"No dobrá, ale raději už bychom měli - dobrý bože, to je Pleskot?"

"Ano, pane," odpověděla Pleskot nervózně.

No... pomyslel si Elánius, konec konců pochází z rodiny, jejíž členové v podivných oděvech odcházejí čelit explozím daleko od slunce.

"Překrásné," přikývl.

Podél tunelu vedoucího do míst, kterým Elánius sám pro sebe začal říkat Dolní Bjonk, byly zapáleny lampy. Trpasličí stráže mávnutím posílaly kočár na další cestu při pouhém spatření ankh-morporského znaku. Ti kolem obrovského výtahu už tak jistí nebyli, ale Sam Elánius se toho pozorováním lady Sibyly dost naučil. Ona se tak sice chovat nechtěla, ale jednou se tak narodila jako zástupkyně třídy, která se tak chovala vždycky: procházeli jste pak světem, jako kdyby absolutně neexistovala možnost, že býváš někdo zastavil, nebo se vás dokonce na něco vyptával, a většinou se skutečně nic takového nestalo.

Když se výtah s hlasitým hřmotem rozjel dolů, všiml si Elánius, že v něm zdaleka nejsou sami. Většinou tam byli diplomaté, které Elánius neznal, ale byl tady také v jednom rohu kvartet trpasličích hudebníků, kteří vyluzovali příjemnou, i když mírně znepokojující hudbu, jež se prokousávala Elániovi do myšlenek tím více, čím déle nekonečný sestup trval.

Když se dveře otevřely, slyšel, jak se Sibyla užasle nadechla.

"Měla jsem dojem, že jsi říkal, že to tady dole vypadá jako nebe za hvězdné noci, Same?"

"No, jak vidím, tak opravdu povytáhli knot..."

Všude po stěnách plály tisíce svic zastrčených v držácích, ale hlavní, co přitahovalo oči, byly lustry.

Byly jich celé tucty, každý alespoň čtyřpatrový. Elánius, který byl vždycky připraven hledat za každým zázrakem nitky, jež ho způsobily, si všiml množství trpaslíků, kteří pracovali u jeřábů a otvory ve stropě spouštěli koše plné nových svíček. Jestliže pověst o Pátém slonu nebyla pouhý mýtus, tak dnes večer spálili jistě celou sloní nohu.

"Vaše vznešenosti!" Davem se k nim proplétal Cákryš.

"Aha, ‚Ten, který zkoumá myšlenky'," řekl Elánius, když se trpaslík přiblížil. "Dovolte, abych vás představil vévodkyni Ankhské... lady Sibyle."

"Ehm... chm... no ano... samozřejmě... jsem nevýslovně potěšen, že vás poznávám," zamumlal Cákryš, kterého onen nenápadný útok uvedl do rozpaků. "Jenže, já chtěl..."

Sibyla ale pochopila Elániovu narážku. Elánius nenáviděl slovo vévodkyně, takže jestliže jej teď použil, chtěl, aby předvedla vévodkyni, na kterou nemá nikdo na světě. Měla prostě převévodit každou vévodkyni. Zahalila Cákryšův klobouk užasle potěšeným vévodkyňovstvím.

"Pane Cákryši, Sam mi o vás tolik vyprávěl!" zatrylkovala. "Jestli tomu rozumím, pak jste člověk na svém místě -"

"- trpaslík -" sykl Elánius.

"- trpaslík na svém místě, pravá ruka Jeho Veličenstva! Prosím prosím, vy mi prostě musíte prozradit, jak jste dosáhli tak úžasného světelného efektu v téhle obrovské místnosti!"

"Ehm... spousta svíček," zamumlal Cákryš s pohledem upřeným na Elánia.

"Myslím, že Cákryš by se mnou rád probral nějaké drobné politické záležitosti, drahá," prohlásil Elánius a položil ruku trpaslíkovi na rameno. "Když budeš tak hodná a doprovodíš ostatní dolů, já se k vám za chvilku přidám." A věděl, že žádná síla na světě nedokáže Sibyle zabránit v tom, aby doplula dolů k recepci. Ta žena dokázala plout. Většina lidí se kývala ještě chvíli poté, co je Sibyla minula.

"Přivedl jste s sebou trolla, vy jste s sebou přivedl trolla!" mumlal Cákryš.

"Nezapomínejte, že je to občan Ankh-Morporku," upozornil Elánius. "Chráněný diplomatickou imunitou a velmi špatným oblekem."

"Ale přesto -"

"Není tady žádné ‚ale přesto' -"

"My s trolly vedeme válku!" zamumlal Cákryš.

"Ale to je přece to, čemu se říká diplomacie, nebo ne?" usmál se Elánius. "Způsob, jak nebýt ve válce? No, pokud vím, tak ta vaše válka trvá už pět set let, takže se nezdá, že by se jedna či druhá strana nějak zvlášť snažila."

"Budou tady stížnosti na té nejvyšší úrovni!" pokračoval ustaraný trpaslík.

"Ještě další stížnosti?" povzdechl si Elánius.

"Našli se takoví, kteří tvrdí, že Ankh-Morpork úmyslně dráždí krále svou zkažeností."

"Krále? řekl Elánius příjemně. "Vždyť on zatím ještě není král, nebo ano? Rozhodně ne do korunovace, která zahrnuje jistý předmět..."

"To je pravda, ale jedná se o pouhou formalitu."

Elánius k němu popošel blíž. "Jenže ona to není jen formalita, že?" řekl tiše. "Je to ta jediná a nejdůležitější věc se vším všudy! Bez ní, bez toho kouzla, nebude krále. Jen někdo jako vy, kdo vydává příkazy a vlastně k tomu nemá ani oprávnění."

"Někdo jménem Elánius mě bude poučovat o statutu krále," prohlásil bez valného přesvědčení Cákryš.

"A když se ta věc nenajde, je po všem," pokračoval Elánius. "Začne válka. Podzemní exploze."

Zazněl slabounký zvuk, když vytáhl hodinky a otevřel je. "No na mou duši, to už je půlnoc," zkonstatoval.

"Pojďte za mnou," zabručel Cákryš.

"Chcete mi snad něco ukázat?"

"Ne, vaše vznešenosti. Chci vám naopak ukázat jedno místo, kde něco chybí."

"Aha. V tom případě bych s sebou rád vzal desátníka Řiťku, pane."

"Tu? Nepřipadá v úvahu! To by bylo znesvěcení-"

"Ne, to by tedy nebylo," přerušil ho Elánius rázně. "A důvodem je, že ona s námi vlastně nepůjde, protože ani my nikam nejdeme, že! Vy byste přece nikdy nevěnoval svou důvěru zástupci potenciálně nepřátelské mocnosti a neodhalil byste mu, že vám do hry, v níž jde prakticky o všechno, chybí nějaké to eso, že? Samozřejmě, že ne. My vlastně ani nevedeme tenhle rozhovor. V následující hodince budeme sedět tady v té místnosti a probírat různé nedůležité drobnosti. Já dokonce ani tohle všechno neřekl, a vy jste mě tedy ani neslyšel. Jenže desátnice Řiťka je nejlepší odborník na ohledání místa činu, jakého znám, a proto bych chtěl, aby šla s námi."

"Dobrá, vaše excelence, vysvětlil jste mi to. Velmi názorně, jako vždy. Vyhrál jste. Doveďte ji."

Elánius našel Pleskot stát záda k zádům, přesněji záda k podkolení, s Navážkou. Dvojice byla obklopena kruhem zvědavců. Kdykoliv Navážka pozvedl ruku, aby se napil, nejblíže stojící trpaslíci zděšeně uskočili.

"Kam jdeme, pane?"

"Nikam."

"Aha. Takže tam."

"Ale věci se nám začínají vylupovat," vysvětloval, Elánius. "Cákryš objevil nové zájmeno, i když ho tak tak vyplivl."

"Same!" volala lady Sibyla, která brázdila dav směrem k Elániovi. "Budou tady hrát Čekana Krvezbrotě a Železnou Palici! Není to úžasné?"

"No..."

"To je opera, pane," zašeptala Pleskot. "Část Koboldího kruhu. Je to historie. Každý trpaslík ji zná nazpaměť. Je to o

tom, jak jsme si vytvořili první zákony, zvolili krále... a o Mazanci, pane."

"Zpívala jsem part Železné Palice, když jsme operu uváděli u nás ve škole," vzpomínala nadšeně lady Sibyla. "Samozřejmě to nebyla kompletní týdenní verze. Bude úžasné podívat se na to tady. Je to skutečně jeden z největších romantických příběhů historie."

"Romantických příběhů?" podivil se Elánius. "To myslíš... milostný?"

"Jistě. Samozřejmě."

"Čekan Krvezbroť a Železná Palice přece byli oba... ehm... Nebyli oni oba..." začal Elánius.

"Byli oba trpaslíci, pane," řekla Pleskot.

"Aha. Jistě." Elánius se vzdal. Všichni trpaslíci byli trpaslíci. Když jste se pokusili pochopit jejich svět z lidského hlediska, všechno bylo jinak. "No, tak ti přeju, drahoušku, hezkou zábavu. Já musím... Král si přeje, abych... Budu teď chvilku někde jinde. Politika, vždyť to znáš..."

Pak s Pleskot v patách odspěchal.

Cákryš je vedl temnými tunely. Když opera začala, nesla se k nim jako velmi vzdálený šepot, jako šum moře v prastaré mušli.

Nakonec zůstali stát na konci podzemního kanálu, jehož vlny tiše šplouchaly v temnotách. U břehu byl přivázán malý člun, který hlídal strážný. Cákryš je pobídl, aby nastoupili.

"Je moc důležité, abyste přesně porozuměl tomu, co vidíte, vaše vznešenosti," řekl Cákryš.

"Nevidím prakticky nic," zavrtěl Elánius hlavou. "A to jsem si vždycky myslel, že mám celkem dobré noční vidění."

V temnotě se ozvalo zacinkání a někdo zapálil lampu. Strážný odstrkoval člun pod klenutým obloukem do malého jezera. Kromě vstupního otvoru se všude kolem zvedaly jen kolmé stěny.

"To jsme na dně studny?" zeptal se Elánius.

"To je celkem výstižný popis." Cákryš zalovil pod sedačkou. Vytáhl zahnutý kovový roh a vyloudil z něj zatroubení, které se odráželo ozvěnou od kamenných stěn.

Po několika vteřinách se shora ozvala odpověď. Pak zaslechli chřestění prastarých těžkých řetězů.

"Tohle je poměrně krátký výtah v porovnání s některými tam v horách," vysvětloval Cákryš, když se přes vstupní otvor svezl silný železný plát a uzavřel ho. "Je tam například jeden, který zvedá celou skupinu lodí do výše osmi set metrů."

Kolem loďky zabublala voda. Elánius viděl, jak se stěny kolem nich začaly propadat dolů.

"Tohle je jediná cesta k Mazanci," komentoval za ním Cákryšův hlas.

Loďka se teď divoce zmítala na vlnách a povrch stěn se rozmazával.

"Voda je zachycována a přečerpávána do velkých nádrží poblíž horských vrcholků. Pak už je to jednoduše jen otázka otevírání a zavírání kohoutů, chápete?"

"Jistě," zamumlal Elánius, který si teď užíval závrat a silnou žaludeční nevolnost, doručené v jediném kompaktním zeleném balíčku.

Stěny zpomalily. Člun se přestal kývat. Voda je hladce zvedla přes ústí šachty a do úzkého kanálu, kde byl přístav.

"Dole bývají nějaké stráže?" zeptal se Elánius a vystoupil na požehnaně pevnou zem.

"Obvykle tam bývají čtyři," přikývl Cákryš. "Pro dnešní večer... jsem to zařídil jinak. Strážní to pochopili. Na to, co se tady stalo, není nikdo pyšný. Musím vám říci, že já velmi silně nesouhlasím s tímhle divadlem."

Elánius se rozhlédl po jeskyni. Na okraji plošiny, ze které bylo možno přehlédnout celou hladinu teď klidného jezírka, stáli dva trpaslíci. Podle toho, jak vypadali, se dalo soudit, že oni dva ovládají mechanismus zdviže.

"Můžeme jít dál?" zeptal se Cákryš.

Z jeskyně vedla chodba, která se rychle zužovala. V jednom místě se Elánius musel téměř předklonit, aby prošel. Po chvíli jim pod nohama nakrátko zaduněla železná podlaha a bylo cítit, že se mírně pohupuje. Pak se strop zvýšil, Elánius se narovnal, jen aby se vzápětí znovu sklonil pod klenutým obloukem, a pak...

Buď se trpaslíci prokopali do nitra obrovské geody*, nebo s nesmírnou péčí olemovali stěny této malé jeskyně krystaly křemene, takže každá ploška odrážela světlo dvou malých svící, stojících na pilířích uprostřed písečného dna jeskyně. Po temnotách tunelů světlo oslňovalo dokonce i Elánia.

"Hleďte," pronesl Cákryš zachmuřeně, "toť místo, kde by měl spočívat Mazanec."

Mezi oběma pilíři stál kulatý plochý kámen, vysoký jen několik decimetrů, na němž očividně něco chybělo.

Za kamenem bublala v přírodní nádrži voda a dělila se do dvou praménků, které obtékaly kámen z obou stran a mizely znovu v podzemí.

"Dobrá," přikývl Elánius. "Řekněte mi všechno."

"Jeho ztráta byla ohlášena před třemi dny," začal Cákryš. "Dřímal Dlouhoprst přišel vyměnit svíce a zjistil, že je Mazanec pryč."

"A jeho práce je..."

"Kapitán svící."

"Aha."

"Je to velmi zodpovědné postavení."

"Viděl jsem lustry. A jak často sem chodil?"

"Chodil sem každý den."

"Chodil?"

"Už to místo nezastává."

"Protože je hlavní podezřelý?"

"Protože je mrtvý."

"A jak se to stalo?" zeptal se Elánius pomalu a důrazně.
"On... vzal si život. Tím jsme si zcela jistí, protože jsme museli vylomit dveře. Byl kapitánem svící šedesát let. Myslím, že nedokázal snést myšlenku na to, že na něj padne podepření."
"Ale mně připadá podezřelý."
"On Mazanec neukradl. To víme."
"Jenže pod obleky, které většina z vás nosí, by se skrylo prakticky cokoliv. Prohledali jste ho?"
"Samozřejmě, že ne! Ale... já vám něco ukážu," řekl Cákryš. Vykročil úzkou chodbou s kovovou podlahou, kterou sem přišli. "Vidíte mě, vaše excelence?"
"Samozřejmě."
Podlaha tlumeně duněla, když se trpaslík vracel zpět. "A tentokrát něco ponesu... vaši helmu, například? Dovolíte? Jen jako ukázku."
Elánius mu ji podal. Ten, který zkoumá myšlenky znovu vešel do chodby. Když byl téměř v půli, zaduněl gong a ze stropu spadly dvě kovové mříže, které ho v tunelu uzavřely. Několik vteřin na to se objevily u vzdálenější mříže strážní a podezřívavě nahlíželi dovnitř.
Cákryš k nim prohodil několik slov. Tváře zmizely a po chvíli se obě mříže zvedly.
"To zařízení je velmi staré a složité, ale udržujeme je neustále v dokonalém stavu a v chodu," řekl Cákryš a vracel Elániovi helmu. "Jakmile vážíte víc, když jdete ven, než kolik jste vážil při vstupu do místnosti, budou chtít strážní vědět proč. Tomu se nedá vyhnout, je to přesné na několik dekagramů, a přitom to nikterak nezasahuje do vašeho soukromí. Jediný způsob, jak zařízení ošidit, by bylo létat. Umějí zloději létat, vaše excelence?"
"To záleží na tom, kteří," odpověděl Elánius nepřítomně. "Kdo sem ještě chodí?"
"Každých šest dnů jeskyni kontroluji já v doprovodu dvou strážných. Poslední kontrola byla před pěti dny."
"Chodí sem ještě někdo jiný?" zajímal se Elánius. Všiml si, že Pleskot sebrala hrst špinavě bílého písku, kterým bylo vyplněno dno jeskyně Mazance, a teď si ho nechala klouzat mezi prsty.
"V poslední době nikdo. Když se ovšem schyluje ke korunovaci nového krále, vynáší se Mazanec ven k ceremoniálním účelům."
"Tenhle bílý písek, máte ho tu ještě někde jinde?"
"Ano. Je to důležité?"
Elánius viděl, jak Pleskot krátce přikývla.
"Nejsem si tak docela... jistý," řekl. "Mohl byste odhadnout, jakou faktickou hodnotu Mazanec má?"
"Faktickou? Je neocenitelný!"
"Chápu, že je nedocenitelný jako symbol, ale jaká je jeho vlastní hodnota?"
"Je bezcenný."
"Pokouším se zjistit, proč by ho někdo chtěl ukrást," odpovídal Elánius tak trpělivě, jak to jen dokázal.
Pleskot zvedla plochý kulatý kámen a nahlížela pod něj. Elánius našpulil rty.
"Co to... ona dělá?" zamračil se Cákryš. Zájmeno vyslovil s krajní nechutí.
"Desátnice Řiťka hledá zvláštní znamení," odpověděl Elánius. "Říkáme jim stopy a mohly by nám velmi pomoci. Je to velmi vzácné umění."
"Urychlil by snad tenhle dopis vaše pátrání?" zeptal se Cákryš. "Je popsaný. Tomu říkáme značky... znamení, která by vám mohla pomoci."
Elánius se podíval na podávaný papír. Byl hnědý, dost tvrdý a pokrytý runami.
"Já, ehm, tyhle věci číst neumím," odpověděl.
"Je to považováno za umění," odpověděl Cákryš vážně.
"Já to umím," řekla Pleskot. "Dovolíte?"
Vzala mu z rukou papír a přečetla si ho. "Jak se zdá, je to požadavek výkupného, pane. Od... Synů Agiho Ukradmlátka. Říkají, že mají Mazanec a že... že ho zničí, pane."
"A kde se mluví o výkupném?" nakrčil Elánius obočí.
"Říkají, že se Rydzik musí vzdát všech nároků na to stát se Dolním králem," odpověděl Cákryš. "Jiné podmínky v dopise nejsou. Ten papír se mi objevil na stole. Jenže v posledních dnech mi nosí papíry na stůl každý."
"Kdo jsou ti Synové Ukradmlátkovi?" zeptal se Elánius s pohledem upřeným na Cákryše. "A proč jste mi o tom neřekl dřív?"
"To nevíme. Je to prostě vymyšlené jméno. Předpokládáme, že je to skupina nějakých politických nespokojenců. A řekli mi, že vy budete klást otázky mně."
"Takže teď už to není obyčejný zločin, že? Teď to začíná být politika. Proč se nemůže král vzdát všech nároků na trůn, získat zpět Mazanec a pak říci, že je prostě převezl? Vždyť to, co by udělal, by udělal pod nátlakem a -"
"My bereme své obřady velmi vážně, vaše excelence. Jestliže Rydzik odmítne trůn, nemůže příští den změnit své rozhodnutí. Jestliže dovolí, aby byl Mazanec zničen, pak už nemůže být zvolen další legitimní král a pak -"
"- nastanou obtíže." A ty se rozšíří až do Ankh-Morporku, dodal v duchu. Zatím jsou to jen demonstrace.
"Kdo bude králem, pokud se Rydzik zřekne trůnu?"
"Albrecht Albrechtsson, to ví každý."
"A to by taky znamenalo obtíže," přikývl Elánius. "Podle toho, co vím, tak by z toho mohla být občanská válka."
"Král říká;" ozval se Cákryš tiše, že je přesto ochoten ustoupit. Lepší nějaký král než chaos. Trpaslíci nemají chaos rádi."
"Jenže chaos vznikne tak nebo tak," uvažoval Elánius.
"Povstání proti králi už jsme několikrát zažili dříve. Trpaslictvo přežije. Koruna bude předávána dál. Tradice a umění

budou žít. Mazanec zůstane. V tom je... jistota a příčetnost, k'níž je možno se vracet."

Oh, bohové, pomyslel si Elánius. Takže tisíce trpaslíků zahynou, ale to je v pořádku, hlavně když se nic nestane tomu kusu kamene. "Víte, tady nejsem policista. Co můžu dělat?"

"Tohle se nestalo!" zaječel najednou Cákryš, kterému konečně povolily nervy. "Ale každý ví, že cizinci z Ankh-Morporku se nestarají jen o své věci!"

"Aha, takže vy máte na mysli, že - protože nechcete, aby se o tomhle všem někdo dozvěděl - že by vypadalo špatně, kdybyste se nějak viditelně vzrušoval, ale nikdo vám nemůže mít za zlé, když do toho začne strkat nos nějaký pitomý policajt, a k tomu ještě cizinec?"

Cákryš zamával rukama ve vzduchu. "To nebyl máj nápad!"

"Podívejte, zajištění, které tady máte, by nestačilo ochránit ani dětské prasátko. Mě samotného už napadly přinejmenším dva způsoby, jak odsud Mazanec odnést. Co takhle nějaká tajná chodba - nevede sem?"

"Nevím o žádné tajné chodbě, která by do této jeskyně vedla."

"No výborně! Tak alespoň něco jsme vyloučili. Běžte a počkejte u člunu. Potřebujeme si s desátnicí Řiťkou probrat pár věcí."

Cákryš neochotně odešel. Elánius počkal, dokud trpaslík neprošel tunelem s kovovou podlahou a neobjevil se ve svitu svící na druhé straně.

"To je ale zmatek," řekl. "Záhady zamčeného pokoje jsou vždycky o pěkný kus horší, když někdo ten pokoj zapomene zamknout." • "Vy si myslíte, že když sem Dřímal šel, mohl nést pod pláštěm několik sáčků s pískem, že, pane?" řekla Pleskot.

Ne, pomyslel si Elánius, to mě kupodivu nenapadlo. Ale alespoň vím, jak by to provedl trpaslík.

"Možná," řekl nahlas. "Špinavě bílý písek není tak neobvyklý. Každý den přidáte trošku, že? Právě tolik, aby to nespustilo váhu. A nakonec už budete mít... Kolik Mazanec váží?"

"Asi sedm kilo, pane."

"Dobrá, Vysypete písek na zem, šoupnete Mazanec pod kabát a... mohlo by to vyjít."

"Dost riskantní, pane."

"Jenže ono vůbec nikoho asi ani nenapadlo, že by se někdo mohl pokusit Mazanec ukrást. Nebo mi snad chcete tvrdit, že ti čtyři strážní, kteří sedí v té malé strážnici a střídají se po dvanácti hodinách, jsou celou tu dobu ve střehu? To je parta akorát tak do karet!"

"Předpokládám, že spoléhají na to, že každý člun, který se zvedá nahoru, je slyšet."

"Správně. A to je velká chyba. A víte co? Vsadil bych se, že ve chvíli, kdy se člun spustí dolů, jsou nejméně pozorní. Pleskot, kdyby se lidé dostali do dolů, klidně by se mohli dostat i do jeskyně Mazance. Musel by to být mrštný a skvělý plavec, ale dokázat by se to dalo."

"Stráže u brány byly pěkně ostré, pane."

"To je samozřejmé. To jsou stráže vždycky - po krádeži. Bystří jako lišky a ostří jako břitvy pro případ, že by někoho napadlo, zda to nebyli právě oni, kdo v kritickou chvíli spal. Já jsem policajt, Pleskot. Vím, jak nudná taková stráž může být. Zvlášť když víte, že nikdo nemá zájem ukrást to, co hlídáte." Přehrábl písek špičkou boty.

"Velmi ošklivě se dívali na každý vůz, který dnes ráno vjížděl dovnitř nebo vyjížděl ven. Jenže to proto, že někdo Mazanec ukradl. Právě v takových časech člověk naráží na velmi úřední, velmi výkonnou a neobyčejně přísnou činnost. Nepokoušejte se mi tvrdit, že minulý týden otvírali každý sud a prozkoumali každou hromadu sena. Říkáte, že prohledávají i to, co putuje z dolů ven? Vidíte na Cákryše? Dívá se na mě?"

Pleskot nahlédla Elániovi pod paží. "Ne, pane."

"Výborně."

Elánius přešel k ústí tunelu, přitiskl záda ke stěně, zhluboka se nadechl a opřel se nohama o protější zeď. Pak začal postupovat tunelem, aniž se nohama dotýkal kovových plátů. Postupoval malými krůčky chodidel a přesouváním váhy z lopatky na lopatku. Mrkal při každém protestu svých kloubů, ale nakonec se přece jen svezl na zem na druhé straně tunelu. Pak došel k Cákryšovi, který si tiše povídal s oběma strážci.

"Jak jste-"

"Na tom nezáleží," zavrtěl Elánius hlavou. "Řekněme jen, že jsem delší než trpaslík, ano?"

"Vyřešil jste to?"

"Ne, ale mám už jistou představu."

"Skutečně? Už?" pozvedl Cákryš obočí. "A jakou?"

"Stále ještě na tom pracuju," odpověděl Elánius. "Ale je štěstí, že vám král řekl, abyste požádal mě, Cákryši. Jedna věc, kterou jsem opravdu zjistil, je, že správnou odpověď by vám nedal žádný trpaslík."

Když Elánius vklouzl na sedadlo vedle Sibyly, chýlila se opera ke konci. Přišel jsem o něco? zeptal se šeptem.

"Je to skvělé. A kde jsi byl?"

"To bys mi nevěřila."

Upíral nevidoucí oči na jeviště. Dvojice trpaslíků tam sváděla jakoby zuřivý, nicméně o to opatrnější divadelní boj.

Takže dobrá. Jestli to byla politika, tak to byla... politika. Jenže s politikou on nic nenadělá. Takže je třeba, přemýšlet o tom jako o zločinu...

Jaké by bylo jednoduché řešení? Nejlepší by bylo začít s prvním pravidlem policejní práce podezřívat oběť. Elánius si však nebyl tak docela jistý, kdo je tady vlastně oběť. Takže je třeba podezírat svědky. To bylo další skvělé pravidlo. To znamenalo nebožtíka Dřímala. Ten mohl vyjít s Mazancem ven předtím, než odhalil ztrátu. Mohl udělat cokoliv. Způsob, jakým tu věc hlídali, to byl špatný vtip. Noby a Tračník by to dokázali líp. Mnohem líp, opravil se, protože ti měli zločinecké myšlení a to z nich dělalo policajty. Hlídky u Mazance drželi počestní trpaslíci, to znamená ti poslední,

kterým se dalo něco svěřit. Na takovouhle práci to chtělo lidi přinejmenším mazané.

Jenže to nedávalo smysl. Dřímal by byl první podezřelý. Elánius se sice v trpasličím právu příliš nevyznal, ale snadno došel k závěru, že osud by neměl v šuplíku zářnou a přátelskou budoucnost pro prvního podezřelého, zvláště pokud by se nenaskytlo nějaké jiné řešení.

Třeba se po šedesáti letech měnění svíček zhroutil? Ale to bylo nepravděpodobné. Každý, kdo v takovém zaměstnání vydržel deset let, už by ve svých kolejích pravděpodobně vydržel navěky. Každopádně Dřímal už se teď odebral do toho velkého zlatého dolu tam nahoře nebo tam dole nebo kde to trpaslíci věří, že ho mají. A už na žádné otázky neodpoví.

Asi bych to mohl rozřešit, pomyslel si Elánius. Všechno, co k tomu potřeboval, tady bylo, jen kdyby dokázal klást ty správné otázky a pak si odpovědi vhodně zkombinoval.

Jenže jeho elániovský instinkt mu říkal něco jiného.

Tohle byl zločin pokud ovšem bylo držení cizího majetku za účelem získání výkupného zločinem, ale to nebyl ten hlavní zločin.

Tady došlo k jinému zločinu. Elánius to poznal stejně, jako rybář pozná mělčinu podle zčeřené vodní hladiny.

Boj na jevišti pokračoval. Byl poněkud zpomalen tím, že po každé nešikovně umístěné ráně sekerou vždy jeden z bojovníků zazpíval píseň, pravděpodobně o zlatě.

"Hmm, o čem to vlastně je?" zeptal se.

"Už to skoro končí," zašeptala mu Sibyla. "Uvedli jen ten kousek, který pojednává o upečení Mazance, ale alespoň k tomu přidali árii Výkupného. Železná Palice uprchne z vězení se Skaltinou pomocí, ukradne pravdu, kterou Agi ukryl, zamaskuje ji tak, že ji zapeče do Mazance, a přesvědčí stráže na hranicích tábora Čekana Krvezbrotě, aby ho nechali projít. Trpaslíci věří, že pravda bývala... předmětem... jistým druhem nesmírně vzácného kovu, tedy alespoň ten kus zapečený v Mazanci. A stráže nedokázaly odolat, protože taková byla síla Mazance. Ta píseň je o tom, jak pravda, stejně jako láska, se nedá utajit, protože právě jako to zrnko v Mazanci dodá věcem pravdivosti. Je to jedna z nejkrásnějších árií na světě. O zlatě tam nepadne skoro ani slovo."

Elánius zíral. Dokázal se ztratit v každé písni složitější než ty s tituly jako Kde ty všechny dorty jsou (ty s tou pravou šlehačkou)?

Čekan Krvezbroť a Železná Palice, zamumlal a uvědomil si, že trpaslíci kolem nich po něm vrhají dotčené pohledy. "Který z nich byl -"

"Pleskot už ti to řekla. Byli oba trpaslíci," přerušila ho lady Sibyla ostře.

"Aha," řekl Elánius nevrle.

V takových věcech byl vždycky trochu mimo. Existovali muži a existovaly ženy. V tom měl jasno. Když přišlo na to, čemu básníci s oblibou říkali milostná touha, byl Sam Elánius jednoduchý muž*. Věděl také, že v některých částech Stínová to lidé brali trochu jinak, spíš ve stylu volného zápasu, každý s každým. Na to se ovšem Elánius díval jako na vzdálenou zemi, jiný svět, kde nikdy nebyl, a proto to nepovažoval za svůj problém. Udivovalo ho, co všechno lidé dokázali vymyslet, když měli chvíli volného času.

Pro Elánia bylo těžké představit si svět bez mapy. Nebylo to tím, že by trpaslíci ignorovali sex, spíše to vypadalo, že pro ně není důležitý. Kdyby lidé mysleli stejně bylo by jeho povolání mnohem jednodušší.

Jak se zdálo, na jevišti se odehrávala jakási scéna u smrtelného lože. Pro Elánia, s jeho nepříliš dokonalou znalostí pouliční ankh-morporské trpasličtiny, bylo poněkud obtížné sledovat děj. Někdo umíral a někdo jiný toho velmi litoval. Oba hlavní zpěváci měli plnovousy, v nichž by se klidně zaběhlo kuře. Neunavovali se nějakým hraním, kromě toho, že tu a tam mávli rukou směrem k druhému zpěvákovi.

Všude kolem něj se však ozývaly vzlyky a popotahování a občas zatroubení vyprazdňovaného nosu. Všiml si, že dokonce i Sibyle se chvěl dolní ret.

Chtěl říci -vždyť je to jenom nějaká píseň. Není to doopravdy. Zločin a ulice a pronásledování..., to je skutečné. Píseň ti nepomůže, když jsi v úzkých. Zkus zamávat velkým bochánkem na ozbrojenou stráž v Ankh-Morporku a uvidíš, jak daleko se s tím dostaneš...

Když představení skončilo, dostalo se mu obvyklého vřelého aplausu přítomných. To se v podobných případech stává pravidelně, protože většina lidí sice nechápe, o co tady jde, ale cítí, že by tomu rozumět měla. Elánius se protlačil davem.

Cákryš hovořil s mladým mužem atletické postavy, oblečeným v černém, který Elániovi připadal vzdáleně povědomý. Jak se zdálo, Elánius musel současně připadat známým mladému muži, protože ten mu kývl na pozdrav tak krátce, že to skoro vypadalo pohrdavě.

"Hmmm, jeho vznešenost Elánius," řekl mladík. "Opera se vám líbila?"

"Zvláště ten kousek o zlatě," odpověděl Elánius diplomaticky. "A vy jste?"

Muž srazil podpatky. "Wolf von Überwald!"

V Elániově hlavě něco udělalo "cvak". Pak jeho oči začaly vnímat podrobnosti - slabé, ale viditelné prodloužení špičáků, způsob, jak se mu husté světlé vlasy vlnily i kolem límce...

"Anguin bratr?"

"Ano, vaše vznešenosti."

"Takže Wolf, alias Vlk, hmm?"

"Díky, vaše vznešenosti," prohlásil Wolf odměřeně. "To je ale legrace. Jakpak by ne! Už je to nějakou dobu, co jsem tenhle vtípek slyšel naposled. Vy, z Ankh-Morporku, máte opravdu skvělý smysl pro humor!"

"Ale máte na své... uniformě stříbrné ozdoby. Myslím... insignie, vlčí hlavu, která svírá v tlamě svazek blesků..."

Wolf pokrčil rameny. "Aha, to jsou ty drobnosti, kterých si policista všimne. Ale ty jsou jen niklované."

"Nepoznávám z nich, ke které jednotce patříte."

"My jsme spíše takové... hnutí," odpověděl Wolf.

I jeho postoj připomínal Anguu. Bylo to ono poněkud napjaté držení těla, jako kdyby byl připraven k okamžitému boji nebo útěku, jako kdyby celá postava byla jediným stlačeným perem dychtícím se vymrštit, ale zdálo se, že útěk by nebyla prvotní volba. Když občas bývala Angua ve špatné náladě, mívali lidé v její přítomnosti sklony zvedat si límce, i když málokdo z nich by dokázal říci proč. Oči však byly jiné. Nebyly jako ty Anguiny. Nebyly dokonce ani jako vlčí.

Žádné zvíře nemělo takové oči, ale Elánius je několikrát viděl v těch horších ankh-morporských nálevnách, z nichž jste se při slušné dávce štěstí dostali dřív, než jste z podávané kořalky oslepli.

Tračník říkal takovým mužům "násosky", Noby dával přednost výrazu "echt spiťaři". Bez ohledu na jméno však Elánius vždycky poznal nebezpečného, zlého a zákeřného muže, kterému je v boji každý i sebešpinavější trik dobrý. V boji nemáte jinou volbu než ho co nejrychleji omráčit, ale raději zabít, protože on jinak udělá všechno pro to, aby zabil vás. Většina hospodských rváčů by tak daleko nezašla, protože zabití policajta je pro vraha velmi zlou zprávou, stejně jako pro všechny jeho známé. Bohužel typ, o kterém je řeč, si s tím nebude lámat hlavu, protože zatímco bojuje, potuluje se jeho mozek bůhví kde.

Wolf se usmál. "Nějaký problém, vaše vznešenosti?"

"Prosím? Ne. Jen... přemýšlím. Mám pocit, že už jsem se s vámi setkal...?"

"Dnes ráno jste byl na návštěvě u otce."

"Ano, to byl."

"My se kvůli návštěvám pokaždé neměníme, vaše vznešenosti," řekl Wolf. Teď mu v očích zaplálo oranžové světlo. Až dosud si Elánius myslel, že výraz planoucí oči je jen řečnický obrat.

"Pokud mě omluvíte, potřeboval bych si promluvit s Tím kdo kontroluje myšlenky," prohlásil Elánius. "Politika, znáte to."

Cákryš ho následoval na tiché místo. "Ano?"

"Chodil Dřímal do jeskyně Mazance každý den ve stejnou dobu?"

"Myslím, že ano. Ale záleželo na jeho povinnostech."

"Takže tam nechodil pravidelně. Dobrá. Kdy se mění stráže?"

"Každé tři hodiny. Chodil tam předtím, než se stráže měnily, nebo až potom?"

"To záleželo na jeho -"

"Tak okamžik! Copak si strážní nevedou deník?"

Cákryš upřel na Elánia pohled. "To mi chcete naznačit, že tam byl v jednom dni dvakrát?"

"Výborně. Ale ne, já jen říkám, že tam někdo mohl být. Trpaslík, sám, připluje člunem a nese dvě svíčky. Myslíte, že by se o něj strážní nějak zvlášť zajímali? A kdyby se o hodinu později objevil jiný trpaslík se dvěma svíčkami, když už tam byly nové stráže... no? Jaké by v tom bylo riziko? I kdyby si našeho falešného nositele svící všimli, stačilo mu něco zamumlat, třeba o... hm, špatných svíčkách nebo podobně. Vlhké knoty. Cokoliv."

Cákryš se zatvářil nepřítomně. "Pořád je to dost velký risk," zabručel nakonec.

"Jestliže náš zloděj věděl, jak se střídají stráže, a věděl, kde se pohybuje skutečný Dřímal, stálo by to za pokus, nemyslíte? Když šlo o Mazanec?"

Cákryš se otřásl a pak pomalu přikývl. "Hned ráno stráže podrobně vyslechneme."

"Já je vyslechnu."

"Proč?"

"Protože vím, jaké mám položit otázky, abych dostal ty správné odpovědi. Tady si zařídíme kancelář. Zjistíme, kde se kdo pohyboval, a vyslechneme stráže, ano? I ty u brány. Zjistíme, kdo všechno šel jak dovnitř, tak ven."

"Mám pocit, že vy už máte dojem, že něco víte."

"Řekněme, že začínám mít jistou představu, ano?"

"Já... na to všechno dohlédnu." Elánius se narovnal a vrátil se k lady Sibyle, která se. tyčila jako ostrůvek v moři trpaslíků. Živě rozmlouvala s několika z nich a Elánius v nich poznal některé herce.

"Copak jsi to vyřizoval, Same?"

"Politika, bohužel," odpověděl jí. "A navíc věřím na své instinkty. Mohla bys mi říct, kdo nás hlídá?"

"Oh, tak o tuhle hru tady jde?" Šťastně se usmála a tónem, kterým by žvatlala o nezávazných hloupostech, odpověděla: "Prakticky každý. Ale kdybych měla rozdávat ceny, první bych dala té nesmírně smutné dámě v té malé skupince po tvé levici. Má dlouhé špičáky, Same. A spoustu perel. Vůbec se to k sobě nehodí."

"Vidíš Wolfganga?"

"Hmm, ne, teď, když o tom mluvíš, tak vlastně nevím, kde je. Rozčiloval jsi lidi?"

"Víš, myslím, že stačí vždycky chvilku počkat a oni se rozčilí sami."

"Výborně. Zdá se, že to dokážeš skvěle."

Elánius se napůl pootočil, jako někdo, kdo se rozhlíží kolem. Mezi lidskými hosty se hemžili a shlukovali trpaslíci. Jakmile se jich sešlo víc než čtyři pět, dávali se do živého rozhovoru. Pak se některý z nich utrhl a připojil k jiné skupince. Někdy se za něj k původní skupince přitočil jiný. V jiných případech se celý hlouček rozeběhl jako smetí rozfoukané větrem, trosky po výbuchu, a každý z trpaslíků zamířil k jiné skupině.

Elánius měl čím dál tím silnější dojem, že za tím vším je nějaký promyšlený systém, nějaký pomalý, ale dokonale promyšlený tanec informací. Důlní setkání pomyslel si. Malé skupinky, protože pro větší by ve slojích a chodbách nebylo místo. A nemluví se příliš nahlas. A pak, když skupinka dojde k dohodě a rozhodnutí, každý její člen je poslem nesoucím zprávu. Slova se šíří v kruzích. Je to, jako když se společnost řídí úředně uznávanou šeptandou.

Napadlo ho, že je to také dobrý způsob, jak prodiskutovat dvě a dvě a zvažovat je a převracet, dokud z nich nebudou

čtyři a kousek, nebo dokonce ještě něco úplně jiného*.

Občas se před Elániem zastavil trpaslík, vypoulil na něj oči a pak odspěchal po svých.

"Čeká se od nás, že zajdeme na večeři, drahý," oznamovala lady Sibyla a ukázala směrem k osvětlenému vchodu do vedlejší jeskyně, ke kterému se začala pomalu přesouvat většina zástupu.

"No nazdar. Myslíš pitku? Krysy na špejli? Kde je Navážka?"

"Támhle, hovoří s kulturním atašé z Genový. To je ten muž s tím skelným výrazem."

Když se k hovořící dvojici přiblížili, zaslechl Elánius Navážkův hlas, který poskytoval nezkreslované vysvětlení.

"- a pak je tam ten velkej pokoj, co je v něm plno sedadel, červený stěny a po sloupech tam lezou takový zlatý nemluvňata s křídlama, ale nemusíte si dělat starosti, protože to nejsou vopravdický děti, ale sou udělaný z malty, nebo vomítky, nebo tak..." Nastala odmlka, během níž Navážka zvažoval svá další slova. "A taky si nejsem jistej, estli je to pravý zlato, páč kdyby bylo, byl by to už dávno nějakej grázl ukrad, teda kdyby bylo... a před tím jevištěm je taková veliká ďoura, kde sedej muzikanti. A to je tak celej ten pokoj. A ve vedlejším pokoji sou různý mramorový sloupy a na podlaze sou červený koberce a..."

"Navážko?" ozvala se taktně lady Sibyla. "Doufám, že si na toho gentlemana neděláte monopol?"

"Jasně že ne, já mu jen vykládal o kultuře, co máme v Ankh-Morporku," odpověděl Navážka konverzačním tónem. "Já totiž znám každej centimetr operní budovy!"

"Ano," prohlásil kulturní atašé omámeným hlasem. "A musím říci, že jsem nesmírně zatoužil, navštívit vaši uměleckou galerii a prohlédnout si -" otřásl se, ",obraz ty ženský, u který umělec nevěděl, jak jí namalovat na ksicht správně úsměv, ale ten rám vokolo by moh stát nějakej ten šesták nebo dva'." Řekl to jako by to pro něj byl životní zážitek. "Přeji vám dobrý večer."

"Heleďte, myslím, že ten toho o kultuře moc neví," komentoval Navážka, když muž odešel.

"Myslíš, že by nás tady moc postrádali, kdybychom vyklouzli?" zeptal se Elánius lady Sibyly a rozhlédl se kolem. "Byl to dlouhý den a rád bych si promyslel spoustu věcí -"

"Same, jsi jednou velvyslanec a Ankh-Morpork je světová mocnost," odpověděla mu Sibyla. "Nemůžeme jen tak zmizet! Toho by si lidé všimli!"

Elánius zasténal. Takže Hoptam měl pravdu, když Elánius kýchne, Ankh-Morpork si musí utřít nos.

"Vaše excelence?"

Sklopil pohled a uviděl dva trpaslíky.

"Dolní král vás chce okamžitě vidět," řekl jeden z nich.

"Ehm..."

"Musíme být oficiálně představeni," sykla lady Sibyla.

"Cože? I Navážka?"

"Jistě!"

"Ale on je přece troll!" Tentokrát mu to připadalo zábavné.

Elánius stále po očku sledoval proudy lidí, pohybující se v obrovském prostoru. Pohybovaly se neustále a hlavní proud směřoval ke konci jeskyně. Nezbývalo opravdu nic jiného než se k němu připojit. Dolní král seděl na nízkém trůnu pod jedním z obrovských svícnů. Těsně pod svícnem byla kovová nebesa, pokrytá fantastickými voskovými stalaktity.

Kolem něj stáli čtyři trpaslíci, na trpaslíky dost vysocí, kteří pozorně sledovali dav a ve svých tmavých brýlích vypadali skoro hrozivě. Nedělali nic jiného, než že vrhali na lidi nepřátelské pohledy.

Král hovořil s genovským vyslancem. Elánius koutkem oka pohlédl na Navážku a Pleskot. Najednou ho napadlo, že přivést je sem nebyl zase tak skvělý nápad. Ve svém úředním rouchu vypadal král mnohem... vzdálenější a jako někdo, koho člověk zdaleka ne snadno potěší.

Drž se, pomyslel si. Oni přece jsou občany Ankh-Morporku. Nedělají nic špatného. Ale pak opáčil sám sobě: nedělají nic špatného v Ankh-Morporku.

Dav postupoval kupředu. Jejich skupinka už se dostala téměř ke králi. Ozbrojení trpaslíci teď pozorovali Navážku a bylo vidět, že drží sekery mnohem pevněji. Zdálo se,, že si toho Navážka nevšímá.

"Tohle místo je mnohem kulturnější než Opera," prohlásil a obdivně se rozhlédl kolem. "Ty svícny musej vážit aspoň tunu, každej."

Zvedl ruku, promnul si temeno hlavy a podíval se na prsty.

Elánius zvedl hlavu. Na tvář mu dopadlo něco teplého, něco jako kapka roztopeného másla. Když ji setřel, viděl, jak se pohnul jakýsi stín...

Pak se věci začaly odehrával jako něco, co se děje v husté melase. Viděl to tak, jako kdyby sám sebe pozoroval odjinud. Viděl se, jak prudce odstrkuje Sibylu a Pleskot, slyšel sám sebe, jak něco vykřikuje, a pozoroval vlastní tělo, které se vrhlo ke králi a zvedlo ho, zatímco mu do zádového plátu zbroje naráží sekera.

Pak už se kutálel po zemi s rozzuřeným trpaslíkem v náručí a svícen byl v polovině pádu. Plameny svíček se v letu protáhly a pak se objevil Navážka, který s dokonale klidným a odhodlaným výrazem na j tváři zvedl ruce...

Nastal okamžik ticha a nehybnosti, když troll zachytil padající horu světla. Pak se fyzikální zákony vrátily a scéna se změnila v jedinou explozi rozhazující na všechny strany trpaslíky, trosky, roztopený vosk a desítky svíček.

Elánius se probudil do tmy. Zamrkal a dotkl se očí, aby se ujistil, že je má otevřené.

Pak si sedl, narazil hlavou do kamene a v hlavě se mu najednou rozsvítilo - byla to ošklivá žlutá a červená světýlka, která náhle vyplnila celý jeho život. Rychle si lehl nazpět na záda a čekal, až barevná záře zmizí.

Pak si udělal osobní inventuru. Jeho plášť, helma, meč a zbroj byly ty tam. Byl v košili a spodkách, a přestože kolem nebylo zima, byl prostor plný vlhkosti, která už mu začala pronikat až do kostí.

Dobrá...

Nevěděl, jak dlouho mu trvalo, než získal představu o své cele, ale nakonec ji měl. Pohyboval se centimetr po centimetru a jednou rukou při tom pomalu pohyboval před sebou, jako muž, který předvádí velmi zpomalené pohyby tajného bojového umění.

Ale i tak se jeho smysly stávaly v té uhlové temnotě nespolehlivými. Opatrně sledoval stěnu, pak jinou stěnu, pak nahmátl část stěny, která mu jako by ustupovala pod rukou, a zjistil, že ve výklenku je mříž a za ní malé dveře s podlouhlým madlem, a našel znovu i tu zeď, o niž byla našikmo opřena kamenná deska, na které se probudil. Veškerou činnost mu ale ztěžovala skutečnost, že ji musel provozovat s hlavou přitisknutou na prsa. Elánius nebyl zvláště vysoký muž. Kdyby byl, byl by si pravděpodobně, když se vzbudil, rozbil hlavu.

Protože neměl nic jiného k dispozici, prošel se podél svého vězení obvyklým policejním krokem. Věděl přesně, jak dlouho mu to trvá, než přejde pravidelnou, klidnou chůzí Mosazný most, když se večer vrací domů ze služby. Byla k tomu zapotřebí trocha nezáživné duševní aritmetiky, ale nakonec došel k názoru, že jeho vězení měří zhruba půldruhého čtverečního metru.

Jednu věc Elánius samozřejmě neudělal. Nezačal křičet: "Pomoc! Pomoc!" Byl v cele. Někdo ho prostě vstrčil do cely. Bylo proto jen logické předpokládat, že ten, kdo to udělal, se o Elániovy názory příliš nezajímá.

Opatrně dotápal ke kamenné desce a lehl si. Když to. udělal, cosi zachrastilo.

Poklepal si na kapsy a vytáhl něco, co se na omak velmi podobalo krabičce sirek. Zbývaly v ní tři.

Takže vybavení: oděv a krabička se třemi zápalkami. Tak a teď zapřemýšlet o tom, co se to, k sakru, děje.

Pamatoval si, jak zahlédl svícen. Myslel si, že si pamatuje, jak Navážka tu zatracenou věc chytil. Pak se ozývala spousta výkřiků a jekotu a kdekdo pobíhal zmateně kolem, zatímco král v Elániově náručí klel, jak jen dokáže klít trpaslík. Pak Elánia někdo . udeřil.

Cítil také tupou bolest v zádech, v místech, kde se od jeho zbroje odrazila čepel sekery. Při té myšlence pocítil záchvěv vlastenecké pýchy. Ten úder zastavila zbroj vyrobená v Ankh-Morporku! Musel připustit, že byla pravděpodobně vyrobena v Ankh-Morporku trpaslíky z Überwaldu, kteří k tomu použili ocel z überwaldské rudy, ale co má, u všech čertů, být? Stejně to byla ankh-morporská zbroj!

Na kamenné desce byl polštář vyrobený v Überwaldu. Když Elánius v jednom okamžiku pohnul hlavou, ozvalo se tiché cink. To byl zvuk, který se v žádném případě nedal spojovat s peřím.

V naprosté tmě polštář zvedl a zuby se mu podařilo natrhnout silný materiál.

Jestliže to, co vytáhl, bývalo kdysi v minulosti součástí ptáka, pak by se s ním Elánius opravdu nechtěl setkat. Na omak to velmi připomínalo Hoptamův samostříl na jednu ránu. Elánius opatrně ohmatal oba konce prstem a zjistil, že ta věc je dokonce i nabita a natažena.

Jediný výstřel, uvědomil si. Ale je to ta rána, se kterou nikdo okolo nepočítá... Na druhé straně, do polštáře si ji patrně neuložila víla Zubnička, pokud se ovšem nedomnívala, že tady bude mít někdy později jednání s nějakým skutečně velmi problematickým dítětem.

Vsunul zbraň zpět do polštáře, když si uvědomil, že vidí světlo. Byla to velmi slaboučká záře, která ukázala, že ve dvířkách je malé okénko a že na druhé straně se pohybují stíny nějakých postav.

"Jste vzhůru, vaše vznešenosti? To všechno je velmi nešťastné!"

"Cákryš?"

"Ano."

"A přišel jste mi říci, že to všechno byl nějaký strašlivý omyl?"

"Bůh chraň. Jsem přesvědčen o vaší nevině, vaše excelence."

"Vážně? Já taky," zavrčel Elánius. "Abych vám řekl pravdu, jsem tak přesvědčený o své nevinné, že ani nevím, v čem jsem to nevinný! Pusťte mě ven, nebo-"

"- tam budete muset zůstat, jak se obávám," odpověděl Cákryš. "Jsou to velmi silné dveře. Nejste v Ankh-Morporku, vaše vznešenosti. Samozřejmě, že vaši nepříjemnou situaci co nejdříve oznámím lordu Vetinarimu, ale pokud jsou zprávy, které jsem dostal, pravdivé, pak byla signální věž těžce poškozena -"

"Moje situace spočívá v tom, že jste mě tady zavřel! Proč? Zachránil jsem přece vašeho krále, nebo ne?!"

"Víte, došlo... ke sporu."

"Někdo na něj chtěl shodit svícen!"

"To je pravda. Zdá se, že to byl člen vašeho doprovodu."

"Víte, že to nemůže být pravda! Navážka a Řiťka byli se mnou, když ten -"

"Patří k vašemu doprovodu i pan Struska?"

"On... ano, ale... já... on by nikdy..."

"Je pravda, jak jsem slyšel, že u vás v Ankh-Morporku máte něco jako Cech vrahů?" zeptal se Cákryš odměřeně. "Opravte mě, pokud se mýlím."

"Vždyť on byl ve věži!"

"V té poškozené věži?"

"Ta už byla poškozená předtím než -" Elánius se odmlčel. "Proč by ničil nějakou věž?"

"Já jsem neřekl, že ji zničil," odpověděl Cákryš. V hlase mu stále zněla ona chladná odmítavost." A kromě toho, vaše vznešenosti, bylo nám naznačeno, že vám někdo dal těsně předtím, než ta věc spadla, signál..."

"Cože?"

"Posuněk. Dlaň položená na tvář. Bylo nám naznačeno, že jste o tom, co se má stát, věděl."

"Ta věc se kývala! Podívejte, nechte mě promluvit se Struskou."

"Vy vládnete nadpřirozenými silami, vaše vznešenosti?"

Elánius zaváhal. "Je mrtvý?"

"Došli jsme k názoru, že ho vtáhly převody závěsu, když svícen uvolňoval. Kolem něj leželi tři mrtví trpaslíci."

"On by nikdy -" začal Elánius a znovu se zarazil.

"Samozřejmě, že ne. Bohužel je členem onoho cechu, který máme, a vy to určitě víte, takže -"

Cákryš si musel všimnout jeho výrazu. "Přesně tak, přesně tak. Všechno bude podrobně prozkoumáno a ověřeno. Nevinní se nemají čeho bát."

Výrok, že se nemají čeho bát, zaručeně vnese hrůzu do srdce nevinných kdekoliv na světě.

"Co jste udělali se Sibylou?"

"Udělali, vaše vznešenosti? Vůbec nic. Nejsme divoši. O vaší ženě jsme slyšeli jen to dobré. Samozřejmě je rozrušená."

Elánius zasténal. "A co Navážka a Pleskot?"

"No, to víte, ti jsou pod vaším velením, vaše vznešenosti. Jeden je troll a ten druhý... nebezpečně odlišný. A proto, a je to také jediný důvod, jsou v domácím vězení v budově vašeho velvyslanectví. Respektujeme diplomatické tradice a nestojíme o to, aby o nás někdo potom říkal, že jsme jednali unáhleně a ve zlé vůli." Cákryš si povzdechl. "A pak je tady ještě ta další věc -"

"Chcete mě snad obvinit i z toho, že jsem ukradl Mazanec, nebo co?"

"Položil jste ruce na krále!"

Elánius užasl. "Cože? Vždyť na něj padala tuna svíček!"

"Na to bylo pochopitelně poukázáno, ale -"

"Ale přesto jsem zavřený za to, že jsem ho zachránil před atentátem, který jsem sám naplánoval?"

"A jste kvůli tomu zavřený?"

"Ne! Podívejte, ta věc padala dolů, tak co jiného jsem měl dělat? Podtrhnout pod ním koberec a pokusit se ho odtáhnout pryč?"

"Jistě, jistě, já chápu. Jenže precedent v tomto směru je naprosto jasný. V roce 1345, kdy tehdejší král spadl do jezera, neodvážil se mu ani jeden člen jeho družiny kvůli tomuto nařízení podat ruku. Následné řízení došlo k závěru, že se zachovali správně. Je zakázáno dotknout se krále. Pokoušel jsem se pochopitelně sněmu vysvětlit, že způsoby, zvyky a nařízení v Ankh-Morporku jsou jiné, ale tady bohužel nejsme v Ankh-Morporku."

"Tak to mi nikdo nemusí připomínat!"

"Po dobu vyšetřování proto zůstanete naším... hostem. Potravu a nápoje vám budou nosit."

"A světlo?"

"Samozřejmě. Promiňte, že jsem si to okamžitě neuvědomil. Odstupte prosím ode dveří. Stráže se mnou mají zbraně a jsou to takoví... jednoduší tvorové."

Dveře se otevřely, mříž byla odklopena a na práh někdo postavil světélkující klícku.

"Co je to? Nemocná světluška?"

"Je to jistý druh brouka, máte pravdu. Zjistíte, že se vám jeho záře brzo bude zdát docela silná. My jsme na temnotu opravdu velmi přivykli."

"Podívejte," ozval se Elánius, když se mříž zase zavřela. "Vy víte, že je to nesmyslné! Nevím, jak je to s panem Struskou, ale jsem rozhodnut to zjistit, o tom nepochybujte. A pak je tady loupež Mazance, jsem si dost jistý, že už mám řešení na dosah ruky! Kdybyste mě nechali vrátit se alespoň do budovy velvyslanectví, kam bych vám mohl utéct?"

"To si právě nepřejeme zjišťovat. Mohlo by vás napadnout, že život v Ankh-Morporku je mnohem příjemnější."

"Vážně? A jak bych se tam asi dostal?"

"Mohl byste mít přátele na těch nejneočekávanějších místech."

Elánius si vzpomněl na onu ošklivou zbraň v polštáři.

"Budou s vámi nakládat co nejlépe. Tak to zase děláme my tady u nás," pokračoval Cákryš. "Vrátím se, až budu mít nějaké novinky."

"Hej -"

Ale Cákryš už se změnil ve zmenšující se stín v prchavém, téměř neexistujícím světle.

Svítící brouk v Elániově cele se snažil, seč byl. Docílil však jen toho, že se černá tma změnila v jakousi hustou spletici zelenavých stínů. Mohli jste chodit po cele, aniž jste narazili do stěn, ale to bylo prakticky všechno.

Jediný výstřel, o němž nikdo neví.

Ten by ho pravděpodobně dostal ze dveří. Do chodby. Do podzemí. Plného trpaslíků.

Na druhé straně, bylo úžasné, jak se proti vám mohly nahromadit důkazy, když si to ostatní lidé přáli.

Mimo to byl Elánius velvyslanec! Kam se poděla diplomatická imunita? Ale o tom se těžko diskutovalo, když jste stáli tváří v tvář zbraním jednoduchých lidí. Co kdyby je napadlo ověřit si, jak imunní skutečně jste?

Jeden výstřel, který nikdo nečeká...

O něco později se ozvalo chřestění klíčů a dveře se otevřely. Elánius rozeznal postavy dvou trpaslíků, jednoho se sekerou, druhého s podnosem v ruce.

Trpaslík se sekerou pokynul Elániovi, aby ustoupil do pozadí cely.

Ta sekera nebyl dobrý nápad, pomyslel si Elánius. Byl to mezi trpaslíky vždycky oblíbený nástroj i zbraň, ale to v omezeném prostoru nedávalo smysl.

Zvedl ruce, a jak se oba trpaslíci blížili ke kamenné desce, nechal prsty sklouznout do týla.

Ti trpaslíci z něj byli nervózní. Třeba se s lidmi setkávali jen velmi zřídka. Tohohle si ale Elánius pamatoval.

"Chcete vidět kouzlo?" zeptal se.

"Grzdak?"

"Tak se dívejte!" zvolal Elánius, napřáhl ruce před sebe a zavřel oči těsně předtím, než vzplanulá zápalka.

Slyšel, jak sekera vypadla trpaslíkovi z rukou, protože si její majitel pokoušel oběma rukama zakrýt oči. To byla nečekaná prémie, ale nebyl čas poděkovat bohu zoufalců. Elánius se vrhl kupředu, vykopl tak tvrdě, jak to jen dokázal, a odměnou mu bylo hlasité humpff vyraženého dechu. Pak se vrhl do temného kouta, který ukrýval druhého trpaslíka, nahmátl jeho hlavu, otočil se kolem vlastní osy a udeřil trpasličí hlavou do neviditelní stěny.

První trpaslík se pokoušel vstát. Elánius po něm v temnotě zatápal rukama, zvedl ho za klopy koženého oděvu a drsným šeptem mu sdělil: "Někdo mně tady nechal zbraň. Někdo chtěl, abych vás zabil. To si pamatujte. Mohl jsem vás zabít!"

Pak trpaslíka udeřil do žaludku. Teď nebyl čas na to hrát podle pravidel markýze Pavo de Chvosta*.

Pak se obrátil, zvedl malou klícku se svítícím broukem a vyšel do tmy.

Měl pocit, že se ocitl v chodbě, která se táhne vpravo a vlevo. Zastavil se jen na tak dlouho, než na tváři ucítil slabý průvan, a vykročil oním směrem.

O kus dál visel ve své klícce další světelný brouk. Osvětloval - lze-li ovšem takové osvícené slovo použít pro světlo, které tak tak stačí změnit tmu temnotemnou v temnotu o něco méně černou - velký kruhový otvor, v němž se velmi pomalu otáčel obrovský větrník.

Jeho lopatky se pohybovaly tak pomalu, že mezi nimi Elánius bez obtíží proklouzl do sametové černi v další části podzemí.

Někdo stál o to, abych byl mrtev, pomyslel si, když se pomalu sunul podél další neviditelné stěny s tváří obrácenou ke zdroji proudícího vzduchu. Jeden výstřel, který nikdo nečekal... Jenže někdo ho právě čekal, že ano?

Když chcete dostat vězně z díry, dáte mu pilník, pilku nebo klíč. Nedáte mu zbraň. Klíč ho mohl dostat z cely, zbraň mohla způsobit jeho smrt.

Zastavil se s jednou nohou nad hlubinou. Světelný brouk odhalil díru v podlaze chodby. Bylo z ní cítit ono neurčité sání velkých hloubek.

Pak uchopil klícku s broukem do zubů, ustoupil o několik kroků a dokonale špatně odhadl vzdálenost. Narazil na zem protější chodby, která byla o kus níže, celým tělem a rukama na plocho.

Mezi zuby mu se sykotem unikla část ankh-morporského smyslu pro humor.

Vyhrabal se pracně na nohy a po chvíli chytil znovu dech. Pak z nohavice vytáhl samostříl, střelu vypálil do země a zbraň odhodil do temné díry. Chvilku poslouchal, jak chřestí a odráží se od kamenných stěn, a s tváří obrácenou k čerstvému vzduchu pokračoval v cestě.

Tohle už nebyl tunel. Bylo to dno svislé šachty. Zelené světlo však ozařovalo něco, co bylo navršeno uprostřed.

Elánius sebral hrst sněhu, a když zvedl tvář vzhůru, ucítil, jak mu na ni dopadla vločka. Usmál se do tmy. Světlo z klícky mu odhalilo úpatí točitého schodiště zapuštěného do kamene, které se vinulo po obvodu šachty nahoru.

Jak se ukázalo, bylo slovo schodiště k onomu útvaru velmi laskavé. Když byla šachta vyhloubena, vysekali trpaslíci do kamenných stěn díry a natloukli do nich silnou dřevěnou kulatinu.

Zkusil jeden dva stupně. Zdálo se, že jsou dost pevné. S velkou dávkou opatrnosti by se mu mohlo podařit pomalu vylézt nahoru...

Byl vysoko ve stěně, když praskl první dřevěný stupeň. Bleskově zvedl ruce a stačil se zachytit následujícího, ale prsty mu klouzaly po vlhkém dřevě. Světelný brouk v klícce mu vypadl a Elánius, který se pomalu houpal na rukou, pozoroval, jak se světelný kroužek pod ním mění v bod a pak mizí docela.

Rychle pochopil, že neexistuje způsob, jakým by se dokázal vytáhnout vzhůru. Prsty měl bez citu a zbytek celého jeho života se skládal z onoho množství času, po nějž se dokáže držet kluzkého dřeva nad hlavou.

Minuta, řekněme.

Je mnoho věcí, které se dají udělat během minuty, ale většina z nich se nedá udělat bez pomoci rukou, za něž visíte nad temnou propastí.

Déle se neudržel. Vzápětí narazil do stupňů o jednu otáčku níže, a ty se s praskotem vylomily ze stěny.

Muž a dřevo se snesli o další otáčku níže. Elánius dopadl s nárazem, při němž se mu prohnula všechna žebra, na další stupeň, zatímco okolní schody povolily. Naslouchal tupým nárazům, s nimiž těžké špalky dopadaly na dno šachty.

"-!" chtěl zaklít, ale náraz mu vyrazil dech. Visel na dřevěném kůlu jako staré obnošené kalhoty.

Bylo to už dlouho, co naposled spal. To, co provozoval na kamenné desce, bylo všechno jiné, jen ne spánek. Při normálním spánku se nebudíte s pocitem, že vám někdo do úst nalil lahvičku lepidla.

A bylo to teprve dnes ráno, kdy velvyslanec Ankh-Morporku vykročil městem, aby předal své pověřovací listiny. Teprve dnes večer se velitel ankh-morporské policie vydal rozluštit případ jednoduché krádeže. A teď visí zhruba v polovině hluboké, ledově studené šachty a mezi ním a krátkou cestou na onen svět je jen nějaká ta desítka centimetrů nepříliš spolehlivého dřeva.

Doufal jen, že mu před očima neproběhne celý jeho život. Bylo v něm několik kousků, které by si nerad připomínal.

"Ale... to je sir Samuel. Smůla. Zatím jste si vedl skvěle."

Otevřel oči. Slabé narudlé světlo někde nad jeho hlavou osvětlovalo postavu lady Margolotty. Ta seděla v prostoru.

"Vidím, že byste potřeboval trochu pozvednout, a to asi ve všech směrech, co říkáte?" ozvala se.

Elánius omámeně potřásl hlavou.

"Jestli vás to potěší, tak vám musím říct, že tohle zdaleka nedělám ráda," pokračovala upírka. "Je to takové... obrané. Ale božíčku. Ta stará nahnilá kláda opravdu nevypadá příliš -"

Kulatina praskla. Elánius s rozpraženýma rukama a nohama dopadl o další patro níž, ale tam se zachytil opravdu jen na okamžik. Prasklo několik dalších stupňů a on začal znovu padat. I tentokrát se mu však podařilo zachytit jednoho

schodu a zůstal do třetice viset.

Lady Margolotta majestátně sestoupila za ním.

Hluboko zdola se ozval hluk dopadajícího dřeva.

"Poslyšte, teoreticky vzato je to způsob, jímž byste při jisté dávce štěstí mohl sestoupit až dolů," řekla upírka. "Naneštěstí se obávám, že ty padající klády zničily na své cestě spoustu dalších."

Elánius přehmátl. Zdálo se, že pro jednou se drží celkem bezpečně. Možná že by se mu tentokrát podařilo vytáhnout se nahoru...

"Věděl jsem, že v tom máte prsty," zamumlal a pokusil se vůlí vnutit alespoň trochu další síly do svých ramenních svalů.

"Ne, nevěděl. Ale věděl jste, že byl Mazanec ukraden."

Elánius pozoroval poklidně se vznášející postavu. "Trpaslíci si něco takového nemysleli-" začal. Kulatina pod ním se slabě a ošklivě pohnula způsobem, který většinou hlásí všem nešťastným cestujícím, že v nejbližší době se jde na přistání.

Lady Margolotta popolétla blíž. "Vím, že nenávidíte upíry," řekla. "Je to zcela přirozené, při vašem typu osobnosti. To je jedno z... pronikavých, hluboce zakořeněných hledisek. Ale kdybych teď já byla vámi, ptala bych se sama sebe... nenávidím je celým svým životem?"

Natáhla k Elániovi ruku.

"Stačí jedno jediné kousnutí a všechny mé potíže budou ty tam, že?" zavrčel Elánius.

"Jediné kousnutí by bylo o jedno kousnutí příliš, Same Elánie."

Dřevo prasklo. Sevřela mu ruku v zápěstí.

Kdyby o tom všem Elánius přemýšlel, byl by teď visel pod upírem. Místo toho jednoduše plul vzduchem.

"Ne aby vás napadlo pustit se," upozorňovala lady Margolotta, když se pomalu vznášeli šachtou.

"Jediné kousnutí by bylo o jedno kousnutí příliš mnoho?" řekl Elánius. Poznal tu upravenou mantru. "Vy... vy jste... vy nepijete?"

"Už skoro čtyři roky."

"Vůbec žádnou krev?"

"Ale ano, zvířecí. Je to k nim mnohem milosrdnější než jatka, nemyslíte? Samozřejmě jsou pak netečná a nemyslí jim to, ale i za normálních okolností byste těžko udělil krávě titul myslitel roku, že? Já to prostě odstíňuju, pane Elánie, jak vy říkáte."

"Abstinuju. My tomu říkáme, že abstinujeme," opravoval ji Elánius mdle. "A to... nahradí lidskou krev?"

"Asi jako limonáda nahradí whisky. Věřte mi. Nicméně, inteligentní mysl si dokáže najít... náhradu." Stěny šachty ubíhaly dolů a zanedlouho se ocitli v čistém, mrazivém vzduchu a lady Margolotta spustila Elánia do sněhu, který mu byl po kolena.

"Jedna z těch dobrých věcí na našich trpaslících je to, že málokdy zkoušejí něco nového a nikdy neopouštějí nic starého," řekla upírka, která se vznášela ,nad sněhem. "Nebylo těžké vás najít."

"Kde to jsem?" zeptal se Elánius a rozhlédl se po skalách a hustém stromoví zasypaném sněhem.

"V horách, kus cesty na střed od města, pane Elánie. Sbohem."

"To mě tady chcete jen tak nechat?"

"Prosím? Vy jste přece uprchl. Já, upírka, že bych se vměšovala do trpasličích věcí? To je nemyslitelné! Ale řekněme, že... jsem ráda, když mají lidé stejnou šanci."

"Vždyť mrzne! Nemám ani kabát! Co tedy vlastně chcete?"

"Máte svou svobodu, pane Elánie. Není to to, po čem všichni touží? Není to to, co má každého hřát?"

Lady Margolotta zmizela ve sněhu.

Elánius se otřásl. Neuvědomil si, jak bylo pod zemí teplo. Ani kolik je hodin. Teď bylo tady nahoře šero, husté šero. Je po západu slunce? Nebo chvilka před úsvitem?

Na jeho vlhkém oblečení houstly sněhové vločky, které hnal vzduchem vítr.

Svoboda vás může i zabít.

Přístřeší..., to teď byla životně důležitá věc. Údaje o denní době a přesném místě, kde se nacházejí, neměly pro mrtvé ani tu nejmenší cenu. Ti vždycky věděli, kolik je hodin a kde leží.

Poodešel od otevřené šachty a kolébavým krokem zamířil mezi stromy, kde sníh nebyl tak hluboký. Tady sníh jako by vyzařoval slabý svit, jemnější než záře chorého světelného brouka, jako kdyby ho nějakým způsobem nasál ze vzduchu, když se snášel k zemi.

Elánius se v pralesích nevyznal. Byly to věci, které byl zvyklý vídat jen na obzoru. Kdyby o nich vůbec někdy přemýšlel, byl by si představil spoustu stromů nastavěných jako kůly jeden vedle druhého, hnědé holé dole a husté a zelené nahoře.

Tu a táni byly zmoly a pahrbky a temné větve se prohýbaly a sténaly pod vrstvami sněhu. Ten s tichým sykotem padal všude kolem. Občas se kus sněhu svezl odněkud shora a vzápětí se vždy rozzářil celý vodopád ledových krystalů, když se větev vymrštila zpět.

I tady byly jisté stopy, nebo alespoň širší, hladší plochy sněhu. Elánius je sledoval na základě jednoduché úvahy, že nemá nic lepšího, čeho by se chytil. Teplá záře svobody mu příliš dlouho nevydržela. Elánius měl městské oči. On sám dohlížel na to, aby si je policajti co nejrychleji vypěstovali. Cvičený policista, který se dokázal pozorně dívat na ulici, se učil, a pokud se neučil rychle, stal se rychle expertem na umírání. Ten, který byl ochoten dávat pozor, vnímal podrobnosti, pozoroval jak pozadí, tak popředí ulic, si často všiml i lidí, kteří nechtěli být viděni ani na jednom, ani na druhém. Tak se na ulice dívala Angua. Pracovala na tom.

Když měli policisté, kteří už sloužili dlouho, jako například Nóblhóch, dobrý den, podívali se na ulici jednou a stačilo jim to, protože už viděli všechno.

Možná že existuje něco jako... venkovské oči. Pralesní oči. Elánius viděl stromy, pahorky, sníh a nic jiného.

Vítr sílil. Začínal sténat mezi stromy. Sněhové vločky začaly bodat.

Stromy. Větve. Sníh. Elánius kopl do pahorku obklopujícího úpatí husté borovice. Sníh sklouzl z tmavého borového jehličí. Elánius klesl na ruce a na kolena a prodral se kupředu.

Ach...

I tady bylo dost chladno a na suchém jehličí tu a tam návějka sněhu, ale jinak vytvářely zatížené větve kolem kmene něco jako stan. Vtáhl se dovnitř a poblahopřál si. Tady nefičel ostrý vítr, a i když to bylo zdánlivě proti zdravému rozumu, zdálo se mu, že vrstva sněhu, kterou má nad hlavou, způsobila, že je tady tepleji. Dokonce to teple i páchlo... trochu jako... zvíře...

Tři vlci, stočení líně kolem kmene stromu, ho se zájmem pozorovali.

Elánius v duchu zařadil smrt mrazem k horšímu druhu. Nezdálo se, že by se ho zvířata bála.

Vlci!

A bylo to. Se stejným výsledkem mohl říci: Sníh! Nebo: Vítr! V daném okamžiku byli oba posledně jmenované fenomény nebezpečnější než ten první.

Slyšel někde, že vlci si netroufnou zaútočit na člověka, pokud se jim dívá upřeně do očí.

Potíž byla v tom, že on už každou chvíli usne. Cítil, jak na něj spaní doléhá. Velmi těžce se mu přemýšlelo a bolel ho každý sval.

Venku hučel vítr. A jeho excelence vévoda Ankhský usnul.

Probudil se s náhlým trhnutím a k jeho překvapení se stejně s ním probraly i jeho nohy a ruce. Několik kapek studené vody ze sněhu, který rozehřál vlastním tělesným teplem, mu spadlo za límec a stékalo mu po zádech. Svaly už ho nebolely. Teď je totiž vůbec necítil.

A vlci byli pryč. Na opačné straně prozatímního doupěte byl ušlapaný sníh a světlo bylo tak jasné, že až zasténal.

Jak se ukázalo, byl jasný den, nebe modřejší, než jak ho kdy Elánius viděl, tak modré, že na obzoru jako by až přecházelo do fialová. Vylezl do cukrového světa, kde mu praskalo pod nohama a všude kolem se jiskřilo.

Vlčí stopy vedly mezi stromy. Elánia napadlo, že kdyby je sledoval, pravděpodobně by to jeho naděje na přežití příliš nezvýšilo. Možná, že tuhle noc bylo vyhlášeno něco jako příměří, ale dnes byl nový den a mnozí tvorové už shánějí něco ke snídani.

Slunce začínalo hřát, vzduch byl ale chladný, takže se mu dech srážel u úst.

Tady kolem by měli být lidé, nebo ne? Elánius neměl o venkovském životě příliš mnoho znalostí, ale neměli by tady být uhlíři, dřevorubci... a, pokusil se zamyslet,... malé holčičky, které nesou mlsky své babičce? Pohádky, jež Elánius vyslechl jako dítě, naznačovaly, že prales je plný pohybu, činnosti a příležitostného volání o pomoc. Ale tady bylo kolem ticho jako v hrobě.

Vydal se směrem, kterým, jak měl dojem, zem klesala. Důležitá teď byla potrava. Pořád ještě má dvě zápalky, a pokud by tady měl přežít další noc, je velmi pravděpodobné, že by se mu podařilo rozdělat oheň, ale zdálo se mu to přece jen hodně daleko od pohodlí pohovky v recepci.

Tak tady máme Ankh-Morpork... dusající sněhem...

Po půl druhé hodině dorazil na dno mělkého údolí, kde mezi dvěma ledem pokrytými břehy šplouchal horský potok. Z vody se pařilo.

Voda byla na dotek horká.

Šel kus po břehu, kde bylo vidět množství zvířecích stop. Tu a tam voda vytvářela hlubší jezírka, páchnoucí zkaženými vejci. Větve holých keřů v místech, kde potok překryl led, těžkly ledovou krustou.

Jídlo mohlo počkat. Elánius se rychle svlékl a ponořil se do jedné z tůněk. Když se potápěl do horké vody, neubránil se výkřiku, ale pak se pohodlně natáhl.

Nedělají to nějak podobně v Nappenndreckfjordu? Slyšel různé historky. Dávají si horké parní lázně a pak pobíhají ve sněhu a tlučou se březovými poleny, že? Nebo něčím takovým.

Neexistovala žádná pitomost, kterou by někde na světě nějaký hloupý cizinec neprovozoval.

Bohové, to ale bylo příjemné! Horká voda, to je civilizace. Elánius cítil, jak se mu ztuhlost ze svalů a kostí vytrácí.

Po chvilce se s cákáním dobrodil zpět ke břehu a prohraboval se ve svých šatech, dokud nenašel plochou schránku na doutníky. Obsahovala několik smotků, které se po událostech minulých čtyřiadvaceti hodin změnily v něco jako zkamenělé větvičky.

Měl jen dvě sirky.

Ale k čertu s tím. Každý dokáže zapálit oheň jednou zápalkou.

Ulehl zpět do vody. Bylo to dobré rozhodnutí. Cítil, jak znovu přichází k sobě a díky teplu zvenčí i zevnitř se vrací do své duševní i tělesné podoby

"Ale. Vaše vznešenosti..."

Na protějším břehu seděl Wolf von Überwald. Byl nahý jako novorozeně. Stoupala z něj slabá pára, jako když právě absolvoval větší tělesnou námahu. Svaly se mu leskly, jako kdyby byly naolejované. To pravděpodobně byly.

"Běh sněhem je úžasný zážitek, že vaše vznešenosti?" řekl Wolf příjemně. "Vidím, že si zvykáte na überwaldské způsoby, vaše vznešenosti. Lady Sibyla je v pořádku a může se kdykoliv vrátit zpět do Ankh-Morporku, jen co se uvolní průsmyky. Vím, že to je něco, co byste rád slyšel."

Mezi stromy přicházely další postavy, muži i ženy, všichni nazí jako Wolf.

Elánius si uvědomil, že je mrtvým mužem v koupeli. Viděl to ve Wolfových očích. "Není nad teplou koupel před

snídaní," prohlásil.

"To máte pravdu. Ani my jsme ještě nesnídali," přikývl Wolf. Vstal, protáhl se a z místa přeskočil tůňku. Zvedl Elániovy kalhoty a prohlédl je.

"Tu zatracenou Hoptamovu věcičku jsem zahodil," sdělil mu Elánius. "Nemyslím, že mi ji tam dal nějaký přítel."

"To všechno je jen taková velká hra, vaše vznešenosti," pokračoval Wolf. "Ale nic si nevyčítejte! Přežijí jen ti nejsilnější a tak to má být!"

"Tohle všechno naplánoval Cákryš, že?"

Wolf se rozesmál. "Starý dobrý Cákryš? Ten měl jistě nějaký svůj plán. Byl to skvělý malý pláneček, i když trochu šílený. Teď ho už naštěstí nebude zapotřebí."

"Vy chcete, aby začala válka trpaslíků?"

"Síla je dobrá" pokračoval Wolf a pečlivě při tom skládal Elániovy šaty. "Ale jako většina těch dobrých věcí zůstává dobrá, jen když nepatří příliš mnoha lidem." Odhodil složené šaty tak daleko, jak to jen dokázal.

"Co byste si ode mě přál slyšet, vaše vznešenosti? Něco jako ‚Protože stejně musíte zemřít, tak už vám můžu všechno vyklopit'?"

"No, každopádně by to bylo zajímavé," přikývl Elánius.

"Vy ale skutečně zemřete," usmál se Wolf. "Proč něco nepovídáte mně?"

Povídáním mohu jen získat čas. Možná se už každou minutu objeví dřevorubci nebo uhlíři. Ale jestli si s sebou nepřinesou své sekery, všichni budou ve velikém maléru.

"Já... jsem si skoro jistý tím, proč byla ukradena napodobenina Mazance v Ankh-Morporku," začal Elánius. "Nemůžu se zbavit dojmu, že z něj byla zhotovena kopie a ta sem byla propašována v jednom z našich kočárů. Diplomaty nikdo neprohledává."

"Skvělá práce!"

"Pech, že Igor začal vykládat zavazadla v okamžiku, kdy vozy prohledával jeden z vašich hochů, co?"

"Igorovi nikdo jen tak snadno neublíží,"

"Ale i kdyby, vám by to bylo stejně jedno, že?" ušklíbl se Elánius. "Parta trpaslíků chce Albrechta na trů... na Mazanci, protože se nechtějí vzdát všech těch prastarých tradic, zvyků a jistot, a vy chcete, aby se trpaslíci pustili do sebe. A starý Albrecht nakonec nedostane nazpátek ani ten svůj pravý Mazanec!"

"Řekněme, že právě teď jsou naše zájmy dočasně totožné, co?" ušklíbl se Wolf.

Koutkem oka zachytil Elánius ostatní vlkodlaky, kteří se stáhli k jezírku.

"A teď jste mě dostali," uvažoval nahlas Elánius. "I když to bylo hodně amatérské, to musím říct. Ale efektní, protože Cákryš neměl moc času od chvíle, kdy nabyl dojmu, že se blížím k rozluštění. A bylo by to fungovalo. Lidé jsou velmi špatní očití svědkové. To vím já nejlíp. Byla to překrásná doplňková finta, dát mi ten samostříl. Musel doufat, že na útěku někoho zabiju -"

"Není čas, abyste vylezl z toho... jezírka?"

"Myslíte z té koupele?" prohlásil Elánius. Ano, viděl to zamrkání. Elánius si ho dobře všiml. Ano, ano, chodíš po dvou, mládenče, a mluvíš a vypadáš silný jako býk - tam někde mezi tím člověkem a vlkem je stejně ještě kus psa, co?

"Máme tady takovou starou tradici," začal Wolf a odvrátil hlavu. "Moc dobrou. Může nás vyzvat kdokoliv. Je to něco jako... na honěnou. Tak trochu hon. Lov. Velká hra! Nebo soutěž, jestli chcete. Ten, kdo je rychlejší než my, vyhraje čtyři sta korun. To už je pěkná sumička! S tím už se dá začít malý podnik. Samozřejmě, vidím, že si uvědomujete, že ten, kdo neběží rychleji než my, už svůj nárok na peníze neuplatní."

"Už někdy někdo vyhrál?" zeptal se Elánius. No tak, kde jste, dřevorubci, lidi potřebujou dřevo!

"Občas. Když hodně trénují a znají krajinu. Mnoho úspěšných lidí v Bjonku vděčí za svůj životní start tomuhle prastarému zvyku. Ve vašem případě od nás dostanete... hmm... hodinový náskok. Abychom si opravdu zasportovali!" Ukázal prstem. "Bjonk je devět kilometrů tímhle směrem. Tradice praví, že dokud se nedostanete k cíli, nesmíte vstoupit do lidského příbytku."

"A když nepoběžím?"

"Pak to bude velmi krátká záležitost! Nemáme rádi Ankh-Morpork. Nechceme vás tady!"

"To je zvláštní," potřásl Elánius hlavou.

Na Wolfově širokém čele naskočily vrásky. "Co tím chcete říct?"

"No, já jen že kamkoliv v Ankh-Morporku přijdu, narážím na lidi, kteří se tam přistěhovali z Überwaldu, chápete. Trpaslíci, trollové, lidi. Všichni se tam šťastně živí a píší domů dopisy, ve kterých se říká: přijeďte taky, je to fantastické a nikdo vás tady za pár korun nesežere."

Wolf povytáhl horní ret a pod ním se zableskly špičáky. Elánius už viděl podobný pohled na Anguině tváři. To znamenalo, že na něčem našla chlup. A vlkodlak mohl najít chlup prakticky na čemkoliv.

Pokusil se postrčit štěstí, protože věděl, že je tak slabé, že samo už neudělá ani krok. "Angua se má dobře a -"

"Elánius! Pan Civilizovaný! Ankh-Morpork! Poběžíte!"

Elánius, který jen doufal, že ho nohy unesou, vstal a tak pomalu, jak jen se odvážil, vylezl na zasněžený břeh. Vlkodlaci se rozesmáli.

"Vy lezete do vody v šatech?"

Elánius sklopil pohled ke svým nohám, z nichž se pařilo. "To jste ještě nikdy v životě neviděli spodky?"

Wolf znovu ohrnul ret. Pak se triumfálně rozhlédl po svých společnících. "Hleďte... civilizace!" zvolal teatrálně.

Elánius pomalu rozdmýchal svůj doutník a rozhlédl se po zmrzlém kraji s dokonale předstíranou spokojeností.

"Takže říkáte čtyři sta korun?" řekl jakoby mimochodem.

"Ano!"

Elánius se zamračil na prales. "Kolik je to tak asi v ankh-morporských tolarech? Koruna je asi tolar a půl?"

"Tahle otázka je zcela zbytečná," zařval Wolf.

"Víte, nerad bych to všechno utratil tady a -"

"Běžte!"

"Jak vidím, tak za těchto okolností by bylo zbytečné se vás ptát, jestli máte ty peníze u sebe, že?"

Elánius vykročil směrem k městu a byl jednak rád, že mu nevidí do obličeje, a jednak měl pocit, že se mu kůže ze zad snaží přestěhovat na břicho.

Pohyboval se klidně, mokré spodky začaly v ledovém vzduchu mrznout a praskat, ale on kráčel tak důstojně, jak to jen dokázal, dokud si nebyl jistý, že zmizel smečce z dohledu.

Tak, a teď se podívejme... Jsou silnější a vytrvalejší než ty, kraj znají taky líp než ty, a jestli jsou tak dobří jako Angua, dokázali by vyčenichat prd ve skunkově doupěti. A tebe už teď začínají bolet nohy.

Tak, a kde máš nějaké plus? No, dokázal jsi Wolfa doopravdy namíchnout.

Elánius se rozeběhl.

Když to proberu kol a kolem, žádné další plus tady nevidím.

Elánius se rozeběhl rychleji.

Někde v dálce začali výt vlci.

Existuje rčení, v němž se praví: Neškrab si to, nebo to bude ještě horší.

Přesně na toto rčení myslel desátník Nóblhóch neboli přesněji Sv. J. de Nobbleshoche, prezident Cechu policistů. Řídké vločky časné sněhové přeháňky syčely v teplém vzduchu nad kovovým bubnem, který přesně podle poslední stávkové módy stál před budovou Hlídky a byl dočervena rozpálen.

Jak on to viděl, hlavní problém spočíval v tom, že bylo filozoficky velmi pochybené uzavřít vchod do budovy, kam stejně nikdo kromě hlídkujících nechtěl vejít. Je nemožné bránit lidem v tom, aby neudělali něco, co vůbec udělat nechtějí. To prostě nejde.

Skandování nepomohlo. Nějaká stará paní mu dala penny.

"Tračník! Tračník! Tračník! Ven! Ven! Ven!" křičel Reginald Půlbotka šťastně a mával transparentem.

"To nemá ten správný zvuk, Regu," vrtěl hlavou Noby. "Zní to jako chirurgie."

Rozhlédl se po ostatních transparentech. Dorfl držel tabuli s velkým, natěsnaným textem, kde se podrobně popisovaly důvody ke stížnostem, s odvoláním na zvyklosti a nařízení Hlídky, a to vše bylo doplněno citáty z filozofických prací. Transparent policisty Postihnouta na druhé straně nesl nápis: Jaký profit přinese státu, budou-li poraženi voli? Hádanky II, verš 3.

Zdálo se však, že tyto pádné argumenty ani zdaleka nedostaly město na kolena.

Když zaslechl, že se přibližuje kočár, obrátil se a upřel pohled na dveře ozdobené erbem, který byl prakticky tvořen černým štítem. A nad ním vyhlížela z okénka kočáru tvář lorda Vetinariho.

"Á, kohopak to tady máme! To není nikdo jiný než desátník Nóblhóch!" prohlásil lord Vetinari.

V tomto okamžiku by byl Noby dal hodně za to, kdyby byl někým jiným než desátníkem Nóblhóchem.

Nebyl si jist, zda je jako stávkující povinen zasalutovat. Nakonec však zasalutoval na základě úvahy, že pořádné zasalutování ještě nikdy ničemu neuškodilo.

"Pokud tomu rozumím, tak jste odvolal všechny své síly z města," pokračoval lord Vetinari. "Předpokládám, že to ve vašem případě nebylo... příliš složité."

Noby si nebyl smyslem té věty tak docela jistý, ale Patricij vypadal celkem přátelsky.

"Nemůžeme stát opodál, když je v sázce bezpečnost města, sire," odpověděl a z každého neucpaného póru mu prýštila vstřícná loajalita.

Lord Vetinari se odmlčel na dost dlouho, aby k Nobyho sluchu pronikly každodenní zvuky města, které se očividně kolébalo na okraji katastrofy.

"Pochopitelně by mě ani ve snu nenapadlo se do něčeho míchat," prohlásil nakonec. "To je výhradně záležitost cechu. Jsem si jistý, že jeho vznešenost, sir Elánius, to po svém návratu v plném rozsahu pochopí." Zaklepal na dvířka kočáru. "Jedeme!"

A kočár byl ten tam.

Myšlenka, která už Nobyho nějakou dobu pronásledovala, se teď přihlásila znovu, a to s dvojnásobnou umíněností.

Pan Elánius se z toho zvencne. Šlehne to s ním. Trefí ho šlak.

Lord Vetinari se pohodlně opřel na sedadle a spokojeně se usmál sám pro sebe.

"Ehm, to jste myslel vážně, pane?" zeptal se úředník Važuzel, který seděl na protějším sedadle.

"Jistě. Udělejte si poznámku, aby jim kuchyně tak kolem třetí poslala kakao a koláče. Samozřejmě anonymně. Dnešní den se odbyl bez jediného zločinu, Važuzle. To je velmi neobvyklé. Dokonce i Cech zlodějů se drží hodně při zemi."

"Ano, můj pane. Ale nedokážu si představit proč. Když není kocour doma..."

"To je pravda, Važuzle, jenže myši jsou šťastní tvorové, kteří se nezatěžují otázkami budoucnosti. To lidé, na druhé stráně, ano. A oni všichni vědí, že Elánius se během jednoho dvou týdnů vrátí, Važuzle. A ten z toho moc šťastný nebude. Vůbec z toho šťastný nebude. A když je nešťastný velitel Hlídky, tak má sklony rozhazovat to kolem sebe velkou lopatou."

Znovu se usmál. "Tohle je čas, kdy bude každý jen trochu rozumný muž sekat dobrotu, Važuzle. Já jen doufám, že Tračník je dost hloupý a bude v tom pokračovat."

Sníh zhoustl a padal rychleji.

"Jak krásný je ten sníh, sestřičky..."

U okna opuštěného domu seděly tři ženy a vyhlížely ven do bílé überwaldské zimy.

"A jak studený je tam vítr," řekla druhá sestra.
Třetí a nejmladší sestra si povzdechla. "Proč vždycky mluvíme o počasí?"
"A o čem jiném?"
"Vždyť je tam buď mrazivá zima, nebo pekelné vedro. No, víte, jak to myslím."
"Tak už věci chodí v matičce Überwaldu," odpověděla nejstarší sestra pomalu a důstojně. "Vítr a sníh a palčivé horko léta..."
"Víte, myslela jsem si, že kdybychom vykácely ten višňový sad, mohly bychom si tam snadno udělat kluziště -"
"Ne."
"A co skleník? Mohly bychom pěstovat ananas."
"Ne."
"Kdybychom se přestěhovaly do Bjonku, mohly bychom za ty peníze, které dáváme do údržby tohohle místa, bydlet v pohodlném apartmá -"
"Je to náš dům, Irino," zavrtěla hlavou nejstarší sestra. "Ach, dům ztracených iluzí a zmařených nadějí..."
"Mohly bychom chodit tančit a tak..."
"Vzpomínám si, jak jsme žily v Bjonku," zasnila se prostřední sestra. "Tehdy bylo všechno lepší."
"Všechno bylo vždycky lepší tehdy," řekla nejstarší sestra.
Nejmladší sestra si povzdechla a vyhlédla z okna. Zalapala po dechu. "Přes náš višňový sad běží muž!"
"Muž? Co by tady mohl chtít?"
Nejmladší sestra napjala zrak. "Zdá se, že bude chtít... kalhoty..."
"Ach," ozvala se zasněně prostřední sestra, "kalhoty tehdy byly taky lepší."
Když vzduch naplnilo vytí, zastavila spěchající smečka v mrazivém modravém údolí. Angua skočila k saním, čelistmi z nich strhla uzel, v němž měla oblečení, vrhla pohled na Karotku a zmizela mezi závějemi. O několik okamžiků později se vracela a upravovala si košili.
"Wolfgang zase dostal nějakého chudáka a hraje s ním Hru," řekla. "Musím to zastavit. Bylo dost špatné, že otec tu tradici zachovával, ale ten alespoň hrával fér. Wolfgang podvádí: Proti němu nikdo nevyhraje."
"To je ta Hra, o níž jsi mi vyprávěla?"
"Přesně tak. Ale otec hrál podle pravidel. Když byl běžec chytrý a schopný, dostal čtyři sta korun a otec ho pozval do zámku na večeři."
"A když prohrál, dal si ho otec k večeři v lese."
"Díky, žes mi to připomněl."
"Chtěl jsem být jen milý."
"Možná že v tobě dřímá neobjevený talent," odsekla Angua. "Ale já tím chci říct, že nikdo nemusel běžet. Nebudu se omlouvat. Nezapomínej, že jsem byla policajtem v Ankh-Morporku. Městské motto je: Nemusíš se dát zabít."
"No, ve skutečnosti je to-"
"Karotko! Já vím. Heslo naší rodiny je Homo homini lupus. Člověk člověku vlkem! Jak hloupé! Myslíš, že to znamená, že lidé jsou hodní, ústupní, oddaní a zabíjejí jen pro potravu? Samozřejmě, že ne. To znamená, že člověk se chová k ostatním lidem jako člověk! A čím je jeden ke druhému horší, tím víc touží po tom, aby se mohl stát vlkem! Lidé nenávidí vlkodlaky, protože v nás vidí vlky, ale vlci nás nenávidí, protože v nás vidí lidi - a to jim nemůžu mít za zlé!"
Elánius se vyhnul obytnému domu a pádil k blízké stodole. Něco tam přece musí být. Stačily by dva pytle. Síla, s jakou je schopno dřít zmrzlé spodní prádlo, se dá strašlivě podcenit.
Už běžel půl hodiny. Dobrá, přesně pětadvacet minut. Těch zbývajících pět minut strávil kulháním, šípáním a tím, že si tiskl ruce k hrudníku a přemýšlel o tom, jak se pozná, že člověku hrozí srdeční kolaps.
Uvnitř ve stodole to vypadalo jako... uvnitř ve stodole. Byly tam hromady sena a slámy, zaprášené zemědělské nářadí... a několik starých pytlů, pověšených na skobě zatlučené do silného trámu. Rychle a vděčně jeden z nich strhl.
Dveře za ním se se zaskřípěním otevřely. S pytlem přitisknutým na přední část těla se rychle otočil a uviděl tři velmi pochmurně oblečené ženy, které ho upřeně pozorovaly. Jedna z nich držela v roztřesené ruce kuchyňský nůž.
"Přišel jste nás sem snad zmrhat?" řekla.
"Madam! Pronásledují mě vlkodlaci!"
Ženy se podívaly jedna po druhé. Elániovi najednou začal pytel připadat čím dál tím menší.
"Ehm... a zabere vám to celý den?" zeptala se druhá z žen.
Elánius si přitiskl pytel pevněji k tělu. "Dámy! Prosím! Potřebuji kalhoty!"
"Něco vám najdeme."
"A zbraň a boty, jestli nějaké máte! Prosím?"
Shlukly se k sobě. "Máme jedny pochmurné a nepotřebné kalhoty po strýčku Váňovi," řekla jedna váhavě.
"Skoro je nenosil," přidala další.
"A já mám v prádelníku sekerku," ozvala se ta nejmladší. Pak se provinile rozhlédla po obou sestrách. "Hleďte, jen pro případ, že bych ji kdy potřebovala, chápete? Nechtěla jsem nic useknout."
"Budu vám velmi vděčný." Představil si kvalitní, ale staré šaty, zašlou slávu a vynesl jedinou kartu, kterou měl v ruce. "Jsem jeho vznešenost vévoda Ankhský, i když je mi jasné, že tato skutečnost na mně v současné situaci není -"
Ozval se tříhlasý vzdech.
"Ankh-Morpork!"
"Máte úžasnou operu a spoustu uměleckých galerií!"
"Tak nádherné ulice!"
"Skutečný ráj kultury a moudrosti a kvalitních nezadaných mužů!"

"Ehm... říkal jsem Ankh-Morpork," přerušil je Elánius. "A a M na začátku."

"Vždycky jsme snily o tom, že se tam jednoho dne podíváme!"

"Okamžitě jak se dostanu domů, zašlu vám tři dostavníkové jízdenky," prohlásil Elánius a jeho duševní ucho už už slyšelo skřípot vlčích tlap ve sněhu. "Ale drahé dámy, kdybyste mi ty věci mohly donést -"

Dvě starší odspěchaly, ale ta nejmladší postávala u dveří.

"Máte v Ankh-Morporku dlouhé mrazivé zimy?" zeptala se.

"Obvykle jen břečku a svinstvo," odpověděl.

"A višňové sady?"

"Myslím, že višňový sad u nás nemáme."

Naznačila úder pěstí do vzduchu. "Bingo!"

O několik minut později už stál Elánius ve stodole sám, na sobě prastaré černé kalhoty, v pase podvázané provazem, a v ruce sekerku, která byla až překvapivě ostrá.

Zbývalo mu nějakých pět minut. Vlci se pravděpodobně nezastavují, aby zjistili, zda jim nehrozí srdeční záchvat.

Dát se jen tak na útěk nemělo smysl. Oni běželi rychleji. On potřeboval zůstat poblíž civilizace a jejich charakteristických znaků... jako byly kalhoty.

Možná, že je na Elániově straně čas. Angua toho o svém světě nikdy mnoho nenapovídala, ale o jednom mluvila. Vlkodlak v jedné podobě pomalu, ale jistě ztrácí výhody podoby druhé. Po několika hodinách na dvou nohou zeslábne čich z dokonalého do obyčejného. A po delší době ve vlčí podobě... Bylo to prý jako být opilý, pokud tomu Elánius rozuměl, malá vnitřní část vašeho já se vám pořád ještě snažila dávat pokyny, ale zbytek vašeho těla se choval hloupě. Lidská část začínala ztrácet kontrolu.

Znovu se rozhlédl stodolou. Všiml si žebříku, který vedl na patro. Vylezl nahoru a malým zaskleným okénkem vyhlédl na zasněženou louku. V dálce zahlédl řeku a něco, co se velmi podobalo domku, kde se ukládaly čluny a loďky.

Tak a teď: Jak by v tomto okamžiku uvažoval vlkodlak?

Když vlkodlaci doběhli k budově, zpomalili. Vůdce se podíval na svého zástupce a kývl. Ten se rozeběhl k malé loděnici u řeky. Ostatní následovali Wolfa dovnitř. Poslední se na okamžik změnil v člověka, aby za sebou mohl zavřít dveře a zasunout závoru.

Wolf se zastavil uprostřed stodoly. Všude po zemi se válely velké načechrané kupky sena.

Opatrně zahrabal tlapou a chomáče sena spadaly z pevně nataženého provazu.

Wolf se zhluboka nadechl. Ostatní vlkodlaci, kteří vycítili, co přijde, se odvrátili. Nastal okamžik zápasící beztvarosti a pak se Wolf začal pomalu zvedat na dvou nohou a v prvním návalu lidství zmateně mrkal očima.

To je zajímavé, pomyslel si Elánius, který klečel na patře. Vteřinu nebo dvě po proměně jsou tak trochu mimo sebe i mimo situaci...

"Ale, ale, vaše vznešenosti," zavrčel Wolf a rozhlížel se při tom po stodole. "Past? Jak hrozně... civilizované."

Pak zahlédl Elánia, který stál o patro výš u okénka.

"Copak se mělo stát, vaše vznešenosti?"

Elánius pozvedl olejovou lampu. "Byla to právě jen taková vějička," odpověděl.

Hodil lampu dolů do sena a za ní svůj hořící doutník. Pak sebral ze země sekeru a prolezl okénkem ven přesně ve chvíli, kdy rozlitý olej udělal húúúmpf.

Elánius seskočil do hlubokého sněhu a rozeběhl se k loděnici.

Vedly k ní ještě jedny stopy, ale nebyly to stopy lidské. Když doběhl k domku, zuřivě máchl sekerou do temnoty uvnitř a odměnou mu bylo zavytí, které v půli zmlklo jako přeťaté.

Loďka, která byla ukotvena v chatrném domku, měla dno zčásti pokryté vodou, ale Elánius se neodvážil zdržovat se vyléváním. Uchopil zaprášená vesla a vyplul s velkou dávkou námahy a poměrně malou dávkou rychlosti ven na řeku.

Zasténal. Po sněhu k loděnici klusal Wolf a za ním ostatní vlkodlaci. Jak se zdálo, žádný nechyběl.

Wolf spojil ruce a přiložil je k ústům. "Velmi civilizované, vaše vznešenosti! Ale víte, když zapálíte stodolu plnou vlků, tak vznikne panika! Ale když je to stodola plná vlkodlaků, jeden z nich prostě otevře dveře. Vlkodlaky nezabijete, vaše vznešenosti."

"Řekněte to tomu v loděnici!" křikl na něj Elánius, když se loďky zmocnil proud.

Wolf nahlédl do temnoty v domku a pak znovu přiložil ruce k ústům. "My se vzpamatujeme, pane Elánie!"

Elánius tiše zaklel, protože oproti všem jeho nadějím několik vlkodlaků vskočilo výš proti proudu do řeky a plavalo na druhý břeh. Elánius doufal, že k tomu nedojde. To přece dělají psi, ne? Šťastně skočí do vody venku, ale brání se zuby drápy, když je chce doma někdo vykoupat?

Wolfgang se rozeběhl klusem podél vody. Ti, kteří přepluli řeku, běželi po druhém břehu, takže udržovali krok s loďkou po obou stranách.

Jenže proud ji teď unášel rychleji. Elánius začal oběma rukama vybírat vodu ze dna.

"Nedokážete předeběhnout řeku, Wolfe!" vykřikl.

"To ani nemusíme, pane Elánie! O to tady vůbec nejde. Otázka je, jestli vy dokážete proplout vodopádem? Uvidíme se později, vy... civilizovaný!"

Elánius se ohlédl. V dáli po proudu se řeka jakoby náhle ztrácela. Když se soustředil, měl dojem, že jeho vnitřní vystrašené ucho slyší vzdálený hukot.

Znovu se chopil vesel a pokoušel se veslovat proti proudu, a ano, ono to šlo. Jenže nedokázal veslovat rychleji, než vlci dokázali běžet, a přirazit ke břehu a vzít s sebou jednoho nebo dva, když byli připravení a čekali na něj, nebyla volba, která by se mu líbila.

Kdyby vplul do vodopádu, měl šanci dostat se dolů mnohem rychleji než oni.

Ale ani tahle věta mu nezněla příliš optimisticky.

Pustil vesla a vtáhl do člunu kotevní lano. Kdybych na něm udělal několik smyček, pomyslel si, mohl bych si pověsit sekeru na záda...

V duchu se mu objevil obrázek toho, co všechno by se mohlo stát člověku, který by padl do vroucího kotle pod vodopádem s ostrým kusem železa připevněným k tělu.

DOBRÝ DEN.

Elánius zamrkal. Ve člunu s ním teď najednou seděla vysoká postava v černém rouchu s kápí.

"Vy jste Smrť?"

VIDÍTE SNAD KOSU, NE? LIDÉ SI VŽDYCKY NEJDŘÍVE VŠIMNOU TÉ KOSY.

"Zemřu?"

MOŽNÁ.

"Možná? Vy se zjevujete, i když mají zemřít jen možná?"

ALE JISTĚ. JE TO ZCELA NOVÁ SLUŽBA. ZALOŽENÁ NA PRINCIPU NEJISTOTY.

"Co to má být?"

NEJSEM SI JISTÝ.

"Tak to mi hodně pomůže."

TO ZNAMENÁ, ŽE LIDI MOHOU, ALE NEMUSÍ ZEMŘÍT. MUSÍM ŘÍCT, ŽE MI TO DĚLÁ PĚKNÝ ZMATEK V ČASOVÉM ROZVRHU, ALE POKOUŠÍM SE DRŽET KROK S MODERNÍM MYŠLENÍM.

Řev vody se přiblížil. Elánius si lehl na dno loďky a chytil se bortů.

Tak já mluvím se Smrtěm, pomyslel si. Asi abych přišel na jiné myšlenky.

"Neviděl jsem vás minulý měsíc? Když jsem honil Davida Většího než Malý David po ulici Broskvové bublaniny a spadl jsem z té římsy?"

SPRÁVNĚ.

"Ale tam jsem přece spadl do toho vozu. Nezemřel jsem!"

ALE MOHL JSTE.

"Vždycky jsem si myslel, že máme nějakou takovou věcičku jako přesýpací hodiny, která dá vědět, kdy máme zemřít?"

Řev mohutněl tak, že se chvěla loďka. Elánius zesílil sevření rukou, kterými se držel boků.

ALE ANO, TAK TO SKUTEČNĚ JE, přikývl Smrt

"Ale někdy přece jen zemřít nemusíme?"

MUSÍTE. A ZEMŘETE. O TOM NENÍ POCHYB.

"Ale vždyť jste teď řekl -"

ANO, NENÍ TAK SNADNÉ TOMU POROZUMĚT, ŽE? VÍTE, EXISTUJE TADY TAKOVÁ VĚC, KTERÉ SE ŘÍKÁ KALHOTY ČASU, COŽ JE DOSTI ZVLÁŠTNÍ, PROTOŽE ČAS SAMOZŘEJMĚ ŽÁDNÉ-

Člun se zřítil do vodopádu.

Elánius se na několik zlomků vteřiny ponořil do bušení a hukotu vody, které následovala tříštivá, ohlušující ozvěna, když dopadl do tůně pod ním. Probojoval si cestu do místa, které se zčásti tvářilo jako hladina, a cítil, jak se ho zmocnil proud, udeřil s ním o kámen a znovu jej odvalil do zpěněné bílé vody.

Naslepo zatápal rukama a zachytil se dalšího kamene, zatímco jeho tělo se vznášelo v relativním klidu tůně. Jak pracně lapal po dechu, zahlédl koutkem oka šedivý stín, přeskakující z kamene na kámen, a pak se rozpoutala další dávka pekla, když se vrčící a prskající zvíře sneslo na kámen u jeho hlavy.

Hledalo nejlepší polohu, v níž by ho mohlo kousnout, a Elánius se ho v zoufalství zachytil oběma rukama. Tlapy nenacházely oporu na kluzkém kameni a pak, v neřešitelných nesnázích, začalo automaticky odpovídat podvědomí... a tvor se začal měnit...

Když obě podoby procházely jedna druhou, bylo to, jako kdyby se vlčí podoba začala zmenšovat a lidská zvětšovat, v témže čase, v témže prostoru, a to během jediného děsivého pokřivení.

A pak nastal ten okamžik, kterého si všiml už předtím, ta vteřina zmatku...

Ta chvilička stačila k tomu, aby Elánius uchopil muže za krk a udeřil ze všech sil, které v sobě ještě našel, jeho hlavou o kámen. Měl dojem, že slyšel, jak lebka praskla.

Pak se nohama odrazil do proudu a nechal se unášet a při tom jednoduše bojoval jen o to udržet obličej nad vodou. Ve vodě bylo vidět krev. Ještě nikdy nikoho nezabil holýma rukama. Abychom řekli pravdu, ještě nikdy nikoho nezabil, pokud to nebylo výjimečně nutné, a to ještě většinou nebylo tak docela z jeho vůle. Byla tady samozřejmě úmrtí, protože když se dva lidé kutálejí z příkré střechy a pokoušejí se jeden druhého uškrtit, je jen otázka štěstí, kdo z nich o dvě patra níže dopadne na zem jako ten spodní. Ale to bylo něco jiného. Elánius alespoň s tímto přesvědčením klidně uléhal.

Zuby mu cvakaly a jasné slunce ho bolestivě oslňovalo, ale cítil se... výborně.

Přesněji řečeno měl chuť zabušit se do hrudi a vyrazit hrdelní výkřik.

Oni se pokoušeli zabít!

Přinuť je, aby zůstali vlky, pravil mu slabý vnitřní hlas. Čím déle stráví na čtyřech nohou, tím hloupější budou.

A z mnohem větší hloubky se najednou ozval mnohem silnější vnitřní hlas, syrový a rudý, a ječel: Zab je všechny!

Teď se v něm rozhořela nenávist a začínala bojovat s chladem.

Nohama se dotkl dna.

V těchto místech se řeka rozšiřovala do prostoru, jemuž by se i při celkem špatné vůli dalo říkat jezero. Ode břehů, tu a tam pokrytých sněhem, se na volnou vodu plížily široké ledové okraje. Nad jezerem se vznášely cáry mlhy páchnoucí sírou.

Vzdálenější břeh řeky stále ještě lemovaly útesy. Osamělý vlkodlak, pravděpodobně druh toho, jehož nehybné tělo teď unášel proud, ho pozoroval z břehu bližšího. Slunce občas zakrývala řídká mračna a znovu začal ve velkých mokrých vločkách padat sníh.

Elánius se šplouchánímdoplaval k okraji ledové krusty a pokusil se vytáhnout z vody, ale led pod jeho vahou výhružně zapraskal a po jeho povrchu se rozeběhly výmluvné praskliny.

Vlk se přiblížil, ale pohyboval se velmi opatrně. Elánius podnikl další zoufalý pokus, z okraje ledu se odlomila kra, převrátila se a Elánius znovu zmizel pod vodou. Tvor chvilku čekal a pak postoupil ještě dál, k okraji ledového pole.. Když se pod jeho tlapami rozeběhly slabé praskliny, neklidně zavrčel.

V mělké vodě pod okrajem ledu se pohnul stín. Pak došlo k výbuchu ledu, jehož praskot byl promísen sípotem a lapáním po dechu. Elánius prorazil led pod vlkodlakem, chytil ho kolem pasu a padl zpět do vody.

Drápy mu roztrhly kůži na boku, ale on na to nedbal a sevřel zvíře rukama a nohama a váleli se pod ledem. Elánius cítil, že je to zoufalý test kapacity plic. Ale naštěstí to nebyl on, z koho právě někdo vymáčkl vzduch. Svíral dál tělo svého nepřítele, v uších mu zvonila voda a něco ho škrabalo a trhalo. Když už nezbývalo nic jiného než ho pustit nebo se utopit, vyrazil vzhůru ke hladině.

Nikdo na něj nezaútočil. Produpal praskajícím ledem ke břehu, dopadl na všechny čtyři a zvracel. V okolních kopcích se ozvalo mnohonásobné vytí.

Elánius zvedl hlavu. Po pažích" mu stékala krev. Vzduch páchl zkaženými vejci. A tam někde, vysoko na kopci, půl druhého či dva kilometry daleko, byla signální věž.

... s kamennými stěnami a silnými dveřmi, které se daly uzavřít na závoru...

Zapotácel se kupředu. Sníh pod nohama mu ustoupil a změnil se v nahnědlou trávu a mech. Vzduch byl teplejší, ale bylo to klamné teplo vyvolané horečkou. Rozhlédl se kolem a uvědomil si, kde je.

Před ním byla jen holá zem posetá balvany, ale tu a tam se některé místo pohnulo a udělalo žblop.

Kamkoliv se podíval, viděl kolem sebe tukové gejzíry. Malá syčící jezírka lemovaly kruhy prastarého, zaschlého žlutého tuku, tak starého a páchnoucího, že by si do něj ani Samuel Elánius nenamočil topinku, pokud by neumíral hladem. V jezírcích dokonce plavaly podivné černé kousky, které se ukázaly být, jak zjistil druhým pohledem, hmyzem, který se zřejmě v této horké tučné atmosféře učil velmi pomalu.

Elánius si vzpomněl na něco, co řekl Igor. Občas se stávalo, že trpaslíci, těžící v nižších vrstvách, kde se tuk už před miliony let srazil do hutného loje, nacházeli podivná prastará zvířata, dokonale zachovalá, ale upečená do křupava.

Pravděpodobně... Elánius zjistil, že se z čirého vyčerpání rozesmál... pravděpodobně byli unaveni k smrti.

Hahahahááá!

Sníh teď padal velmi hustě a tuková jezírka syčela.

Klesl na kolena. Bolelo ho celé tělo. Nebylo to jen v tom, že jeho mozek vypisoval šeky, které tělo nedokázalo vybrat. Bylo to horší. Teď si jeho chodidla půjčovala peníze, které nohy neměly, a zádové svalstvo už hledalo zaběhlé drobné pod kredencem.

Ale pořád ještě za svými zády neviděl pronásledovatele. Jistě už teď znovu přeplavali řeku.

Pak jednoho zahlédl. Byl by přísahal, že ještě před okamžikem tam nebyl. Další se vynořil za nedalekou závějí.

Sedli si a pozorovali ho.

"Tak pojďte!" zaječel na ně Elánius. "Na co čekáte?"

Všude kolem něj syčela a bublala jezírka tuku. Je tady teplo, pomyslel si. Jestli se nepohnou oni, nepohne se ani on.

Zaostřil pohled na strom stojící na okraji oblasti tukových vřídel. Zdál se být živý, na konci delších větví na něm visely tukové krápníky, ale vypadal, že by se na něj dalo vylézt. Soustředil se na něj, pokusil se odhadnout vzdálenost a rychlost, jaké by byl ještě schopen.

Vlkodlaci se na něj chvilku dívali a pak obrátili hlavy ke stromu.

Další vlkodlak se objevil na volném prostranství v jiném místě. Teď už Elánia pozorovali tři.

Uvědomil si, že se nerozeběhnou, dokud se nedá do běhu on. Jinak by to nebyla legrace.

Pokrčil rameny a odvrátil se od stromu... Pak se ale obrátil a dal se do běhu. Ve chvíli, kdy byl na půli cesty, měl pocit, že mu srdce šplhá krkem do úst, aby ho co nejrychleji opustilo. Běžel však neohrabaně dál, zachytil se nejnižší větve, uklouzl a padl na zem, pak se pracně zvedl na nohy, zachytil se znovu a podařilo se mu vytáhnout nahoru. Celou tu dobu očekával, že ucítí to první slabé píchnutí, až se mu zuby vlkodlaků začnou zakusovat do nohou.

Na mastném dřevě se nejistě kymácel. Vlkodlaci se ani nepohnuli, ale s netajeným zájmem ho pozorovali.

"Vy hnusáci hnusní!" ucedil Elánius mezi zuby.

Vstali a pomalu, s hranou lhostejností se vydali ke stromu. Elánius vylezl ještě o kousek výš.

"Ankh-Morporku! Pane Civilizovaný! Kde ty všechny zbraně jsou, kde jste je všechny nechal, Ankh-Morporku?"

To byl Wolfgangův hlas. Elánius se rozhlédl po okolních návějích, které se začaly pomalu plnit fialovými stíny, protože den už se ukládal ke spánku.

"Dostal jsem dva z vás!" vykřikl.

"Ano. Zítra je bude strašlivě bolet hlava! My jsme vlkodlaci, Ankh-Morporku! My se dáme jen těžko zastavit."

"Říkal jsi, že-"

"Ten váš pan Spáč běžel mnohem rychleji než ty, Ankh-Morporku!"

"Dost rychle?"

"Ne! A ten mužík v kulatém černém klobouku bojoval líp než ty!"

"Dost dobře?"

"Ne!" odpověděl Wolf pobaveně.

Elánius vztekle zavrčel. Ani vrah si nezasloužil takovou smrt. "Už brzo zapadne slunce!" vykřikl.

"Ano! Já jsem o tom západu slunce lhal!"

"Dobrá, tak mě vzbuďte ráno za úsvitu. Chvilka spánku mi jistě neuškodí!"

"Umrzneš k smrti, civilizovaný člověče!"

"Výborně!" Elánius se rozhlédl po ostatních stromech. I kdyby byl dokázal přeskočit na některý z nich, byly to všechno jehličnany, na kterých se velmi bolestivě přistává, ale z nichž se velmi snadno padá.

"Aha, tak tohle musí být ten pověstný ankh-morporský smysl pro humor."

"Ne, to byla čistá ironie!" vykřikl Elánius a stále se rozhlížel po nějaké vzdušné únikové cestě. "Až se dostaneme k pověstnému ankh-morporskému humoru, tak to poznáš, ty nafoukaný pitomče!"

Takže jaké měl možnosti? Mohl zůstat na stromě a zemřít, nebo běžet a zemřít. Z obou možností mu možnost zemřít v klidu a nevysílen během připadala lepší.

NA MUŽE TVÉHO VĚKU SI VEDEŠ SKVĚLE.

Smrť seděl na nejvyšší větvi stromu.

"To mě sleduješ, nebo co?"

SLYŠEL JSI NĚKDY SLOVA: SMRŤ BYL JEHO KAŽDODENNÍM SPOLEČNÍKEM?

"Jenže obvykle tě nevidím!"

PRAVDĚPODOBNĚ JSI VE STAVU ZVÝŠENÉ VNÍMAVOSTI ZPŮSOBENÉ NEDOSTATKEM SPÁNKU, POTRAVY A KRVE.

"Pomůžeš mi?"

NO... ANO.

"Kdy?"

EHM... NEJSPÍŠE AŽ BUDE TVÁ BOLEST TAKOVÁ, ŽE JI NEBUDEŠ S TO DÁLE SNÁŠET. Smrť zaváhal a pak pokračoval. UŽ KDYŽ TO ŘÍKÁM, SI OVŠEM UVĚDOMUJI, ŽE TO NENÍ PŘESNĚ TA ODPOVĚĎ, KTEROU JSI ČEKAL.

Slunce už se sklonilo k obzoru, bylo obrovské a rudé. Závod se sluncem - to přece byla další überwaldská hra "Být doma dřív, než zapadne slunce."

Ještě nějakých osm set metrů, možná o kousek víc, hlubokým sněhem a do kopce.

Někdo lezl na strom. Elánius cítil, jak se kmen zachvívá. Podíval se dolů. V namodralém svitu viděl nahého muže, který se tiše vytahoval z větve na větev.

Elánius se rozzuřil. Nečekalo se od nich, že udělají něco takového!

Zdola se ozvalo zabručení, protože šplhající uklouzl a jen dík štěstí nespadl ze stromu, ale udržel se na větvi.

JAK SE CÍTÍŠ - UVNITŘ MYSLÍM?

"Teď drž zobák! I kdybys byl jen halucinace!"

Musí existovat věc, nějaká slabina, kterou by mohl na vlkodlaky použít.

Máte vteřinovou šanci, když se promění, ale oni vědí, že tohle on ví...

Žádné zbraně. Toho si v hradu všiml. Ale v hradech jsou vždycky zbraně. Kopí, válečné sekery, směšné kovové zbroje, těžké staré meče... Dokonce i u upírů viděl na stěně pár rapírů. To proto, že i upíři občas museli použít zbraň.

Vlkodlaci ne. Dokonce i Angua váhala, než sáhla po meči. Pro vlkodlaka bude fyzická zbraň vždycky až ta druhá volba.

Elánius si pevně zaklesl nohy, a když vlkodlak vystoupil o další větev výše, zhoupl se a podařilo se mu nepřítele zasáhnout za ucho, a když ten hned nato zvedl tvář, udeřil ho Elánius do nosu. Rozlehlo se hlasité plesknutí a tím by to bylo pravděpodobně i skončilo, nebýt toho, že se vlkodlak vytáhl ve větvích ještě výš. Tím se ovšem dostal na dosah Elániova Lokte.

Jeho účinek ospravedlňoval velké písmeno v jeho názvu. S jeho pomocí triumfoval v bezpočtu pouličních bojů. Elánius se naštěstí naučil hned na začátku své kariéry, že hřbitovy jsou plné lidí, kteří četli markýze Pavo de Chvosta. Celý vtip úspěšného boje spočíval v tom zabránit tomu druhému co nejrychleji, aby vás udeřil. Nebylo to na známky. Elánius velmi často bojoval za podmínek, kdy možnost volného používání rukou byla neuvěřitelným luxusem, ale bylo úžasné, jak dobře umístěný loket napomáhal běhu událostí, zvlášť když se mu ještě trochu pomohlo kolenem.

Vrazil ho tedy vlkodlakovi do ohryzku a byl odměněn děsivým zvukem. Pak uchopil hrst vlasů, trhnul a hned zase pustil a udeřil vlkodlaka v lidské podobě do obličeje, aby mu neposkytl dost času k přemýšlení. Nemohl si to dovolit, protože si všiml velikostí protivníkových svalů.

Vlkodlak zareagoval téměř okamžitě.

Nastal okamžik morfologické nestability. Když se Elániova ruka vydala znovu na cestu, tentokrát v podobě pěsti, obličej se změnil ve vlčí čenich, ale když vlk otevřel tlamu, aby na Elánia zaútočil, začaly být důležité dvě věci.

Jedna z nich byla, že se to odehrávalo vysoko na stromě, což nebylo právě nejlepší místo pro čtyřnohého savce uzpůsobeného k rychlému pobíhání na zemi. Ta druhá věc byla přitažlivost.

"Tam dole čeká zkušenost," vyrazil ze sebe Elánius udýchaně, když vlčí paráty se škrabáním marně hledaly, čeho se na mastné větvi zachytit. "Ale tady nahoře čekám já!"

Natáhl ruku, zachytil se větve nad hlavou a kopl pod sebe. Ozvalo se zaječení a ještě jedno, vlk sklouzl a narazil na další nižší větev.

Zhruba v polovině cesty na zem se znovu pokusil změnit podobu a v jediném padajícím tvaru se mu podařilo zkombinovat všechny kvality tvora, který není uzpůsoben k pobytu na stromech, s kvalitami tvora, který není dobrý v padání na zem.

"Mám tě!" zaječel nadšeně Elánius..

Všude v okolním pralese se rozlehlo vytí.

Větev, na niž se právě vytahoval, praskla. Na okamžik visel na zlomeném pahýlu jen za usmolené kalhoty strýčka Váni, pak ovšem praskla jejich starodávná látka a on padal dál.

Elániův pád byl o něco rychlejší, protože vlkodlak na své cestě polámal většinu větví, ale dopad byl relativně měkký, protože vlkodlak se právě zvedal na nohy.

Elániova tápající ruka nahmátla ulomenou větev.

Zbraň.

Když se Elániovy prsty sevřely, myšlenky se mu téměř zastavily. Ať už je na cestách jeho mysli nahradilo cokoliv, prýštilo to odněkud z dob před tisíci let.

Vlkodlak se omámeně zvedl na nohy a obrátil se k němu. Ze sira Samuela Elánia se zvedaly obláčky páry. Vrhl se kupředu a neartikulovaně při tom ječel. Udeřil provizorním kyjem. Zařval. V tom řevu nebyla slova. Byl to zvuk mimo všechna slova. Pokud měl nějaký význam, pak v něm zněla jen lítost nad tím, že Elánius nedokáže svému protivníkovi více ublížit...

Vlk zakňučel, zapotácel se, překulil... a změnil se.

Člověk natáhl k Elániovi krvácející ruku v prosebném gestu. "Prosím..."

Elánius s pozvednutým kyjem zaváhal.

Jeho rudá zuřivost se pomalu vytrácela. Stál na mrazivém pahorku a za zády měl červený západní obzor. Zatím ho nechávali být a možná, že se mu přece jen podaří dostat se k věži...

Muž se náhle změnil zpět ve vlka a okamžitě se vrhl na Elánia. Ten padl pozpátku do sněhu. Cítil páchnoucí dech a krev, ale ne bolest.

Žádné drápy se mu nezaťaly do kůže, žádné tesáky se mu nesevřely na hrdle.

A najednou se z něj zvedla i váha zvířete. Něčí ruce z něj stáhly mrtvé tělo.

"No, tak to bylo fakticky o chlup, pane," ozval se veselý hlas. "Je lepší jim nedávat ani tu nejmenší možnost, vážně." Vlkodlak byl napříč tělem probodnut těžkým oštěpem.

"Karotko?"

"Hned rozděláme oheň, pane. Je to jednoduché, zvlášť když předtím namočíte dřevo do tukových pramenů."

"Karotko?"

"A taky mám dojem, že jste nějakou chvíli nejedl. Takhle blízko není v lese příliš mnoho zvěře, ale něco jsme přece jen ulovili..."

"Karotko?"

"Ehm... prosím, pane?"

"Co tady, u všech čertů, děláte?"

"Víte, je to všechno tak trochu složité, pane. Ale dovolíte, pomůžu vám..."

Když se pokusil pomoci Elániovi na nohy, velitel ho setřásl.

"Došel jsem až sem a myslím, že se pořád ještě dokážu udržet na nohou," řekl a přinutil nohy, aby ho pozvedly.

"Zdá se, že jste přišel o kalhoty, pane."

"Ano, to je ten pověstný ankh-morporský smysl pro humor," zavrčel Elánius.

"Já jen... že se každou chvilku vrátí Angua a..."

"Rodina seržantky Anguy, kapitáne, má ve zvyku pobíhat po lese s nahými zad... úplně nahá!"

"Ano, pane, ale... chtěl jsem říct, že... no, vždyť víte..., nejde tady ani tak o..."

"Dám vám pět minut na to, abyste našel nějaký krám s oblečením, stačí? Jinak - heleďte a kde vlastně jsou ti zatracení vlkodlaci, co? čekal jsem, že zmizím pod hromadou chňapajících čelistí, a teď jste tady vy, mnohokrát vám za to děkuji, ale kde jsou ti zatracení vlkodlaci?"

"Zahnali je Gavinovi hoši, pane. Musel jste přece slyšet to vytí?"

"Tak Gavinovi hoši? No to je skvělé! Výborně! To mě opravdu potěšilo! Skvělá práce, Gavine! Ale teď mi, k sakru, řekněte, kdo je Gavin?"

Od vzdáleného pahorku se ozvalo zavytí.

"To je Gavin," vysvětloval Karotka.

"Vlk? Gavin je vlk? Takže mě před vlkodlaky zachránili vlci?"

"To je v pořádku, pane. Když o tom budete chvilku přemýšlet, není to vlastně jiné, než kdyby vás před vlkodlaky zachránili lidé."

"Když o tom tak přemýšlím, tak mám dojem, že mi bylo líp, když jsem ležel," řekl Elánius mdle.

"Pojďte, zkusíme se přesunout k saním, pane. Pokoušel jsem se vám jen říci, že máme vaše šaty. Podle nich vás pak Angua vystopovala."

O deset minut později seděl Elánius, zabalený v přikrývce, před ohněm a měl dojem, že svět dává trochu větší smysl. Plátek divočiny pozřel s velkou chutí a Elánius měl příliš velký hlad, než aby mu vadilo, že řezník při porážce použil místo nože zuby.

"Vlci hlídají vlkodlaky?" zeptal se.

"Svým způsobem, pane. Gavin tady pro Anguu tak trochu hlídá situaci. Jsou to... staří kamarádi."

Okamžik ticha byl přece jen poněkud dlouhý.

"No, zdá se, že je to velmi chytrý vlk," řekl Elánius, kterého v tom okamžiku nenapadlo nic jiného.

"Více než to. Angua si myslí, že by mohl mít někde v prapředcích nějakého vlkodlaka."

"To je možné?"

"Ona říká, že ano. Už jsem vám řekl, že odsud běžel až do Ankh-Morporku? Aby našel Anguu. Ve velkoměstě? Dokážete si představit, jaké to pro něj muselo být?"

Elánius se obrátil, když za zády zaslechl tichý zvuk.

Na okraji světelného kruhu ozařovaného plameny stál obrovský vlk a upřeně na něj zíral. Nebyl to obyčejný pohled zvířete, které by ho zvažovalo na úrovni tvor/potrava/nebezpečí. Za tímhle pohledem se otáčela kolečka. A po jeho boku stál malý, ale očividně povznesený voříšek, který se zuřivě škrabal.

"To je Gaspoda?" zeptal se Elánius. "Ten pes, co se vždycky potuluje kolem budovy Hlídky?"

"Ano, on... pomohl mi se sem dostat," odpověděl Karotka.

"No, dál se raději ani neptám," zabručel Elánius, "aby se náhodou v některém stromě neotevřela dvířka a nevešli Fred s Nobym, hmm?"

"Doufám, že něco takového se nestane."

Gavin si lehl kousek od ohně a začal teď sledovat Karotku.

"Kapitáne?" ozval se Elánius

"Prosím, pane?"

"Všiml jste si, že jsem nijak nenaléhal na vysvětlení, proč jste tady jak vy, tak Angua, že?"

"Jistě pane."

"Takže?" Elánius významně pozvedl obočí. Měl dojem, že teď rozeznal ten pohled na Gavinově tváři, i když byl na tváři poněkud nezvyklého tvaru. Byl to pohled, jaký můžete vidět u gentlemana, který postává na rohu u banky a dívá se, co vozí dovnitř a ven, aby zjistil, jak celé to místo funguje.

"Obdivoval jsem vaši diplomacii, pane."

"Hm? Cože?" zeptal se Elánius s pohledem stále ještě upřeným na vlka.

"Obdivoval jsem ten způsob, jakým jste se vyhýbal kladení otázek, pane."

Do světla ohně vešla Angua. Elánius viděl, jak se rozhlédla po kruhu a pak si sedla na paty přesně uprostřed mezi Gavinem a Karotkou.

"Už jsou na míle daleko. Ach, zdravím vás, pane Elánie!"

Zavládlo další ticho.

"Řekne mi někdo něco?" zeptal se Elánius.

"Moje rodina se pokouší zvrátit korunovaci," odpověděla Angua. "Spolupracuje s jistou skupinou trpaslíků, kteří nechtějí - tedy kteří chtějí udržet Überwald v izolaci."

"Myslím, že tohle už jsem zjistil taky. Běh o život mrazivě ledovým lesem vám dodá jistý vnitřní pohled."

"Musím vám říci, pane, že můj bratr zabil posádku signální věže. Ve věži je všude cítit jeho pach."

Gavin vydal slabý hrdelní zvuk.

"A dalšího muže, kterého Gavin nepoznal. Ví o něm jen, že strávil mnoho času tím, že se ukrýval v lese a pozoroval zámek."

"Myslím, že by to mohl být muž jménem Spáč. Jeden z našich... agentů," přikývl Elánius.

"Ten si vedl skvěle, dostal se až k loďce, ne tady, ale o několik kilometrů níž po proudu. Naneštěstí tam na něj čekal vlkodlak schovaný v domku na čluny."

"Mě zase dostal vodopád," povzdech si Elánius.

"Můžu mluvit upřímně, pane?" ozvala se Angua.

"Vy snad mluvíte někdy jinak?"

"Mohli vás dostat, kdykoliv by si zamanuli, pane. Vážně. Chtěli, abyste se dostal až ke věži dříve, než opravdu zaútočí. Předpokládám, že si Wolfgang myslel, že to bude symbolické, nebo tak něco."

"Dostal jsem tři z nich!"

"Ano, pane. Ale rozhodně byste nebyl schopný dostat tři z nich najednou. Wolfgang si užil zábavu. On tak tuhle Hru hraje vždycky. Je skvělý v plánování věcí příštích., Miluje pasti. Miluje ty chvíle, kdy se nějaká nešťastná oběť dostane na dosah svého cíle a on na ni odněkud vyskočí." Angua si povzdechla. "Podívejte, pane, nechci, aby tady došlo k potížím -"

"Ale on zabíjí lidi!"

"To je pravda, pane. Má matka je velmi lhostejný snob a otec je napůl mimo sebe. Strávil tolik času ve vlčí podobě, že už se skoro ani neumí chovat jako člověk. Nežijí ve skutečném světě. Oni věří na to, že Überwald může zůstat stejný. Není to tady nahoře nic moc, ale je to naše. Wolfgang je vraždící šílenec, který si myslí, že vlkodlaci byli zrozeni k tomu, aby vládli. Potíž je v tom, pane, že neporušil tradice."

"Proboha!"

"Vsadila bych se, že by našel spoustu svědků, kteří by mu dosvědčili, že dal každému ten náskok, který tradice požadují. To je pravidlo Hry."

"A to, že se plete do věcí trpaslíků? To on ukradl Mazanec nebo ho vyměnil... nebo něco. Ještě jsem si to všechno nedal dohromady, ale už kvůli tomu zemřel jeden ubohý trpaslík! Pleskot a Navážka jsou pod zámkem! Hoptam je mrtev! Sibylu taky někam zamkli. A vy říkáte, že je všechno v pořádku?"

"Tady jsou věci jiné, pane," odpověděl Karotka. "Je to teprve deset let, kdy tady nahradili boží soud soudem civilním, a to jen potom, kdy zjistili, že civilní soudce dokáže být mnohem krutější."

"Musím se dostat do Bjonku. Jestli něco udělali Sibyle, nezajímá mě, co praví ta zatracená tradice!"

"Pane Elánie! Už teď vypadáte skoro vyřízený!" uklidňoval ho Karotka.

"Já to nějak přežiju. Pojďme. Poručte pár vlkům, aby táhli sáně, a -"

"Vlkům neporoučíte, pane. Musíme se zeptat Gavina, jestli jsou to pro nás ochotni udělat," řekl Karotka.

"Aha. Můžete mu vysvětlit, o co jde?"

Stojím v mrazu uprostřed hlubokého lesa, pomyslil si Elánius o chviličku později, když pozoroval půvabnou mladou

ženu v štěkané a vrčené konverzaci s vlkem, který ji soustředěně pozoroval. Něco takového se často nestává. Rozhodně ne v Ankh-Morporku. Tady je to ale asi na denním pořádku.

Nakonec dovolilo šest vlků, aby jim připjali postroje, a Elánia vynesli na vrchol kopce, kudy vedla cesta.

"Stát!"

"Pane?"

"Chci nějakou zbraň! Ve věži musí být něco, co by se dalo použít jako zbraň!"

"Můžete použít můj meč, pane! A pak tady máme... lovecké oštěpy."

"Vy dobře víte, co se dá dělat s loveckými oštěpy!"

Elánius kopl do dveří v základně věže. Dovnitř navál čerstvý sníh a zaoblil okraje vlčích i lidských stop.

Cítil se jako opilý. Kousky mozku se mu zapínaly a zase vypínaly. Nohy ho poslouchaly velmi pomalu a se zpožděním, jako by je měl na dálkové ovládání.

Signalisté tady přece museli něco mít!

Zmizely dokonce i pytle a bedny. Dobrá, v okolí žilo dost chudých rolníků a blížila se zima, a ti, kteří předtím žili ve věži, už jídlo potřebovat nebudou. Tomu by neříkal krádež ani Elánius.

Vylezl po žebříku do prvního patra. I tady byli šetrní lidé z okolních kopců. Nevzali však ani krvavé skvrny ž podlahy, ani Hoptamovu bufinku, která byla z jakéhosi nevysvětlitelného důvodu zaražena do dřevěné stěny.

Vytrhl klobouk ze dřeva a zjistil, že tenká plsť, kterou byla potažena krempa klobouku, byla shrnuta od okraje zpět a odhalila ocelový okraj ostrý jako břitva.

Klobouk profesionálního vraha, pomyslel si. A vzápětí - ne, to není klobouk vraha. Vzpomněl si na pouliční rvačky, které viděl, když byl ještě malý kluk, pranice mezi opilci, kteří si mysleli, že i box holými pěstmi je příliš vznešený způsob boje. Někteří z nich si zašívali do štítků svých čepic břitvové čepele, aby si pak ve skrumáži trochu vypomohli. Tohle byl klobouk muže, který měl vždycky v zásobě nějaký malý trik pro případ nouze.

Tady to bohužel nezabralo.

Odhodil klobouk na zem a jeho oko zachytilo v šeru krabici signálních raket. I v té se někdo přehraboval, ale světlice byly pouze vyházeny na zem. Snad jen bohové věděli, co si venkované mysleli, že ony podivné předměty jsou.

Naskládal světlice zpět do bedýnky. Jak se ukázalo, měl Hoptam pravdu. Zbraň tak nepřesná, že s ní člověk nemohl zasáhnout stěnu stodoly, ani kdyby střílel zevnitř, nebyla dobrá jako zbraň. Ale kolem se válely ještě další věci. Ti muži, kteří tady žili v drsných podmínkách, po sobě přece jen zanechali nějaké osobní drobnosti. Na stěně byly napínáčky připevněny fotografie. Ležel tady deník, dýmka, něčí holení... Krabice byly převráceny, obsah vysypán na podlahu.

"Měli bychom pokračovat v cestě, pane," ozval se Karotka, který vylezl po žebříku za Elániem.

Byli zabiti. Poslali je na děsivý závod o život, po sněhových pláních, s obludami v patách, a pak sem přišli nějací venkované s prázdnými tvářemi, kteří pro ty ubožáky nehnuli ani prstem, a prohrabávali se soukromým majetkem obětí.

K čertu! Elánius vztekle zabručel, shrnul všechny drobnosti do jedné krabice a tu pak posunul k žebříku.

"Tohle vezmeme na vyslanectví," prohlásil. "Už tady pro ty hyeny nic nenechám. A nezkoušejte se se mnou přít!"

"To by mě ani nenapadlo, pane. Ani ve snu nenapadlo."

Elánius se na okamžik odmlčel. "Karotko? Ten vlk a Angua..." zarazil se. Jak měl, k čertu, takovou větu dokončit?

"Jsou staří přátelé, pane."

"Ano?"

V Karotkově výrazu nebylo nic jiného než ona klasická otevřená počestnost.

"Aha... my... tak to je v pořádku," dokončil kulhavě Elánius.

O minutu později už byli na cestě. Angua ve vlčí podobě běžela kus před saněmi, vedle Gavina. Gaspoda se stočil do klubíčka pod pokrývkou Elániovi u boku.

A už je to tady zas, pomyslel si Elánius, zas už závodím se západem slunce. Jenom nebesa vědí proč. Jsem ve společnosti vlkodlaka a vlka, který vypadá ještě hůř, a sedím na saních vlečených vlky, které nedokážu ovládat. Tak, ať se někdo pokusí najít si tohle v základní příručce.

Podřimoval mezi pokrývkami a pootevřenýma očima pozoroval sluneční kotouč, který probleskoval mezi černými kmeny stromů.

Jak by člověk mohl odcizit Mazanec z jeskyně?

On sám řekl, že existuje tucet způsobů, jak to provést, a to byla pravda, ale většina z nich byla velmi riskantních. Všechny totiž závisely na štěstí a na tom, jak budou stráže nepozorné nebo ospalé.

A tohle nevypadalo jako zločin, který by se spoléhal jen na štěstí. Byl vymyšlen tak, aby se podařil.

Důležitý byl Mazanec. Důležité bylo, aby trpaslíci upadli do zmatku, hádek a nesvornosti - žádný král, zuřivé hádky a boje v temných chodbách. A temno by zahalilo i celý Überwald. A jak se zdálo, bylo také důležité, aby vina padla na krále. Konec konců byl to on kdo si nechal ukrást Mazanec.

Ať už byl ten plán jakýkoliv, musel být proveden rychle. Hm, semafory na signalizačních věžích by byly užitečné. Jak to řekl Wolfgang? "Ti chytří muži v Ankh-Morporku"? Ne trpaslíci, ale muži.

Primero Vavřinec plující v jedné ze svých kádí...

Namočíte do ní dřevěnou ruku a z vany vytáhnete rukavici. Ruku v rukavici...

Ta věc není vlastně tam, kam jste ji dali, ale tam, kde si lidé myslí, že je. Na tom záleží. To je to kouzlo.

Vzpomněl si na úplně první myšlenku, která ho napadla, když spatřil Pleskot na dně jeskyně Mazance, a malý policajtík v jeho hlavě začal řinčet na poplach.

"Co se stalo, pane?" zeptal se Karotka.

"Hmmm?" přinutil se Elánius otevřít oči.

"Právě jste vykřikl, pane."
"A co jsem vykřikl?"
"Vykřikl jste ‚Tu zatracenou věc nikdo neukradl!', pane."
"Ti odporní mizerové! Já věděl, že už to skoro mám! Když nepřemýšlíte jako trpaslík, tak to do sebe všechno přesně zapadá! Nejdříve se přesvědčíme, že je Sibyla v pořádku, kapitáne, a pak půjdeme -"
"Nakopnout nějaké ty půlky, pane?"
"Správně!"
"Jenom jednu věc, pane, jestli mohu..."
"Copak?"
"Vy jste uprchlý zločinec, nebo ne?"
Na okamžik bylo slyšet jen tichý sykot sanic ve sněhu.
"No-ó," zabručel Elánius nakonec, "tady nejsme v Ankh-Morporku, já vím. Neustále mi to všichni opakují. Jenže, kapitáne, ať jste kdekoliv, ať se vypravíte kamkoliv, policajt je vždycky policajtem."
V okně hořelo jediné osamělé světlo. U svíčky seděl kapitán Tračník a zíral do prázdna.
Nařízení pravila, že v budově Hlídky musí být neustále muž v(r) službě, a to právě dělal.
Podlahová prkna v přízemí zapraskala a zkroutila se do nové polohy. Mnoho a mnoho měsíců po nich neustále někdo chodil, a to sem a tam, ve dne i v noci, protože v hlavní úřadovně nebylo nikdy míň než tucet mužů.
Židle, zvyklé na to, že je zahřívají zadky, které se v nich střídaly celých čtyřiadvacet hodin, chladly a při tom tise sténaly.
V hlavě Freda Tračníka neodbytně bzučela jediná myšlenka.
Až se pan Elánius vrátí, tak proti němu bude kvestor logicky uvažující člověk. Pan Elánius dostane záchvat vzteku, že mu ho bude závidět i Knihovník.
Spustil ruku na desku stolu a zvedl ji zpět, zatímco se díval upřeně kupředu.
Ozval se chroupavý zvuk pojídané kostky cukru.
Začalo znovu sněžit. Strážný, kterému Elánius přezdíval Tračnikov, se opíral o stěnu v budce u Středové brány Bjonku. To umění přivedl k naprosté dokonalosti a skutečně to byla umělecká forma. Jen zkuste spát ve stoje a s otevřenýma očima. A to byla jen jedna z těch věcí, které se během nekonečných nocí naučil. 7
Najednou se mu u ucha ozval ženský hlas, který řekl: "Podívej, jsou dvě možnosti, jak to teď může pokračovat."
Nezměnil polohu. Pohled upíral stále přímo před sebe.
"Nic jsi neviděl. To je pravda, ne? Jen kývni!"
Jednou krátce přikývl.
"Výborně, příteli. Neslyšel jsi mě přicházet. Kývni."
"Takže nemáš ani nejmenší představu, kam jsem odešla, mám pravdu? Kývni!"
Přikývl.
"Nestojíš o žádné nepříjemnosti. Kývni."
Přikývl.
"Za takovouhle práci tě neplatí dost. Kývni."
Přikývl, tentokrát, jak se zdálo, velmi energicky.
"A dostáváš větší počet nočních služeb, než bys podle rozpisu měl."
Tračnikovovi poklesla dolní čelist. Ať už stál ve stínech kdokoliv, četl mu myšlenky.
"Takže si rozumíme, příteli. Tak a teď tady klidně stůj a dávej pozor, aby někdo neukradl bránu."
Tračnikov si dával velký pozor, aby zrak upíral neustále kupředu. Zaslechl zaskřípění a pak zadunění otevírané a zavírané brány.
Pak ho napadlo, že se mluvčí nezmínila o tom, jaký by byl ten druhý způsob, a docela se mu kvůli tomu ulevilo.
"A jaký byl ten druhý způsob?" zeptal se Elánius, když pospíchali dál sněhem.
"Museli bychom najít nějakou jinou cestu," odpověděla mu Angua.
Na ulicích bylo lidí opravdu jen pomalu. Ulice a uličky se začínaly bělat ležícím sněhem, temné zůstávaly jen čtverce a obdélníky železných mříží, z nichž unikala horká pára. Jak se zdálo, západ slunce v Überwaldu byl něco jako zákaz vycházení. A asi to bylo dobře, protože Gavin neustále tiše vrčel.
Od protějšího rohu se odloupl Karotka.
"Kolem celé budovy vyslanectví stojí trpasličí stráže," oznamoval. "Nezdá se, že by se s nimi dalo vyjednávat, pane."
Elánius sklopil oči. Stáli na jedné z mříží.
Kapitán Tetínek z bjonské Hlídky nebyl ze své služby nijak zvlášť"šťastný. Včera večer byl na opeře a později večer měl dojem, že viděl stát se věci, o nichž mu pak purkmistr řekl, že se vůbec nestaly. Samozřejmě, jedinou správnou věcí bylo poslechnout příkazy. Když jste poslouchali příkazy, byli jste v bezpečí. To věděl v Hlídce každý. Ale tohle nevypadalo jako bezpečné rozkazy.
Slyšel, že v Ankh-Morporku dělají věci jinak. My-lord Elánius by zatkl kohokoliv, říkali.
Tetínek si postavil stůl do vstupní haly vyslanectví, aby mohl hlídat hlavní dveře. Dal si velkou práci, aby rozestavil své muže kolem budovy uvnitř, nedůvěřoval totiž trpaslíkům. Ti říkali, že dostali příkaz, pokud by se Elánius objevil, okamžitě ho zabít, a to mu nedávalo smysl. Musí být přece alespoň nějaký soudní proces, ne?
Seshora se ozval tichý zvuk. Kapitán opatrně vstal a sáhl po svém samostřílu. "Desátníku Schuple?"
Další tichý, nenápadný zvuk. Tetínek popošel k úpatí schodiště.
Na jeho vrcholu se objevil Elánius. Na košili měl čerstvou krev a koláč zaschlé krve na jedné tváři. Ke kapitánově hrůze začal sestupovat po schodišti dolů.

"Budu střílet!"
"Takový máte rozkaz, že?" prohodil celkem klidně Elánius.
"Ano! Zůstaňte stát!"
"Jestli mě máte zastřelit, tak proč bych měl vlastně zůstat stát?" ušklíbl se na něj Elánius. "Ale já si nemyslím, že byste byl ten typ, který by to udělal, kapitáne. Vy máte mozek." Elánius se zachytil zábradlí na schodišti. "A jen tak mimochodem, neměl už jste dávno zavolat zbytek stráže?"
"Říkám vám: stůjte!"
"Víte dobře, kdo jsem. Jestli chcete z té zatracené věci skutečně vystřelit, tak to udělejte hned. Ale jestli vám mohu navrhnout něco, co by bylo jedním z nejlepších kroků ve vaší kariéře, tak zatáhněte támhle za ten provaz od zvonku. Co horšího se ještě může stát? Míříte na mě samostřílem. Ale je tady něco, co byste se měl rozhodně dozvědět."
Tetínek na něj vrhl podezřívavý pohled, ale nakonec udělal několik kroků stranou a zatáhl za šňůru.
Zpoza nedalekého sloupu vystoupil Igor. "Ano, bháne?"
"Řekni tomuhle mladému muži, kde je, budeš tak hodný?"
"On jhe v Ankh-Mhorphorku, bháne," odpověděl Igor nevzrušeně.
"Slyšel jste?" obrátil se k Tetínkovi Elánius. "A nedívejte se na Igora tak ošklivě. Když mě tady vítal, tak jsem si to tak docela neuvědomil, ale je to pravda. Tohle je vyslanectví, synu," pokračoval a vykročil dál, "a to znamená, že je to úředně půda mé vlasti. Nuže, vítejte do Ankh-Morporku. V našem městě žijí tisíce Überwalďanů. Nechcete snad rozpoutat válku, že ne?"
"Ale... ale... oni říkali... mé rozkazy... vy jste zločinec!"
"Správné slovo je ‚obviněný', kapitáne. My, v Ankh-Morporku, nezabíjíme lidi jen proto, že jsou podezřelí!"
Elánius vzal Tetínkovi samostříl z neodporujících prstů a vypálil střelu do stropu.
"Tak a.teď pošlete své muže pryč," řekl.
"Já jsem v Ankh-Morporku?" vypravil ze sebe užasle kapitán.
I ve svém současném stavu si byl Elánius skoro jistý, že poznal ten přízvuk.
"Správně," přikývl a vzal kapitána kolem ramen. "Ve městě, které shodou okolností má v řadách své Hlídky vždycky místo pro schopné mladé muže-"
Tetínek ztuhl. Odstrčil Elániovu ruku. "Urážíte mě, mylorde. Tohle je moje vlast!"
"Hm." Elánius si uvědomoval, že ho Karotka s Anguou pozorují z odpočívadla.
"Ale nechci také, aby ztratila svou čest!" pokračoval kapitán.. "To není správné. Viděl jsem, co se stalo včera večer. Vy jste odstrčil krále a váš troll chytil ten svícen. A oni tvrdí, že jste se pokusil krále zabít a když jste utíkal, že jste zabil nějaké trpaslíky..."
"Vy tady velíte hlídce?"
"Ne. To je právo purkmistra."
"A kdo dává příkazy jemu?"
"Kdekdo," odpověděl Tetínek trpce. Elánius přikývl. Je třeba zajít tam, je třeba udělat to, je třeba koupit si nový kabátec...
"Pokusíte se mě zastavit, když odsud budu chtít odvést svoje lidi?"
"Jak byste to chtěl udělat? Jsme obklíčeni trpaslíky!"
"My použijeme... diplomatické kanály. Jen mi ukažte, kde všichni jsou, a my zmizíme. Pokud by vám to pomohlo, praštím vás přes hlavu a spoutám vás..."
"To asi nebude zapotřebí. Trpaslík a troll jsou ve sklepě. Její vznešenost je... předpokládám tam, kam ji odvezl baron."
Elánius měl dojem, že mu po zádech stéká stružka ledové tříště. "Odvezl ji?" opakoval ochraptěle.
"No ano." Když si Tetínek všiml Elániova výrazu, vyděšeně o krok ustoupil. "Ona se zná s baronkou, sire! Ona říkala, že jsou staré přítelkyně! Říkala, že to všechno vyřeší. A pak..." Tetínkův hlas se změnil v tiché mumlání a pod Elániovým pohledem nakonec utichl docela.
Když Elánius promluvil, byla jednotvárnost jeho hlasu stejně výhružná jako napřažené kopí.
"Takže vy tady stojíte ve svém vyleštěném hrudním plátu, směšné helmici, mečem, na jehož ostří není jediný zub, a hloupých kalhotách a povídáte mně, že jste dovolil, aby mou ženu odvlekli vlkodlaci?"
Tetínek ustoupil o další krok. "Ale vždyť to byl baron -"
"A vy se s barony nehádáte, že? Dobrá. Vy se nehádáte s nikým. Víte co? Já se stydím, stydím se při pouhém pomyšlení, že něčemu takovému, jako jste vy, se říká policajt! Tak a teď mi dejte ty klíče."
Muž zrudl.
"Vždycky jste uposlechl každý rozkaz," procedil Elánius mezi zuby. "Vůbec... neuvažujte... o tom, že... byste... neuposlechl... tenhle."
Karotka sestoupil na úpatí schodiště a položil Elániovi ruku na rameno.
"Klid, pane Elánie."
Tetínek se podíval z jednoho na druhého a udělal rozhodnutí svého života.
"Doufám, že... najdete svou ženu, mylorde." Vytáhl svazek klíčů a podal je Elániovi. "Opravdu bych vám to přál."
Elánius, který stále ještě lapal po dechu, mlčky podal klíče Karotkovi. "Pusťte je ven," řekl.
"Vy se chcete vypravit do vlkodlačího zámku?" vydechl Tetínek.
"Jistě."
"Nemáte šanci, mylorde. Dělají si, co chtějí."
"Pak je na čase, aby je někdo zastavil."
"To nejde. Ti staří se drželi pravidel a zvyků, ale Wolfgang... ten se nedá omezovat ničím!"

"O to důležitější je ho tedy zastavit. Aha, Navážka." Troll zasalutoval. "Vidím, že máte svůj samostříl. Zacházeli s vámi slušně doufám?"

"Nadávali mi do pocvaklejch trollů," zavrčel Navážka temně. "A jeden z nich mě kopnul do toho... do sedáku."

"Byl to tenhle?"

"Nebyl."

"Ale je to jejich kapitán," pokračoval Elánius a ustoupil o kus od Tetínka. "Seržante, přikazuji vám: zastřelte ho!"

Jediným plynulým pohybem troll vyvážil těžký dobývací samostříl na rameni a zaměřil podle silného svazku střel. Tetínek zbledl.

"No tak," řekl Elánius. "Byl to rozkaz, seržante."

Navážka sklonil samostříl. "Tak pocvaklej zase nejsem, sire."

"Dal jsem vám rozkaz!" Elánius se vrátil na původní místo a poplácal roztřeseného Tetínka po zádech. "To já jen abyste věděl," ušklíbl se na něj.

"Ale na druhý straně," ozval se Navážka, "dybyste našli toho chlapa, co mě kopl do sedáku, rád mu fláknu jednu za ucho. Já poznám, kterej to byl. Byl to ten, co kulhá."

Lady Sibyla upíjela své víno opatrně. Nebylo příliš dobré. Popravdě řečeno, mnoho věcí nebylo dobrých.

Ona nebyla dobrá kuchařka. Nikdy ji nenaučili pořádně vařit. Ve škole, kam chodila, se předpokládalo, že vaření v rodinách žáků obstará někdo jiný, ostatně že ,to bude stejně vaření pro přinejmenším padesát lidí, kteří pak při jídle budou potřebovat alespoň čtyři různé vidličky. Jídla, která uměla uvařit ona, byly ty pochoutky, které se daly servírovat na ubrousku a jíst rukou.

Pro Sama ale vařila, protože podvědomě cítila, že manželka by něco takového dělat měla, a kromě toho on byl ten typ jedlíka, který přesně vyhovoval jejímu kuchařskému umění. Měl rád připečené párky a smažená vejce, která udělala dummp, když jste se do nich pokusili zapíchnout vidličku. Kdybyste mu dali kaviár, chtěl by ho rozmačkaný. Nakrmili jste ho snadno, stačilo jen mít v domě hrnek domácího sádla.

Jenže tady jídlo chutnalo, jako kdyby ho vařil někdo, kdo to nikdy předtím nezkoušel. Viděla kuchyň, když ji Serafina vzala na krátkou prohlídku domu, a odhadla, že. by stačila tak venkovské chaloupce. Na druhé straně úložné prostory na zvěřinu byly jako stodoly. V životě neviděla viset tolik mrtvých tvorů pohromadě.

Byla si ale jistá, že zvěřina by se neměla podávat vařená s křupavými brambory. Pokud to vůbec byly brambory. Brambory obvykle nebývaly šedé. Dokonce ani Sam, který měl rád ty tmavé tvrdší kousky v mačkaných bramborech, by si byl jistě stěžoval. Jenže Sibyla měla dokonalé vychování. Pokud nemůžete říci něco dobrého o jídle, najděte si něco jiného, o čem to říci můžete.

"Máte... opravdu velice zajímavé talíře," řekla svědomitě. "Ehm, a opravdu už si nevzpomeneš na žádné další novinky?" Pokoušela se nepozorovat barona. Ten ignoroval jak Sibylu, tak svou ženu a honil maso na talíři rukama a ústy, jako kdyby dávno zapomněl, k čemu jsou nůž a vidlička.

"Wolfgang a jeho přátelé jsou stále ještě venku a hledají," říkala Serafina. "Ale pro muže na útěku je to příšerné počasí."

"On není na útěku!" odsekla jí Sibyla. "Sam není ničím vinen."

"Jistě, jistě. Všechny důkazy jsou jen vedlejší. To víš, že ano," hovořila baronka uklidňujícím tónem. "Podívej se, já bych ti navrhla, abyste se hned jak protáhnou průsmyky, ty i ti vaši... ten váš diplomatický sbor, vrátili do bezpečí Ankh-Morporku, než udeří skutečná zima. My zdejší kraj známe, má drahá. Jestli je tvůj manžel naživu, něco s tím brzo provedeme."

"Nedovolím, aby ho takhle zostouzeli! Vždyť i ty jsi viděla, jak zachránil krále!"

"Samozřejmě, Sibylo. Obávám se, že jsem v té chvíli právě hovořila se svým manželem, ale ani na minutu mě nenapadlo pochybovat o tom, co říkáš. Je pravda, že zabil všechny ty muže v Triklesťském průsmyku?"

"Cože? Ale to přece byli bandité!"

Na druhém konci stolu zatím baron zvedl kus masa a teď se z něj pokoušel utrhnout zuby sousto.

"No jistě, samozřejmě. Ano. Pochopitelně."

Sibyla si prsty sevřela můstek nosu. Větší část jejího já by nedokázala uznat Samuela vinného z vraždy, tedy ze skutečné vraždy, ani kdyby to odsvědčili bohové a napsali to ohnivým písmem na oblohu. Jenže historky se k ní dostávaly oklikou z druhé strany. Elánius měl schopnost nabírat do sebe ošklivé věci, jako kdyby se v něm stlačovalo pero. Někdy se ale stalo, zřejmě když už toho bylo příliš i na něj, že se najednou to pero uvolnilo a vymrštilo. Byly tady ošklivé případy, jako ten s tou malou holčičkou a těmi muži u Dollyiných sester. Když Sam vrazil do jejich bytu, zjistil, že jeden z nich má její střevíček. Slyšela pak, jak Navážka říkal, že kdyby tam nebyl on, byl by Sam jediný, kdo by z té místnosti vyšel živý.

Potřásla hlavou. "Vážně bych si hrozně ráda dala koupel," řekla. Z druhého konce stolu sem dolehlo zacvakání zubů.

"Drahý, budeš si muset dojíst večeři v oblékárně," řekla baronka, aniž se ohlédla. Vrhla na lady Sibylu krátký chladný úsměv. "My totiž... jaksi v zámku... tohle zařízení... nemáme." Dodatečně ji něco napadlo. "Používáme horké prameny. Jsou mnohem hygieničtější."

"Venku v lese?"

"Jsou docela blízko. Rychlý krátký běh ve sněhu dokonale naladí tělo."

"No, myslím tedy, že si místo toho půjdu raději lehnout," odpověděla lady Sibyla rozhodně. "Ale i tak ti mnohokrát děkuji."

Došla do své zatuchlé ložnice a snažila se neustále tvářit jako dáma.

Nedokázala se přinutit k tomu, aby si baronku Serafinu oblíbila, což bylo šokující, protože lady Sibyla měla ráda dokonce i Nobyho Nóblhócha, a to už vyžadovalo skutečně skvělý původ. Ale tahle vlkodlačice se jí zadírala do

myšlenek jako pilník. Teď si uvědomovala, že se jí vlastně moc nelíbila už ve škole.

Mezi ostatními nechtěnými zavazadly, která byla naložena na záda mladé Sibyly, aby jí komplikovala cestu životem, bylo nutkání být příjemná k lidem a říkat utěšující slova. Lidé to většinou pokládali za jakýsi důkaz toho, že jí to příliš nemyslí.

Hrozně ji pobouřilo, jak Serafina hovořila o trpaslících. Nazývala je "podlidmi". Dobrá, je pravda, že většina z nich žila dole, pod zemí, ale Sibyla měla trpaslíky opravdu ráda. A o trollech mluvila Serafina, jako kdyby to byly věci. Sibyla sice nepotkala mnoho trollů, ale ti, které znalá, vychovávali své děti a pachtili se za každým tolarem jako každý jiný.

A co bylo ze všeho nejhorší, Serafina považovala zajisté, že Sibyla bude automaticky souhlasit s jejími hloupými názory, protože je lady. Sibyle Berankinové se v tomto směru nedostalo nijak zvláštního vzdělání. Úvahy o morální filozofu se totiž málokdy objeví ,v přednáškách specializovaných především na aranžování květin, ale měla jistou věštěckou představů, že v jakékoliv hádce je správná ta strana, na níž nestojí baronka Serafina.

Všechny ty dopisy jí vždycky psala proto, že se to prostě dělává. Vždycky se přece píšou dopisy starým přátelům, i když jste se s nimi vlastně ani tak moc nepřátelili.

Seděla na posteli, upírala oči do prázdna a přemýšlela, dokud nezačal ten křik. A když začal, věděla, že je Sam naživu a v pořádku, protože jedině Sam dokázal lidi tak strašlivě rozzuřit.

Slyšela, jak se ve dveřích otočil klíč.

Sibyla se vzbouřila.

Byla mohutná a laskavá. Ve škole se jí moc nelíbilo. Společnost dívek nebývá milá k těm, které jsou mohutné a laskavé, protože lidé mají sklony překládat si něco takového jako "hloupý" nebo dokonce "blbý".

Lady Sibyla vyhlédla z okna. Byla v druhém patře.

Přes okno byly kovové mříže, ale ty byly navrženy tak, aby případného vetřelce udržely venku, zevnitř se daly vytáhnout ze svých lůžek. A na posteli byla zatuchlá, ale silná prostěradla. Ani jedno z toho by možná průměrné osobě nic neříkalo, ale život v přísné škole pro dokonale vychované mladé dámy dokáže zúčastněným často poskytnout až překvapivě široký pohled do techniky úniků.

Pět minut po tom, co se otočil zvenčí klíč v zámku dveří, byl v okně už jen jediný železný prut a ten skřípal a sténal ve svých lůžcích. Dával tušit, že na svázaných prostěradlech, jejichž konec byl úpravně zauzlován zhruba v jeho středu, spočívá poměrně velká váha.

Podél hradních stěn hořely louče. Neskutečně rudá a žlutá vlajka pleskala ve větru. Elánius nahlédl přes okraj padacího mostu. Voda byla hluboko dole a bílá už tady, kus předtím, než se dostala ke skutečnému vodopádu. Tady byly jen dva směry. Kupředu a nazpět.

Přehlédl své oddíly. Naneštěstí to netrvalo dlouho. Dokonce i policista dokázal napočítat do pěti. Pak tady byl Gavin a jeho vlci, ale ti se zatím ukrývali mezi stromy. A nakonec, ale opravdu docela nakonec, tady byl Gaspoda, desátník Nóblhóch psího světa, který se ke skupině připojil bez pozvání.

Co ještě bylo na jeho straně? Dobrá, tak tedy nepřítel nerad používal zbraně. Tahle výhoda už nevypadala tak skvěle, když si člověk připomněl, že místo zbraní mají dokonalé tesáky a drápy.

Povzdechl si a obrátil se k Angui. "Vím, že je to vaše rodina," řekl. "Nebudu vám mít za zlé, když se toho nezúčastníte."

"No, pane, uvidíme, že?"

"Jak se dostaneme dovnitř, pane?" zajímal se Karotka.

"Jak byste to udělal vy, Karotko?"

"Já bych začal tím, že bych zaklepal."

"Ano? Seržante Navážko. Prosím, kupředu!"

"Pane!"

"Rozstřílejte ta zatracená vrata!"

„'skaz, pane!"

Elánius se obrátil zpět ke Karotkovi, zatímco troll si zamyšleně změřil dveře a začal přidávat další otáčky na navijáku zbraně. Při každé otáčce tiše zamručel, protože pera vzdorovala, i když byl jejich boj marný.

"Tohle není Ankh-Morpork, víte?" řekl Elánius.

Navážka si nadhodil samostříl na rameno a postoupil o krok kupředu.

Ozvalo se kovově ostré tunnnk Elánius neviděl, jak tětiva vymrštila kupředu svazek šípů. Ty se pravděpodobně hned po tom, co opustily zbraň, rozpadly na mrak silných třísek. Na polovině cesty k vratům rozšiřující se oblak třísek díky tření vybuchl a změnil se v ohnivou kouli.

Na vrata pak narazila ohnivá koule, rozzuřená a stejně málo ovladatelná jako Pátý elefant a cestující pravděpodobně jen zlomkem rychlosti místního světla..

"Můj bože, Navážko, to není samostříl, to je prostředek pro případ nouzového stavu státu."

Na dláždění dopadlo několik kusů ohořelého dřeva.

"Vlci dovnitř nepůjdou, pan Elánie," ozvala se Angua. "Gavin půjde za mnou, ale jeho vlci ne, ani za ním ne."

"Proč ne?"

"Protože jsou to vlci, pane. Necítí se v domech dobře."

Nastalé ticho rušil jediný zvuk - tlumené kvík, kvík. To Navážka znovu natahoval samostříl.

"K čertu s tím," zavrčel Elánius, vytasil meč a vykročil kupředu.

Lady Sibyla si vytáhla sukni zastrčenou do spodního prádla a opatrně se vydala přes malé nádvoří. Podle toho, co si dokázala vybavit, byla někde v zadní části hradu.

Když zaslechla jakýsi zvuk, přitiskla se ke kamenné stěně, jak nejlépe to šlo, a pevněji sevřela v ruce kovový prut,

který ještě před chvílí zdobil okno její ložnice. '

Zpoza rohu vyšel obrovský vlkodlak, který si v tlamě nesl kost. Nezdálo se, že by ji tady čekal, a už vůbec nečekal železnou tyč.

"Oh, já se velmi omlouvám," prohlásila Sibyla automaticky, když se zvíře bez hlesu svezlo na dlažbu.

Kdesi na opačné straně hradu se ozval výbuch. To vypadalo jako Sam.

"Myslíte, že nás slyšeli, pane?" zeptal se Karotka.

"Kapitáne, pravděpodobně nás slyšeli i lidé v Ankh-Morporku. Tak kde jsou všichni ti vlkodlaci."

Kupředu se protlačila Angua. "Tudy," řekla.

Vedla je nahoru po dlouhém úzkém schodišti s nízkými stupni a zkusila jedny dveře hlavní budovy. Pomalu se otevřely.

I v hale byly zapálené pochodně.

"Nechají nějaké místo, kam bychom mohli utéci," řekla. "Vždycky necháváme lidem nějaké místo, kam mohou utéci."

Na konci dlouhé haly byla ve stěně další malá dvířka, která se náhle otevřela. Žádné kliky, pomyslel si Elánius. Tlapy a kliky, to nejde příliš dohromady.

Dovnitř vstoupil Wolfgang. Doprovázely ho dva tucty vlkodlaků, kteří se rozsadili do půlkruhu na podlaze místnosti... Rozvalili se do půlkruhu na podlaze a teď s upřímným zájmem a neskrývanou chutí pozorovali vetřelce.

"Ale, to je pan Civilizovaný!" zvolal Wolfgang vesele. "Vy jste vyhrál! Nechtěl byste si dát ještě jedno kolo? Když si lidé dávají druhé kolo, musíme je ovšem znevýhodnit. Většinou jim ukousneme jednu nohu! Dobrý vtip, co říkáte?"

"Myslím, že dávám přednost ankh-morporskému smyslu pro humor," odpověděl Elánius. "Kde je moje žena, ty mizero?" Za sebou stále ještě slyšel navíjejícího Navážku. To byla ta jediná potíž s obrovskou zbraní. Jako o rychlopalné zbrani se o ní dalo uvažovat jen v rámci geologických časových měřítek.

"A podívejme se, co nám to sem pes přitáhl!" pokračoval Wolfgang, aniž si dál všímal Elánia. Pokročil kupředu. Elánius zaslechl, jak se z Anguina hrdla začíná drát ošklivé vrčení, což byl zvuk, který si vynutil okamžitou poslušnost u většiny příslušníků ankh-morporské kriminální populace, zvláště když ho zaslechli v některé z temných uliček. Gavinovo vrčení bylo mnohem hlubší.

Wolfgang se zastavil.

"Tak na tohle nemáš dost odvahy, Wolfíku," řekla Angua. "A co se týká těch tvých pletich, už jako štěně jsi nedokázal vymyslet, ani kudy ven z mokrého papírového sáčku. Kde je matka?" Pohledem přelétla civící vlkodlaky. "Zdravím, strýčku Ulfe... teto Hildo... Magweri... Nancy... Unity... Takže celá smečka pohromadě? Až na otce, který se asi někde v něčem válí, že? To je rodinka -"

"Chci, aby odsud tihle nechutní lidé okamžitě zmizeli," prohlásila baronka, která vstoupila do haly. Podívala se na Navážku. "Jak se odvažuješ přivést do tohoto domu trolla!"

"Tak dobrý, je nataženej," oznámil Navážka spokojeně a nasadil si bzučící samostříl na rameno. "Kam to mám napálit, veliteli?"

"Pro svaté rány! Tady ne! Vždyť je to uzavřená budova!"

"Jenom než zmáčknu spoušť, pane."

"Jak nesmírně civilizované," odfrkla si baronka. "Jak velmi ankh-morporské. Vy si myslíte, že nám prostě můžete vyhrožovat a ty nižší rasy že vám pomohou?"

"Viděla jste teď někdy svou bránu?" zajímal se Elánius.

"My jsme vlkodlaci!" vyštěkla baronka - a vyštěkla doslova - byl to krátký, ostrý a zuřivý zvuk. "Takové pitomé hračky nás nemohou zastrašit!"

"Ale každopádně vás na nějakou chvíli zpomalí. Tak a teď přiveďte lady Sibylu!"

"Lady Sibyla odpočívá. Nejste v situaci, kdybyste si mohl klást požadavky, pane Elánie. My nejsme zločinci." Když viděla, jak Elánius údivem pootevřel ústa, pokračovala: "Ta Hra neodporuje tradici. Hrajeme ji celá staletí. A co jsme podle vás udělali jiného? Ukradli zamilovaný kámen trpaslíků? My -"

"Vy víte, že nebyl ukraden," přerušil ji Elánius. "A teď-"

"Ale vy nevíte nic! Jen každého a všechno podezíráte! Vy už prostě máte takové myšlení."

"Váš syn řekl -"

"Můj syn si naneštěstí dokonale vyladil všechny svaly svého těla s výjimkou toho, kterým se myslí," odpověděla baronka. "Možná, že v civilizovaném Ankh-Morporku můžete násilím vniknout do cizího domu a dupat, kam se vám zlíbí, ale tady u nás, v primitivních a divošských kra-jích, žádá tradice něco víc, než jsou pouhé domněnky."

"Cítím ten strach," ozvala se Angua. "Doslova z tebe čiší, matko."

"Same?"

Všichni se obrátili po hlase. Na vrcholku jakýchsi kamenných schodů vedoucích dolů do zahrady stála lady Sibyla a vypadala napůl užasle a napůl rozzlobeně. V ruce držela ohnutou železnou tyč.

"Sibylo!"

"Ona mi řekla, že jsi na útěku a tihle všichni že se tě snaží najít a pomoci ti, ale to není pravda, že ne?"

Je hrozné, když si to musí člověk připustit, ale když už tiskne lopatky na kamennou stěnu a nemá kam ustoupit, je každá zbraň dobrá, a právě v této chvíli viděl Elánius lady Sibylu jako nabitou a připravenou k výstřelu.

Vždycky vycházela s lidmi. Prakticky od chvíle, kdy se naučila mluvit, ji začali učit umění poslouchat. Když Sibyla naslouchala lidem, cítili se dobře. Mělo to snad něco společného s tím, že byla... prostě velká holka. Pokoušela udělat se co nejmenší a následkem toho se ti koleni ní cítili větší. Vycházela s lidmi skoro tak skvěle jako Karotka. Není divu, že ji měli rádi i trpaslíci.

V Krkatilově Šlechtě měla sama pro sebe několik stran, obrovské dědičné kotvy zaťaté pevně do minulosti, a kromě

toho trpaslíci respektovali člověka, který nejenže znal celé jméno prapraprapradědečka svého, ale i jejich. A Sibyla nedovedla lhát, pokaždé když to zkusila, zrudla jako pivoňka. Sibyla byla skála. Navážka proti ní vypadal jako houba.

"Dali jsme si skvělý běh napříč lesy," řekl Elánius. "Ale teď prosím, pojď sem, protože si myslím, že půjdeme navštívit krále. Rád bych mu to všechno řekl. Přišel jsem na to dnes v noci."

"Trpaslíci vás zabijí," zavrčela baronka.

"Trpaslíkovi bych pravděpodobně dokázal utéct," odpověděl jí klidně Elánius. "A teď odcházíme. Anguo?"

Angua se nehýbala. Oči upírala na matku a neustále tiše vrčela.

Elánius ty příznaky poznal. Mohli jste podobné zahlédnout v ankh-morporských barech každou sobotní noc. Štětiny se naježily, čela nakrabatila, oči sjely ke koutkům a pak stačilo, aby někdo rozbil láhev. Nebo mrknul.

"Odcházíme, Anguo," opakoval. Ostatní vlkodlaci vstávali a protahovali se.

Karotka se natáhl a vzal ji za ruku. Bleskově se otočila a zavrčela. Bylo to okamžitě pryč, ve skutečnosti se její hlava sotva pohnula, a už se stačila ovládnout.

"Tak tohle je ten mládenec?" ucedila baronka ošklivým hlasem. "Tak ty jsi zrrradila svou rrrodinu kvůli tomuhle?"

Uši se jí začaly prodlužovat. Tím si byl Elánius skoro jist. A svaly v obličeji se jí taky pohybovaly podivným způsobem.

"A co jiného tě ještě Ankh-Morpork naučil?"

Angua pokrčila rameny. "Sebeovládání," zabručela. "Pojďme, pane Elánie."

Když skupinka začala ustupovat ke schodišti, vlkodlaci vykročili za nimi.

"Neobracejte se k nim zády," ozvala se Angua tichým hlasem. "Neutíkejte."

"To nám nemusíte povídat," přikývl Elánius. Pozoroval Wolfganga, který se elegantně přesouval po podlaze a ani na okamžik nespouštěl z očí ustupující skupinu.

Budou se muset hodně stěsnat, když budou procházet dveřmi, pomyslel si. Podíval se na Navážku.

Obrovský samostříl se pomalu přesouval sem a tam, jak se troll snažil udržet celou skupinu nepřátel v palebném poli.

"Vystřel," řekla Angua.

"Ale vždyť je to vaše rodina!" zvolala lady Sibyla.

"Ti se brzo uzdraví, věřte mi!"

"Navážko, nestřílej, dokud to nebude nezbytně nutné," přikazoval Elánius, když se blížili k padacímu mostu.

"Měl by to udělat hned," trvala na svém Angua. "Dříve nebo později se Wolfgang vrhne kupředu a ostatní zatím -"

"Myslím, že je tady něco, co byste měl vědět, pane," ozvala se Pleskot. "Opravdu byste to měl vědět, pane. Je to opravdu velmi důležité."

Elánius vrhl pohled přes padací most. Tam se ve tmě rýsoval zástup temných postav. Světlo pochodní se odráželo od pancéřů a zbraní, které blokovaly cestu.

"No, horší už to být nemůže," prohlásil.

"Ale mohlo by," otřásla se lady Sibyla, "kdyby tady s námi ještě byli hadi."

Když Karotka uslyšel, že Elánius propadl záchvatu smíchu, otočil se.

"Pane?"

"Ale to nic, kapitáne. Hlídejte tu pakáž, ano? S vojáky to vyřídíme potom."

"Stačí jediný slovo, šéfe," duněl Navážkův hlas.

"Tak a jste v pasti," vrčela spokojeně baronka. "Hlídko! Konejte svou povinnost!"

Přes most přicházela postava s pochodní v ruce. Kapitán Tetínek došel k Elániovi a podíval se na něj.

"Ustupte, sire," řekl. "Ustupte, pane, nebo při všech bozích, velvyslanec či nikoliv, budu vás muset zatknout!"

Jejich oči se setkaly. Nakonec to byl Elánius, kdo uhnul očima.

"Nechme ho projít," řekl. "Ten muž došel k názoru, že musí splnit svou povinnost."

Tetínek krátce přikývl a pak přešel úředním krokem padací most a zastavil se kousek před baronkou. Zasalutoval.

"Okamžitě odveďte ty lidi!" řekla panovačným tónem.

"Lady Serafina von Überwald?" prohlásil Tetínek škrobeně.

"Vy dobře víte, kdo jsem!"

"Přál by si s vámi prohovořit některá obvinění, která proti vám byla v mé přítomnosti vznesena."

Elánius zavřel oči. Ach bože, ty nešťastný, potrhlý pitomče... já přece nemyslel, abys doopravdy...

"Cože jste to řekl?" zúžila oči baronka.

"Dostali jsme oznámení, madam, že jeden či více členů vaší rodiny je zapleteno do spiknutí proti -"

"Ta trrroufalá drrrzost!" vykřikla lady Serafina. Wolfgang se vrhl kupředu a svět se změnil v řadu rozmazaných scén.

V polovině skoku se změnil na vlka.

Elánius chytil Navážkův samostříl a zvedl ho ke stropu v okamžiku, kdy troll stiskl spoušť.

Karotka se rozeběhl dříve, než Wolfgang dopadl na hruď kapitána Tetínka.

Zvuk samostřílu zaduněl ozvěnou ve stěnách hradu, ale ani ta nestačila přehlušit vzteklý bzukot stovek dřevěných úlomků, které jim brázdily nebe nad hlavou.

Karotka dostihl Wolfganga nízkým skokem plavmo. Narazil do vlkodlaka ramenem a oba se zřítili na podlahu v jediném klubku. Pak, jako v nějakém zpomaleném představení laterny magiky, které se náhle rozeběhlo normální rychlostí, scéna jako by vybuchla.

Karotka se zvedl na nohy a -

To je tím, že jsme v cizozemsku, pomyslel si Elánius. Pokouší se všechno dělat správně.

Karotka se postavil čelem proti vlkodlakovi, vypnul hruď, sevřel pěsti a zaujal postavení znázorněné na obr. 1. Vznešeného umění rakovnického, které vypadá skvěle, ale jen do chvíle, dokud vám protivník nepřerazí nosní

chrupavku tuplákem.

Karotkovy pěsti byly jako železné palice a podařilo se mu zasadit Wolfgangovi několik úderů, když vstával.

Zdálo se, že je vlkodlak víc překvapen než zraněn. Pak změnil tvar, chytil Karotkovu pěst do obou rukou a pevněji sevřel. K Elániově hrůze udělal bez zjevné námahy krok kupředu a přinutil Karotku ustoupit.

"Ne aby ses o něco pokoušela," varoval Wolfgang Anguu se spokojeným úsměvem. "Nebo mu zlomím ruku. Ale víš co? Já mu ji zlomím stejně! Ano!"

Elánius měl dojem, že zaslechl prasknutí. Karotka zbledl. Každý, kdo v rukou svírá zlomenou ruku, kontroluje svého protivníka. Takže další idiot, pomyslel si Elánius. Když je jednou porazíte na zem, nedovolte jim znovu vstát! Čert vzal nějakého markýze Pavochvosta! Konat policejní řemeslo na základě jisté dohody, to byla dobrá teorie, ale bylo třeba svého protivníka nejprve položit na zem.

"Aha! A to má ještě spoustu dalších kostí!" prohlásil Wolfgang a Karotku odstrčil. Pak se podíval na Anguu. "Ustup! Ustup! Nebo mu provedu ještě něco horšího. Ale víš co? Já mu stejně provedu něco ošklivého."

Pak ho Karotka kopl do žaludku.

Wolfgang padl dozadu, ale v pádu přešel do salta nazad. Dopadl jako kočka, vrhl se zpět k užaslému Karotkovi a udeřil ho dvakrát do hrudi.

Údery zněly, jak když lopata dopadne do vlhké malty. Wolfgang zachytil padajícího muže, jednou rukou ho zvedl nad hlavu a odhodil ho na padací most před Anguu. "Civilizovaný člověk!" vykřikl. "Tady ho máš, sestřičko!"

Elánius vedle sebe zaslechl nějaký pohyb. Gavin je upřeně pozoroval a z hrdla se mu draly tiché, vzteklé zvuky. Maličká Elániova část, ta slaboučká kůrka cynismu, si myslela: tím hůř pro tebe.

Z Wolfganga stoupala pára. Ve svitu pochodní se leskl. Světlé vlasy, které se mu vlnily až na ramena, vypadaly jako nesprávně umístěná svatozář.

Angua si klekla vedle těla. Elánius očekával zuřivý výkřik.

Ale zaslechl tichý pláč.

Gavin vedle Elánia zakňučel. Elánius sklopil pohled k vlkovi. Podíval se na Anguu, která se pokoušela zvednout Karotku, a pak na Wolfganga. Pak se pohledem vrátil zpět.

"Ještě někdo?" řekl Wolfgang, který poskakoval po prknech podlahy sem a tam. "A co ty, Civilizovaný?"

"Same!" sykla Sibyla. "Nemůžeš přece..."

Elánius tasil meč. Teď už na tom nezáleží. Wolfgang už si přestal hrát, udeřil a odskočil. Tyhle pěsti by dokázaly proletět Elániovým hrudním košem a ještě na druhé straně pokračovat v cestě -

Ve výši Elániova ramene se mihla čmouha. Gavin zasáhl Wolfganga do krku a porazil ho na zem. Váleli se po padacím mostě, Wolfgang se měnil do vlčí podoby, aby mohl bojovat čelistmi proti čelistem. Oddělili se, oběhli se v těsném kruhu a znovu se na sebe vrhli.

Jako ve snu slyšel Elánius slabý hlásek, který říkal: "Doma by nevydržel ani pět minut, kdyby bojoval tímhle způsobem. Ten chudák by dostal pěknou nakládačku! Vždyť je to něco jako z příručky toho blbýho Vocasa!"

Gaspoda seděl napřímený jako struna a pahýl jeho ocasu se zmítal ze strany na stranu.

"To nemehlo! Takhle se bojuje ve psích zápasech!"

Jak se vlci převalovali sem a tam, zatímco se Wolfgang pokoušel zakousnout Gavinovi do břicha, vyskočil Gaspoda a s vrčením a kvičením se vrhl zhruba směrem k vlkodlačímu zadku.

Ozvalo se bolestivé vykviknutí. Gaspodovo vrčení bylo tlumenější a Wolfgang se najednou vymrštil kolmo do vzduchu. Gavin skočil kupředu. Trojice narazila na kraj mostu, staré kameny pod bojujícími povolily, všichni na okamžik jako by zůstali viset v jediné rozzuřené kouli ve vzduchu a pak se zřítili do rvoucí, bíle zpěněné řeky.

To všechno od okamžiku, kdy Tetínek přešel padací most, netrvalo déle než minutu.

Baronka zírala do rokliny. Elánius, který ji sledoval jedním okem, se obrátil k Navážkovi.

"Jste si jistý, že jste vlkodlakovzdorný, seržante?" zeptal se. .

"Skoro jo, pane. Každopádně mám znovu nataženej samostříl."

"Běžte dovnitř a přiveďte sluhu Igora," přikázal Elánius. "Pokud se vás někdo pokusí zastavit, zastřelte ho. A zastřelte každého, kdo by se mu pokoušel pomoci."

"Tak to nejni žádnej problém, pane."

"Nejsme v domě pana Rozumného, chápete, Navážko?"

"Ano, pane. O někom takovém jsem neslyšel."

"Tak se do toho pusťte. Seržantko Anguo?"

Ani se nepohnula.

"Seržantko Anguo!"

Teď k němu obrátila oči.

"Jak můžete být tak... lhostejný?" zavrčela. "Je raněný."

"Já vím. Běžte a promluvte se strážemi na druhém konci mostu. Zdá se, že jsou vyděšení. Nechci žádné nehody. Budeme je potřebovat. Pleskot, hoďte na Karotku a toho mládence nějakou deku. Udržujte je v teple." Přál bych si, aby tady bylo něco, co by je udrželo v teple, pomyslel si. Myšlenky se mu pohybovaly pomalu, jako kapky mrznoucí vody. Měl pocit, že jakmile se pohne, led z něj opadá, že bude jiskřit v jeho stopách a že jeho mozek je plný jasného ostrého sněhu.

"A teď, madam," řekl, když se znovu obrátil k baronce, "mi vraťte Mazanec z křemence."

"On se vrátí!" zasyčela baronka. "Ten pád - to nic nebylo! A on si tě najde!"

"Tak naposled... ten trpasličí kámen. Venku čekají vlci. Ve městě čekají trpaslíci. Dejte mi ten kámen a můžeme ještě všichni přežít. To je diplomacie. Nechtějte, abych zkoušel něco jiného."

"Stačí, abych řekla jediné slovo -"

Angua začala vrčet.

Sibyla vykročila kupředu, došla k baronce a chytila ji za šaty na prsou. "Nikdy jsi mi neodpověděla na jediný dopis! Za celé ty roky, kdy jsem ti psala!"

Baronka na ni upřela užaslý pohled, jak to lidé většinou dělali, když si Sibyla najednou přestala výjimečně brát servítky.

"Jestliže víte, že máme Mazanec, pak jistě víte i to, že to není ten pravý. A k čemu může být nepravý Mazanec trpaslíkům dobrý?"

"Ano, nechali jste ho udělat v Ankh-Morporku. Made in Ankh-Morpork! Na spodní straně jste ho měli nechat označit. Jenže někdo zabil toho muže, který odlitek vyrobil. A to je vražda. To je proti zákonům." Elánius kývl na baronku. "To je něco, co na vás máme."

Gaspoda se těžce vyvlekl z vody a celý roztřesený se zastavil na břehu posetém oblázky. Měl pocit, že na těle nemá místo, které by nebylo poraněno. V uchu slyšel ošklivý, zvonivý zvuk. Z jedné nohy mu tekla krev.

Posledních několik minut viděl jakoby v mlze, ale pamatoval si na obrovské množství vody, která do něj bušila jako kovářská kladiva.

Podíval se na sebe. V místech, kde voda už stačila zmrznout, mu srst začínala cinkat.

Z čiročirého zvyku došel k nejbližšímu stromu a s pomrkáváním zvedl nohu.

NAZDAR.

Následovala chvilka zaměstnaného, odmítavého ticha.

"To, cos teď udělal, od tebe bylo velmi ošklivé," prohlásil nakonec Gaspoda.

OMLOUVÁM SE. PRAVDĚPODOBNĚ TO NEBYLA TA NEJLEPŠÍ CHVILKA.

"Pro mě rozhodně ne, abys věděl. Vždyť jsi mi mohl klidně způsobit nějakou újmu na zdraví!"

JE TĚŽKÉ VYMYSLET, ČÍM ZAHÁJIT KONVERZACI.

"Já tím chtěl jen říct, že stromy na tebe normálně nemluvěj."

PROSÍM?

"Sem mrtvej, žejo?"

NE. NIKDO NENÍ VÍC PŘEKVAPENÝ NEŽ JÁ, TO MI VĚŘ, ALE NEZDÁ SE, ŽE BY UŽ NADEŠEL TVŮJ ČAS.

Smrť vytáhl z kapsy přesýpací hodiny, podržel je na okamžik proti chladné záři hvězd a pak se dlouhými plíživými kroky vydal podél říčního břehu.

"Promiň, ale ty bys mě asi nemoh vzít kousek s sebou, že ne?"

ANI NÁPAD.

"Já jenom, že dyž je jeden malej pejsek v hlubokým sněhu, tak je to hrozně nezdravý pro jeho malýho tentononc, takže dybys mě kousek -"

Smrť se zastavil v malé zátoce. V několika centimetrech vody tam ležela nezřetelná silueta.

"No jo," zabručel Gaspoda.

Smrť se sklonil dolů. Modře se zablesklo a byl ten tam.

Gaspoda se otřásl. Tiše vťapkal do mělké vody a strčil do Gavinovy vodou nasáklé srsti čenichem.

"Takhle to bejt nemělo," zakňučel. "Kdybys byl člověk, položili by tě do velký lodě za odlivu a tu by zapálili, aby to všichni viděli. Neměli bysme tady bejt jen ty a já, sami a v zimě."

Teď bylo potřeba něco udělat. Cítil to v kostech. Těžce se vyvlekl zpátky na břeh a vylezl na kmen padlé vrby.

Odkašlal si. A zavyl.

Začal špatně, váhavě, ale pak zvuk nabral na síle a stal se bohatším... a když se odmlčel, aby se znovu nadechl, pokračovalo vytí dál a letělo pralesem od hrdla k hrdlu.

Když sklouzl z padlého kmene a začal unaveně vystupovat po břehu nahoru, halil ho ten zvuk od paty k hlavě. Přenesl ho přes hluboký sníh. Ovíjel se kolem stromů a splétal se do mnohohlasého sboru, jako kdyby žil svým vlastním životem. Později si Gaspoda vzpomněl, že si pomyslel: Třeba doletí až do Ankh-Morporku.

Ale možná se dostane ještě mnohem dál než jen tam.

Baronka udělala na Elánia dojem. Byla zahnána do kouta a bojovala.

"O žádných smrtích nic nevím -"

Z lesa se ozvalo vytí. Kolik tam asi bylo vlků? Nikdy se neukázali, ale pak, když se ozvali, se zdálo, jako kdyby byl za každým stromem jeden. Tohle zavytí však pokračovalo dál a dál, znělo jako zvuk vhozený do vzdušného jezera, na němž se rozebíhají kola až daleko za hory.

Angua zaklonila hlavu a vykřikla. Dech jí syčivě unikal mezi zuby, když přistoupila k baronce a nevědomky pohybovala prsty, jako by si je rozcvičovala.

"Dej mu... ten zatracený kámen," syčela. "Troufne si někdo z vás postavit se mně? Okamžitě? Tak mu dejte ten kámen!"

"Mháme thady snhad nějhaký bhotíže?"

Igor s dusajícím Navážkou v patách se neslyšně vplížil branou. Zahlédl obě těla a vrhl se trhavým pohybem kupředu, podobný velkému pavouku.

"Dones ten kámen," vrčela Angua. "Pak... odejdeme. Cítím ho. Nebo snad chceš, abych si ho vzala sama?"

Serafina se na ni chvilku dívala, pak se ale otočila na podpatku a rozeběhla se do zřícenin hradu. Ostatní vlkodlaci couvali před Anguou, jako kdyby se její pohled změnil v karabáč.

"Pokud nedokážete pomoci těm dvěma mužům," řekl Elánius přes rameno klečícímu Igorovi, "nevypadá vaše budoucnost nijak růžově."

Igor přikývl. "Thenhle," prohlásil a ukázal na Tetínka, "zhranění do mhasa, thoho zhalátám natho švec, žhádný brobhlém. Thenhle," poklepal Karotku po rameni, "mhá oškhlivě polhámanou rhuku." Zvedl hlavu. "Mhladý bhán Whofghang si už zhase hrál?"

"Můžeš ho dát do pořádku?" vyštěkl Elánius.

"Ne, dnheska mhá šťhastnej dhen. Mhůžu ho udhělat lhepšího. Phrávě jsem dhostal úplhně čherstvý lhedviny, khrásnej kvahlitní pháreček, bhyly mhladýho bhána Sherepethičky, těch se nedhotkla khapka tvhrdého alkoholu, a naštěstí ani ta lhavina..."

"Potřebuje je?" zamračila se Angua.

"Ne, ahle jedhen by nikdhy nheměl mhinout příležhitost k sebhevylepšenhí, tho je mhoje řeč."

Igor se usmál. Byl to zvláštní pohled. Jizvy se mu po tvářích rozeběhly všemi směry jako housenky.

"Ošetři mu jenom tu ruku," prohlásil Elánius pevně.

Objevila se baronka, které po boku klusalo několik vlkodlaků. I ti však zůstali pozadu, když se Angua obrátila.

"Vezměte si ho," její hlas skřípal jako štěrk. "Vezměte si tu prokletou věc. Je to padělek. Nikdo žádný zločin nespáchal."

"Já jsem policajt," prohlásil Elánius. "Já vždycky nějaký zločin najdu."

Saně ujížděly díky jeho vlastní váze po mírném svahu dolů k Bjonku, zatímco městští strážní klusali kolem a občas je popostrčili. Teď, když byl jejich kapitán raněný a v bezvědomí, byli bezradní a ztracení. Nebyli v náladě poslouchat Elániovy rozkazy, ale poslouchali rozkazy Anguiny, protože ta patřila ke třídě, od níž tradičně rozkazy dostávali.

Oba ranění byli uloženi v pokrývkách.

"Anguo?" ozval se Elánius.

"Pane?"

"Všude kolem nás se drží vlci. Vidím jejich stíny mezi stromy."

"Já vím."

"Jsou na naší straně?"

"Víte, pane, řekněme raději, že zatím nejsou na ničí straně, ano? Nemají mě příliš v lásce, ale vědí, že... Gavin měl, a právě teď je to důležité. Část z nich hledá po lesích mého bratra."

"Myslíte, že to přežil? Byl to hluboký pád."

"Nebyl to ani oheň, ani stříbro. V řece není "nic jiného než peřeje, táhnou se celé míle. Pravděpodobně to strašlivě bolelo, ale my se hojíme neuvěřitelně rychle, pane."

"Podívejte, je mi hrozně líto, že se to -"

"Ne, pane, není vám to líto. A ani by vám to nemělo být líto. Karotka prostě nepochopil, co je Wolfgang zač. Něco takového nemůžete porazit v poctivém boji. Vím, je z rodiny, ale... osobní není totéž co důležité. Tak to alespoň Karotka vždycky říkal."

"Říká" opravila ji ostře lady Sibyla.

"Ano."

Karotka otevřel oči. "Co... co se to tam stalo?" vypravil ze sebe.

"Wolfgang tě praštil," odpověděla mu Angua. Otřela mu čelo.

"Čím?" Karotka se pokusil zvednout, zamrkal a klesl zpět.

"Co jsem vám vždycky říkal o markýzi de Chvostovi?" ozval se Elánius.

"Omlouvám se, pane."

Odkudsi z lesů vyletěla jasná čára, která zmizela, a pak se nad krajinou rozhořelo zelené světlo. O chvilku později skupina zaslechla vzdálené pop světlice.

"Do signální věže dorazila nová posádka," řekl Elánius.

"Nemohly by ty zatracené saně jet alespoň o něco rychleji?" zajímala se Angua.

"To znamená, že se můžeme spojit s Ankh-Morporkem," pokračoval Elánius. Po všem, co se odehrálo, ho světlice neobyčejně potěšila. Bylo to, jako by se nad lesy zvedlo speciální lidské vytí. Teď už se nezmítal jen tak volně. Teď už se zmítal na konci velmi dlouhého lana. A v tom byl velký rozdíl.

Byl to malý nájemní pokoj nad jakýmsi obchodem v Bjonku, a protože ho mohl najmout každý, vypadal, jako kdyby nepatřil nikomu. V koutech byl prach a židle, které byly více méně nastálo postaveny do nepravidelného kruhu, byly vybrány spíš proto, aby se dobře skládaly, než aby se v nich dobře sedělo.

Lady Margolotta se usmála na shromážděné upíry. Měla tyhle schůzky ráda.

Zbytek skupinky byla dost míchaná společnost a Margolottu často napadlo, že by bylo zajímavé vědět, jaké jsou motivy jednotlivých osob. Faktem bylo, že oni všichni sdíleli jedno společné přesvědčení že to, jak jste byl stvořen, nebylo to, čím jste měl být stvořen nebo čím jste mohl být...

A celý ten trik spočíval v tom, začít s málem. Upíjet, ale nezakusovat. A pak člověk zjistil, že to, po čem vlastně doopravdy touží, je moc, a existovalo mnoho jemných způsobů, jak ji získat. Nakonec si člověk uvědomil, že moc je jen bublina. Moc měl každý lump. Skutečným cílem a odměnou byla kontrola. To věděl třeba lord Vetinari. Když se na vahách vyrovnávaly obrovské hmoty, celý vtip spočíval v tom vědět, kam nenápadně přisunout palec.

A veškerá kontrola začínala u vlastního já.

Vstala. Pozorovali ji s lehce ustaranými, i když přátelskými výrazy.

"Jmenuji se, tedy mé zkrácené jméno zní lady Margolotta Amaya Katherina Assumpta Crassina von Überwald!"

Odpověděli sborem: "Zdravíme tě, lady Margolotto Amayo Katherino Assumpto Crassino von Überwald!"

"Je už to celé čtyři roky," prohlásila lady Margolotta, "a já si stále ještě vybírám čas od času jednu noc, kdy za vámi zajdu. Jeden krk už pro mě vždycky bude jeden krk navíc. Ale... jsou tady... jisté... kompenzace... odškodnění..."

U bran Bjonku nebyly žádné stráže, ale když tam zastavily saně, byl před budovou vyslanectví zástup trpaslíků. Vlci, kteří byli ve skupině doprovázejících, znervózněli a začali kňučet na Anguu.

"Buduje muset nechat jít," řekla a vystoupila ze saní. "Došli až sem jenom proto, že ze mě měli strach..."

To Elánia nepřekvapilo. V tom okamžiku by měl z Anguy strach kdokoliv a cokoliv.

Ale přesto se k saním hnal celý oddíl trpaslíků.

Bude jim to chvilku trvat, než pochopí, co a jak. Měli před sebou skupinu Tetínkových strážných z Horního města, a k tomu ještě vlkodlačici. To v nich vyvolá překvapení stejně jako podezření. A Elániovi by právě tenhle jejich stav mohl poskytnout skulinu, do které by nasadil páčidlo. A navíc, i když se to styděl říct i v duchu, bezohledný nadutec měl vždycky tak trochu navrch.

Podíval se na trpaslíka v čele skupiny. "Vaše jméno?" odsekl.

"Jste zat-"

"Víte, že by Mazanec odcizen?"

"Musím vás... cože?"

Elánius se natáhl za sebe a vytáhl ze saní pytel.

"Vy s těmi pochodněmi," přikazoval, "pojďte blíž!" A protože vydal rozkaz tónem, který dával okázale najevo, že nepochybuje o tom, že bude uposlechnut, byl uposlechnut. Mám takových dvacet vteřin, pomyslel si, a pak kouzlo vyprchá.

"Podívejte se na tohle," řekl a vytáhl tu věc z pytle.

Několik trpaslíků padlo na kolena. Kolem se začalo šířit tiché mumlání. Další zavytí, další šeptanda... v současném stavu viděl krví podlitým vnitřním zrakem signalizační věže, jejichž ramena se s klapotem pohybují nahoru a dolů a doručují do Genovy přesně tu zprávu, která byla odeslána z Ankh-Morporku.

"Chci to odnést ke králi," prohlásil do užaslého ticha.

"My to odneseme ke -" začal trpaslík a popošel k Elániovi.

Elánius ustoupil.

"Dobrý večer, hoši," ozval se Navážka, který v saních vstal.

Zmučené zvuky, jež vydávala do krajnosti napjatá tětiva, zněly jako sténání strašlivě trpící železné obludy. Trpaslík byl jen několik kroků od několika tuctů šípových hrotů.

"Na druhé straně," řekl Elánius, "můžeme pokračovat v rozhovoru. Vy vypadáte jako trpaslík, který si rád popovídá."

Trpaslík přisvědčil.

"Mohu je poslat dovnitř, aby je ošetřili?" zeptal se Elánius.

Trpaslík znovu přikývl a zdálo se, že nedokáže odtrhnout oči od svazku šípů, který měl v průměru víc než jeho hlava.

"To je skvělé. Vidíte, jak snadno se domluvíme, když vedeme jednoduchou řeč? A teď vám navrhuji, abyste mě zatknul."

"Vy chcete, abych vás zatknul?"

"Ano. A taky lady Sibylu. Svěřujeme se do vaší místní jurisdikce.

"Správně," přikývla Sibyla. "Žádám, abych byla zatčena." Narovnala se a vypjala, skutečné zosobnění oprávněného rozhořčení. Zapálený protest z ní vyzařoval jako ze žhnoucího ohniště a většina trpaslíků rychle ustupovala v hrůze před tím, co bylo evidentně nevybuchlé poprsí,

"A protože zatčení velvyslance vyvolá jisté reakce... spíše potíže s Ankh-Morporkem," pokračoval Elánius, Jsem opravdově přesvědčen, že pro všechny .bude nejlepší, když nás co nejrychleji doprovodíte ke králi."

Jistou požehnanou náhodou vzplála nad lesem další zelená světlice. Sníh se na okamžik zbarvil do zelena.

"Co to znamená?" zeptal se kapitán trpaslíků. "To znamená, že v Ankh-Morporku vědí, co se tady děje," odpověděl Elánius a v duchu se vroucně modlil, aby to byla pravda. "Myslím, že byste si nepřál být tím trpaslíkem, který rozpoutal válku?" Trpaslík se obrátil k trpaslíkovi, který stál za ním. Pak se k nim přidal třetí trpaslík. Elánius nestačil sledovat uspěchaný rozhovor, ale Pleskot mu šeptala za zády: "Vymknulo se mu to tak trochu z rukou. Nechce, samozřejmě, aby se něco stalo Mazanci."

"Výborně."

Trpaslík se obrátil zpět k Elániovi. "A co ten troll?"

"Hm, Navážka zůstane na vyslanectví." Jak se zdálo, tohle přece jen tón rozhovoru poněkud vylehčilo, ale stále ještě se kupředu odvíjel dost těžce.

"Tak co bude teď?" zašeptal Elánius. "Ještě nikdy v historii se nic takového nestalo," mumlala mu Pleskot za zády. "Vy jste teoretický atentátník, ale teď jste se vrátil, chcete vidět krále a máte Mazanec -"

"Že se nikdy nic takového nestalo?" vmísila se najednou do hovoru lady Sibyla. "Ale u psího piskoře, promiňte mi mou klačtinu, samozřejmě, že ano!" Zhluboka se nadechla a začala zpívat.

"Oh," vyrazila ze sebe šokovaná Pleskot. "Cože?" nechápal zmatený Elánius. Trpaslíci užasle zírali na lady Sibylu, která zatím překonala počáteční nejistotu a teď přeřadila na vyšší rychlostní stupeň, takže se její hlas dostal do plného záběru. Na amatérský soprán měla úctyhodný přednes a rozsah, trošku nejistý pro profesionální kariéru, ale rozhodně natolik dobrý v koloraturách, aby udělala dojem na většinu trpaslíků.

Sníh klouzal z balvanů. Rampouchy se zachvívaly. Dobří bohové, pomyslel si Elánius, na kterého to udělalo nesmírný dojem. V šupinatém korzetu a okřídlené helmici by mohla klidně sbírat umírající hrdiny na válečném poli...

"To je árie ‚Výkupného' z partu Železné Palice," řekla Pleskot. "Tu zná každý trpaslík! Víte, nepřekládá se snadno, ale... ‚teď přicházím se vykoupit, má lásko, přináším dar ceny nezměrné, teď už moc nade mnou má jen král, kdo stál by v cestě mně, ten proti zákonům by světa stál, neb cena pravdy větší ceny zlata je...' ehm, kolem té poslední řádky se vždycky vedly poměrně ostré spory, ale všeobecně je to považováno za přijatelné, pokud se jedná o skutečně velkou

pravdu -"

Elánius se rozhlédl po trpaslících. Zdálo se, že jsou fascinováni, a jeden nebo dva pohybovali ústy spolu se Sibylou.

"Zabere to?" zeptal se koutkem úst.

"Těžko bychom hledali větší precedent, než je tenhle, pane! Je to píseň písní! Nejvyšší výzva! Je to zakotveno do trpasličího práva a zákonů! To nemohou odmítnout. To by znamenalo..., že nejsou trpaslíci, pane!"

Zatímco je Elánius pozoroval, vytáhl jeden z trpaslíků z kapsy kapesník z jemně pletené kovové kroužkoviny a s vlhkým, tichým cinkáním smrkal a utíral si nos. Několik dalších plakalo.

Když utichl poslední tón, zavládlo na chvíli ticho, ale pak se rozlehlo hromové hřmění, když všichni trpaslíci jako jeden trpaslík začali bušit sekerami do svých štítů.

"Je to v pořádku!" ozvala se Pleskot. "Buší!"

Sibyla, udýchaná přestálou námahou, se obrátila ke svému manželovi. V záři pochodní jen zářila. "Myslíš, že to bylo v pořádku?" zeptala se.

"Podle toho, co dělají, musíš být přinejmenším čestný trpaslík!" usmál se na ni Elánius. Pak jí nastavil rámě. "Půjdeme?"

Novinky je rychle předeběhly. Když tam vévoda s vévodkyní dorazili, řinuli se vchodem z Dolního města trpaslíci.

I za nimi byl zástup trpaslíků. Elánia i Sibylu doslova unášel dav. A celou dobu se k nim ze všech stran natahovaly ruce, které se chtěly dotknout Mazance.

Trpaslíci se s nimi namačkali i do výtahu. Když však výtah dole zastavil a Elánius vyšel ven a zvedl Mazanec nad hlavu, rozhostilo se bezdeché ticho. Pak se ale celé podzemí rozdunělo pokřikem bezpočtu hrdel.

Vždyť ho ti vzadu ani nevidí, pomyslel si Elánius. Pro většinu z nich je to jen malá bílá tečka. A to jistě věděli i spiklenci, že? Nemusíte něco doopravdy odcizit, a přesto vám to může sloužit jako zástava.

"Musí být okamžitě zatčeni!" Kupředu se prodíral Cákryš následovaný několika strážnými.

"Už zase?" zeptal se Elánius a neustále držel kámen nad hlavou.

"Pokusil jste se zabít krále! Uprchl jste z vězení!

To jsou věci, o kterých bych se i já rád dozvěděl něco víc," přikývl Elánius tak klidně, jak to jen dokázal. Mazanec byl těžký. "Nemůžete držet své trpaslíky v nevědomosti donekonečna, Cákryši.

Vy se ke králi v žádném případě nedostanete!

V tom případě Mazanec upustím!

Klidně to udělejte! Na tom vůbec -" Elánius slyšel, jak trpaslíci za ním zalapali po dechu.

"Na tom vůbec co?" řekl tiše. "Na tom vůbec nezáleží? Ale tohle je Mazanec!"

Jeden z trpaslíků, kteří je doprovázeli už od vyslanectví, něco vykřikl a několik dalších to po něm opakovalo.

"Precedent je na vaší straně, pane," překládala mu Pleskot. "Oni říkají, že vás mohou vždycky ještě zabít potom, co uvidíte krále."

"No, není to přesně to, v co jsem doufal, ale bude to muset stačit." Elánius se znovu zadíval na Cákryše. "řekl jste, že chcete, abych tu zatracenou věc našel, není to pravda? A já teď přicházím, abych ji vrátil jejímu právoplatnému majiteli..."

"Vy... Král je... Můžete ji dát mně," řekl Cákryš a narovnal se tak, že temenem hlavy dosahoval Elániovi skoro až k hrudníku.

"Absolutně nepřipadá v úvahu!" zvolala lady Sibyla. "Když Železná Palice vracel Mazanec Čekanu Krvezbroťovi, byl by ho dal Lopoťovi?"

Ozval se sbor rozhořčeného nesouhlasu.

"Samozřejmě, že ne," zamračil se Cákryš. "Lopoť byl zrád-"

A v tom okamžiku se zarazil.

"Myslím," pokračoval klidně Elánius, "že bude přece jen lepší, když půjdeme za králem, co říkáte?"

"Nemáte právo něco takového žádat!"

Elánius ukázal na nepřehledný dav trpaslíků za svými zády. "Myslím, že byste byl překvapen, jak těžké by pro vás bylo vysvětlit to jim," řekl.

Trvalo půlhodiny, než se dostali ke králi. Museli ho vzbudit. Musel se obléct. Král nespěchá.

A mezitím seděli Elánius s lady Sibylou v přijímacím šálku na židlích, jež pro ně byly příliš malé, obklopeni skupinou trpaslíků, kteří si stále ještě nebyli jisti, zda jsou vězeňskou eskortou, nebo čestnou gardou. Ostatní trpaslíci dovnitř nahlíželi pootevřenými dveřmi. Elánius slyšel bzukot nervózního hovoru.

Ti, kteří nahlíželi dovnitř, nemařili čas tím, že by si prohlíželi Elánia. Jejich pohledy padaly na Mazanec, jenž držel na klíně. Bylo jasné, že většina z nich ho nikdy předtím neviděla.

Vy malí chudáci, pomyslel si. Tohle je ta věc, v niž všichni věříte, a přitom ještě než skončí den, dozvíte se, že je to jen špatná napodobenina. Uvidíte, že je to padělek. A tím se to pro ten váš malý svět skončí, že? Vypravil jsem se rozluštit zločin a nakonec skončím tím, že spáchám ještě větší.

Budu mít štěstí, když odsud vyjdu živý, je to tak?

Dveře se se zaduněním otevřely. Prošlo jimi několik těžkých trpaslíků, jak jim v duchu Elánius říkal, a rozhlédli se předpokojem. Vrhali kolem sebe ony úřední profesionální pohledy, které říkaly, že pro vaše pohodlí a pro dobrou vůli se rozhodli, že ves nezabijí okamžitě a na místě.

Pak vstoupil král a mnul si ruce.

"Á, vaše excelence," prohlásil a jeho slova zněla spíše jako konstatování skutečnosti než slova na uvítanou. "Vidím, že máte něco, co patří nám."

Z davu u dveří vystoupil Cákryš.

"Musím tady vznést vážné obvinění, Sire!" prohlásil.

"Skutečně? Zaveďte ty lidi do soudního sálu. Samozřejmě pod stráží."

Pak odplul. Elánius se podíval na lady Sibylu a pokrčil rameny. Následovali krále a hukot hlasů v hlavní jeskyni jim slábl za zády.

Znovu se Elánius ocitl v obrovské jeskyni, kde bylo příliš mnoho polic s knihami a příliš málo svíček. Král usedl za stůl.

"Je Mazanec těžký, vaše excelence?"

"Ano."

"On... je zatížen historií, víte? Položte jej s maximální opatrností sem, na stůl, prosím. A... Cákryši?"

"Ta... věc...," prohlásil Cákryš, "ta věc, to je padělek, napodobenina. Kopie vyrobená v Ankh-Morporku! Je to součást spiknutí, kterého se účastní, a jsem si jist, že se to dá dokázat, i sir Elánius! Tohle není Mazanec!"

Král pozvedl svíčku, posvítil si na Mazanec zblízka a kritickým pohledem obhlédl sporný předmět ze všech stran.

"Viděl jsem Mazanec mnohokrát předtím," řekl nakonec, "a myslím, že mohu potvrdit, že tohle je pravý a nefalšovaný Mazanec."

"Sire, já žádám - tedy, radím vám, abyste požádal o bližší prozkoumání, Sire."

"Ano?" odpověděl král přátelsky. "No, já samozřejmě nejsem odborník, víte? Ale máme to štěstí, že Albrecht Albrechtsson je tady kvůli korunovaci. A celé trpaslictvo ví, že on je odborník na Mazanec a jeho historii. Zavolejte ho. Myslím, že nebude daleko. Řekl bych, že na druhé straně těch dveří je teď skoro každý"

"Jistě, Sire." Výraz triumfu, který se objevil na Cákryšově tváři, když procházel kolem Elánia, byl skoro obhroublý.

"Tak se obávám, že na to, abychom se dostali z téhle šlamastiky, budeme potřebovat nějakou další árii," zabručel Elánius.

"A já se obávám, Same, že si pamatuju jen tuhle jedinou. Ty ostatní byly hlavně o zlatě."

Cákryš se vrátil s Albrechtem a skupinkou dalších starších a pyšných trpaslíků.

"Tak tady máme Albrechta," oznámil král. "Vidíte tu věc na stole? Je tady udání, že je nepravá a falšovaná. Proto teď potřebujeme váš soud." Král pokynul Elániovi. "Můj přítel rozumí ankh-morporštině, vaše excelence. Jen se rozhodl neznečišťovat vzduch tím, že by jí hovořil. To je prostě jeho způsob, chápete?"

Albrecht se podíval na Elánia a pak přistoupil ke stolu.

Prohlédl Mazanec z několika stran. Přesunul svíčky a sklonil se až ke kameni, aby mohl zblízka prohlédnout kůrku.

Vytáhl z opasku nůž, poklepal jím na Mazanec a napjatě poslouchal tón, který vydal, a jeho odezvu. Poté obrátil Mazanec vzhůru nohama. Přičichl k němu. Načež se narovnal, na tváři úšklebek, a řekl: "H'gradz?"

Trpaslíci si šeptali mezi sebou a pak jeden po druhém přikývli.

K Elániově hrůze Albrecht odštípl z Mazance maličký kousek a vložil si ho do úst.

Sádra, pomyslel si Elánius. Čerstvá sádra z Ankh-Morporku. A Cákryš se z toho pochopitelně už nějak vymluví...

Albrecht si vyplivl ochutnávaný kousek do dlaně a na okamžik se zahleděl ke stropu. Chvilku převaloval sliny v ústech.

Pak si s králem vyměnil dlouhý, zamyšlený pohled.

"P'akga," prohlásil Albrecht nakonec. "A'p'akaga-ad..."

Přes hladinu hovořících hlasů Elánius vnímal Pleskotin hlas. Překládala: "Je to pravý a nefalšovaný -"

"Ano, jistě," přikyvoval Elánius. A v duchu mu letělo hlavou: u všech bohů, že my jsme ale dobří. Ankh-Morporku, jsem na tebe pyšný. Když my vyrobíme padělek, je lepší než ten zatracený originál.

Pokud... pokud jsem ovšem něco neminul...

"Děkuji vám, gentlemani," řekl král. Mávl rukou. Trpaslíci se začali trousit ven, odcházeli neochotně a vrhali přes ramena mnohé pohledy na Elánia.

"Cákryši? Donesl byste mi laskavě z pokoje mou sekeru?" řekl král. "Vy osobně, prosím. Nechci, aby se jí dotýkal někdo jiný. Vy, vaše excelence, a vaše paní zůstaňte tady. Váš... trpaslík ale bohužel musí odejít. Ke dveřím postavte stráže. Cákryši?"

Ten, který zkoumá myšlenky, se nehýbal.

"Cákryši?"

"Co... prosím, Sire?"

"Udělejte, o co jsem vás požádal!"

"Sire, prapředek tohoto muže kdysi zabil krále!"

"Troufl bych si skoro říci, že už se jejich rodina podobných choutek zbavila. Kromě toho pochybuji, že by to bylo dědičné."

Trpaslík odspěchal. Ve dveřích se na okamžik zastavil a vrhl pohled na Elánia.

Král se opřel. "Sedněte si, vaše mazanosti. Prosím, madam, vy také." Opřel se jednou rukou o opěradlo křesla a podepřel si bradu. "A teď, pane Elánie, mi řekněte pravdu. Řekněte mi všechno. Řekněte mi tu pravdu, která je cennější než malý kousek zlata."

"Nejsem si už tak jistý, že ji znám," zavrtěl Elánius hlavou.

"Hm, to je dobrý začátek," přikývl král. "Takže mi povídejte o svém podezření."

"Sire, přísahám, že tahle věc je padělek, falešný jako cínový šilink."

"Ale? Skutečně?"

"Pravý Mazanec nebyl ukraden, byl zničen. Myslím, že byl rozbit, rozdrcen a smíchán s pískem v jeskyni Mazance. Víte, Sire, když lidé zjistí, že něco zmizelo, a pak se objeví někdo s předmětem, který se tomu podobá, všichni si pomyslí ,to musí být ono, prostě musí, protože to není tam, kde jsme si mysleli, že to být má. Lidé už jsou takoví. Něco zmizí a

pak se něco hodně podobného objeví jinde a oni si myslí, že se to nějakým způsobem dostalo z jednoho místa na druhé..." Elánius si stiskl prsty kořen nosu. "Promiňte, nějakou dobu už jsem se pořádně nevyspal..."

"Na náměsíčníka si vedete skvěle."

"Myslím, že ten... zloděj spolupracoval s vlkodlaky. To oni jsou za záležitostí se ‚Syny Ukradmlátkovými'. Chtěli vydírat a na základě toho vydírání vás připravit o trůn. No ale to vy jistě víte. Chtěli udržet Überwald v temnu a nevědomosti. Kdybyste neustoupil, začala by válka, a kdybyste ustoupil, Albrecht by dostal padělaný Mazanec."

"A myslíte si ještě něco podobného?"

"Ten padělek byl vyroben v Ankh-Morporku. Tam u nás umíme udělat skvělé věci. Myslím si, že někdo dal výrobce padělku zabít, ale o tom nemohu víc říci, dokud se nevrátím domů. Pak to ale zjistím."

"Když se vám podařilo oklamat i Albrechta, pak děláte ve vašem městě opravdu dokonalé věci. Jak si myslíte, že byla ta věc vyrobena?"

"Chcete slyšet pravdu, Sire?"

"Každopádně."

"Je možné, že do toho byl Albrecht zapletený? Můj starý seržant vždycky říkal: Zjistěte, kde jsou v tom peníze."

"A-ha. A kdo řekl: Kde jsou policisté, najde se vždycky i zločin?"

"Ehm, to jsem byl já, Sire, ale -"

"No, to zjistíme. Cákryš měl svůj čas na rozmyšlenou. Aha..."

Dveře se otevřely. Dovnitř vešel Ten, který zkoumá myšlenky a nesl trpasličí sekeru. Byla to hornická sekera, s ostrým špičákem na jedné straně, abyste s ní mohli odlamovat či kopat vzorky, a se skutečnou čepelí na druhé straně pro případ že by vám v tom chtěl někdo bránit.

"Zavolejte dovnitř stráže, Cákryši," přikázal král. "A toho mladého trpaslíka z doprovodu jeho excelence. Tyhle věci chtějí mít svědky, chápete."

"Oh, u všech svatých, pomyslel si Elánius, který pozoroval Cákryšovu tvář, když do místnosti proudili další. Na to musí být někde příručka. Tohle zná každý policajt. Naznačíte jim, že víte, že udělali něco špatného, ale neřeknete jim, co to bylo, a už vůbec jim neřeknete, kolik toho víte, vyvedete je z rovnováhy a pak na ně jen hezky klidně mluvíte a -

"Položte ruce na Mazanec, Cákryši."

Cákryš se otočil, jako když ho píchne. "Sire?"

"Položte ruce na Mazanec. Udělejte, co říkám. Okamžitě."

- nedáte jim na to nebezpečí zapomenout, ale nesmíte o něm přímo mluvit, to se ví. Neexistuje totiž nic horšího, co byste jim mohli udělat, než to, co už jim dělá jejich vlastní obrazotvornost. A tak to pomalu udržujete, dokud se nezlomí, nebo, jako v případě naší školy, dokud nezjistí, že už mají plné kalhoty. A nenechává to po sobě žádné stopy.

"Řekněte mi, co víte o smrti Dřímala Dlouhoprsta, kapitána svící," prohlásil král, když se Cákryš s výrazem nezastírané úzkosti dotkl Mazance.

Slova se mu řinula z úst. "No, jak už jsem vám řekl, Sire, on -"

"Jestli nebudete držet ruce přitisknuté na Mazanec, Cákryši, dohlédnu na to, aby vám je tam nějakým způsobem připevnili. A teď mi to řekněte znovu."

Král zvedl svou sekeru a obrátil ji tak, že špičatý konec směřoval od něj.

"Tak ještě jednou."

Elánius slyšel Cákryšův dech, krátký a zrychlený.

"On si vzal život sám, Sire!"

Král se usmál na Elánia. "My tady máme takovou velmi starou pověru, že Mazanec obsahuje zrno pravdy a rozpálí se do ruda, když se ho bude dotýkat někdo, kdo vypouští z úst lži. Samozřejmě, v těch dnešních, moderních časech už na to nikdo nevěří, myslím." Obrátil se znovu k Cákryšovi.

"Tak a teď mi to řekněte ještě jednou," zašeptal.

Jak se sekera lehce kývala sem a tam, zablesklo se světlo svící odrazem na její čepeli.

"On si vzal život sám! Udělal to!"

"Tak dobrá. Vy jste to řekl. Díky," přikývl král. "A vzpomínáte si, Cákryši, na ten okamžik, kdy Lopoť posílá Železné Palici falešnou zprávu o Krvezbroťově smrti a zapříčiní tak to, že si Železná Palice v zoufalství vezme život? Kdo byl vinen?"

"Samozřejmě Lopoť, Sire," odpověděl Cákryš okamžitě. Elánius měl podezření, že ta odpověď pocházela z nějakého hluboce zakořeněného, nazpaměť nabiflovaného textu.

"Jistě."

Král se na okamžik odmlčel a nechal to jediné slovo viset ve vzduchu. Pak pokračoval: "A kdo vydal příkaz zabít toho řemeslníka v Ankh-Morporku?"

"Sire?" zamračil se Cákryš.

Králův tón se nezměnil. Byl to tentýž příjemný, zpěvavý hlas. Zněl, jako by byl schopen klást tu jednu jediou otázku znovu a znovu. Třeba celou věčnost.

"Já nevím nic o -"

"Stráže, přitiskněte mu ruce pevně na Mazanec."

Dva trpaslíci pokročili kupředu. Každý vzal Cákryše za jednu ruku.

"Tak znovu, Cákryši. Kdo dal ten příkaz?"

Cákryš se Zmítal, jako kdyby měl ruce v ohni. "Já... já..."

Elánius viděl, jak trpaslíkovi bělá kůže na rukou úsilím odtrhnout je od kamene.

Ale to je přece padělek. Přísahal bych, že ten původní zničil, takže přece musí vědět, že tohle je jen padělek! Původní

Mazanec byl přece v jeskyni, že? Nebo ne? Když nebyl tam, kde tedy byl? Vlkodlaci si mysleli, že uloupili padělek, a od chvíle, kdy mu ho dali, ho Elánius nespustil z očí. Pokusil se myšlenkami prorazit hustou mlhu, která tu záhadu zastírala.

Před časem ho dokonce napadlo, jestli ten pravý Mazanec nakonec nebyl v Trpasličím muzeu. To by byl jistý způsob, jak ho udržet v bezpečí. Nikdo by se přece nepokoušel ukrást něco, o čem se ví, že je to nezastíraná napodobenina. Celá ta věc byla jako Pátý slon, nic nebylo tím, čím se zdálo být, všude samá mlha.

Tak který byl vlastně pravý?

"Kdo dal ten příkaz, Cákryši?" opakoval svou otázku král.

"Já ne! Já jen řekl, že musí podniknout všechny nezbytné kroky, aby se celá věc zachovala v tajnosti!"

"Komu jste to řekl?"

"Mohu vám říci hned několik jmen!"

"To budeš moci udělat později, pak na to bude čas, přítelíčku," usmál se král. "A vlkodlaci?"

"To vymyslela baronka. S tím přišla baronka! To je pravda!"

"Überwald vlkodlakům. Ano... ‚radost ze síly'. Předpokládám, že ti naslibovali všechno možné. Můžeš sundat ruce z Mazance. Už tě nechci dále trápit. Ale proč jsi to udělal? Mí předchůdci o tobě mluvili s nesmírným uznáním, jsi trpaslík, který má moc a vliv... a pak se dobrovolně staneš pěšákem ve hře vlkodlaků... Proč?"

"Proč by jim to mělo projít?" vyštěkl Cákryš a hlas se mu lámal emocemi.

Král se podíval na Elánia. "Počkejte, já si myslím, že vlkodlaci budou ještě trpce litovat, že -" začal.

"Ne ti! Ti... druzí, v Ankh-Morporku! Ti, kteří nosí make-up a šaty a ... to je odporné!" Cákryš ukázal prstem na Pleskot. "Ha'ak! Jak se na to vůbec můžete dívat! Dovolíte jí," a Elánius snad v životě neslyšel vyslovit slovo s takovou dávkou jedu, "dovolíte jí, aby se tady producírovala. A začíná se to dít všude, protože naši nejsou dost pevní, neposlouchají, scházejí ze starých, vyšlapaných cest! Odevšad chodí zprávy. Ničí všechno, co bylo trpasličí, oni, se svými měkkými šaty a malůvkami a odporným chováním! Jak byste mohl být králem, když vám to nevadí? Vy byste to dovolil! Vždyť se to děje všude kolem a vy proti tomu nic neděláte! Jakým právem je jim to dovoleno?" Teď Cákryš vzlykal. "Já už nemohu!"

Elánius si ke svému úžasu všiml, že Pleskot polyká slzy.

"Chápu," přikývl král. "Dobrá, řekl bych, že to je vysvětlení." Pokynul strážným. "Odveďte... ji. některé věci musí den dva počkat."

Pleskot se najednou postavila do pozoru a zasalutovala. "Dovolíte, Sire, abych ji doprovodila?"

"Proč, pro všechno na světě, mladý... trpaslíku?"

"Předpokládám, že si bude chtít s někým promluvit, Pane. Vím, že já bych na jejím místě chtěla."

"Opravdu? Vidím, že váš velitel nemá námitky. Tak běžte."

Když stráže se svou zajatkyní a její novou poradkyní odešly, opřel se král pohodlněji v křesle.

"Nuže, vaše excelence?"

"Tohle je opravdu pravý Mazanec?"

"Vy si nejste jistý?"

"Cákryš si byl!"

"Cákryš... je ve velmi složitém duševním stavu." Král zvedl pohled ke stropu. "Myslím, že si mou odpověď zasloužíte, protože bych opravdu nerad, vaše excelence, abyste zbytek svého pobytu tady strávil tím, že budete lidem klást hloupé otázky. Ano, to je pravý Mazanec."

"Ale jak mohl-"

"Okamžik! To byl i ten, který... ano... rozdrtila Cákryš a který teď leží smíšen s prachem na dně jeskyně Mazance. "Stejně tak, jako bylo těch... okamžik... pět předtím. Stále nedotčen časem? Po pěti tisíci letech? Jak romantičtí my trpaslíci jsme! I ten nejkvalitnější trpasličí chléb se začne po několika stech let rozpadat."

"Padělky?" potřásl nedůvěřivě hlavou Elánius. "Všechno to byly padělky?"

Najednou král v rukou znovu svíral svou hornickou sekeru. "Tohle, mylorde, je dědičná sekera naší rodiny. Dědí se u nás z pokolení na pokolení přes devět set let. Je pochopitelné, že během toho času několikrát potřebovala novou hlavici. A mezitím také novou rukojeť, drobné úpravy tvaru a obnovu některých ornamentů..., ale není to snad stále devět set let stará sekera naší rodiny? A protože se měnila během času jen pomalu, je to pořád ještě skvělá sekera, abyste věděl. Velmi skvělá. Chcete mi snad říci, že i tohle je padělek?" Pak se zase opřel v křesle.

Elánius si vzpomněl na výraz na Albrechtově tváři. "On to věděl!"

"Jistě. Dost ze... několik... starých trpaslíků to ví. Ta vědomost se předává v rodinách. První Mazanec se rozpadl po třech stech letech, když se ho dotkl Král čas. Můj prapraprapředek byl strážcem Mazance ve chvíli, kdy se to stalo, chápete. Udělal velmi rychlou kariéru, jak se říká. Jistě mi rozumíte. Pak už jsme na to byli přece jen připravenější. Už po padesáti šedesáti letech jsme začali hledat nový Mazanec, pro všechny případy. Jsem rád, že ten poslední vyrobili v největším trpasličím městě - v Ankh-Morporku - a vůbec bych nebyl překvapen, kdyby vydržel déle než ty předchozí. Podívejte, umístili do něj správně dokonce i rozinky!"

"Ale Albrecht to mohl všechno odhalit!"

"Odhalit co? On sice není král, ale byl bych překvapen, kdyby se nestal králem někdo z jeho rodiny, až se čas naplní. Co se dokola opakuje, to je kolotoč, jak říká Igor." Král se naklonil kupředu.

"Myslím, že jste pracoval pod vlivem mnoha nedorozumění. Myslel jste si, že když Albrecht nemá rád Ankh-Morpork a má... staromódní názory, že je to špatný trpaslík. Ale já ho znám déle než dvě stě let. Je poctivý a čestný... Jsem si jist, že víc než já. Před pěti sty lety by byl skvělým králem. Dnes nejspíše nikoliv. Možná... hmm... že... ta sekera mých předků potřebuje jinou rukojeť. Ale teď jsem králem já a on to přijímá celým svým srdcem, protože kdyby to tak nebral, myslel by si, že není trpaslíkem, chápete? Samozřejmě, že mi bude odporovat při každé příležitosti. Být Dolním králem

nikdy nebylo snadné. Ale abych použil jednu z vašich metafor, jsme na jedné lodi, on i já. Je samozřejmé, že se pokusíme hodit navzájem přes palubu, ale jen šílenec, jako je Cákryš, se pokusí prosekat díru do dna."

"Desátník Řiťka si myslela, že by došlo k válce -" ozval se Elánius mdle.

"Víte, vždycky se objeví nějaké ty horké hlavy. Ale zatímco se dohadujeme, kdo ten člun kormidluje, nikdo nepopírá, že je na důležité plavbě. Vidím, že jste unaven. Ať vás vaše skvělá žena odveze domů. Ale jako kalíšek před spaním... Co by to bylo, copak by si přál Ankh-Morpork?"

"Ankh-Morpork si přeje jména vrahů," zabručel Elánius.

"Ne, to jsou slova velitele Elánia. Ale co chce Ankh-Morpork? Zlato? Tak častokrát to bývá zlato. Nebo snad železnou rudu? Čisté železo? Vy přece spotřebujete obrovské množství železa."

Elánius zamrkal. Jeho mozek to konečně vzdal. Už nic nezbývalo. Nebyl si jistý, zda se mu vůbec podaří zvednout na nohy.

Pak si ale na to slovo vzpomněl.

"Tuk," řekl lhostejně.

"Aha. Takže Pátý slon. Jste si tím jist? Máme teď skvělé železo. Železo vás činí silnými. Ale tuk... s tukem budete kluzcí."

"Tuk," opakoval Elánius jako papoušek a cítil, jak se kolem něj zavírá temnota. "Spoustu tuku."

"No jistě. Cena je deset ankh-morporských centů za barel, ale vaše excelence, protože jsem vás přece jen trochu poznal, cítím..., řekl bych skoro, že bychom mohli..."

"Pět centů za barel za prvotřídní bezchybně vytopený, tři centy za dvojku, deset centů za barel za hutný lůj, v bezpečí doručený do Ankh-Morporku," ozvala se najednou lady Sibyla. "A všechno z vrstev Schmalbergského zlomu, váženo na Ocelkůrkových vahách. O kvalitě a trvanlivosti tuku z oblasti Velkého klu mám své pochybnosti."

Elánius se pokusil zaostřit na svou ženu. Zdála se mu být z jakéhosi nepochopitelného důvodu hrozně daleko. "Cože?"

"Víš, když jsme byli zavření na vyslanectví, tak jsem si něco číst musela, Same. Tak jsem se dala do těch poznámkových bloků. Promiň."

"To nás chcete ožebračit, madam?" zvolal král a rozhodil ruce.

"Rozhodně se dohodneme o termínech dodávek," odpověděla mu lady Sibyla.

"Klač by zaplatil přinejmenším devět za prvotřídní vytopený," zavrtěl král hlavou.

"Jenže klačský vyslanec tady nesedí," odpověděla mu Sibyla.

Král se usmál. "A taky se neoženil s vámi, má drahá, ke své veliké škodě. Šest, pět a patnáct."

"Šest, sníženo na pět po odebrání prvních dvaceti tisíc barelů, tři a půl s dopravou až na místo za dvojku. Za lůj vám mohu dát třináct."

"To by bylo přijatelné, ale dejte mi čtrnáct za bílý lůj a já půjdu na sedm u těch nových bílých lojů, na které jsme právě narazili. Podívejte, dají se z nich vyrábět přijatelné svíce."

"Obávám se, že nemohu jít výš než jen na šest. Zatím jste ještě nezjistili plný rozsah ložisek a obávám se, že by tam mohlo být, zvláště v nižších vrstvách, vysoké procento mechanických nečistot a čeeskáček. Kromě toho se obávám, že vaše předběžné odhady těch ložisek se pohybují mírně na optimistické straně."

"Co je čeeskáčko?" huhlal nešťastně Elánius.

"ČSK - černé spálené kousky," odpověděla mu Sibyla. "Většinou více než propečená, neuvěřitelně velká a prastará zvířata."

"Vy mě udivujete, lady Sibylo. Nevěděl jsem, že máte vzdělání ve vysokotučné těžbě."

"Vařit Samovi snídaně - to samo už patří k podobnému vzdělání, Vaše Veličenstvo."

"No - jsem král a je pod úroveň krále se handrkovat jako na trhu. Tak tedy šest. Ceny zůstanou neměnné dva roky -" Král viděl, jak lady Sibyla otevírá ústa. "Dobrá, dobrá, tři roky. Já jsem král, s nímž se dá hovořit."

"Cena za dopravu do přístavu?"

"Mohu odmítnout?"

"Takže jsme dohodnuti."

"Potřebné dokumenty dostanete ráno. A teď se už opravdu musíme vydat každý po svém," řekl král. "Vidím, že jeho excelence měla dlouhý den. Ankh-Morpork se bude koupat v tuku. Nedokážu si představit, k čemu budete všechen ten tuk potřebovat."

"Uděláme světlo a bude jasno," zabručel Elánius, protože právě v tom okamžiku se temnota kolem něj uzavřela a on se propadl do laskavé náruče spánku.

Sam Elánius se probudil zápachem horkého tuku.

Obklopovala ho měkkost. Prakticky ho věznila.

Na okamžik si pomyslel, že je to sníh, až na to, že sníh obvykle nebyl tak teplý. Nakonec věc identifikoval jako prachově hebkou a oblačně načechranou matraci a peřinu velvyslanecké postele.

Pak nechal své myšlenky sklouznout zpět k oné tučné vůni. Měla své... odstíny. Byl v ní nepochybně závan přepálenosti. Protože škála Elániových gastronomických potěšení sahala od "dobře propečené" po "zkaramelizováno", bylo to skutečně slibné.

Změnil poněkud polohu a okamžitě toho zalitoval. Všechny svaly v těle mu zaječely na protest. Zůstal nehybně ležet a čekal, až oheň, který mu vzplál v zádech, uhasne.

V hlavě se mu začaly skládat zlomky a střípky předchozích dnů. Jednou a pak ještě nebo několikrát zamrkal. Skutečně prošel tím ledem? Byl to skutečně Samuel Elánius, kdo se postavil v boji vlkodlakovi navzdory skutečnosti, že ten tvor dokázal stočit meč do kruhu? A že Sibyla usmlouvala na králi obrovské množství tuku? A...

No, teď ale ležel ve skvělé teplé postel a podle toho, co cítil, byla na cestě snídaně.

Pak mu hlavou proplula další vzpomínka. Elánius zasténal a přinutil se spustit nohy z postele. Ne, Wolfgang to v žádném případě nemohl přežít.

Nahý se dopotácel do koupelny a roztočil veliké kohoutky. Vytryskla z nich horká čpící voda.

O minutu později už zase ležel pohodlně natažen. Voda byla opravdu velmi horká, ale on měl stále ještě v živé paměti sníh a led a možná, že od toho dne už mu nikdy v životě nebude dost teplo.

Část bolesti odplavila voda.

Někdo zaklepal na dveře. "To jsem já, Same?"

"Sibylo?"

Vešla dovnitř, nesla pár rozměrných osušek a čisté oblečení.

"Jsem ráda, že tě zase vidím. Igor opéká párky. Dělá to nerad. Tvrdí, že by se měly ohřívat v páře. A taky dělá lojový koláč a dušenou tresku a mačkaný pudink. Nechci, aby se to jídlo zkazilo, víš. A myslím, že ani nemám chuť zůstat tady na zbytek oslav."

"Já ti rozumím. Co Karotka?"

"Tak ten prohlásil, že nechce párky."

"Cože? On už je - je vzhůru?"

"Každopádně alespoň sedí. Igor je zázrak. Angua říkala, že to byla opravdu velmi ošklivá zlomenina, ale Igor sehnal nějaké takové zařízení... Představ si, Karotka nemá tu ruku dokonce ani v závěsu!"

"Zdá se, že Igor je chlápek, kterého je dobré mít při ruce," zabručel Elánius a natáhl si své oblíbené kalhoty.

"Angua říká, že má Igor ve sklepě něco jako ledovou komoru a tam že má mísy a džbány toho... no... no prostě zmínil se, že kdybys chtěl ke snídani játra na cibulce, ale já jsem řekla, že ne."

"Mám rád játra na cibulce," řekl Elánius. Na chvilku se zamyslel. "Tedy měl jsem až do dneška," dodal.

"Myslím, že král bude také rád, když odjedeme. Ale je velmi slušný. Už od rána se tady netrhnou dveře s různými nóbl trpaslíky, kteří sem nosí doklady a potvrzení."

Elánius zamračeně přikývl. To dávalo smysl. Kdyby on byl králem, byl by si taky přál mít Elánia z cesty. Tady máte přehršli poděkování, tady výhodnou obchodní smlouvu, je nám to hrozně líto, že už odjíždíte, ozvěte se. Přijeďte zas, ale ne moc brzo...

Snídaně byla skutečně jako sen. Pak se šel podívat na raněné.

Karotka byl bledý, pod očima měl tmavé kruhy, ale usmíval se. Seděl v posteli a upíjel z hrnku tlustou bílou kávu.

"Zdravím vás, pane Elánie! Takže jsme vyhráli!"

"Angua vám řekla co a jak?"

"Vyrazila s vlky ven, když jsem spal. Vyprávěla mi to lady Sibyla."

Elánius zopakoval události poslední noci, jak nejlépe si pamatoval.

Když skončil, řekl Karotka: "Gavin byl velmi vznešený tvor. Lituji, že zahynul. Jsem si jistý, že bychom výborně vycházeli."

A každé slovo myslí upřímně, pomyslel si Elánius. Vím to. Ale nakonec to dopadlo přece jen ve tvůj prospěch, že? Vždycky to tak dopadne. Být to naopak, kdyby to byl Gavin, kdo by napadl Wolfa jako první, pak je jasné, že bys to byl ty, kdo byl přepadl přes okraj mostu do peřejí. Jenže jsi to ty nebyl, ne? Kdybys byl kostka, vždycky bys padal šestkou nahoru.

A kostky se nekoulejí samy od sebe. Kdyby to nebylo proti všem jeho životním zásadám, mohl by Elánius v té chvíli jednoduše uvěřit na osud, který ovládá lidi. A bohové nechť jsou milostivi těm obyčejným lidem, kteří se připletou do událostí, když kolem kráčí Velký osud a ohýbá podle své vůle každého chudáka, na nějž narazí...

Nahlas ale řekl: "Chudák starý Gaspoda, ten už to má taky za sebou, spadl s nimi."

"Jak to? Co dělal?"

"Hm, dalo by se to říci tak, že v pravý čas odlákal pozornost zlého muže. Pravý pouliční bojovník."

"Chudák. Byl to pes se skvělým srdcem."

A bylo to tady znovu. Ta slova, která by na rtech každého jiného člověka zněla jako pokřivená parodie, platila beze zbytku, když je vyslovil Karotka.

"A co Tetínek?" zajímal se Elánius.

"Lady Sibyla řekla, že odjel dnes ráno."

"Bohové! A to si Wolfgang hrál na jeho hrudi piškvorky!"

"Igor je mistr s jehlou, pane!"

Chvíli potom vyšel zamyšlený Elánius na nádvoří. Igor už pomalu nakládal zavazadla.

"Ehm, který vy jste?" nadhodil Elánius.

"Ighor, bháne!"

"Aha. Správně. A... jsi tady šťastný, Igore? Muž s takovými zkušenostmi by se nám... tedy v Hlídce... moc hodil, o tom nemůže být pochyb."

Igor na něj vrhl pohled ze střechy kočáru. "V Ankh-Mhorporku, bháne? No tohle. Khaždý by chthěl do Ankh-Morphorku, bháne. Je to vehlmi svůdhná nabhídka. Ale já vhím, kdhe jest mhoje povinnhost, vašhe exhcelence. Mhusím tohle mhísto udržhovat phro novhou exhcelenci."

"To jistě-"

"Ale bháne, shodnou okholností hledhá mhísto mhůj shynovec Ighor. Měl by si v Ankh-Mhorporku vhést dobhře. On jhe thotiž thak throchu mhoc mhoderní na Übherwald, o thom nenhí phochyb."

"Vážně?"

"Mhá shrdce na správhném mhístě. Tho vhím naphrosto jhistě, bháne."
"No dobrá. Dobrá, tak mu pošli vzkaz. Odjíždíme, jen co bude sbaleno a naloženo. Vlastně hned po korunovaci."
"Then bhude ale vzhrušen! Then bhude nadšehný! Je tho phravda, že v Ankh-Mhorporku se vhálejí thěla po ulhicích a mhůže si je vzhít, kdho chce?"
"Tak strašné to s námi není, Igore."
"Ne? No, dobhrá, čhlověk nemhůže mhít všechnho. Hned mu řheknu." Igor se odkradl rychlou kývavou chůzí.
Zajímalo by mě, proč všichni chodí tím podivným krokem, pomyslel si Elánius. Musí mít jednu nohu kratší. Buď, a nebo si neumí vybrat pořádné boty.
Sedl si na schody před domem a z kapsy vylovil doutník. Takže... je to. A je to zase stejné. Zase ta mizerná politika. Všechno je to ta mizerná politika nebo diplomacie. Odporné lži v módních šatech. Jakmile jednou odejde člověk z ulice, začnou vám zločinci utíkat mezi prsty. Král a lady Margolotta a Vetinari... Ti vždycky vypadali jako nějaký druh velkého obrazu. A Elánius sám o sobě věděl, že on je člověk z malého obrazu. Cákryš byla užitečná, takže pravděpodobně dostane několik dnů o suchém chlebu a vodě, nebo co vám to tady dávají ve vězení, když neděláte dobrotu. Vždyť když se to tak vezme, ona nakonec zničila jen padělek, ne?
A byl to padělek?
Jenže ona si myslela, že páchá mnohem větší zločin. To by v galerii malých obrázků Samuela Elánia mělo něco znamenat.
A baronka byla vinna až až. Zemřeli lidé. Co se týče Wolfganga... bohužel někteří lidé prostě byli stvořeni k tomu, aby byli vinni... Bylo to jednoduché. Cokoliv udělali, byl zločin, prostě jen proto, že to dělali právě oni.
Vyfoukl tenký proužek dýmu.
Takovým lidem by ale nemělo být dovoleno vyvléknout se ze všeho jednoduše tím, že si umřou. Vyumřít se ze zodpovědnosti.
Ale to Wolfgang ne, že ne?
Sibyla mu řekla, že vlci prozkoumali velký kus řeky dolů po proudu a po obou březích, ale nenašli po něm ani stopu. Ještě níže byl velký vodopád a další divoké peřeje. Pokud ho to nezabilo, jistě ho to alespoň přinutilo přát si, aby ho to bylo zabilo.
Pokud se ovšem pustil po proudu. Jenže proti proudu nebylo nic jiného než divoká voda, a to až k městu.
Ale ne, to nebylo možné, nikdo přece nedokáže vyplavat nahoru vodopádem...
Elánius náhle pocítil, jak se mu po páteři rozlévá chlad. Jenže každý rozumný člověk, který by se za takových okolností zachránil, by okamžitě opustil zemi, ne? Vlci ho hledali, Tetínek na něj neměl nijak vlídné vzpomínky, a jestli Elánius správně odhadl krále, pak i trpaslíci budou připraveni vytáhnout v pravou chvíli ze šuplíku nějakou tu temnou pomstu.
Potíž byla v tom, že když jste si v mysli vytvořili obraz rozumného člověka a pokusili se ho ztotožnit s postavou Wolfganga, zjistili jste, že to prostě nejde, protože nemají jediný styčný bod.
Existuje jedno staré přísloví, které říká: Pes se vrací ke svým zvratkům, hlupák ke své hlouposti. Tak a to bylo přesně to, co popisovalo Wolfganga.
Elánius vstal a opatrně se rozhlédl kolem dokola. Nikde nikdo. Hlavní branou z ulice sem doléhaly zvuky - smích, cinkot postrojů, cinkot lopaty odebírající v noci napadlý sníh.
Pomalu se přesunul do budovy. Se zády obrácenými ke stěně došel opatrně ke schodišti. Cestou nahlížel do každých dveří. Přeběhl rozlehlou halu, cestou se vrhl kotoulem vpřed, překulil se přes jedno rameno a přikrčený se zastavil u protější stěny.
"Stalo se něco, pane?" zeptala se Pleskot, která ho pozorovala z ochozu nad schody.
"Ehm... neviděla jste něco neobvyklého?" zeptal se Elánius a nesoustředěně se oprašoval. "A uvědomuji si, že mluvíme o domě, v němž žije Igor."
"Mohl byste mi nějak napovědět, pane?"
"Wolfgang, k sakru!"
"Ale ten je přece mrtev, pane. Nebo ne?"
"Není mrtvý dost!"
"Hm, co byste chtěl, abych udělala?"
"Kde je Navážka?"
"Leští si helmu, pane," odpověděla Pleskot na pokraji paniky.
"Proč na to plýtvá časem právě teď?"
"No... přece.. protože máme během deseti minut vyrazit na korunovaci, pane!"
"Aha... ano..."
"Lady Sibyla mi řekla, abych vás našla. Velmi distinguovaným tónem hlasu, pane."
V tom okamžiku zaduněl chodbami hlas lady Sibyly. "Same Elánie! Pojď sem!"
"Tímhle," informovala Elánia snaživě Pleskot.
Elánius se přesunul do ložnice. Sibyla na sobě měla jiné modré šaty, na hlavě čelenku a na tváři rozhodný výraz.
"To bude nějaká sláva, co?" řekl Elánius. "Myslel jsem si, že kdybych si vzal čistou košili -"
"Tvoje úřední uniforma je v oblékárně," prohlásila Sibyla.
"Včera to byl hrozně dlouhý a těžký den, Sibylo, a tak-"
"Jdeme na korunovaci, Samueli Elánie! To není ‚oblek neformální'. Běž a rychle se obleč. A to včetně - a nerada bych ti to připomínala podruhé - helmice s pery."
"Ale ty rudé přiléhavé podvlékačky ne!"

"Ty rudé přiléhavé spodky bez diskuse."

"Vždyť jsou jen ke kolenům," bránil se dunivým hlasem Elánius, ale to už bylo jen hřmění ustupující bouře.

"Zazvoním na Igora, aby ti pomohl s oblékáním."

"To už na tom budu muset být hodně špatně, až si nedokážu natáhnout vlastní kalhoty, má drahá. Ne, díky."

Elánius se spěšně oblékal a přitom napínal sluch, aby zaslechl jakýkoliv nesprávný zvuk. Třeba zaskřípění.

Konec konců, tohle byla alespoň uniforma Hlídky, i když k ní patřily střevíce se sponami. Ale také meč. Vévodská uniforma meč nedovolovala, což Elániovi vždycky připadalo neobyčejně hloupé. Vévodou se stal člověk za to, že byl dokonalým válečníkem, a pak vám nedali nic, čím byste mohli bojovat.

Z ložnice se ozvalo zazvonění skla a lady Sibyla byla překvapena, když viděla, jak tam vzápětí vrazil její manžel s taseným mečem.

"Upustila jsem zátku skleničky s voňavkou, Same! Co je to s tebou? Dokonce i Angua říká, že je pravděpodobně na celé kilometry odsud a rozhodně ne ve stavu, kdy by mohl dělat potíže. Proč jsi tak nervózní?"

Elánius vrátil meč do pochvy a pokusil se uvolnit.

"Protože náš Wolfgang je prostě šílený, má drahá. Já podobné týpky znám. Každý normální člověk, který by dostal takový výprask, by se tiše odplížil pryč. Nebo by měl dost rozumu na to, aby zůstal aspoň ležet. Ale občas se najde takový, který se nevzdá. Šedesátikiloví trpaslíci, kteří se pokoušejí hlavou porazit Navážku. Malí grázlíci bantamové váhy, kteří rozbijou láhev o bar a pokusí se zaútočit na pět policajtů najednou. Víš, co myslím? Hlupáci, kteří budou bojovat ještě dlouho po tom, co už toho měli dávno nechat. Jediný způsob, jak je vyřadit z boje, je, vyřadit je nadobro."

"Myslím, že ten typ znám," přikývla lady Sibyla s ironií, která Samu Elániovi většinou docházela až o nějaký ten den později. Pak mu sebrala nějaké smítko z pláště.

"On se vrátí, cítím to v kostech."

"Same?"

"Ano?"

"Mohl bys mi věnovat alespoň několik minut pozornost? Wolfgang je Anguin problém, ne tvůj. Opravdu bych si s tebou potřebovala několik minut v klidu promluvit, aniž bys mi při tom odbíhal honit vlkodlaky." Řekla to, jako kdyby to byla drobná vada charakteru, jako třeba vyzouvat si boty na místě, kde o ně ostatní zakopávají.

"No, poslyš, to oni honí mě," bránil se.

"Ale vždycky se najde nějaký mrtvý nebo někdo, kdo tě chce zabít -"

"Ale já je o to přece nežádám, drahá."

"Same, budu mít děťátko!"

Elánius měl hlavu plnou vlkodlaků a jeho běžný manželský okruh už se chystal použít klasickou odpověď , jistě, drahá" nebo něco jako "když se ti ta barva líbí" nebo "seženu někoho, kdo to dá do pořádku". Naštěstí měl jeho mozek vlastní pud sebezáchovy, a protože si nepřál být uložen v hlavě, kterou její majitel odkládá vedle lampičky na noční stolek, přepsal mu Sibylina slova do bělá rozpáleným drátem na vnitřní stranu víček a tiše se vytratil.

Proto se jako odpověď ozvalo zmatené: "Cože? Jak?"

"No, docela obyčejně, alespoň doufám." Elánius si sedl na pelest postele.

"Ale... ne teď hned?"

"Tak o tom velmi pochybuju. Ale paní Obsáhlová říká, že je to naprosto jisté, a ta dělá porodní bábu už třicet let."

"Aha." Některé z mozkových funkcí se začaly dostávat do normálu. "Dobře. To je... skvělé!"

"Asi to bude chvilku trvat, než si na to zvykneš."

"Asi ano." Rozzářila se další mozková dráha. "Ale všechno bude v pořádku, že?"

"Co myslíš?"

"No, už jsi přece jen trochu..., totiž nejsi..., ale jsi..."

"Same, naše rodina rodila děti proto, aby mohly rodit děti. Je to aristokratická tradice. Samozřejmě, že všechno bude v pořádku!"

"Aha. Výborně."

Elánius seděl a upíral nevidoucí zrak před sebe. Měl pocit, že jeho hlava je obrovské nekonečné moře, které náhle rozdělil prorok. Tam, kde měla být rozbouřená, spěchající hladina, byl jen holý písek a nějaká ta zmítající se rybka. Zato na každé straně se tyčily obrovské příkré vlny, které hrozily tím, že se každou chvilku zřítí a zaplaví města na stovky kilometrů kolem.

Někde dole zacinkalo další sklo.

"Same, Igor pravděpodobně něco upustil," uklidňovala ho Sibyla, když viděla jeho výraz. "To je všechno. Rozbil asi láhev."

Ozvalo se ošklivé zavrčení a náhle přerušený výkřik.

Elánius vyskočil z postele. "Zamkni za mnou dveře a přistrč k nim postel!" vykřikl. Pak se na okamžik zastavil na prahu. "A nenamáhej se při tom!" dodal a vyrazil ke schodišti.

Napříč halou klusal Wolfgang.

Tentokrát byl jiný. Z hlavy, která byla stále ještě lidská, mu trčely vlčí uši. Vlasy se mu rozrostly do skutečné hřívy. Na kůži mu vyrážely ostrůvky srsti a většina z nich byla postříkána krví.

Zbytek těla... Bylo těžké rozhodnut, co to je. Jedna ruka se pokoušela být tlapou.

Elánius sáhl po meči a vzpomněl si, že ho odložil na postel. Prohrabával horečně kapsy. Věděl, že je tam ta druhá věc, vzpomněl si, jak ji sebral z toaletního stolku.

Prsty se mu sevřely na policejním odznaku. Pozvedl jej před sebe.

"Stůj. Jménem zákona!"

Wolfgang na něj upřel oči, z nichž jedno žlutě plálo. Druhé bylo ošklivě zhmožděné.

"Nazdar, Civilizovaný," zavrčel. "Počkej na mě, ano?"

Vrhl se do chodby vedoucí k pokoji, kde ležel Karotka. Elánius se ho pokusil dohonit a stačil zahlédnout, jak prsty ukončené drápy uchopily kliku dveří a vytrhly je z rámu.

Karotka se natahoval pro svůj meč -

A pak najednou Wolfgang odletěl zpět, když do něj plnou silou narazila Angua. Proletěli dveřmi zpět do chodby. Změnili se v pohybující se kouli srsti, zubů a drápů.

Když vlkodlak bojuje s vlkodlakem, snaží se těžit ze své proměnlivosti. Je to věčný boj o to dostat se do situace, kdy ruce zvítězí nad tlapami. Tělesné podoby žijí vlastním životem a v některých okamžicích může být jejich nezávislost velmi nebezpečná. Podmíněný reflex například vlkodlaka nutí skočit po všem, co se hýbe, ale to není ta nejsprávnější akce, když je to kulatý váleček s hořícím doutnákem. Mozek musí bojovat o kontrolu s vlastním tělem a to zase o přežití. Smíchejte to všechno dohromady a dostanete hluk, jako kdyby bojovala čtyři zvířata, propletená v chlupaté kouli nenávisti. A jako když si každé z nich ještě přivedlo několik přátel. A ti se navzájem nenávidí.

Na Elánia padl stín, který ho přinutil se otočit. Navážka v zářící zbroji právě zvedal mírotvůrce k rameni.

"Seržante! Ne! Vždyť zasáhnete i Anguu!"

"Žádnej problém, sire," odpověděl klidně Navážka. "Dyť všichni říkaj, že je to nezabije, takže jediný, co potom musíme udělat, je vybrat ty správný kousky, co patřej Wolfgangovi, počkat, až se začnou dávat dohromady, a pak ho pořádně vzít přes hlavu nebo..."

"Jestli vystřelíte tady vevnitř, budou jeho kousky pomíchané s našimi kousky a všechno to bude hodně na drobno! Dej tu zatracenou věc pryč!"

Jak si Elánius všiml, nedokázal Wolfgang svou podobu dobře kontrolovat. Nedokázal se změnit v celého vlka ani v celého člověka a Angua se snažila toho co nejvíce využít. Uhýbala, uskakovala... kousala.

Ale i kdyby ho dokázala přemoci na okamžik, nedokázala se ho zbavit nadobro.

"Pane Elánie!" To byla Pleskot Řiťka, která na něj naléhavě mávala z chodby vedoucí ke kuchyni. "Měl byste sem raději hned zajít!"

Tvář měla bílou jako křída. Elánius strčil do Navážky. "Kdyby se náhodou oddělili, prostě ho chytni a drž. A snaž se ho udržet v klidu!"

Na podlaze v kuchyni ležel Igor a kolem něj střepy skla. Wolfgang se na něj musel vrhnout ze zálohy a vylil si svou neustálou zuřivost na bezmocné oběti. Sešívaný muž těžce krvácel a s rozhozenými končetinami vypadal jako hadrový panák, kterým někdo udeřil o stěnu. "Bháne!" zasténal.

"Nemůžete pro něj něco udělat, Pleskot?"

"Nevěděla bych, kde začít, pane!"

"Bháne, bhudete si pamhatovat, co vhám theď řheknu?" zasténal Igor.

"No, jistě... copak?"

"Mushíte mě ulhožit dohlů do mrazháku a vzkhažte Ighorovi."

"Kterému Igorovi?" zapátral Elánius zmateně.

"Kterhémukoliv Ighorovi!" Igor sevřel Elániovi rukáv. "Mhoje shrdce už tho mhá za shebou, ale mhoje játhra jshou jakho čersthvě vyrhažená mhince, tho mhu řhekněte! A mhému mozkhu nhení nhic, co bhy nesphravil jedhen nebho dva bhlesky. Ighor ať si vhezme mhou phravou rukhu, mhá už na ni zhákazníka. Mhoje sthřeva bhy takhy mělha ještě nějhaký then čhas vydhržet. Lhevé okho už nhení nhic mhoc, ale nějhakému chudhákovi bhy se ještě mohlo hodhit. Phravé kholeno je skhoro novhé a stharý bhán Bhrocházka bhy jhistě ocenhil mhůj khyčelní khloub, tho mhu řhekněte, Ighorovi. Budhete si tho phamatovat?"

"Ano, ano, doufám."

"Dhobrá. Nezhapomeňte. Co jhe dhoma, tho se phočítá..."

Igorova hlava klesla na zem.

"Je mrtvý, pane," oznámila Pleskot.

Ale bude zase brzy při životě a postaví se na něčí nohy, pomyslel si Elánius. Neřekl to nahlas, protože Pleskot byla poněkud citlivé povahy. Místo toho řekl; "Mohla byste ho nějak dostat do toho jeho mrazáku? Podle zvuků bych řekl, že Angua vyhrává -"

Rozeběhl se zpět do haly. Byla zničená. Právě když tam dorazil, podařilo se Angui sevřít Wolfgangovi krk do ohbí ruky a pak mu hlavou udeřit o dřevem obložený pilíř. Wolfgang se zapotácel a Angua se otočila a jediným kopancem mu podrazila nohy.

To jsem ji naučil já, pomyslel si Elánius, když její bratr těžce dopadl na podlahu. Některé z těch ošklivých triků - to jsou pouliční triky, jaké se užívají v Ankh-Morporku.

Jenže Wolfgang se vymrštil jako gumová koule a saltem se jí přemetl přes hlavu. Ten skok ho přenesl k hlavnímu vchodu. Vyrazil vstupní dveře jediným úderem a vyskočil na ulici.

A... bylo po všem. Místnost plná trosek, zvenčí sem zalétal sníh a na podlaze vzlykající Angua.

Zvedl ji. Krvácela na několika místech. To byla Elániova prozatímní diagnóza, protože v těchto dnech nebylo zvykem prohlížet podrobně a zblízka nahé mladé ženy.

"No tak, už je to v pořádku," těšil ji. "Je pryč." dodával, protože něco říci musel.

"To není v pořádku! Na nějakou dobu se někam ukryje a pak se vrátí! Znám ho! Nezáleží na tom, kam odjedeme. Viděl jste ho. Půjde v našich stopách, bude nás sledovat a nakonec Karotku zabije!"

"Proč?"

"Protože Karotka je můj!"

Po schodech dolů spěchala Sibyla a nesla Elániův samostříl.

"Oh, vy moje malá chudinko," zvolala. "Pojďte rychle, najdeme něco, co byste si hodila přes sebe. Same, nemůžeš s tím něco dělat?"

Elánius na ni mlčky zíral. V Sibylině výrazu bylo zabudováno nezvratné přesvědčení, že s tím něco udělat může.

Před hodinou snídal. Před deseti minutami si oblékal tuhle pitomou uniformu. Ve skutečném pokoji a v přítomnosti své ženy. To bylo ještě ve skutečném světě, se skutečnou budoucností. A najednou se vrátila temnota postříkaná rudou nenávistí. A jestli se jí vzdá, pak prohrál. To řvalo to zvíře v jeho nitru, ale on věděl, že Wolfgang je horší zvíře. Elánius věděl, že nemá tu praxi, tu bezmyšlenkovitou, nutkavou zlobu a špatnost, dříve či později že mu začne normálně fungovat mozek, a ten ho nakonec zabije. Poslyš, ozval se najednou jeho mozek, co kdybys to zkusil tak, že bys nejdřív začal používat mě...?

Obrátil se k Sibyle. "Ano..." přikývl pomalu. "Ano, myslím, že bych s tím mohl něco udělat..."

Oheň a stříbro, říkal si v duchu. Tedy stříbro je v Überwaldu nedostatkové zboží.

"Mám jít s vámi?" zajímal se Navážka, který v podobných případech velmi rychle chápal, o co jde.

"Ne, myslím... myslím, že bych ho chtěl zatknout. Nechci začít válku. Každopádně bude lepší, když zůstanete tady pro případ, že by se vrátil. Ale mohl byste mi půjčit svůj kapesní nůž."

Elánius našel v jedné z otevřených beden prostěradla a utrhl si dlouhý kus látky. Pak si vzal z rukou své ženy samostříl.

"Podívej, teď spáchal zločin v Ankh-Morporku," řekl. "To znamená, že patří mě!"

"Same, nejsme ale -"

"Víš, každý mi připomínal, že nejsme v Ankh-Morporku, slyšel jsem to tak často, že jsem tomu sám uvěřil. Jenže tahle budova, to je Ankh-Morpork a právě teď," potěžkal samostříl, "jsem já spravedlnost."

"Same?"

"Ano, drahá?"

"Znám tenhle tvůj pohled. Dej pozor, abys nikomu neublížil, ano?"

"Neměj strach, drahá. V tomto případě jsem Civilizovaný."

Venku na ulici narazil na chomáč trpaslíků. Obklopovali dalšího trpaslíka, který ležel na sněhu v kaluži krve.

"Kudy?" zeptal se Elánius, a pokud nerozuměli jeho slovům, rozhodně rozuměli otázce. Několik z nich ukázalo jedním směrem ulicí.

Elánius vykročil. Samostříl založil do ohybu levé ruky a zapálil si tenký doutník.

Tak tomuhle rozuměl. Nikdy se příliš nesmířil s politikou, kde dobré a špatné byly očividně jen dva způsoby, jak se dívat na jednu a tutéž věc. Tak to alespoň popisovali lidé, kteří pro Elánia stáli na té "špatné" straně.

Bylo to všechno dost složité, a když to bylo složité, znamenalo to, že se vás někdo pokouší oklamat. Jenže na ulici, když člověk sledoval horkou stopu, bylo všechno jasné. Na konci pronásledování musí někdo zůstat stát na vlastních nohou a jediné, co bylo třeba udělat, bylo soustředit se, abyste to byli vy.

Na rohu ulice ležel převrácený vůz a na zemi klečel kočí a choval na klíně hlavu koně, kterému někdo rozpáral břicho.

"Kudy?"

Muž ukázal rukou.

Další ulice byla širší, byl v ní hustší provoz a mezi lidmi tam projížděla celá řada elegantních kočárů. No samozřejmě... korunovace.

Jenže ta náležela do světa vévody Ankhského a ten tady momentálně nebyl. Teď tady byl jen Samuel Elánius, který neměl korunovace právě v lásce.

Odněkud zepředu se ozvaly výkřiky a většina lidí najednou směřovala proti Elániovi, takže vypadal jako losos táhnoucí proti proudu.

Ulice ústila do velkého náměstí. Lidé se dávali do běhu, což signalizovalo Elániovi, že stále míří správným směrem. Bylo jasné, že Wolfganga najde na místě, kde se nikdo jiný nebude chtít zdržovat.

Koutkem oka zahlédl na jedné straně nějaký pohyb a kolem proběhl oddíl městské stráže. Vojáci najednou zastavili. Jeden z nich se vrátil. Byl to Tetínek.

Prohlédl si Elánia od hlavy k patě. "Mám vám poděkovat za včerejší noc?" řekl. Na tváři měl několik čerstvých jizev, ale ty už se hojily.

Musíme dostat toho Igora, musí jet s námi, připomněl si Elánius.

"Ano," přikývl. "Špatné kousky a dobré kousky."

"Takže už víte, co se stane, když se člověk postaví vlkodlakovi?"

Elánius otevřel ústa, aby řekl "to je uniforma, kapitáne, nebo divadelní kostým?", ale zarazil se včas. "Ne, to je to, co se stane hlupákovi, který se postaví vlkodlakovi bez krytých zad a dostatečné palebné síly," prohlásil. "Je mi to líto, ale to je lekce, kterou si musí odbýt každý z nás. Čest a bezúhonnost jsou velmi chatrnou zbrojí."

Tetínek zrudl. "Co tady děláte?" zeptal se.

"Náš chlupatý přítel právě zavraždil někoho na vyslanectví, což znamená -"

"Ano, ano, území Ankh-Morporku. Ale tady už není Ankh-Morpork. Tady jsem policista já!"

"Jsem právě na horké stopě, kapitáne. Vidím, že ten výraz znáte?"

"Já... já... To není ten případ!"

"Není? Každý policajt zná pravidla horké stopy. Když jste na horké stopě, můžete překročit i cizí hranici. Jistě pak, až bude pachatel dopaden, dojde třeba k výměně oficiálních protestů nebo námitek, ale to můžeme vyřídit později."

"Mám v úmyslu zatknout ho sám pro zločin, který spáchal dnes!"

"Jste příliš mladý na to, abyste zemřel. Kromě toho, já ho viděl první. Něco vám řeknu... Až zabije mě, můžete si to

zkusit vy. Není to fér?" Podíval se Tetínkovi do očí. "A teď mi ustupte z cesty."

"Víte, že vás mohu dát uvěznit."

"Asi ano, ale až dosud jsem vás považoval za inteligentního muže."

Tetínek přikývl a dokázal, že se Elánius nemýlil. "Dobrá. Jak vám můžeme pomoci?"

"Tím, že se mi nebudete plést do cesty. A kdyby to náhodou nevyšlo, seškrabte mé ostatky."

Když Elánius vykročil, cítil Tetínkův pohled v týle.

Uprostřed náměstí stála socha. Znázorňovala Pátého elefanta. Jakýsi prastarý umělec se pokusil zachytit v bronzu a kameni onen okamžik, kdy ono alegorické zvíře přihřmělo z výšin nebes a přineslo tak celé zemi její neslýchané minerální bohatství. Okolo stály idealizované a podsadité postavy trpaslíků a lidí, svírajících kladiva a meče a zaujímajících vznešené pózy. Pravděpodobně představovaly Pravdu, Průmysl, Spravedlnost a Matčiny doma pečené koláče a kdoví co ještě, ale je pravda, že Elánius se náhle cítil velmi daleko od domova, v té zemi, kde, jak se zdálo, si nikdo netroufl vytvořit jediné graffiti na veřejné sochy.

Na dláždění tam ležel muž a vedle něj klečela žena. Zvedla k Elániovi oči plné slz a řekla něco v überwaldštině. Jediné, co mohl udělat, bylo kývnout.

Z úkrytu mezi sochami se najednou vynořil Wolfgang, vrhl se velkým skokem dolů a přistál několik metrů od Elánia.

"Pan Civilizovaný! Přišel jste na další kolo?"

"Vidíte tuhle placku?" řekl Elánius.

"Je opravdu docela maličká!"

"Ale vidíte ji?"

"Jasně, vidím ten váš malý odznáček!" Wolfgang začal pomalu postupovat šikmo kupředu. Ruce měl volně svěšené podél boků.

"A jsem ozbrojen. Slyšel jste mě, když jsem říkal, že jsem ozbrojen?"

"Tím pitomým samostřílem?"

"Ale slyšel jste, jak říkám, že jsem ozbrojen, ano?" opakoval Elánius nahlas a obrátil se tváří k pohybujícímu se vlkodlakovi. Zadýmal ze svého doutníku až konec pod popelem rudě zažhnul.

"Ano! To je to, čemu říkáte ‚Civilizovaně'?"

Elánius se usmál. "Ano, tak to děláme my."

"Způsob, jakým to dělám já, je lepší!"

"Takže tímto vás zatýkám," řekl Elánius. "Pojďte se mnou, nedělejte obtíže a já vás svážu a předám do rukou toho, čemu vy tady říkáte spravedlnost. Uvědomuju si, že by to jinak mohlo být složité."

"Hahá! Ten váš ankh-morporský smysl pro humor!"

"Jistě, teď už si každou chvilku spustím kalhoty. Takže vy se odmítáte vzdát? Bráníte se zatčení?"

"K čemu ty pitomé otázky?" Wolfgang teď skoro tančil.

"Bráníte se zatčení?"

"Ale samozřejmě! Jistěže! Skvělý vtip!"

"Tak se na mě naposled usmějte."

Elánius odhodil samostříl stranou a zpod pláště vytáhl štíhlý válec. Byl vyroben z lepenky a na jednom konci ukončen ostrým kuželem.

"Hloupý ohňostroj!" vykřikl Wolfgang a zaútočil.

"Možná," odpověděl Elánius.

Neunavoval se mířením. Tyhle věci nikdy nebyly ani přesné, ani příliš rychlé. Elánius prostě vytáhl z úst doutník, a když se k němu Wolfgang rozeběhl, přitiskl rozpálený konec ke kratičkému doutnáku.

Trubka sebou trhla, když z ní vyletěla vlastní světlice, která pomalým letem putovala kupředu a nechávala za sebou kouřovou spirálu. Zdálo se, že je to ta nejhloupější zbraň hned po oštěpu z čokolády.

Wolfgang před letící střelou poskakoval sem a tam, posmíval se, a když mu prolétala kousek nad hlavou, elegantně vyskočil a zachytil ji do zubů.

Vtom světlice vybuchla.

Světlice jsou vyrobeny tak, aby je bylo vidět na třicet kilometrů. I se zavřenýma očima viděl Elánius rudý záblesk.

Když se tělo přestalo koulet, rozhlédl se Elánius po náměstí. Lidé vyhlíželi z kočárů. V davu se rozhostilo hrobové ticho.

Byla to chvíle, kdy mohl říci spoustu věcí. "A máš to, ty zkurvysynu," mohla být jedna z nich. Nebo mohl prohlásit: "Vítej do civilizace!" Nebylo by ani od věci, kdyby řekl: "A teď se tomu zasměj!" Někdo by použil třeba jen krátké: "Chytej!"

On však neřekl nic, protože kdyby byl něco takového řekl, věděl by, že právě spáchal vraždu.

Obrátil se, hodil si prázdnou lepenkovou rouru přes rameno a zamumlal: "Čert aby to vzal."

V takových chvílích svůj abstinentismus snášel velmi těžce.

Tetínek ho očekával.

"Neříkejte raději nic, než byste řekl něco nesprávného," prohlásil Elánius, aniž zmírnil krok. "Raději ne."

"Já myslel, že tyhle věci létají strašně rychle..."

"Vybral jsem z toho větší část prachové nálože," vysvětloval Elánius, vyhodil při tom do výšky Navážkův kapesní nůž a zase ho chytil. "Nechtěl jsem nikomu ublížit."

"Slyšel jsem, jak jste ho varoval, že jste ozbrojený. Slyšel jsem, jak se dvakrát odmítl dát zatknout. Slyšel jsem všechno, co jste chtěl, abych slyšel."

"Dobrá."

"Samozřejmě, možná že ten zákon neznal."

"Ale jděte? No, já taky nevěděl, že je v místních krajích legální pronásledovat nějakého chudáka napříč krajem a pak ho prostě roztrhat, víte, ale to stejně nikoho nezastavilo." Elánius potřásl hlavou. "A nevrhejte na mě tenhle ublížený pohled. Ano, teď klidně můžete říci, že jsem to udělal špatně, že jsem to měl celé provést jinak. Takové věci se potom snadno říkají. Možná že bych sám řekl něco takového." Sám pro sebe si pomyslel: skoro každou noc, když se vzbudím a v duchu si připomenu ty šílené oči. "Jenže i vy jste ho chtěl zastavit, stejně jako já. Ale ano, chtěl jste. Ale nedokázal jste to, protože jste k tomu neměl prostředky, a já to dokázal, protože jsem je měl. A vy si teď můžete dopřát ten přepych mě soudit, protože jste stále naživu. A to je celá pravda. Nezdá se vám, že jste měl štěstí?"

Dav před Elániem se rozděloval. Slyšel kolem sebe šepot.

"Na druhé straně," řekl Tetínek nepřítomně, jako kdyby neslyšel, co Elánius právě řekl, "vždyť vy jste tu věc vystřelil vlastně jen proto, abyste ho varoval..."

"Cože?"

"Nemohl jste přece vědět, že se automaticky pokusí tu výbušninu chytit," řekl Tetínek a Elánius měl dojem, že se provaz prodlužuje. "To, že má vlkodlak jisté psí vlastnosti, nemohlo napadnout člověka z velkého města."

Elánius mu pohlížel chvíli do očí a pak ho poklepal po rameni. "Té myšlenky se držte," řekl.

Vykročil na další cestu, ale v té chvíli vedle něj zastavil kočár. Zastavil bez jediného zvuku, neklepla ani podkova, necinkaly postroje, přiblížil se tak tiše, že Elánius vyděšeně uskočil stranou.

Koně byli černí a v hlavách měli černé chocholy. Kočár byl vlastně pohřební vůz, jehož tradiční dlouhá okna byla zasklena tmavým kouřovým sklem. Na kozlíku nikdo neseděl, opratě byly jednoduše přivázány k mosaznému opěradlu kozlíku.

Dvířka se otevřela. Z vozu se vyklonila postava v závoji. "Vaše excelence? Dovolíte, abych vás odvezla zpět na vyslanectví? Vypadáte velmi unaveně."

"Ne, děkuji vám," odpověděl Elánius zachmuřeně.

"Omlouvám se za to, že jsem musela zase volit tu fádní černou," řekla lady Margolotta. "Ale při takovéto příležitosti se to od člověka čeká -"

Elánius vyskočil na stupátko a nastoupil do vozu s rychlostí diktovanou vztekem.

"Vysvětlete mi," zavrčel a zamával jí pod nosem prstem, "jak může někdo plavat vzhůru proti vodopádu? Byl jsem ochoten uvěřit o tom mizerovi čemukoliv, ale něco takového nemohl dokázat ani on."

"To je rozhodně hádanka," odpověděla upírka chladně, když se vůz bez kočího znovu rozjel kupředu. "Co takhle nadlidské síly?"

"A teď je vyřízen a totéž vlastně platí o upírech, co?"

"Ráda bych si myslela, že to bude požehnání pro celou zem." Lady Margolotta se pohodlně opřela. Její krysa s mašličkou kolem krku pozorovala Elánia ze svého růžového polštářku pohledem plným podezření. "Wolfgang byl sadistický vrah, nevydařené dítě, které děsilo dokonce svou vlastní rodinu. Delfína... omlouvám se, Angua... se teď konečně uklidní. Je to velmi chytrá mladá dáma, ostatně to jsem si o ní myslela vždycky. To, že odsud odešla, bylo to nejlepší, co v životě udělala. Okolní temnota teď nebude tak hrůzostrašná. Svět bude mnohem lepší místo."

"A já vám naservíroval Überwald?" řekl Elánius.

"Nebuďte hloupý. Überwald je obrovský. Tohle je jen jedna jeho malá část a ta se teď bude měnit. Byl jste jako závan svěžího vzduchu."

Lady Margolotta vytáhla z kabelky dlouhou špičku, nasadila do ní černou cigaretu a zapálila si.

"Stejně jako vy jsem našla určitou útěchu v jiném hříchu," prohlásila. "To je černé Skopání. Tenhle tabák se pěstuje v naprosté samotě, ochutnejte. V případě potřeby tím můžete impregnovat střechy. Myslím, že Igor si vyrábí doutníky tak, že si roluje listy na stehnech." Vyfoukla dlouhý tenký proud kouře. "No, každopádně na něčích stehnech. Samozřejmě je mi baronky líto. Pro vlkodlaka musí být velmi těžké, když si uvědomí, že vychovala obludu. Co se týče barona, tomu stačí dát kost a on si s ní vyhraje celé hodiny a bude šťastný jako štěně." Další proužek kouře. "Dejte na Anguu pozor. Šťastná rodinka nepatří u nemrtvých k nejoblíbenějším hrám."

"To vy jste mu pomohla se vrátit! Stejně jako jste pomohla mně!"

"On by se byl stejně vrátil, i když asi později. Vrátil by se tehdy, když už byste ho třeba nečekali. Stohoval by Anguu jako rosomák. Myslím si, že je moc dobře, že ta věc skončila." Závojem kouře na Elánia vrhla obdivný pohled. "Když se rozzlobíte, jste skutečně dobrý, vaše vznešenosti. A dokážete si svůj hněv uschovat pro tu správnou chvíli."

"Nemohla jste přece vědět, že ho porazím. Nechala jste mě tam venku ve sněhu. Neměl jsem jedinou zbraň!"

"Havelock Vetinari by do Überwaldu neposlal žádného hlupáka." Další kouř, v němž se roztetelil vzduch. "Musím říci, že rozhodně nejste hloupý."

Elániovy oči se zúžily. "Potkala jste ho, že?"

"Ano".

"A naučila ho všechno, co zná, že?"

Vyfoukla kouř nosními dírkami a vrhla na něj zářivý úsměv. "Promiňte, vy si vážně myslíte, že já učila jeho? Můj drahý pane... Pokud jde o to, co z tohohle všeho mám já..., přiznám, že se mi bude o něco lépe dýchat. Budu mít o něco větší vliv. Politika je mnohem zajímavější než krev, vaše vznešenosti. A taky mnohem zábavnější. Varujte se reformovaných upírů, pane - touha po krvi je pouze touha, a při troše péče a opatrnosti se dá odvést někam jinam. Überwald bude potřebovat politiky. Aha, už jsme tady," dodala, i když Elánius by byl přísahal, že ani nestočila pohled k oknu.

Dvířka se otevřela.

"Jestli je tady ještě můj Igor, řekněte mu, že ho čekám v Dolním městě. Bylo to velké potěšení se s vámi znovu sejít. Jsem si jista, že se opět setkáme. A vyřiďte mé nejupřímnější pozdravy lordu Vetinarimu."

Dvířka za Elániem se zavřela. Kočár se rozjel.

Tiše sám pro sebe zaklel.

Vstupní hala vyslanectví byla plná Igorů. Několik z nich se při pohledu na něj dotklo na pozdrav svých ofin, nebo přesněji řečeno švů na čele. Nosili těžké kovové schránky různých velikostí, na nichž se tvořily ledové krystalky.

"Co se děje?" zeptal se. "To je Igorův pohřeb?" Pak mu to došlo. "Oh bohové... to je dělení? Každý kousek na památku?"

"Thak nějhak bhy se tho dhalo říct, bháne, thak nějhak," řekl Igor. "Ale mhy si mhyslíme, že ukhládat těhla do zhemě je hrozhné phlýtvání. A vezhměte si ty čhervy a bůhví co." Poklepal na cínovou krabici, kterou nesl pod paží. "Thakhle bhude za chvihlku phrakticky celhý na žhivu," dodal vesele.

"Reinkarnace podle předem určeného plánu, co?" usmál se Elánius mdle.

"Velmhi zhábavné, bháne," odpověděl Igor vážně. "Ale jhe fakthicky úžhasné, co všechnho lidhé bhotřebují. Shrdce, játhra, rhuce... Vedheme si sheznam akhutních bhřípadů. Už zhítra rháno bhude na světhě zhase o nhěkolik šťasthných lhidí vhíc, bháne."

"A tyhle části na těch velmi šťastných lidech?"

"Sphrávně, bháne. Vidhím, že mháte hlavhu na sphrávném mhístě. A jedhnoho dne bhude mhít nějhaká ubhohá dhuše ošklivhý úrhaz hlavhy a -" znovu poklepal na ojíněnou zinkovou krabici, "a co jhe dhoma, to se phočítá!"

Zamával Elániovi a Pleskot. "Ale theď už mhusím jhít, bháne. Sthrašně mhoc phráce, znháte tho."

"To si dovedu představit," zabručel Elánius. Pomyslel si - sekera mých prapředků. Ty kousky se neustále obměňují, aleje to pořád Igor.

"Jsou to opravdu velmi nesobečtí lidé, pane," řekla Pleskot, když se poslední Igor odšoural. "Vykonají mnoho užitečné práce. Podívejte, vzali si dokonce jeho oblečení a boty, protože se mohou někomu hodit."

"Já vím, já vím. Jenže -"

"Vím, co myslíte, pane. Všichni jsou v salonu. Lady Sibyla říkala, že se vrátíte. Říkala, že každý, kdo má v očích takový pohled, se musí vrátit."

"Pojedeme všichni na korunovaci. Takže se s tím musíme smířit. Tohle jsou šaty, které budete mít na sobě, Pleskot?"

"Ano, pane."

"Ale jsou to jen... obyčejné trpasličí šaty. Kalhoty... a tak dál."

"To je pravda, pane."

"Ale Sibyla říkala, že máte nějaké nádherné zelené šaty a přilbu s pery."

"Mám, pane."

"Můžete si obléci, co chcete, víte to, že?"

"Ano, pane. Ale já si pak vzpomněla na Cákryš. Taky jsem pozorovala krále, když s vámi hovořil a... Vím, že si mohu obléci, co budu chtíti pane. V tom je to. Ale nemusím si vzít ani ty šaty a neměla bych si je brát, protože ostatní si nepřejí, abych si je brala. A kromě toho, vypadám v nich jako nějaký pitomý salát."

"Tak to už je na mě trochu příliš složité, Pleskot."

"To bude asi tím, že je to spíš trpasličí věc, pane."

Elánius otevřel dveře do salonu. "Je konec," oznámil.

"Ublížil jsi někomu jinému?" podívala se na něj lady Sibyla.

"Jen Wolfgangovi."

"Vrátí se," zavrtěla hlavou Angua.

"Nevrátí."

"Zabil jste ho?"

"Ne, vyřídil. Vidím, že už jste na nohou, kapitáne."

Karotka poněkud neohrabaně vstal a zasalutoval. "Promiňte, že jsem vám moc nepomohl, pane."

"Vybral jste si prostě na poctivý boj nevhodnou chvíli. Je vám dobře natolik, abyste mohl jít s námi?"

"Ehm, mysleli jsme s Anguou, že bychom zůstali tady, pokud by vám to nevadilo, pane. Rádi bychom si několik věcí promysleli. A... hm... taky udělali."

Byla to první korunovace, které se Elánius zúčastnil. Očekával, že to bude mnohem... podivnější, obklopené slávou.

Místo toho to bylo nudné, ale byla to alespoň nuda obrovská, nuda destilovaná a zušlechtěná během tisíců let, až se rozvinula do úctyhodné záře, stejně jakoby zářila i obyčejná hlína, kdybyste ji leštili dost dlouho. Byla to jednoduše řečeno nuda vykovaná do tvaru a lesku velkého obřadu.

Byl to také čas, který kladl velké nároky na kapacitu průměrného močového měchýře.

Množství trpaslíků předčítalo kusy z pradávných svitků. Bylo to něco, co znělo jako výňatky ze ságy Koboldů, a Elánius zoufale přemýšlel, jestli to náhodou není další opera. Naštěstí to za pouhou hodinu skončilo. Pak četli jiní trpaslíci z jiných svitků. V jednom okamžiku dostal král, který stál osamocen uprostřed sálu ve světle svíček, kožený sáček, malou hornickou sekerku a velký rubín. Elánius nepochopil, co to má znamenat, ale podle zvuků, které vydávali trpaslíci, bylo jasné, že každý z těchto předmětů měl pro tisícihlavý zástup v jeskyni veliký a uspokojivý význam. Tisícihlavý dav? Ne, v té jeskyni musely být desetitisíce trpaslíků, pomyslel si. Obrovské stěny jeskyně, každá římsa, každý výklenek, to všechno bylo plné trpaslíků. Možná, že jich bylo sto tisíc...

... A on, Elánius, stál v první řadě. Nikdo neřekl ani slovo. Jejich čtveřici sem prostě a jednoduše doprovodili a nechali je tady stát, i když mumlání kolemstojících dávalo tušit, že Navážkova přítomnost budí více než průměrnou pozornost. Všude okolo nich stáli starší, bohatě odění trpaslíci s dlouhými plnovousy.

Zdálo se, že tady někdo někoho něco učí. Elánius přemýšlel, komu je tahle lekce určena.

Nakonec byl přinesen Mazanec, malý a nevýrazný, ale přesto nesený čtyřiadvaceti trpaslíky na rozměrných

nosítkách. Se zbožnou úctou byl pak položen na královský stolec.

Elánius cítil změnu v ovzduší obrovské jeskyně a znovu si pomyslel: neexistují kouzla, vy chudáci, neexistuje ani historie. Vsadil bych svůj plat, že ta zatracená věc byla odlita z gumové formy a vznikla ve stejné nádrži jako trvanlivé ochranné prostředky značky Primeros. Tady máte tu svoji proslulou svatou relikvii...

Další čtení, tentokrát mnohem kratší.

Pak se část trpaslíků stáhla od středu jeskyně ke stěnám, jak to jen šlo, a zanechala krále osamělého a drobného skoro jako Mazanec sám. Rozhlížel se kolem, a přestože bylo pochopitelně nemožné, aby v šeru a v mnohohlavém zástupu zahlédl Elánia, zdálo se, že jeho pohled na vteřinu spočinul na ankh-morporské skupince.

Pak král usedl.

Jeskyní se začal šířit vzdech. Byl hlasitější a hlasitější, stával se hurikánem, vytvořeným dechem národa. Odrážel se ozvěnou sem a tam mezi kamennými stěnami a nakonec pohltil všechny ostatní zvuky.

Elánius čekal, že Mazanec vybuchne, rozpadne se nebo se rozpálí do ruda. To je ale pěkná hloupost, říkala mu jedna část jeho myšlenek, vždyť je to padělek, nesmysl, něco, co bylo vyrobeno v Ankh-Morporku za peníze, něco, co už teď stálo několik životů, není to, nemůže to být pravé.

V hučícím vzduchu si však uvědomoval, že to pravé je, rozhodně pro všechny, kdož v to chtějí věřit, a to vírou tak silnou, že pravda už nebyla totéž co skutečnost... Věděl, že od této chvíle pro zítřek a mnoho dalších dnů je to pravý a nefalšovaný Mazanec.

Angua si všimla, že Karotka jde mnohem lépe, už když dorazili k lesu pod vodopádem, a že rýč, který nese přes rameno, pravděpodobně ani necítí. Všude ve sněhu byly vlčí stopy.

"Nezůstali tady," řekla, když procházeli mezi stromy. "Cítili všechno velmi ostře ve chvíli, kdy zemře?, ale... vlci upírají svůj zrak do budoucna. Nezkoušejí si věci pamatovat. Vlci se prostě neohlížejí."

"Tak to jsou šťastní," řekl Karotka.

"Jsou spíš realističtí. Je to tím, že budoucnost zahrnuje příští jídlo a příští nebezpečí. Co ta tvoje ruka?"

"Mám pocit, jako kdyby byla nová." Na okraji říčky zanedlouho našli mrznoucí hromádku srsti. Karotka ji vytáhl z vody, výš na břehu z ní oklepal sníh a začal kopat jámu.

Po chvíli si sundal košili. Jizvy a škrábance pomalu bledly.

Angua si sedla, oči upírala přes vodu a poslouchala údery rýče a občasné Karotkovo zavrčení ve chvíli, kdy narazil na kořen stromu. Pak slyšela, jak Karotka něco tiše táhne po sněhu, nastala chvilka ticha a zazněl zvuk písku a kamení sypaných zpět do jámy.

"Chceš říct několik slov?" řekl Karotka.

"Slyšel jsi včera v noci to vytí. Tak to dělají vlci," řekla Angua s pohledem stále ještě upřeným přes vodu. "Žádná jiná slova tady neexistují."

"No, v tom případě možná chvilka ticha - "

Prudce se otočila. "Karotko! Cožpak si opravdu nepamatuješ minulou noc? Cožpak jsi nepřemýšlel, co všecko by se ze mne mohlo stát? Nedělal sis starosti o budoucnost?"

"Ne."

"A k čertu proč ne?"

"Zatím se nic nestalo. Neměli bychom se vrátit? Brzo bude tma."

"A co zítra?"

"Byl bych rád, kdyby ses vrátila do Ankh-Morporku."

"A proč? Nic mě tam nečeká."

Karotka upravoval zem na hrobě. "A tady tě snad něco čeká?" zeptal se. "A kromě toho, já -"

Neodvažuj se ta slova říci, pomyslela si Angua. Ne v této chvíli.

A v té chvíli si oba uvědomili přítomnost vlků. Zvířata se plížila mezi stromy, tmavé stíny v podvečerním šeru.

"Jsou na lovu," řekla Angua a uchopila Karotku ,za ruku.

"Nelam si s tím hlavu. Nikdy na člověka neútočí bezdůvodně."

"Karotko?"

"Ano?" Vlci se přibližovali.

"Já nejsem člověk!"

"Ale včera večer -"

"To bylo jiné. Pamatovali si Gavina. Teď jsem pro ně jenom obyčejný vlkodlak..."

Pozorovala, jak se obrátil k přibližujícím se vlkům. Srst se jim ježila v zátylcích. Tiše vrčeli. Přibližovali se podivným šikmým krokem, jako každý, jehož nenávist tak tak překonává strach. Dalo se čekat, že každým okamžikem rovnováha mezi nenávistí a strachem povolí a nenávist nabyde vrchu. Pak dostanou věci rychlý spád a zakrátko bude po všem.

Najednou se vzduchem mihlo tělo, a byl to Karotka, kdo skočil. Chytil vůdčího vlka za krk a za ocas a držel ho bez ohledu na to, že se zvíře bránilo a prskalo. Vlkovy zoufalé pokusy uniknout měly jediný výsledek, a to ten, že zvíře běhalo v kruhu, v jehož středu stál Karotka, zatímco ostatní vlci stáli okolo. Když pak vlk zakopl, Karotka se mu zakousl do týla. Zvíře zaječelo.

Karotka ho pustil a vstal. Rozhlédl se po kruhu vlků. Pomalu před jeho pohledem ustupovali.

"No?" řekl.

Vlk stáhl ocas mezi nohy a dal se na spěšný ústup, i když se pořád ještě zdálo, jako by byl s Karotkou spojen neviditelným vláknem.

"Anguo?" řekl Karotka, který vlka neustále pozorně sledoval.

"Ano?"

"Umíš mluvit vlčí řečí? Myslím v téhle své podobně?"

"Trochu ano. Podívej, jak si věděl, co máš udělat?"

"Ale, tak trochu jsem pozoroval zvířata," řekl Karotka, jako kdyby to bylo dostatečné vysvětlení. "Prosím, řekni jim..., že jestli teď odejdou, tak že jim nic neudělám."

Podařilo se jí vyštěkat těch několik slov. Všechno se to změnilo za pouhých pár vteřin. Teď psal scénář Karotka.

"A teď jim řekni, že i když teď odcházím, mohl bych se vrátit. Jak se jmenuje tenhle?" ukázal na sklíčeného vlka.

"Jmenuje se Požírá zkažené maso," zašeptala Angua. "Byl... je vůdce smečky, teď, když tady není Gavin."

"Tak mu řekni, že jsem docela spokojen s tím, že je vůdcem, právě on. Jen jim to řekni."

Napjatě ji pozorovali. Věděla, že dokážou myslet. On porazil jejich vůdce. Tím bylo všechno vyřízeno. Vlci nemají příliš velkou myšlenkovou kapacitu a také se nezatěžují nejistotou. Pochybnosti pro ně byly zbytečným luxusem, určeným pouze pro takové tvory, které nedělilo od hladu pouhé jedno jediné jídlo.

V jejich vědomích stále ještě zůstávalo prázdné místo ve tvaru Gavina a Karotka ho klidně vyplnil. Samozřejmě, nebude to trvat dlouho. Ale ani nemusí. On vždycky, ale opravdu vždycky, najde nějaký způsob, jak to udělat, pomyslela si Angua. On o tom nepřemýšlí, nekombinuje, prostě a jednoduše vklouzne do situace. Zachránila jsem ho, protože se nedokázal zachránit sám. A Gavin ho zachránil..., protože... k tomu měl nějaký důvod... a já jsem si téměř jistá, že Karotka neví, jak by si kolem sebe ovinul svět. Tím jsem si téměř jistá. Je hodný a laskavý a narodil se proto, aby byl králem nějakého prastarého druhu, který má ve znaku dubové listy a vládne ze svého stolce pod velikým stromem, a přestože se o to pokouší, nikdy se mu v hlavě neobjeví jediná zlá myšlenka.

Jsem si skoro jistá.

"Pojďme," řekl Karotka. "Korunovace už brzo skončí a.já bych nechtěl, aby si o nás pan Elánius dělal starosti."

"Karotko! Musím se tě na něco zeptat."

"Prosím?"

"Mohlo se to stát mně! Napadlo tě vůbec něco takového, vždyť to byl konec konců můj bratr. Jsme vlastně dvě věci v jednom a tomtéž světě a nikdy nedokážeme být tak docela jednou jedinou... Víš, nepatříme právě k těm nejstabilnějším tvorům."

"Zlato i bláto pocházejí z téže šachty," řekl Karotka.

"To je jen takové trpasličí přísloví!"

"Aleje pravdivé. Ty přece nejsi on."

"No, kdyby se to stalo... kdyby... Udělal bys to, co udělal Elánius? Karotko? Byl bys to ty, kdo by pozvedl svou zbraň a vydal se po mé stopě? Vím, že mi nebudeš lhát. Musím to vědět. Byl bys to ty?"

Z okolních stromů sklouzlo trochu sněhu. Vlci z povzdálí přihlíželi. Karotka zvedl na okamžik oči k šedé obloze a pak přikývl.

"Ano, byl bych to já."

S úlevou si povzdechla. "Slibuješ?"

Elánius až užasl nad tím, jak rychle se korunovace změnila v pracovní den. Ozývaly se hlasy troubících rohů, všeobecný šum zástupu a nenápadně, ale velmi rychle se vytvořila fronta před králem.

"Vždyť mu nedali čas, ani aby si odskočil!" prohlásila lady Sibyla, když se vydali směrem k východu.

"Naši králové jsou... pracující králové," odvětila Pleskot a Elánius v jejím hlase zaslechl pýchu. "Ale dnes je den, kdy je král ochoten vyslechnout prosby a odměňuje zásluhy."

Odcházející hlouček dohonil jakýsi trpaslík a velmi uctivě zatahal Elánia za kabát.

"Přeje si vás vidět král, vaše excelence," prohlásil.

"Ale podívejte se na tu strašlivou frontu!"

"Nicméně," trpaslík si zdvořile odkašlal, "král si vás přeje vidět hned. Všechny."

Vedl je do čela fronty. Elánius cítil, jak se mu do zátylku zavrtávají desítky očí.

Když se ankh-morporská společnost přiblížila k trůnu, propustil král posledního prosebníka vladařským kývnutím a čekal, až byla skupinka přivedena do čela fronty, kde nahradila, trpaslíka s plnovousem po kolena, který odcházel s hlubokými poklonami.

Král na ně chvíli upíral pohled, ale pak se vzpamatoval jeho vnitřní registrační systém a vyplivl děrný štítek.

"Ach, to jste tedy vy, a jako noví," usmál se. "Poslyšte, co jsem to vlastně...? Aha, už vím! Lady Sibylo?"

Lady Sibyla vysekla velkou dvorskou poklonu.

"V podobných případech dáváme klasické prsteny," prohlásil král. "Mezi námi, mnoho trpaslíků je považuje za něco jako... sůl do koupele, chápete? Ale já si myslím, že je to stále ještě docela vítaný dárek, takže tohle, lady Sibylo, je, abychom tak řekli, záruka věcí příštích."

Byl to tenký stříbrný kroužek. Elánius užasl nad takovou lakomostí, ale Sibyla by dokázala přijmout vznešeně i svazek chcíplých krys.

"Och, to je ale opravdu úžas-"

"Normálně dáváme prsteny zlaté," pokračoval král "Jsou velmi populární, a co víc, můžete o nich samozřejmě i zpívat. Ale tenhle má... velmi zvláštní cenu. Je to první stříbro, které bylo v Überwaldu vydolováno po mnoha stech letech."

"Myslel jsem, že u vás máte zákon, který zakazuje -" začal Elánius.

"Přikázal jsem včera v noci, aby byly doly znovu otevřeny," oznámil jim král s příjemným úsměvem. "Zdá se, že je na to právě vhodný čas. Již brzo budeme mít rudu na prodej, vaše vznešenosti, ale mám jednu podmínku. Byl bych vám velmi vděčný, kdyby se lady Sibyla neúčastnila jednání o prodeji, protože ta by byla schopná přivést nás na buben. Jak vidím, slečna Pleskot nás dnes neobdařila žádným z posledních výkřiků módy."

Pleskot na něj nechápavě zírala.

"Dnes na sobě nemáte šaty," upřesnil král.

"Ne, Sire."

"Ale i tak, pokud si dobře všímám, vidím tu a tam nenápadný dotek líčidel a rtěnky."

"Ano, Sire," zasípala Pleskot, která zažila takový šok, že jí málem způsobil smrt.

"To je velmi milé. Bylo by od vás laskavé, kdybyste mi mohla poskytnout jméno své módní firmy," pokračoval král. "Možná že bych pro ni měl během času také nějakou práci. Přemýšlel jsem dlouho a těžce -"

Elánius zamrkal. Pleskot zbledla jako stěna. Slyšel to ještě někdo jiný? A slyšel to vlastně on?

Sibyla ho nenápadně strčila loktem do žeber. "Máš pusu dokořán, Same," zašeptala.

Takže to opravdu slyšel...

Pak slyšel králův hlas, jak pokračuje: "- a váček zlata je vždycky příjemná věc." Pleskot od něj stále ještě nedokázala odtrhnout pohled.

Elánius jí jemně zatřásl ramenem.

"Dí- díky, Sire."

Král natáhl ruku. Elánius znovu nenápadně zatřásl Pleskot. Naprosto hypnotizována natáhla i ona ruku. Král ji uchopil a krátce s ní potřásl.

Kolem Elánia zašuměl šokovaný šepot. Král potřásl rukou trpaslíkovi, který o sobě nezastřeně prohlásil, že je ženou...

"Takže nám zbývá... Navážka," řekl král. "Co by měl dát trpaslík trollovi, je samozřejmě velká hádanka, ale pak mě napadlo, že vám dám to, co bych dal trpaslíkovi. To znamená váček zlata, ať už se rozhodnete využít ho jakkoliv a -"

Král vstal a natáhl k Navážkovi ruku.

Trollové a trpaslíci ve vzdálenějších oblastech Überwaldu spolu stále ještě bojovali, to Elánius věděl. Jinde vládlo přinejmenším podivné příměří nebo onen druh chatrného míru, který zažijete, když obě strany horečně přezbrojují.

Šepot utichl. Hrobové ticho se začalo šířit jeskyní ve stále se rozšiřujících kruzích.

Navážka zamrkal. Pak velice opatrně uchopil královu ruku a pokoušel seji nerozmačkat.

Šepot znovu začal. A jak Elánius věděl, tentokrát se bude šířit celé míle. Napadlo ho, že tím dvojím potřesením rukou vykonal tenhle postarší bělovousý trpaslík mnohem víc, než by dosáhl tucet důmyslných spiknutí. V době kdy tyhle vlnky dorazí k okrajům Überwaldu, budou z nich příbojové vlny. V porovnání s tím není třicet mužů a pes vůbec ničím.

"Hmm?" zabručel zamyšlený Elánius.

"Ptal jsem se, co by mohl král dát Elániovi?" opakoval král.

"Ehm, myslím, že nic," odpověděl Elánius nepřítomně. Dvojí potřesení rukou! Tiše a nenápadně, se skromným úsměvem, obrátil král všechny trpasličí zvyky vzhůru nohama. A zároveň to udělal tak jemně a šikovně, že se o tom budou ještě celé dlouhé roky dohadovat...

"Same!" vyštěkla na něj Sibyla.

"Dobrá, v tom případě věnuji něco vašim potomkům," řekl král, očividně nevyveden z míry. Sloužící mu přinesli dlouhou plochou krabici. Otevřel ji a objevila se trpasličí sekyra, jejíž zbrusu nový kov se jasně leskl na černém vyložení.

"Tahle zbraň se časem stane sekyrou něčího dědečka," řekl král. "A bezpochyby po mnoha letech bude potřebovat novou rukojeť a novou čepel a po několika staletích se její tvar změní podle módy, ale vždycky to bude, co do každé podrobnosti a významu, ta sekyra, kterou jsem vám dal dnes. A protože se bude s časem měnit, bude vždycky ostrá. I v ní je totiž zrno pravdy, abyste věděl. Setkání s vámi pro mě bylo nesmírným potěšením. Přeji vám šťastnou cestu domů, vaše excelence."

Celou cestu kočárem zpět na velvyslanectví čtveřice mlčela. Pak se ozvala Pleskot: "Král řekl -"

"Já jsem to slyšel," řekl Elánius.

"To bylo totéž, jako kdyby on řekl, že je ona."

"Věci se začnou měnit," přidala se lady Sibyla. "To je to, co chtěl král říct."

"V životě jsem si nepotřásl rukou s žádným králem," hlaholil Navážka. "Jo, a když o tom tak mluvim, tak ani s žádným trpaslíkem."

"Pamatuju si, že sis několikrát potřásl rukou se mnou," prohlásila Pleskot.

"Policajti se nepočítaj," odvětil Navážka pevně. "Policajt je policajt."

"Přemýšlím, jestli se kvůli tomu něco změní?" řekla lady Sibyla.

Elánius se díval z okna. Lidé se díky tomu budou pravděpodobně cítit mnohem líp, ale trollové a trpaslíci mezi sebou válčí celá staletí. Na to, aby se jejich spor skončil, bude zapotřebí mnohem víc než obyčejného potřesení rukou. To byl jen takový symbol. .

Na druhé straně... svět se nedal dojmout ani hrdiny, ani zlosyny, dokonce ani policisty ne. Ale možná, že se dá pohnout symboly. Elánius věděl jednu věc, a sice to, že se nemůžete pokoušet vytvořit velké věci jako mír a štěstí na světě, ale můžete se pokusit dosáhnout nějakého malého cíle, který ten svět alespoň trošičku vylepší.

Jako třeba někoho zastřelit.

"Chtěla jsem ti říci, Pleskot, že to od tebe bylo velmi laskavé, když ses rozhodla dělat společnost té nešťastné Cákryš."

"Ta by mě klidně nechala napospas vlkodlakům," řekl Elánius. Cítil, že tohle říci musí.

"Ano, samozřejmě. Ale... bylo to stejně laskavé," řekla Sibyla.

Pleskot sklopila oči a pozorovala vlastní nohy, zatímco se vyhýbala pohledu lady Sibyly. Pak si nervózně odkašlala a vytáhla z rukávu malý kousek papíru, který bez jediného slova podala Elániovi.

Rozbalil jej.

"Dala vám tahle jména?" řekl. "Někteří z nich jsou velmi vážení ankh-morporští trpaslíci..."

"Je to tak, pane," přikývla Pleskot. Znovu si odkašlala. "Věděla jsem, že si bude chtít s někým popovídat a, ehm, navrhla jsem několik věcí, o kterých by povídat mohla. Omlouvám se, lady Sibylo. Je velmi těžké přestat být policajtem."

"Na to už jsem přišla dávno," přikývla chápavě Sibyla.

"A víte co," řekl Elánius, aby přerušil hluboké ticho, "když vyrazíme hned zítra ráno za úsvitu, budeme mít průsmyky do slunce západu za zády."

A byla to pohodlná noc, kdesi v hloubi mezi péřovou matrací a mohutnou peřinou. Elánius se několikrát probudil, protože měl dojem, že slyší hlasy. Pak se opět ponořil do té úžasné hebkosti a snil o teplém sněhu.

Probudil ho Navážka. "Svítá, pane."

"Hmmmm?"

"A je tady Igor a... nějaký mladík a čekají v hale," hlásil Navážka. "Má džbán plný nosů a králíka porostlého ušima."

Elánius se pokusil znovu usnout. Pak se ale náhle vztyčil.

"Cože?"

"Je celý pokrytý ušima, pane. Měl byste raději jít a podívat se na toho králíka sám," popotáhl troll.

Elánius nechal Sibylu tiše oddechovat v hlubokém spánku, sám si natáhl župan a bosý vyšel do mrznoucí haly.

Uprostřed podlahy stál a čekal Igor. Elánius si konečně vytvořil systém, podle něhož dokázal Igory rozeznávat od sebe*, a zjistil, že tohle je nějaký nový. S ním byl druhý, mnohem mladší..., snad muž, snad chlapec, pravděpodobně ve věku kolem dvacítky, alespoň v některých svých částech, ale i u něj už jizvy a švy naznačovaly, že má sklony k vlastnímu vylepšování, což byla firemní značka každého dobrého Igora. Zdálo se, že jediné, co nedokážou, je podívat se oběma očima jedním směrem.

"Vhaše excelhence?"

"Vy jste Igor, mám pravdu?"

"Skhvělá dhedukce, bháne. My jshme se jehště nesehtkali, ale já phracuji pro doktora Thaumika na dhruhé sthraně horhy a thohle je můj shyn Ighor." Pak pleskl mladíka po týlu hlavy. "Řhekni dhobrý dhen jheho exhcelhenci, Igore!"

"Jhá na šhlechtu nevěřím," prohlásil mladý Igor zasmušile. "A taky nebhudu žádnému čhlověku říkhat bháne."

"Vidhíte?" zamračil se jeho otec. "Je mi to lítho, vaše vzhneshenosti, ale to je ta mhladá genherace. Dhoufám, že pro něj najdete v thom vašem velkhém městě nějhakou phráci, phrotože v celém Überhwaldu ho nikhdo nezhaměstná. Ale jhe to vhelmi schopný chirurg, i khdyž má jhisté legrační náphady. Rhuce má thotiž po svém dědečkovi, abhyste vhěděl."

"Ano, vidím ty jizvy!" přikývl Elánius.

"Měl ten mhizera ale šthěstí, měl jshem je bhůvodně zdhědit já, ale on už byl dhost stharý na to, aby se přihláshil do thomboly."

"Chtěl by ses přidat k hlídce, Igore?" zeptal se Elánius.

"Ano, pane. Věřím, že bhudoucnost leží v Ankh-Morporku."

Jeho otec se naklonil blíže k Elániovi. "Nechthěl jshem mhluvit o tom, že si čhástečně vyhlepšil řeč, bháne," zašeptal. "Samhozřejmě thady mu to mhají za zlé, některí Ighorové mu nehmohou přijhít na jmhéno, ale jshem si jhistý, že lhidé v Ankh-Mhorkporku na něj bhudou hodhní."

"Ale jistě, to je samozřejmé," přikyvoval Elánius, zatímco vytáhl kapesník a s nepřítomným výrazem si osušoval ucho. "A, hm, ten králík?"

"To je Tajemník, shýre," odpověděl mladý Igor.

"Skvělé jméno. Skvělé. A proto má lidské uši po celých zádech?"

"Takový mladický expheriment, shýre."

"A co ty nosy?" Bylo jich přinejmenším tucet a Igor si je nesl v zavařovací sklenici se šroubovacím víčkem. Byly to... prostě obyčejné nosy. Nezdálo se, že by je někomu uřízli, alespoň tak to Elániovi nepřipadalo. Měly malé nožičky a poskakovaly rozpustile nahoru a dolů ve sklenici jako štěňata ve výkladní skříni obchodu se zvířaty. Měl dojem, že slyší slaboučké pískání a odfrkování.

"To je hudba budoucnosti, shýre," prohlásil mladý Igor. "Pěstuju je ve speciálních kádích. Už umím i oči a prsty!"

"Ale vždyť mají malé nožičky!"

"O to nic, pane, ty několik hodin po tom, co jsou přišity, uschnou a upadnou. A kdybyste viděl, jak moc chtějí být ty moje nosy užitečné! Bioumění pro příští století, shýre. Žádné řezání ze starých těl, která už dávno vyšla z módy-"

Jeho otec ho znovu popleskal po týle. "Vhidíte ho? Vhidíte? Kde to má jakhý shmysl? Je to uhličník! Dhoufám, že už si s ním nějhak bhoradíte, bháne, brhotože já už jhsem to vzdhal! Nesthojí ani za zhlámanou grhešli, jak my říkháme!"

Elánius si povzdechl. Bylo však pravda, že ztráta malých kousků byla při práci Hlídky na denním pořádku a ten hoch byl, dělej co dělej, přece jen Igor. Bylo by něco jiného, kdyby i v Hlídce sloužili samí normální lidé. Mohl si klidně dovolit přivést do jejich řad chovatele nosů, když tak získal jistotu, že chirurgie při nápravě drobných zranění už nebude zahrnovat spoustu křiku a kbelíky roztopeného dehtu.

Ukázal na krabici vedle mladíka. Ta vrčela a kývala se ze strany na stranu.

"Nemáte s sebou ještě psa, nebo ano?" prohlásil a pokusil se, aby to znělo jako vtip.

"To jsou moje rajčata," odpověděl klidně mladý Igor. "Je to triumf moderní ighorie. Úžasně rostou."

"Ale jhenom bhrotože zhuřivě úthočí na khaždou jinhou zheleninu!" žaloval jeho otec. "Ale jhednu věc thomu mládhenci mhusím přizhnat, bháne. V živhotě jshem nephoznal nikhoho, kdo umí tak drhobně a úprhavně šít."

"Výborně, výborně, zdá se, že je to přesně takový člověk, jakého jsem hledal," usmál se.Elánius. "Nebo se mu přinejmenším hodně blíží. Sedněte si, mladíku. Teď jen doufám, že v kočárech bude nějaké volné místo..."

Otevřely se dveře do dvora a dovnitř vlétl obláček sněhových vloček a Karotka, který zadupal nohama.

Přes noc napadl nějaký sníh, ale zdá se, že cesty jsou sjízdné," hlásil. "Ale všude se říká, že dnes v noci přijde opravdová sněhová vánice, takže bychom přece jen měli... Dobré ráno, pane."

"Cítíte se natolik v pořádku, abyste mohl cestovat?" podíval se na něj Elánius.

"Cítíme se na to oba," hlásila Angua. Přešla halu a postavila se vedle Karotky.

A znovu si Elánius uvědomil množství slov, která neslyší. Moudrý muž se však v podobných situacích nevyptává. Kromě toho Elánius cítil, jak ho začínají studit nohy.

Rozhodl se. "Půjčte mi svůj poznámkový blok, kapitáne," požádal.

Pozorovali, jak píše několik řádků. "Zastavte se u signalizační věže a pošlete zprávu do Dvora," řekl a podal papír Karotkovi. "Oznamte jim, že jste na cestě. Vezměte s sebou tuhle mladého Igora a ukažte mu, jak se má zabydlet, ano? A podejte hlášení jeho lordstvu."

"Promiňte... promiňte, pane, ale vy s námi nepojedete?" podíval se na něj Karotka.

"Její excelence a já si najmeme nějaký jiný kočár," odpověděl Elánius. "Nebo si koupíme saně. To je velmi pohodlná věc, saně. A pojedeme... prostě pojedeme trošku pomaleji. Budeme se kochat krajinou. Užijeme si cestu. Chápete?"

Viděl Anguin chápavý úsměv a přemýšlel, zda se jí Sibyla svěřila.

"Naprosto, pane," odpověděl Karotka.

"Ach, a ještě jednu věc, zajděte do firmy Burleigh a Silnoruka a objednejte pár tuctů toho nejlepšího, co mají v katalogu z malých ručních zbraní, a pošlete je nejbližším poštovním dostavníkem do Bjonku k rukám a osobní potřebě kapitána Tetínka."

"Účet za poštovní kočár ale bude velmi drahý, pane..." začal Karotka.

"Tohle jsem od vás slyšet nechtěl, kapitáne. Chtěl jsem slyšet ‚provedu, pane'."

"Provedu, pane."

"A poptejte se u brány na tři... staré panny, tři sestry, které žijí ve velkém domě nedaleko odsud. Mají višňový sad a snad nějakého strýčka Váňu. Zjistěte jejich adresu, a až budete doma, zašlete jim tři lístky na dostavník Bjonk-Ankh-Morpork."

"Rozumím, pane."

"Skvěle. Přeji vám bezpečnou a příjemnou cestu. Uvidíme se během týdne. Nebo dvou. Maximálně tří. Jasné?"

O pět minut později stál celý roztřesený na schodech a pozoroval, jak dostavník mizí v chladném a jiskrném ránu.

Ucítil sice něco jako výčitky svědomí, ale pokud něco věděl o výčitkách, tak tyhle byly více než krotké. Skoro celý život věnoval každý svůj den Hlídce, a teď přišel čas, aby sám sobě věnoval alespoň týden. Nebo dva. Maximálně tři. Právě teď před sebou viděl budoucnost, což bylo víc, než měl kdykoliv předtím.

Zamkl dveře a vrátil se zpět do postele.

Za bezmračného, jasného dne by mohl pozorovatel se správného místa v horách Beraní hlavy vidět velmi daleko do Plání.

Trpaslíci spoutali horské potoky a vytvořili systém plavebních komor a zdymadel, vodní výtah, který se zvedal z travnatých plání mnoho kilometrů vzhůru, za jehož použití neúčtovali jen tučný penny, ale dokonce více než tučný tolar. Loďky neustále stoupaly a klesaly, začínaly a končily svou pouť na řece Smarlu, u větších měst plání. Jejich nákladem bylo uhlí, železná ruda, šamot, surová melasa* a tuk, ty nevýrazné ingredience pudinku civilizace.

V ostrém čistém vzduchu to trvalo několik dnů, než jste je ztratili z dohledu. Za jasného dne jste mohli vidět příští úterý.

Kapitán jedné z bárek, který čekal v horní propusti na další cestu, šel vyhodit starý obsah své čajové konvice přes lodní zábradlí a uviděl na zasněženém břehu sedět malého pejska. Zvířátko sedělo a zoufale prosilo předními tlapkami.

Už už se obrátil, aby se vrátil do kajuty, když si najednou pomyslel: jaký roztomilý malý pejsek.

Byla to tak jasná myšlenka, že nebýt široko daleko sám, byl by skoro řekl, zeji slyšel. A psi samozřejmě nemluví.

Pak sám sebe slyšel, jak si myslí: Ten malý pejsek by mohl být velmi užitečný, protože by mohl hubit krysy, které by jinak jistě poškodily lodní náklad.

Došel k názoru, že to musela být jeho myšlenka. Nikde nebylo živé duše a psi přece nemluví.

Nahlas řekl: "Ale krysy přece uhlí nežerou, co?"

Další jeho myšlenka, jasná jako den, byla: "No jo, ale nikdy nevíš, kdy se jim to zachce zkusit, ne?

A stejně, podívej, jaký je to roztomilý malý pejsek, už celé dny tady živoří v tom hlubokém sněhu, brr, vidíš, a nikdo se o něj nestará."

Kapitán bárky se vzdal. Žádný člověk se nevydrží dlouho přít sám se sebou.

O deset minut později už bárka začala svůj dlouhý sestup k Pláním. Malý pejsek seděl na přídi a užíval si svěžího větru.

Celkem vzato, pomyslel si Gaspoda, vždycky bylo lepší dívat se spíše do budoucnosti.

Noby Nóblhóch se opřel v závětří budovy Hlídky a právě se zachmuřeným výrazem nastavil ruce nad barel, když se nad ním vztyčil mohutný stín.

"Co to děláš, Noby?" ozval se Karotkův hlas.

"He? Kapitáne?"

"U brány nikdo není, nezahlédl jsem jedinou hlídku. Copak jste nedostali mou zprávu? Co se to tady děje?"

Noby si olízl rty. "No-ó," začal zeširoka. "Ona totiž... totiž v tohle okamžiku Hlídka... neexistuje.

Rozhodně ne taková, co by stála za řeč." Zamrkal. Pak uviděl za Karotkou i Anguu. "Ehm, pan Elánius přijel s vámi?"

"Co se to děje, Noby?"

"No, vidíte... Fred tak jako... a pak ho vzaly všechny možný ty... a najednou začal dělat..., takže my jsme... a nevylezl a nevylezl..., takže my zase... á on zatloukl dveře... a paní Tračníková přišla a řvala na něj štěrbinou na dopisy... a tak se

většina mládenců rozešla a našla si jiný zaměstnání..., takže teď smě tady akorát já, Dorfl, Reginald, Myčák, to jako Postihnout, a my se tady střídáme a strkáme mu tam nějaký jídlo tou škvírou na dopisy... a to je... asi všechno, fakticky..."

"Mohl bys nám to povědět ještě jednou a doplnit všechny ty pauzy?" zavrtěl hlavou Karotka.

To trvalo podstatně déle. Pořád ještě v tom byly pauzy. Karotka Nobyho přinutil, aby je vyplnil.

"Aha," protáhl nakonec.

"Pan Elánius se z toho zcvokne, co?" zeptal se Noby se zkroušeným výrazem.

"O pana Elánia bych si na tvém místě nedělala starosti," vmísila se do řeči Angua. "Rozhodně ne v téhle chvíli."

Karotka se podíval na hlavní dveře. Byly z masivního dubu. V oknech byly bytelné mříže.

"Běž a přiveď policistu Dorfla, Noby," řekl.

O deset minut později měla budova Hlídky zbrusu nový vchod. Karotka překročil trosky a vydal se po schodech vzhůru.

Ve své kanceláři seděl Fred Tračník schoulený na židli a upřeně zíral na jedinou osamělou kostku cukru.

"Buď opatrný," varovala Karotku Angua. "Může být ve velmi křehkém nervovém stavu."

"To je velmi pravděpodobné," přikývl Karotka. Naklonil se k nehybné postavě a zašeptal: "Frede?"

"Hmm?" zabručel Tračník.

"Tak, seržante vztýýk! Ubližuju vám? To se ani nedivím, protože vám stojím na vousech! Máte pět minut na to, abyste se umyl a oholil a byl zpět se zářícím ranním ksichtem! Vztýýk! Do umývárny! Če-léé-m vzad! Poklus-éém klus! Á raz-dva, raz-dva, raz-dva..."

Angua měla dojem, že na tom, co následovalo, neměl Alfréd Tračník snad s výjimkou uší ten nejmenší podíl. Alfréd Tračník se skutečně postavil do pozoru, provedl dokonalé čelem vzad a vyrazil ze dveří.

Karotka se obrátil k Nobymu. "To platí i pro vás, desátníku!"

Noby, který se ještě šokem celý třásl, zasalutoval oběma rukama současně a rozeběhl se za Tračníkem.

Karotka přešel ke krbu a prohrábl pohrabáčem hromadu popela. "No nazdar," prohlásil.

"Všechno spálené?" zeptala se Angua.

"Obávám se, že ano."

"Na to, jestli nám chybí něco důležitého, přijdeme, až to začne smrdět," ušklíbl se Karotka.

Objevili se Tračník s Nóblhóchem, zadýchání a růžoví. Tračník měl na několika místech obličeje, kde se holil příliš horlivě, nalepeny malé kousky ubrousku, ale rozhodně vypadal mnohem lépe. Byl z něj znovu seržant. Někdo mu opět dával rozkazy.

Mozek se mu dal do pohybu. Svět se obrátil tou správnou stranou nahoru.

"Frede?" řekl Karotka.

"Pane!"

"Na rameni máš asi kus ptačího trusu."

"O to se postarám, pane!" prohlásil Noby a ukročil stranou. Pak vytáhl z kapsy kapesník, plivl na něj a spěšně setřel Tračníkovi z ramen jeho dočasné značení. "Už je to pryč, pane."

"Dobrá práce!" přikývl Karotka.

Vstal a došel k oknu. Nenabízelo mu nijak zvláštní výhled. On z něj však vyhlížel, jako kdyby dokázal dohlédnout až na konec světa.

Tračník s Nobym začali nervózně přešlapovat. Právě teď se jim ticho nezamlouvalo. Když pak Karotka promluvil, zamrkali oba, jako kdyby je někdo udeřil do tváře vlhkým studeným flanelem.

"Došel jsem k názoru," řekl, "že tady vzniklo to, čemu se říká nepřehledná neboli zmatená situace."

"Jo, to je pravda, svatá pravda," přikyvoval rychle Noby. "Byli jsme hrozně zmatený. Žejo, Frede?"

"Co? No. Jo. Správně. Jasně! Zmatení," mumlal Tračník.

"A já už vím i to, kde leží vina," pokračoval Karotka, stále ještě pohlcen pohledem na muže zametajícího schodiště Opery.

V dalším, ještě těžším tichu se Nobyho rty pohybovaly v bezhlasé modlitbě. Fred Tračník měl pohled natolik upřený k nebi, že mu byla z očí vidět jen bělma.

"Byla to moje vina," dokončil Karotka. "Obviňuji sám sebe. Pan Elánius musel odcestovat a svěřil mi velení. Já jsem opustil město, aniž jsem pomyslel na svou povinnost, a dostal tak všechny zúčastněné do nemožné situace."

Tračník i Noby měli na tvářích stejný výraz. Byl to výraz mužů, kteří už už spatřili světlo na konci tunelu, a pak najednou zjistili, že je to světlo Víly naděje.

"Cítím se velmi trapně a skoro si netroufám požádat vás dva, abyste mi pomohli dostat se z téhle mizerné jámy, do níž jsem vlastní vinou zapadl," řekl Karotka. "Nedokážu si představit, co tomu řekne pan Elánius."

Na Freda a Nobyho znovu zamrkalo světlo na konci tunelu. Oni si dokázali představit, co tomu řekne pan Elánius.

"Jenže na druhé straně," začal Karotka. Posadil se ke stolu a vytáhl spodní zásuvku a z ní několik umaštěných papírů sepnutých kancelářskou sponkou.

"Jenže na druhé straně všichni ti muži přijali Královský šilink a přísahali, že budou bránit Královský mír," řekl Karotka a poklepával při tom na dokumenty. Je to tedy přísaha."

"Jo, jenže to bylo jenom - auvej!" řekl Fred Tračník.

"Promiňte, pane," ozval se Noby. "Omlouvám se. Zatímco jsem stál v pozoru, šlápl jsem omylem Fredovi na nohu."

Ozval se táhlý hedvábný zvuk. To Karotka tasil z pochvy svůj meč. Položil ho na stůl. Tračník s Nobym se opatrně odtahovali od jeho obviňujícího hrotu.

"Všechno jsou to hodní mládenci," řekl Karotka dobrácky. "Jsem si jistý, že když je vy dva jednoho po druhém

obejdete a vysvětlíte jim situaci, jistě si uvědomí, jaká je jejich povinnost. Řekněte jim... řekněte jim, že se vždycky najde nějaká ta snadná cestička, když ovšem víte, kde hledat. A pak se zase společně pustíme do práce, a až se pan Elánius vrátí ze své těžce zasloužené dovolené, ty poněkud zmatené události nedávné minulosti budou prostě jen -"

"Zmatené?", navrhl Noby hlasem plným naděje.

"Přesně tak," přikývl Karotka. "Ale moc mě potěšilo, jaký jsi udělal pokrok s papíry, Frede."

Tračník jako by zkameněl na místě, dokud ho Noby, který zoufale salutoval nesprávnou rukou, neodtáhl z kanceláře.

Angua slyšela, jak se celou cestu do hlavní úřadovny hádají.

Karotka vstal, pečlivě oprášil židli a zasunul ji pod stůl.

"No, tak jsme zase doma," řekl.

"Ano," přikývla Angua a pomyslela si: ty ale víš, jak být ošklivý, co? Ale používáš to jako drápy, když to potřebuješ, vyjede to ven a ukáže se to, a když to nepotřebuješ, není po tom ani známky.

Natáhl se a vzal ji za ruku.

"Vlci se nikdy neohlížejí," zašeptal.

Terry Pratchett
PÁTÝ ELEFANT
Z amerického originálu The Fifth Elephant,
vydaného nakladatelstvím
Doubleday a division of Transworld Publishers Ltd.
v Londýně 1999,
přeložil Jan Kantůrek.
Technický redaktor: Tomáš Kropáček.
Vydalo nakladatelství TALPRESS, spol. s r. o.,
Příčná 8,110 00 Praha l,
jako svou 296. publikaci.
Sazba: SF SOFT.
Tisk Ueberreuter Print, s. r. o., Pohořelice
První vydání, Praha 2001.

* Pozn. autora: To není kámen a kov ve své mrtvé formě, tak jak existují dnes, ale živý kámen a kov. Trpaslíci mají velmi nápaditou mytologii, co se nerosta týče.

* Pozn. překl.: Ale to víte, ze nejde o ledajaké kuličky, přátelé. Jedná se o perly, kterými jsou ukončeny špičky na heraldických korunkách. Podle počtu špiček a tvaru a výzdoby korunky se dá přesně určit, jaké je její nositel zvíře, tedy stav, hodnost nebo důstojnost jejího majitele. Tak například hraběcí korunka má devět viditelných hrotů ukončených perlami, baronská jich má sedm, šlechtická pět, královská nemá hroty, ale oblouky atd. atd.

* Pozn. překl.: Křemence jsou takzvané dinasové (žáruvzdorné) rudy, které slouží k výrobě ohnivzdorných materiálu. I mé by zajímalo, jak z něčeho takového trpaslíci pekli.

* Pozn. autora: Upíři si rádi vymýšlejí dlouhá jména. Je to jedna z těch mála věcí, které vám pomohou ukrátit si ta dlouhá staletí.
* Pozn. překl.: Elánius doslova říká "good pedigree". Zatímco pro Angličany znamená slovo pedigree v první řadě "rodokmen" a pak teprve "vyvážené žrádlo pro psy", pro nás především to druhé. Dal bych však ruku do ohně za to, že tentokrát to Elánius chápal stejně jako my. Misku už samozřejmě nemusím komentovat, že?
* Pozn. autora: A když už, tak rozhodně ne ten druh, který obvykle nosila ona
** Pozn. autora: A v poslední době ještě desátníku Nóblhóchovi.
*** Pozn. autora: Nedokázali se přimět vypustit z úst slovo "její".
* Pozn. autora: Alespoň skutečnými cestovateli a výzkumníky. Když tam někdo žije od nepaměti, tak se nepočítá.
* Pozn. autora: Rozhodně ne, pokud je praštíte dostatečně silně.
* Pozn. překl.: Autor pochopitelně myslí tu, podle níž připravíte onu zelenou bublající břečku, po jejímž požití jeden vydrží naživu o nějaký ten časek déle než ostatní.
* Pozn. autora: Až na to, že pokud bylo skutečně úterý, nebyly ty ostatní kameny tím pravým místem, na které by mohl šlápnout.
* Pozn. překl.: Pro mě takové ši- a dešifrovací stroje vždycky představovaly děsivou záhadu neboli, jak říkají Britové, enigma.
* Pozn. překl.: Je fakt, že u Hlídky byl Cvrkal Cvoček poměrně krátce, ale ve městě už žil delší dobu, což se poznalo především na jeho civilizovaném, i.e. téměř srozumitelném vyjadřování.
* Pozn. autora: Jako člen komunity mrtvých o sobě Reginald Půlbotka pochopitelně uvažoval jako o členu etnické většiny.
* Pozn. autora: Míle a míle zasraného Überwaldu.
* Pozn. autora: Což je poloha, jakou by nezaujalo žádné jiné zvíře na světě.
* Pozn. překl.: Symbolika barev není u všech národů stejná, jistě víte, že například Japonci truchlí v bílé, takže to u nich o pohřbu vypadá jako u nás o svatbě. Anglosasové zase považují žlutou barvu za barvu označující zbabělce. Snad v tom hraje roli jistá barevná podobnost s produktem, který může být výsledkem intenzivního strachu...
* Pozn. autora: Vždyť, vzato kol a kolem, by ta ruka měla zítra ráno potíže s tím vás znovu nakrmit.
* Pozn. autora: Navážkův křemíkový mozek byl, jako ostatně mozek všech trollů, vysoce citlivý na změny teploty. Čím víc klesal teploměr pod bod mrazu, tím byl Navážka chytřejší, a jakmile klesla rtuť poněkud hlouběji, stával se nebezpečně intelektuálním.
* Pozn. autora: Něco jako těstoviny vyrobené z posekaných záclon.
** Knedlíky z pohankové mouky nadité nadívadlem.
*** Chléb, jehož základní složkou je pastiňák. V těch krajích se o něm říká, že je mnohem chutnější než ten nevýrazný chléb z obilí.
**** Pozn. překl.: Při veškeré úctě, kterou k autorovi chovám, myslím, že stačilo projít si nějakou slušnou východoevropskou kuchařku a našel by tam mnohem úžasnější recepty a jídla, než si v tomto případě dokázal vymyslet.
* Pozn. překl.: Žíněná košile byla jedním ze středověkých způsobů pokání. Jednalo se skutečně o košili, v níž byly vpletené žíně, které velmi bolestivě píchaly. Nosily se na holém těle, aby hřích současně připomínaly i trestaly. Žíněná košile ale v přeneseném slova smyslu označuje i asketu nebo flagelanta.
Na druhé straně vzhledem k tomu, že je nosili i někteří rytíři, a to proto, aby jim připomínaly úkol, ke kterému se podujali, ať už ve službách své vlasti, panovníka či dámy, řekl bych, že svým způsobem označují i sklerotiky.
* Pozn. překl.: Je to výplň dutiny v hornině. Podzemní dutiny, většinou kulovité, jsou občas buď úplně, nebo částečně vyplněny krystaly některého nerostu (kalcitu, křemene, chalcedonu, achátu a pod.) , což je případ, na který Elánius naráží. Jsou-li vyplněny částečně, je vnitřek dutiny prázdný a stěny jsou pokryty krystaly zmíněných nerostů, které ze všech stran směřují ke středu. Prostě a jednoduše si to představte jako ježka obráceného naruby.
* Pozn. autora: Už dávno si uvědomil, ze láska se dost podobá vaření: fascinuje lidi, mnoho z nich si kupuje knihy plné složitých receptů a zajímavých obrázků a občas, když jsou opravdu hladoví, vytváří si za pomoci své představivosti v mysli úžasné hostiny - ale když pak večer přijdou domů, spokojí se šťastně s míchanými vejci nebo pomfrity s tatarkou, zvlášť když jim je ještě někdo ozdobí kouskem rajčete (nebo třeba kouskem černé kraječky).
* Pozn. autora: Elánius kdysi probíral s Karotkou efebskou ideu demokracie a velmi ho zaujala představa, že volební právo má každý†, dokud nezjistil, že zatímco on, Elánius, by měl volební právo, neexistuje žádné pravidlo, které by ho odebralo Nobymu. To byl hned první do očí bijící nedostatek, který Elánius viděl.
† Kromě žen, dětí, otroků, bláznů, cizinců naturalizovaných méně než deset let a lidí, kteří jsou jiní než vy.
* Pozn. autora: Za svého mládí se markýz Pavo de Chvost dostal do mnoha bojů, z nichž k většině dalo záminku jeho jméno. Napsal pak sbírku pravidel pro to, co nazval vznešené umění rakovnické, což byl prakticky seznam míst, kam ho podle jeho představ nesměl nikdo uhodit. Na mnoho lidí jeho spisek udělal velký dojem a skoro na stejném počtu zanechal těžké následky. Často se totiž stávalo, že tito muži později stanuli s pyšně vyklenutou hrudí, zaťatými pěstmi a impozantní agresivitou proti nepříteli, který sice nečetl markýzovu knihu, zato věděl, jak srazit protivníka k zemi třínohou šamrlí. Poslední slova překvapivě velkého počtu těch nešťastníků zněla podobně. Bývalo to něco jako poslední prosba: Nacpěte tomu zatracenému Pavo de Chvostovi tu jeho knihu...
* Pozn. autora: Byla to otázka tvaru jizev v obličeji.
* Pozn. autora: Melasová naleziště pod Ankh-Morporkem už byla dávno vyčerpána a jako připomínka po nich zůstal jen název ulice. Při srážce s Pátým elefantem však bylo kolem hranic Überwaldu pohřbeno tisíce akrů prehistorické cukrové třtiny a vzniklý cukr - matný krystal - byl základem rozsáhlého těžebního, cukrářského a zubařského průmyslu.

??

??

??

??